ASKERÎ
TARİH BELGELERİ
Dergisi

Ocak 2019

Yıl: 68 Sayı: 144

KKSN: 7630KK0607964

ISSN: 1300 - 0241

İSTANBUL'UN İTİLAF DEVLETLERİ TARAFINDAN İŞGALİ

1. Cilt

"Tarih yazmak, tarih yapmak kadar mühimdir.
Yazan, yapana sadık kalmazsa,
değişmeyen hakikat, insanlığı şaşırtacak bir mahiyet alır."

K. Atatürk

Genelkurmay Personel Başkanlığı
Askerî Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı Yayını

ASKERÎ TARİH BELGELERİ DERGİSİ

Askerî Tarih Belgeleri Dergisi, Genelkurmay ATASE Daire Başkanlığı Arşivindeki belgelerden derlenerek 1952 yılı Eylül ayından itibaren yayımlanmaya başlamış, bazı dönemlerde ara verilmekle birlikte günümüze kadar devam etmiştir. Askerî Tarih Belgeleri Dergisi, Askerî Tarih Şube tarafından yayımlanmaktayken 2004 yılından itibaren Arşiv Şube tarafından yayımlanmaya başlanmıştır.

Askerî Tarih Belgeleri Dergisi; 1970, 1971, 1972, 1977, 1979, 1986 ve 1988 yıllarında yayımlanmamıştır. Dergi, 1'inci Sayı'dan 67'nci Sayı (dâhil) "Harp Tarihi Vesikaları Dergisi", 68'inci Sayı'dan 76'ncı Sayı'ya (dâhil) kadar "Harp Tarihi Belgeleri Dergisi", 77'nci Sayı'dan (dâhil) günümüze kadar "Askerî Tarih Belgeleri Dergisi" adları ile yayın hayatını sürdürmüştür. Hâlen bu isim altında Ocak ve Temmuz aylarında olmak üzere yılda iki defa yayımlanmaktadır.

Askerî Tarih Belgeleri Dergisi, okuyucuyu Türk askerî tarihi hakkında bilgilendirmeyi ve akademik çalışmalara katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

ISSN: 1300 - 0241

KKSN: 7630KK0607964

ASKERÎ TARİH BELGELERİ DERGİSİ

Dergi, yılda iki kez yayımlanır. Yerel süreli yayındır.

SAHİBİ

Genelkurmay Personel Başkanlığı
Askerî Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı adına
Tuğg. Necdet TUNA

SORUMLU MÜDÜR

Topçu Alb. Yılmaz AKBABA

YAYIN YÖNETMENİ

Dr. Ulş. Alb. Bülent DURGUN
Öğ. Yb. Soner TOPALOĞLU

YAYINA HAZIRLAYANLAR

Arş. Uzm. Nurcan ASLAN
Arş. Uzm. Nuri BAYRAK
Arş. Uzm. Melike GÜRLER

YAYIN İNCELEME KURULU

Arş. Uzm. Arzu TUNÇ
Arş. Uzm. F. Gökçen TOKEŞER

BELGE ARAŞTIRMA

Arş. Uzm. Nuri BAYRAK
Arş. Uzm. Ahmet DAYANDI

DÜZELTİ

Red. Uzm. İlkay SARIKAYA

KAPAK TASARIMI

Mizanpaj Uzm. M. Akif AK

ADRES

Genelkurmay ATASE Daire Başkanlığı 06100 Bakanlıklar/Ankara
Telefon: 0 312 402 23 11 Belgegeçer: 0 312 424 21 31
Elmek: atasearsiv@tsk.tr
Ankara, Genelkurmay Basımevi, 2019

SUNUŞ

Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı Arşivindeki belgelerden derlenerek hazırlanan Askerî Tarih Belgeleri Dergisi'nin 144'üncü sayısında, İstanbul'un İtilaf devletleri tarafından işgalini konu alan 1 Kasım 1918-16 Temmuz 1920 tarihleri arasındaki belgeler yer almaktadır.

Birinci Dünya Savaşı sonunda Osmanlı Devleti ile imzaladıkları Mondros Mütarekesi ile İtilaf devletleri, uzun zamandan beri uygulamaya koymak istedikleri paylaşma planlarını gerçekleştirme fırsatı bulmuşlardır.

Mondros Mütarekesi'nin 1'inci maddesine dayanarak 6 Kasım 1918'den itibaren Çanakkale Boğazı'ndan geçmeye başlayan İngiliz Amirali Calthorpe komutasındaki İtilaf donanmasının 13 Kasım 1918'de İstanbul Limanı'na demirlemesi [Belge No. 3, 5, 7 (1), 10 (1-2), 13] ve karaya asker çıkarmasıyla İstanbul fiilen işgal edilmiştir.

Karaya çıkan İtilaf askerleri Beyoğlu, Yenimahalle, Rumelikavağı, Bebek, Büyükdere, Şişli ve Taksim'deki kışlalara, okullara, otellere, hastanelere, yetimhanelere ve evlere yerleşmişlerdir. Bulgaristan'da bulunan Fransız birlikleri de 10 Kasım 1918'de Uzunköprü'ye, buradan trenle 14 Kasım 1918'de İstanbul'a gelerek Reşadiye Kışlası'na yerleşmişlerdir [Belge No. 17 (1), 20, 66 (1)].

İtilaf donanmasının İstanbul'a gelişini fırsat bilen gayrimüslimler cadde ve sokakları kendi bayraklarıyla süsleyerek gelen askerleri sevgi gösterileri ile karşılamışlardır [Belge No. 12 (1)].

İstanbul'un işgaline Harbiye Nezareti, Dışişleri Bakanlığı, Meclis-i Mebusan ve Türk milleti tarafından büyük tepki gösterilmiştir. Ancak İtilaf devletleri tarafından bunun bir işgal değil, içinde bulunulan durumda yapılan bir askerî harekât olduğu bildirilmiştir (Belge No. 38).

İtilaf devletleri, Türklere kendi istekleri doğrultusunda bir barış antlaşması imzalatmak ve Anadolu'da gitgide büyüyen Millî Mücadele hareketini durdurmak için İstanbul'u resmen işgal etme kararı almışlar ve İstanbul'daki asker miktarını artırıp silah sevkiyatını hızlandırmışlardır. 1920 yılının Şubat ayında İtfaiye Alayı Kışlası, Beyazıt'taki Jandarma Bölüğü, Süleymaniye Kışlası İngilizler tarafından işgal edilmiş ve buralara İngiliz askerleri yerleşmiştir [Belge No. 112 (1-4), 113]. Fransız, İtalyan ve Yunan askerleri de İstanbul'un çeşitli yerlerine konuşlanmışlardır.

16 Mart 1920 sabahı Şehzadebaşı Karakolu, İtilaf askerleri tarafından basılmış, böylece 13 Kasım 1918 tarihinden beri fiilen işgal altında bulunan İstanbul, resmen işgal edilmiştir.

Dergide ana hatlarıyla:

- İstanbul Limanı'na gelen İtilaf gemileri ve buna karşı alınan tedbirler [Belge No. 1, 2 (1-3), 3, 4 (1-8), 5, 7 (1), 8, 9 (1), 10 (1-2), 13],

- İstanbul ve çevresinde nerelerin işgal edildiği ve buralarda ne kadar İtilaf askeri bulunduğu [Belge No. 23, 26, 39, 40, 58, 73 (1-2), 94, 103, 104, 105, 106 (1-3), 110 (1)],

- İtilaf kuvvetleri tarafından işgal edilen yerlerdeki silah, araç gereç ve malzemelere usulsüz olarak el konulduğu [Belge No. 21, 22, 28 (1-2), 47, 48, 52, 60 (1), 61 (1), 101 (1-2)],

- İtilaf kuvvetleri tarafından teslimi ve tahliyesi istenen binalar [Belge No. 28 (1-2), 29, 32, 33, 35, 42, 44 (1), 45 (1-2), 55, 56 (1), 59 (1-6), 64, 65 (1), 67, 68, 69, 71 (1), 75 (1-2), 76, 83 (1), 89 (1-2), 93 (1-7), 95, 96, 98, 99 (1-2), 100 (1), 102 (1-3), 115, 118, 140],

- Haberleşmenin İtilaf devletleri tarafından kontrol altına alındığı [Belge No. 37, 49 (1-6), 129],

- Şehzadebaşı Karakolu baskını [Belge No. 119 (1-3), 120, 126],

- İstanbul'un resmen işgali [Belge No. 121, 122, 123, 124 (1), 125],

- Mustafa Kemal Paşa ve Heyet-i Temsiliyenin işgale karşı tutumuna [Belge No. 114, 117, 127 (1-9), 128, 130 (1-7), 132, 133 (1-2), 134, 135 (1), 136, 137, 138 (1-3), 139 (1), 142] dair belgeler yer almaktadır.

İstanbul'un İtilaf devletleri tarafından fiilen ve resmen işgalini konu alan derginin bu konuda araştırma yapanlara ışık tutacağına ve bilim dünyasına katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Necdet TUNA
Tuğgeneral
ATASE Daire Başkanı

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ
İÇİNDEKİLER III

BELGELER — **SAYFA NUMARASI**

1. Çanakkale Boğazı'ndan girecek İngiliz gemilerinin, Boğaz'a giriş saatiyle beraber Karargâh-ı Umumiye bildirilmesi gerektiğine dair Başkomutanlık Vekâleti tarafından Çanakkale Müstahkem Mevki Komutanlığına gönderilen 1 Kasım 1918 tarihli emir……... 1

2. İtilaf donanmasının İstanbul Limanı'na gelişi esnasında alınacak tertibata dair 7 Kasım 1918 tarihli İstanbul Muhafızlığı emri…….…… 3

3. Fransız bandıralı bir geminin Nara'dan Marmara'ya geçtiğine dair Çanakkale Müstahkem Mevki Komutanlığı tarafından Başkomutanlık Vekâletine gönderilen 7 Kasım 1918 tarihli rapor…….…… 11

4. Çanakkale istihkâmlarının İtilaf devletleri tarafından ne şekilde işgal edileceğine dair İngiliz heyetiyle alınan kararlar hakkında Çanakkale Müstahkem Mevki Komutanlığının tamimi…….…….. 13

5. Bir İngiliz gemisinin Marmara'ya geçtiğine dair Çanakkale Müstahkem Mevki Komutanlığı tarafından Başkomutanlık Vekâletine gönderilen 9 Kasım 1918 tarihli rapor…….… 30

6. İtilaf devletleri adına İstanbul'a gelecek olan görevliye yardımcı olunmasına dair General Wilson tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 9 Kasım 1918 tarihli yazı….. 32

7. 11 Kasım 1914'te Marmara'ya geçen İngiliz bandıralı gemilere dair Çanakkale Müstahkem Mevki Komutanlığı tarafından Başkomutanlık Vekâletine gönderilen 11 Kasım 1918 tarihli rapor…… 34

8. Fransızların Mondros Mütarekesi'ne aykırı olarak iaşe ve ikamet konusundaki taleplerine son verdirilmesi gerektiğine dair Bahriye Nezareti tarafından Sadarete gönderilen 12 Kasım 1918 tarihli rapor…… 38

9. İtilaf donanması 13 Kasım 1918'de İstanbul Limanı'na geleceğinden alınacak tertibata dair 12 Kasım 1918 tarihli İstanbul Muhafızlığının emri…….. 41

10. Marmara'ya geçen gemilere dair Çanakkale Müstahkem Mevki Komutanlığı tarafından Başkomutanlık Vekâletine gönderilen 12 Kasım 1918 tarihli raporlar……... 49

11. İstanbul Boğazı'nın işgaliyle ilgili İngilizlerle yapılacak görüşmelerde çıkarlarımızın korunması hususunda Başkomutanlık Vekâleti tarafından Karadeniz Boğazı Müstahkem Mevki Komutanlığına verilen 12 Kasım 1918 tarihli emir…….…… 55

12. İtilaf donanmasının İstanbul'a gelişini fırsat bilerek çeşitli teşebbüslerde bulunan gayrimüslimler hakkında İstanbul Polis Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan 13 Kasım 1918 tarihli rapor……... 59

13. Marmara'ya geçen İtilaf gemileri hakkında Çanakkale Müstahkem Mevki Komutanlığı tarafından Başkomutanlık Vekâletine gönderilen 13 Kasım 1918 tarihli rapor…… 64

14. Fransızlar tarafından işgal edilmiş olan Askerî Misafirhane ve Sevkiyat İdaresinin tahliye edilmesi gerektiğine dair Harbiye Nezareti tarafından Genelkurmay Başkanlığına gönderilen rapor…….. 66

15. Polis Mektebi olarak kullanılan Saint Michel Mektebinde Fransızlar tarafından el konulan Hükûmete ait eşya ve levazımın iadesi için teşebbüste bulunulmasına dair İçişleri Bakanlığı tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 16 Kasım 1918 tarihli yazı……. 68

16. İtilaf kuvvetleriyle İstanbul'daki irtibat subaylarının inzibat ve asayişi ihlal eden hareketlerinin İstanbul Polis Genel Müdürlüğüne bildirilmesi gerektiğine dair İçişleri Bakanlığı tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 16 Kasım 1918 tarihli yazı……. 72

17. 14 Kasım 1918'de Uzunköprü'den gelen Fransız askerlerinin Makriköy'de (Bakırköy) Reşadiye Kışlası'na yerleştirildiğine dair İstanbul Muhafızlığı tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 16 Kasım 1918 tarihli rapor……. 74

18. Amiral Calthorpe'nin ikametine tahsis edilen İngiliz Sefaretinin emniyet altına alınmasına dair Dışişleri Bakanlığı tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 17 Kasım 1918 tarihli yazı……. 78

19. Mütareke şartları gereğince İstanbul'da İtilaf askeri bulunup bulunmayacağı ve İtilaf devletlerinin herhangi bir talebinin yerine getirilip getirilmeyeceği hususlarında bilgi istendiğine dair Başkomutanlık Vekâleti tarafından Sadarete gönderilen 17 Kasım 1918 tarihli yazı…… 80

20. Makriköy'e gelen Fransız kuvvetlerinin faaliyetlerine dair İstanbul Muhafızlığı tarafından Başkomutanlık Vekâletine gönderilen 18 Kasım 1918 tarihli rapor…… 83

21. İşgal kuvvetlerine mensup askerlerin Osmanlı Hükûmeti memurları ve Osmanlı ordusu askerlerine yaptıkları kabul edilemez muamelelerin engellenmesi gerektiğine dair Sevkiyat İdaresi Müdürlüğü tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 18 Kasım 1918 tarihli rapor……. 85

22. Fransızlar tarafından işgal edilen Fenerbahçe'deki Askerî Hastaneye ait malzemenin iadesi için teşebbüste bulunulması hususunda Başkomutanlık Vekâleti tarafından Karargâh-ı Umumiye gönderilen 20 Kasım 1918 tarihli rapor……... 87

23. İstanbul ve çevresinde nerede, ne kadar İtilaf askeri bulunduğunun bildirilmesine dair Harbiye Nezareti tarafından Konaklar Müfettiş-i Umumiliğine gönderilen 20 Kasım 1918 tarihli emir ile İstanbul Muhafızlığı tarafından hazırlanan, İstanbul ve çevresindeki İtilaf askerlerinin miktarı ve işgal ettikleri yerleri gösterir 21 Kasım 1918 tarihli cetvel…….……. 89

24. Mondros Mütarekesi'nin tatbiki hakkında Dışişleri Bakanlığınca bir komisyon oluşturulacağı hususunda Sadaret tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 21 Kasım 1918 tarihli emir……. 110

25. İstanbul Boğazı Müstahkem Mevki Komutanlığı ile İngilizler arasında Boğaz'ın işgali hakkında kararlaştırılan maddeleri içeren Karargâh-ı Umumi tarafından Ordu Dairesi Riyasetine gönderilen 21 Kasım 1918 tarihli emir… 113

26. Beyoğlu'nda İtilaf askerleri tarafından işgal edilen binaları gösteren ve Beyoğlu Mıntıkası Konaklar Müfettişliği tarafından hazırlanan 21 Kasım 1918 tarihli çizelge……... 117

27. Pangaltı'daki Harbiye Mektebi'nin İngiliz subayları tarafından teftiş edildiğine dair Dersaadet İtilaf Kuvvetleri Komutanlığı tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 21 Kasım 1918 tarihli mektup…… 119

28. Fransız askerlerinin 21 Kasım 1918'de Bez Fabrikası'na zorla girdiklerine dair Fabrika Nöbetçi Subaylığı tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 22 Kasım 1918 tarihli rapor ile fabrikadaki zayiata ait cetvel……. 121

29. Fransız askerlerinin, iskân için Ayastefanos'ta bir haneye zorla girdiklerine dair Ayastefanos ve Civarı İnzibat Komutanlığının 22 Kasım 1918 tarihli raporu…… 128

30. Osmanlı ordusu terhis olundukça depolara konacak silah ve depoların teftişi hususunda bir heyetin tayin edildiğine dair Başkomutanlık Vekâletine gönderilen 22 Kasım 1918 tarihli yazı…… 130

31. Projektör efradının terhis edildiği, İşgal kuvvetlerinin tahliye şartlarını içeren anlaşmanın maddelerini her gün değiştirdiğine dair Müstahkem Mevki Komutanlığı tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 23 Kasım 1918 tarihli rapor……... 132

32. Bir Fransız müfrezesinin evlere zorla girdiğine dair Ayastefanos Tayyare İstasyon Müdürlüğü tarafından Kuva-yi Havaiye Müfettiş-i Umumiliğine gönderilen 23 Kasım 1918 tarihli rapor……... 134

33. Sarayburnu'ndaki Levazımat-ı Umumiye erzak ambarının Fransızlar tarafından işgalinin önlenmesi gerektiğine dair Levazımat-ı Umumiye-i Askerî Riyaseti tarafından Karargâh-ı Umumiye gönderilen 23 Kasım 1918 tarihli rapor……... 136

34. Makriköy'de Fransızlar tarafından işgal edilen binalar hakkında istenen bilginin, Fransız askerlerinin tutumu dolayısıyla elde edilemeyeceği hususunda Makriköy İnzibat Komutanlığı tarafından İstanbul Konak Müfettişliğine gönderilen 23 Kasım 1918 tarihli rapor……... 138

35. Sarayburnu Nizamiye Erzak Ambarının tahliyesi için başvuran Fransızların bu gibi hareketlerinin önlenmesi gerektiğine dair Harbiye Nezareti tarafından Mütareke Ahkâmını Tetkik ve Tatbik Komisyonu Başkanlığına verilen 24 Kasım 1918 tarihli emir…… 141

36. Fransızların Zeytinburnu'ndaki Fişek Fabrikasını işgal etmek istediklerine dair Fabrika Genel Müdürlüğü tarafından Karargâh-ı Umumiye gönderilen 24 Kasım 1918 tarihli rapor……... 143

37. Rumeli'deki santrallerin İşgal kuvvetlerinin nezareti altında bulunacağı, İşgal kuvvetleri tarafından kullanılacak projektörlerde ve ambarlarda birer subayın bulundurulmasının kabul edildiğine dair Müstahkem Mevki Komutanlığı tarafından Bahriye Nezaretine gönderilen 25 Kasım 1918 tarihli rapor……... 145

38. İngiliz ve Fransız askerinin İstanbul'a ihracının işgal amacıyla olmadığına dair Dışişleri Bakanlığı tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 26 Kasım 1918 tarihli yazı.. 147

39. Fransız, İtalyan ve İngiliz kuvvetlerinin işgallerine dair İstanbul Muhafızlığı tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 26 Kasım 1918 tarihli rapor…… 149

40. İtilaf kuvvetleri tarafından işgal edilen İstanbul Boğazı Müstahkem Mevki mıntıkasında bulunan birliklerin nakledildiği yerlere dair İstanbul Muhafızlığı tarafından Genelkurmay Başkanlığına gönderilen 30 Kasım 1918 tarihli rapor…….…….. 151

41. Boğazlar Bahriye teşkilatının doğrudan doğruya Bahriye Nezaretinin emrinde olacağına dair Bahriye Nezareti tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 2 Aralık 1918 tarihli yazı……... 153

42. Büyükdere ve Sarıyer'de bulunan 1'inci Kolorduya bağlı birliklerin mıntıkalarını tamamen tahliye etmelerinin istendiğine dair İstanbul Boğazı Müstahkem Mevki Komutanlığı tarafından Genelkurmay Başkanlığına gönderilen 2 Aralık 1918 tarihli rapor……... 155

43. Unvanının "Türkiye'nin İşgali Ordusu Komutan Muavinliği" olduğuna dair General Brunoust tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 5 Aralık 1918 tarihli yazı…. 157

44. İngiliz askerlerinin iskânı için işgal ettikleri mahallerin uygun ve yeterli olmadığına dair İngiliz Fevkalade Komiserliği tarafından Mütareke Komisyonuna gönderilen 8 Aralık 1918 tarihli yazı……. 159

45. İngilizlerin hususi mesken ve mezarlık mahalli ile Fransızların Davutpaşa Kışlası'nın planı taleplerine dair İstanbul Muhafızlığı ile Harbiye Nezareti ve İçişleri Bakanlığı arasındaki 9 ve 12 Aralık 1918 tarihli yazışmalar…… 164

46. Fransızların nizamiye erzak ambarlarının tahliyesi talebine, Harbiye Nezaretine müracaat edilmesi gerektiği cevabının verilmesine dair Harbiye Nezareti tarafından Mütareke Komisyonuna verilen 15/16 Aralık 1918 tarihli emir…… 170

47. 241'inci Fransız Sahra Topçu Alayının, Ayastefanos Tayyare İstasyonu'na ait birçok eşyayı yaktığı ve bir kısmını gasp ettiğine dair Harbiye Nezareti tarafından General Wilson'a gönderilen 19 Aralık 1918 tarihli yazı…... 172

48. İngilizlerin Harp Okulundaki eşyalara dair talepleri meselesinin 1'inci Kolordu Asker Alma Başkanlığınca oluşturulan komisyon tarafından halledileceği hususunda Levazımat-ı Umumiye Riyaseti tarafından 1'inci Kolordu Asker Alma Heyeti Başkanlığına verilen 28 Aralık 1918 tarihli emir……... 174

49. İngilizler tarafından Osmaniye Telsiz Telgraf İstasyonu kadrosundaki Türk memuru sayısının azaltılmasının istendiğine dair Harbiye Nezareti ve Bahriye Nezareti arasında 28 Aralık 1918-10 Şubat 1919 tarihlerinde yapılan yazışmalar…….. 176

50. Hadımköy-Terkos dekovil hattının tamirine nezaret edecek İngiliz subay ve askerlerinin iskânı için uygun yer verilmesine dair İngilizler tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 28 Aralık 1918 tarihli mektup……. 190

51. İstanbul Limanı'ndaki İngiliz Bahriye Kuvvetlerinin motor ihtiyacı olduğuna dair Kuva-yi İtilafiye Bahrî ve Askerî Heyet-i İdare Riyaseti tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 29 Aralık 1918 tarihli yazı…….. 192

52. İtilaf devletlerinin işgal ettikleri binalardaki malzemelere usulsüz yollarla el koymalarının önlenmesi gerektiğine dair Harbiye Nezareti tarafından Konaklar Müfettiş-i Umumiliğine verilen 2 Ocak 1919 tarihli emir…… 194

53. Taşkışla İtilaf birliklerine teslim edileceğinden boşaltılmasına dair Genelkurmay Başkanlığı tarafından İstanbul Muhafızlığına verilen 2 Ocak 1919 tarihli emir…… 196

54. Maçka ve Tophane'de depo edilmiş olan harp tüfeklerinin sürgü kollarının ayrı bir yerde muhafaza edilmesine dair Selânik İngiliz Kuvvetleri Başkomutanlığı tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 4 Ocak 1919 tarihli yazı……. 198

55. Çubuklu'daki benzin depolarının bir kısmının İngilizler emrine verilmesine dair Kuva-yi İtilafiye Bahrî ve Askerî Heyet-i İdare Riyaseti tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 4 Ocak 1919 tarihli mektup…… 202

56. Sarıyer'de kurulacak telsiz telgraf istasyonu için bina ihtiyacı olduğuna dair Kuva-yi İtilafiye Bahrî ve Askerî Heyet-i İdare Riyaseti tarafından 1'inci Kolordu Asker Alma Başkanlığına gönderilen 5 Ocak 1919 tarihli yazı…... 204

57. İngilizler ve Fransızlar tarafından işgal edilen binaların muhafazası için ayrıca bir daire müdürüne gerek olmadığına dair Kuva-yi İtilafiye Bahrî ve Askerî Heyet-i İdare Riyaseti ile 1'inci Kolordu Asker Alma Başkanlığı arasında 6 ve 14 Ocak 1919 tarihli yazışmalar…….. 208

58. 241'inci Fransız Sahra Topçu Alayının Davutpaşa Kışlası'nın cephanelik avlusunu işgal ettiğine dair Davutpaşa Kışlası Müdürlüğü tarafından 1'inci Kolordu Asker Alma Başkanlığına gönderilen 7 Ocak 1919 tarihli rapor…….. 212

59. Ayastefanos Tayyare İstasyonu civarındaki depo ve binaların tahliyesi ve İngilizlere teslimine dair İngiliz Selânik Kuvvetleri Başkomutanı, Harbiye Nezareti, Genelkurmay Başkanlığı ve Ayastefanos Tayyare İstasyonu Komutanlığı arasında 11 Ocak-8 Şubat 1919 tarihli yazışmalar..…….. 214

60. İtilaf askerlerinin İmalat-ı Harbiye fabrikalarındaki eşyaları alıp götürdüklerine dair İmalat-ı Harbiye Müdürlüğü ile Genelkurmay Başkanlığı arasındaki 11 ve 21 Ocak 1919 tarihli raporlar..…….. 228

61. Taksim Kışla ve Meydanı'nın İtilaf askerleri tarafından işgaline karşılık, İtilaf devletlerine işgal ettikleri resmî binalardan birini tahliye etmelerinin teklif edilmesiyle ilgili görüşlerinin sorulduğuna dair Dışişleri Bakanlığı tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 15 Ocak 1919 tarihli yazı… 232

62. Sarıyer'de İngilizler tarafından kurulacak telsiz telgraf istasyonu için kullanılacak olan köşkün kira bedelinin tespit edilmesine dair 1'inci Kolordu Asker Alma Başkanlığı tarafından Yeniköy Belediye Başkanlığına gönderilen 15 Ocak 1919 tarihli yazı……... 236

63. Haydarpaşa ve civarındaki halkın üzerini arayan ve şüpheli evleri aramak için yardım isteyen İtilaf askerlerine olumsuz cevap verildiğine dair İstanbul Muhafızlığı tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 18 Ocak 1919 tarihli rapor……..……..…….. 240

64. Haydarpaşa İstasyonu'nda Osmanlı askerleri tarafından işgal edilmekte olan muhafız odalarının tahliyesinin istendiğine dair Kuva-yi İtilafiye Bahrî ve Askerî Heyet-i İdare Riyaseti tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 19 Ocak 1919 tarihli yazı……... 244

65. İstanbul'a gelecek İngiliz Motorbot Bölüğünün ikameti için talep edilen yerlere dair İtilaf Kuvvetleri Bahri ve Askerî Heyet-i İdare Riyaseti tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 23 Ocak 1919 tarihli mektup……. 246

66. Fransızların Makriköy'de işgal ettikleri Reşadiye Kışlası Camisi'ne Fransız bayrağı çektiklerine dair Genelkurmay 3'üncü Şube Müdürlüğü tarafından Genelkurmay Başkanlığına gönderilen 29 Ocak 1919 tarihli rapor…….. 250

67. Ayastefanos'taki Topçu Mesaha Mektebi binasının 122'nci Fransız Tümeni emrine verilmesine dair Kuva-yi İtilafiye Bahrî ve Askerî Heyet-i İdare Riyaseti tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 29 Ocak 1919 tarihli yazı… 252

68. İhtiyat Zabit Namzetleri Talimgâhının Pendik'te işgal etmekte olduğu binaların tahliyesinin istendiğine dair İhtiyat Zabit Namzetleri Talimgâhı Komutanlığı tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 30 Ocak 1919 tarihli rapor.. 254

69. Enver Paşa yalısının bitişiğindeki köşkün Şark Müttefik Orduları Başkomutanlığı emrine verilmesinin istendiğine dair Kuva-yi İtilafiye Bahrî ve Askerî Heyet-i İdare Riyaseti tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 31 Ocak 1919 tarihli yazı……. 256

70. İstanbul'daki istihkâm malzeme depolarından makbuz karşılığında malzeme almaya yetkili İngiliz subayına dair Kuva-yi İtilafiye Bahrî ve Askerî Heyet-i İdare Riyaseti tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 31 Ocak 1919 tarihli yazı……. 258

71. 16 Kasım 1918'de imzalanan anlaşma gereğince Galata Rıhtımı'ndaki merkez sundurmasının tahliyesinin talep edildiğine dair Doğu Akdeniz Nakliyat-ı Bahriye Başzabitliği tarafından Genelkurmay Başkanlığına gönderilen 6 Şubat 1919 tarihli mektup……... 260

72. Harbiye-i Şahaneden kaldırılmış olan tabloların Müze-i Hümayunda muhafazasına dair Maarif-i Umumiye Nezareti tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 6 Şubat 1919 tarihli yazı…… 265

73. İngilizlerin Ayastefanos Tayyare İstasyonu fotoğrafhanesinde, fotoğraf malzemelerinin bulunduğu odayı işgal ettiğine dair Tayyare İstasyonu Fotoğraf Zabitliği tarafından Ayastefanos Tayyare İstasyonu Müdürlüğüne gönderilen 8 Şubat 1919 tarihli rapor…….. 267

74. İtilaf kuvvetlerinin harp malzemesi ve diğer eşyaları almak için usulünce müracaat etmeleri gerektiğine dair Harbiye Nezareti tarafından Genelkurmay Başkanlığı Dairesine gönderilen 16 Şubat 1919 tarihli yazı…… 272

75. Selimiye Kışlası'nın Arap askerlerinin toplanma yeri olarak kullanılması hususunda Selânik İngiliz Kuvvetleri Başkomutanlığı tarafından Harbiye Nezaretine gönderilen 18 Şubat 1919 tarihli mektup…… 274

76. Bir Fransız heyetinin Taksim Kışlası'nda incelemelerde bulunarak iki büyük ikametgâh talep ettiklerine dair 31'inci Kafkas Alayı Komutanlığı tarafından 10'uncu Kafkas Tümeni Komutanlığına gönderilen 27 Şubat 1919 tarihli yazı…… 280

77. Selimiye Kışlası'nda nizamiye kapısı üzerinde asılı Osmanlı bayrağından İngiliz subaylarının rahatsız olduğuna dair Ordu Daire Seferî Sevk Komisyonu Başkanlığı tarafından Ordu Dairesi Başkanlığına gönderilen 28 Şubat 1919 tarihli rapor…… 283

78. Selimiye'deki İngiliz subaylarının, Kerkük ve Süleymaniye havalisinden olan terhis efradını iaşe etmediklerine dair Ordu Daire Seferi Sevk Komisyonu Başkanlığı tarafından Ordu Dairesi Başkanlığına gönderilen 2 Mart 1919 tarihli rapor…… 285

79. Çanakkale Boğazı'ndaki harp müesseselerinin muhafazası için Osmanlı subay ve askerlerinin görevlendirilmesi hususunda teşebbüste bulunulması gerektiğine dair Çanakkale Müstahkem Mevki Komutanlığına gönderilen 2 Mart 1919 tarihli yazı…… 287

80. İstanbul'dan Ayastefanos'a giden yolun İstanbul Muhafızlığı tarafından tamir edilmesine dair Harbiye Nezaretinin 6 Mart 1919 tarihli yazısı…….. 289

81. Talepleri üzerine İngilizlere motorlu bir mavnanın verileceğine dair Genelkurmay 2'nci Şube Müdürlüğü tarafından Levazımat-ı Umumiye Dairesi Riyasetine gönderilen 9 Mart 1919 tarihli yazı……... 291

82. Maltepe'ye nakledilen Ayastefanos Tayyare İstasyonu'na ait malzeme ve tayyarenin muhafazası için bir baraka gerektiğine dair Kuva-yi Havaiye Müfettiş-i Umumiliği tarafından İstihkâm Müfettişliğine gönderilen 13 Mart 1919 tarihli yazı…… 295

83. Rami Kışlası'nın işgali hususunda 122'nci Fransız Tümeni Komutanlığı ile Harbiye Nezareti ve İstanbul Muhafızlığı arasındaki 17 ve 26 Mart 1919 tarihli yazışmalar…… 299

84. İstanbul'un asayiş ve inzibatının temini için Polis Müdüriyet-i Umumiyesi ile İtilaf devletleri mümessilleri arasında kararlaştırılan hususlara dair 25 Mart 1919 tarihli yazı…… 303

85. İngilizler tarafından terhisleri talep edilen askerlere dair Sadaret ile Selânik İngiliz Kuvvetleri Başkomutanlığı arasında yapılan 30 Mart 1919 tarihli yazışmalar…….. 309

EKLER…….. 315

BELGE NO. 1

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
Şu'be
Numro

Telgraf

Çanakkale Mevki'-i Müstahkem Kumandanlığına

Çanakkale Boğazı'ndan girecek olan her İngiliz gemisinin Boğaz'a dâhil olduğu sâatle berâber Karâr-gâh-ı Umûmîye iş'ârı.

Başkumandanlık Erkân-ı Harbiyye Reîsi
(İmza)

Gece telefonla K. U. Nöbetçi Erkân-ı Harbine yazdırılmış ve hemen keşîde etdirilmesi söylenilmişdir./1/11/34 Sâat 11 sonra

Erkân-ı Harb Yüzbaşı
(İmza)

BELGE NO. 1

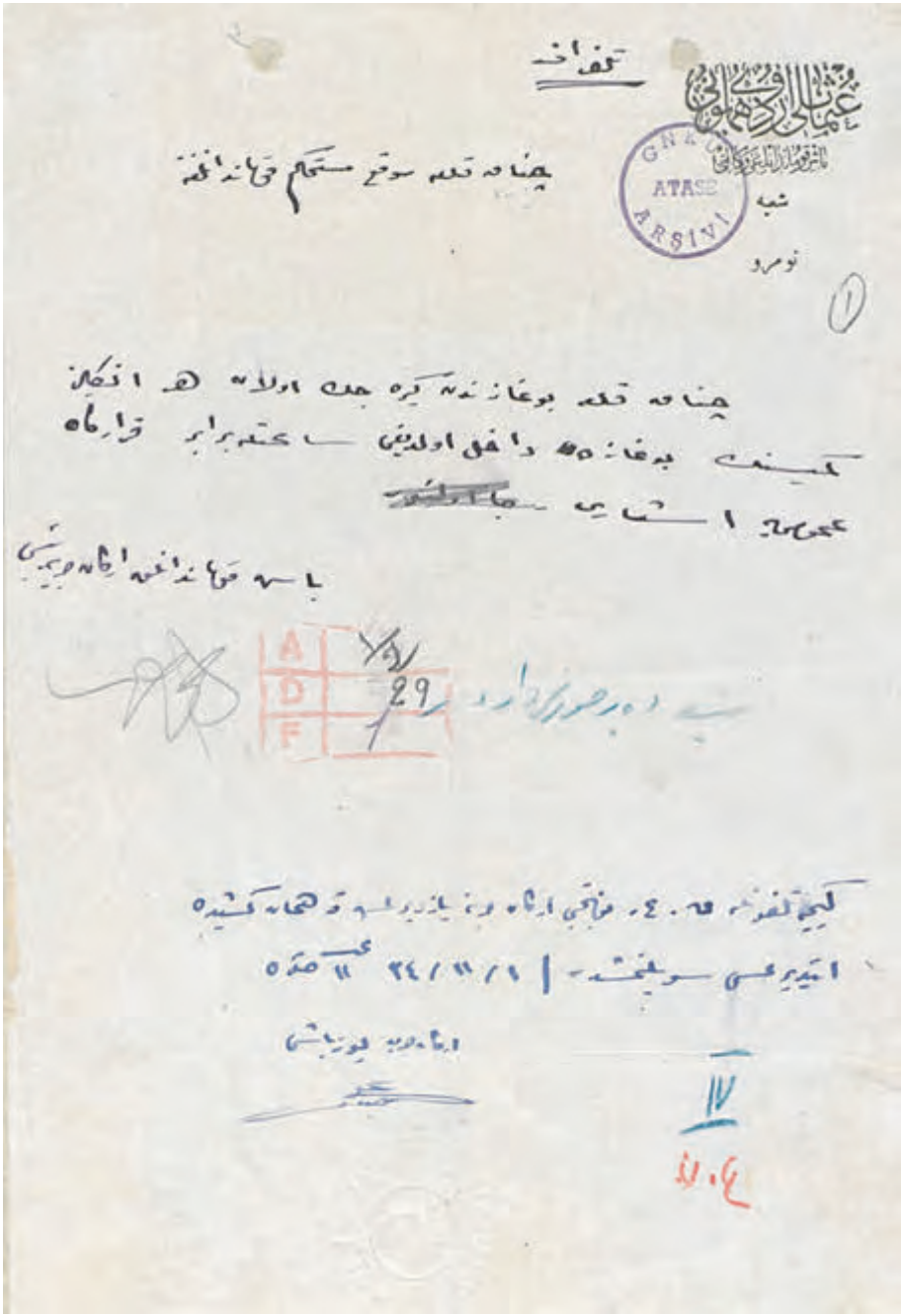

BELGE NO. 2 (1-3)

1. Şu'be 1. Kısım
680

Mahremdir.

İstanbul
7/11/34

Karâr-gâh-ı Umûmî Erkân-ı Harbiyye Riyâsetine

İstanbul Muhâfızlığı Emri

Akd-i Mütâreke mûcibince İstanbul Limanı'na gelecek olan kuvâ-yi bahriyyenin hîn-i vürûdunda ba'zı kesânın vatandaşlık hissiyyâtıyla te'lîf kabûl etmeyecek nümâyişlerde bulunmak üzere şimdiden teşebbüsâta ibtidâr etdikleri istihbâr kılınmağla teşebbüsât-ı mezkûrenin men'i zımnında donanmanın hîn-i vürûdunda ber-vech-i âtî tertîbâtın tamâmen tatbîk ve ahz edilmiş bulunması lâzımdır.

İstanbul Cihetine Âid Tertîbât:

1- Karâr-gâh-ı Umûmî Süvâri ve Piyâde Bölükleri: Bulundukları mahalde a'zamî mevcûdları ve her dürlü esliha ve techîzâtıyla berâber Muhâfızlıkca lüzûm gösterilecek ânda harekete âmâde bir hâlde bulunacaklardır.

2- Sevk Taburu: Bu dahi aynı sûretde müctemian bulunacak ve mahall-i ictimâını mümkün mertebe Bayezid'e yakın olmak üzere intihâb edib şimdiden Muhâfızlığa bildireceklerdir.

3- Muhâfız Âlâyı dahi: Emir verildiği ânda dolgun mevcûdlu bir piyâde bölüğü refâkatinde Âlâyın Mitralyöz Bölüğü mevcûd bulunduğu hâlde der-hâl Köprübaşı'nda Yenicâmi' avlusuna gönderecekdir. Dîger dolgun mevcûdlu bir piyâde bölüğünü [Ayasofya Câmii'ne] gönderecek ve mezkûr Bölük Câmi' avlusunda harekete ve her hâle karşı müheyyâ ve ittihâz-ı tedâbîr etmiş bulunacakdır.

Âlâydan üçüncü bir bölük ihtiyât olarak Harbiyye Nezâretinde harekete âmâde bir hâlde bulunacak ve dördüncü bölük de der-hâl -Fener'de-ki polis merkezine gidecekdir.

4- Doksan Birinci Tabur bulunduğu mahalde topluca müsellâh ve mücehhez olarak her ân ve harekete müheyyâ bulunacakdır. Mezkûr Tabur, Polis Dâiresince lüzûm gösterilecek devriyye kollarına refâkat etmek ve îcâb eden postaların tertîbi için ma'-zâbitân asgarî yüz elli mevcûdlu bir bölük der-hâl Polis Müdîriyyet-i Umûmiyyesi emrine ve ayrıca fa'âl bir zâbit kumandasında yüz mevcûdlu bir bölük de Kumkapı Polis Merkezine gönderecek ve mütebâkî kuvvetiyle toplu olarak Merkezde emre müheyyâ kalacakdır.

5- Sekizinci İtfâiyye Taburu bütün kuvvetiyle Harbiyye Nezâretinde her hâle karşı müheyyâ bulunacakdır.

6- Otuz Birinci Âlâyın Makineli Tüfenk Bölüğü emir verildiği ânda Harbiyye Nezâretindeki Muhâfız Bölüğüne ve Doksan İkinci Makineli Tüfenk Bölüğü Ayasofya'daki Muhâfız Bölüğüne ve Doksan Üçüncü Makineli Tüfenk Bölüğü de Fener'deki Muhâfız Bölüğüne iltihâk edecek ve mezkûr Bölük Kumandanlarının emrine girecekdir.

   Doksan Birinci Makineli Tüfenk Bölüğü Doksan Birinci Taburun mütebâkî kuvvetiyle birlikde Tabur merkezinde kalacakdır.

7- Bahriyye Muhâfız Taburu emrin teblîginde müsellâh ve mücehhez olarak der-hâl Galata Polis Merkezine gidecek, Köprübaşı'nı ve Beyoğlu'na çıkan yollar ile rıhtımı kuvvetli bir sûretde tarassud altına alacak ve bunun için alacağı tertîbâtı şimdiden karârlaşdırmış bulunacak ve lüzûmunda der-hâl tatbîk edecek ve polisce lede'l-icâb taleb edilecek devriyye kollarını sekizer kişiden noksân olmamak üzere bugünden i'tibâren ...(?) edecekdir.

8- Beyoğlu'ndaki Muhâfız Taburundan dolgun mevcûdlu bir bölük -Galatasarayı'na- ve fa'âl bir zâbit kumandasında kuvvetli bir bölük de -Dolabdere- merkezine gidecek ve üçüncü bölük de ihtiyât olarak Mekteb-i Harbiyyede kalacakdır.

9- Yaya Muhâfız Süvâri Bölüğü: Emir aldığı ânda toplu olarak der-hâl Mekteb-i Harbiyyeye gelecek ve orada emre intizâr edecekdir.

10- Hücûm Taburu: Bütün kuvvetiyle Taksim Kışlası'nda ictimâ' etmiş bulunacakdır.

11- Piyâde Küçük Zâbit Mektebi Ortaköy ve Beşiktaş Polis Merkezlerine bir bölük gönderecek ve mütebâkî kuvvetiyle -Yıldız'da- kalacakdır.

12- Tophane Muhâfız Bölüğü: Topluca bulunduğu mahalde kalacak ve Boğazköy-Tophane Câddesi ve civârdan Tophane'ye inen yolları kuvvetli bir sûretde tarassud altına aldıracakdır. Binâen aleyh ittihâz edeceği tertîbâtı bugünden karârlaşdırması lâzımdır.

13- Maçka Silâh-hâne Me'mûrluğu taht-ı emrindeki muhâfızlarıyla Silâh-hânenin emniyyetini te'mîn ve ona göre ittihâz-ı tedâbîr edecekdir.

14- Jandarma Efrâd Mektebi ihtiyât olarak bulunduğu Mektebde harekete ve emre âmâde bulunacakdır ve nerede bulunduğunu Muhâfızlığa bildirecekdir.

15- Yedinci İtfaiyye Taburu müfrezeleriyle bulundukları yerlerde kalacak ve lede'l-icâb polis ve jandarma kuvvetlerini takviye edecekdir.

   Şişhane'de bulunan İtfâiyye kulesi Beyoğlu'ndan Galata ve tersaneye doğru inen yolları taht-ı tarassud ve emniyyetde bulunduracakdır.

Üsküdar Ciheti Tertîbâtı:

16- Anadolu cihetinde bulunan Muhâfız Taburuyla On Dördüncü Depo Âlâyı der-hâl harekete âmâde bir hâlde bulundurulacak ve mezkûr kıtaâtın İstanbul ve Galata cihetlerine nakilleri için şimdiden İskele ve Limanlar Kumandanlığınca ihzâr edilecek ...(?) vesâit-i bahriyyeden haber-dâr edilecekdir ve bu husûsda İskele ve Limanlar İdâresi tarafından te'mîn edilerek tertîbât-ı lâzımenin hemen ikmâl edildiğini Muhâfızlığa bildirecekdir. Mezkûr kıtaâtın nakilleri hâlinde mahalli inzibâtının te'mînine me'mûr olmak üzere Depo Âlâyı lâ-akall iki yüz kişilik bir müfreze kendi merkezinde terk edecek ve polisce taleb edilecek devriyyeleri der-hâl i'tâ' edecekdir.

17- İhtiyât Zâbit Nâm-zedleri Ta'lîm-gâhı: Her dürlü ihtimâle karşı olarak civârda dolaşdığı ihbâr olunan ba'zı eşkıyânın mahall-i meskûneye tecâvüzlerine meydân vermemek üzere Kayışdağı ve Alemdağı cihetlerinden gelen yolları taht-ı tarassudda bulunduracak sûretde ittihâz-ı tedâbîr edecekdir. Ve kısm-ı küllîsiyle Ta'lîm-gâh civârında bulunacakdır.

18- Dokuzuncu İtfâiyye Taburu merkezinde elde kuvvetlice bir kıt'a-i müsellâha bulunduracak ve Üsküdar Polis Müdîriyyeti tarafından çıkarılacak devriyye ve tarassud kollarına sekizer kişiden aşağı olmamak üzere postalar verecekdir.

19- Zeytinburnu Fabrikasıyla Sütlüce'deki fişenk-hâne ve Defterdar'daki fes-hâne ile Levâzımât-ı Umûmiyyeye merbût dîger sanâyi'-i müessesât müdîrânı kendi müesseselerinin emniyyetlerini te'mîn edecek sûretde ittihâz-ı tedâbîr edeceklerdir.

20- Muhâfızlığa merbût sunûf-ı muhtelife depoları ve kıtaât-ı sâire her dürlü ihtimâle karşı müteyakkız ve toplu bulunub her hâlde harekete âmâde bulunacaklardır.

21- Emrin teblîgi polis ve jandarmaların der-hâl vazîfe başına geçmelerinin polis ve jandarma kumandanlarınca taht-ı te'mîne alınması lâzımdır.

22- Ahvâl-i fevka'l-âde olmak münâsebetiyle emrin teblîgi ânından i'tibâren hiçbir zâbit mecbûriyyet-i kat'iyye olmadıkca kıt'ası başından ayrılmayacak ve bir ma'zeret-i meşrûa dolayısıyla infikâka mecbûr olursa yerine birisini vekîl ta'yîn edecek ve ismini der-hâl Muhâfızlığa bildirecekdir.

23- Muhâberât için Polis Müdîriyyet-i Umûmiyyesi telefon merkezine birkaç me'mûr gönderecekdir. Mûmâ-ileyhim muhâberâtı kontrol etmekle berâber muhâberâtın adem-i inkıtâı esbâbına tevessül edecek ve îcâb ederse muhâberât-ı umûmiyyeyi kat' ve tevkif ile muhâberât inkıtâa hasr ve tahsîs edecekdir.

24- Yukarıda beyân edilen tertîbât [tâm dikkat] parolası Muhâfızlıkdan ve Polis Müdîriyyetinden gerek telefonla ve gerek vesâit-i sâire ile verildiği

ânda sür'at ve sükûnet-i tâmla ahz edilmeğe başlanılacak ve sür'at-i mümkine ile ikmâline cehd ü ikdâm edilerek tertîbâtın tamâmen ahz edildiği İnzibât Mıntıkası Kumandanlıklarına der-hâl bildirilecekdir. İnzibât Mıntıkası Kumandanlarının tertîbât-ı mezkûrenin ...(?) ...(?) sür'at-i tatbîk ve icrâsından mes'ûldürler.

25- Mezkûr parolanın i'tâsı zamânına kadar mukarrerât-ı sâbıka vechle her kıt'a inzibâta taalluk eden husûsâtı îfâya devâm edecekdir.

İstanbul Muhâfızı
Mîr-livâ
(İmza)

Sûret-i Teblîg

İnzibât Mıntıkası Kumandanlıklarına
Muhâfız ve İtfâiyye Âlâyları Kumandanlıklarına
Karâr-gâh-ı Umûmî Karâr-gâh Kumandanlığına
Sevk Taburu "
Doksan Birinci Tabur "
Otuz Birinci Âlây Makineli Tüfenk "
Doksan İkinci " "
Doksan Üçüncü " "
Bahriyye Muhâfız Taburu "
Hücûm Taburu "
Piyâde Küçük Zâbit Mektebi Âlây "
Tophane Muhâfız Bölüğü "
Jandarma Efrâd Mektebi "
On Dördüncü Depo Âlâyı "
İhtiyât Zâbit Nâm-zedleri Ta'lîm-gâhı
Levâzımât-ı Umûmiyye Riyâsetine
...(?) Depo Kıtaâtı Müfettişliğine
İskele ve Limanlar Kumandanlığına
Maçka Silâh-hânesi Müdîriyyetine
Zeytinburnu Fabrikası Müdîriyyetine

BELGE NO. 2

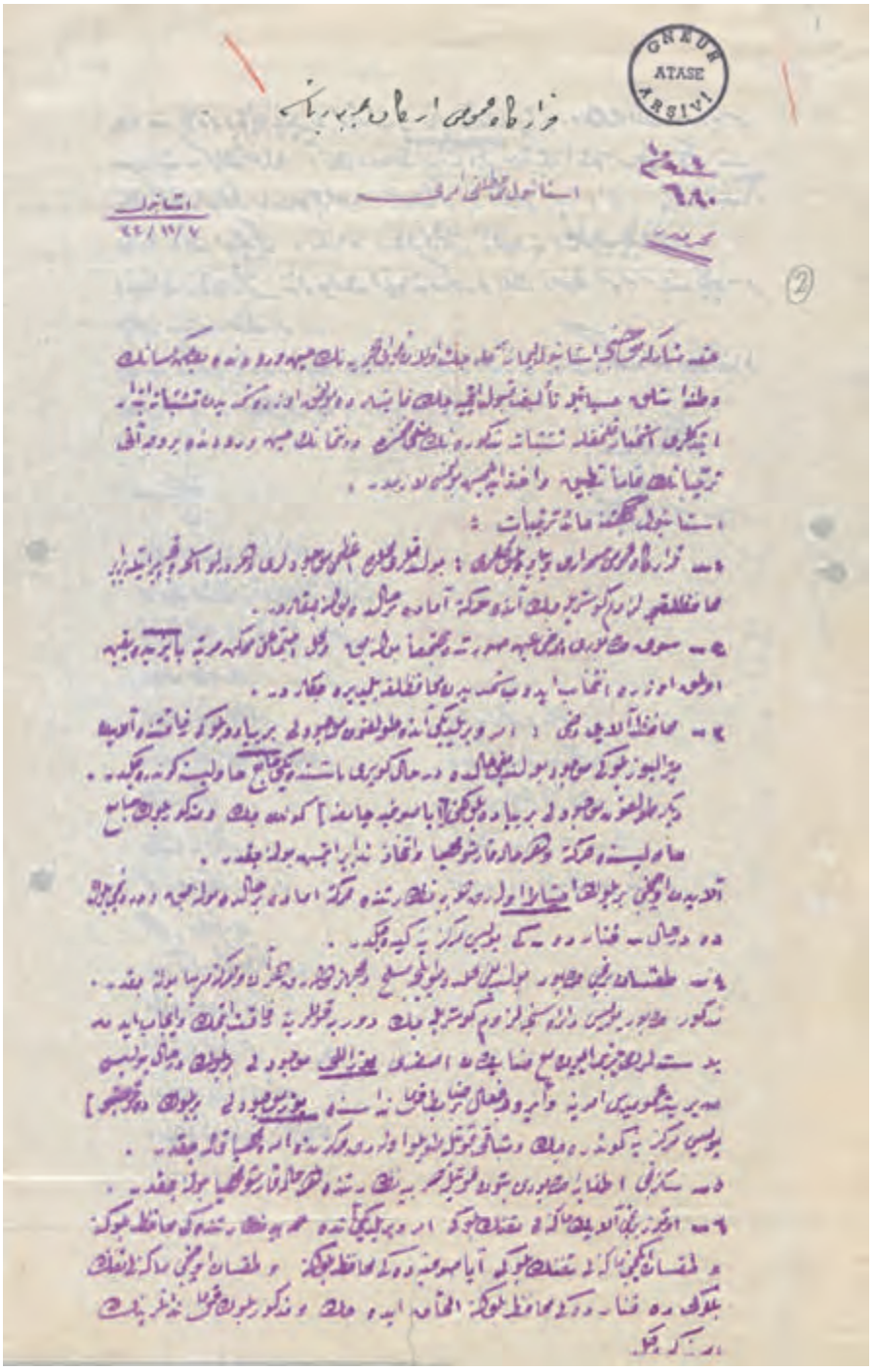

BELGE NO. 2-1

ONKUN ATASE ARSIVI

BELGE NO. 2-2

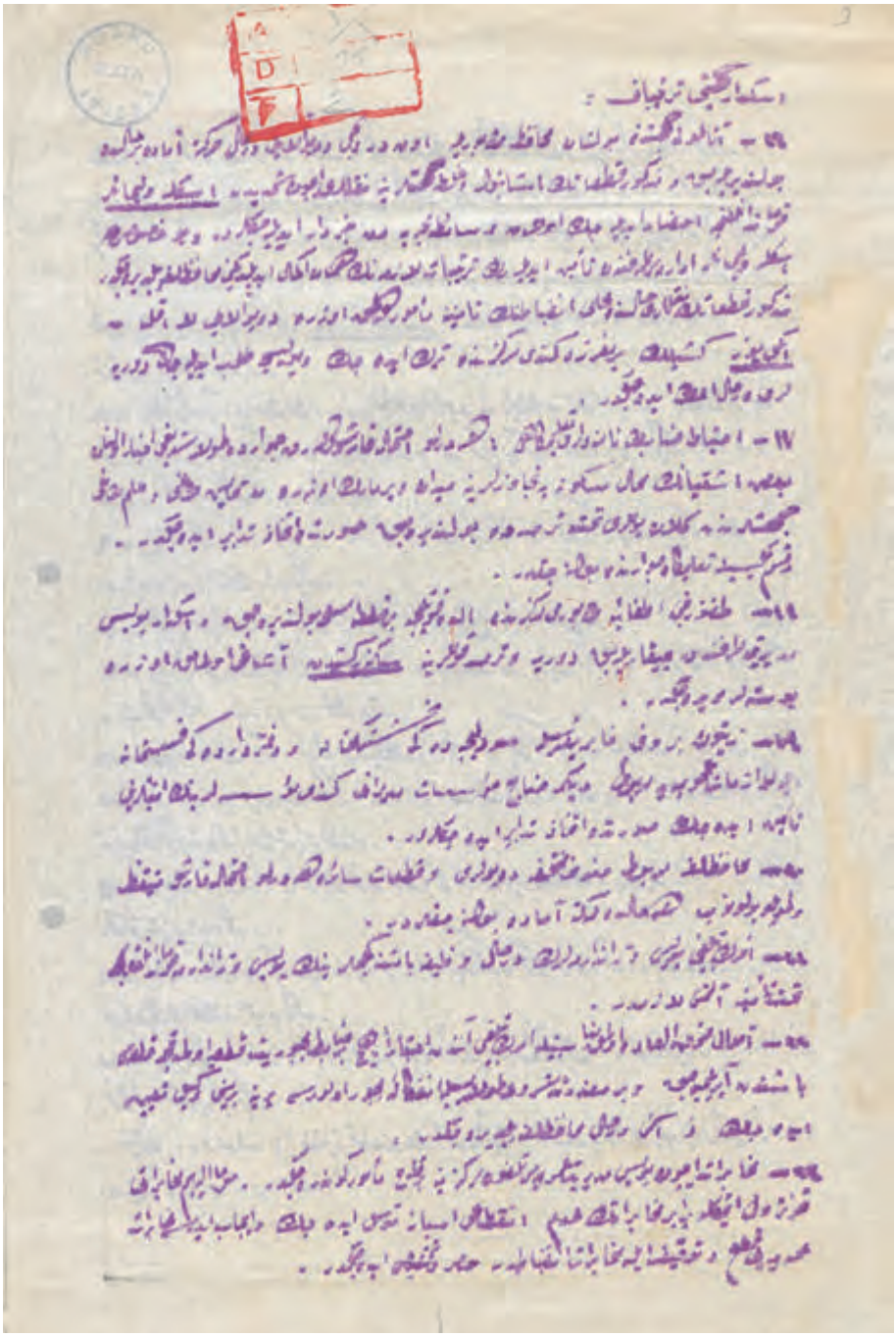

BELGE NO. 2-3

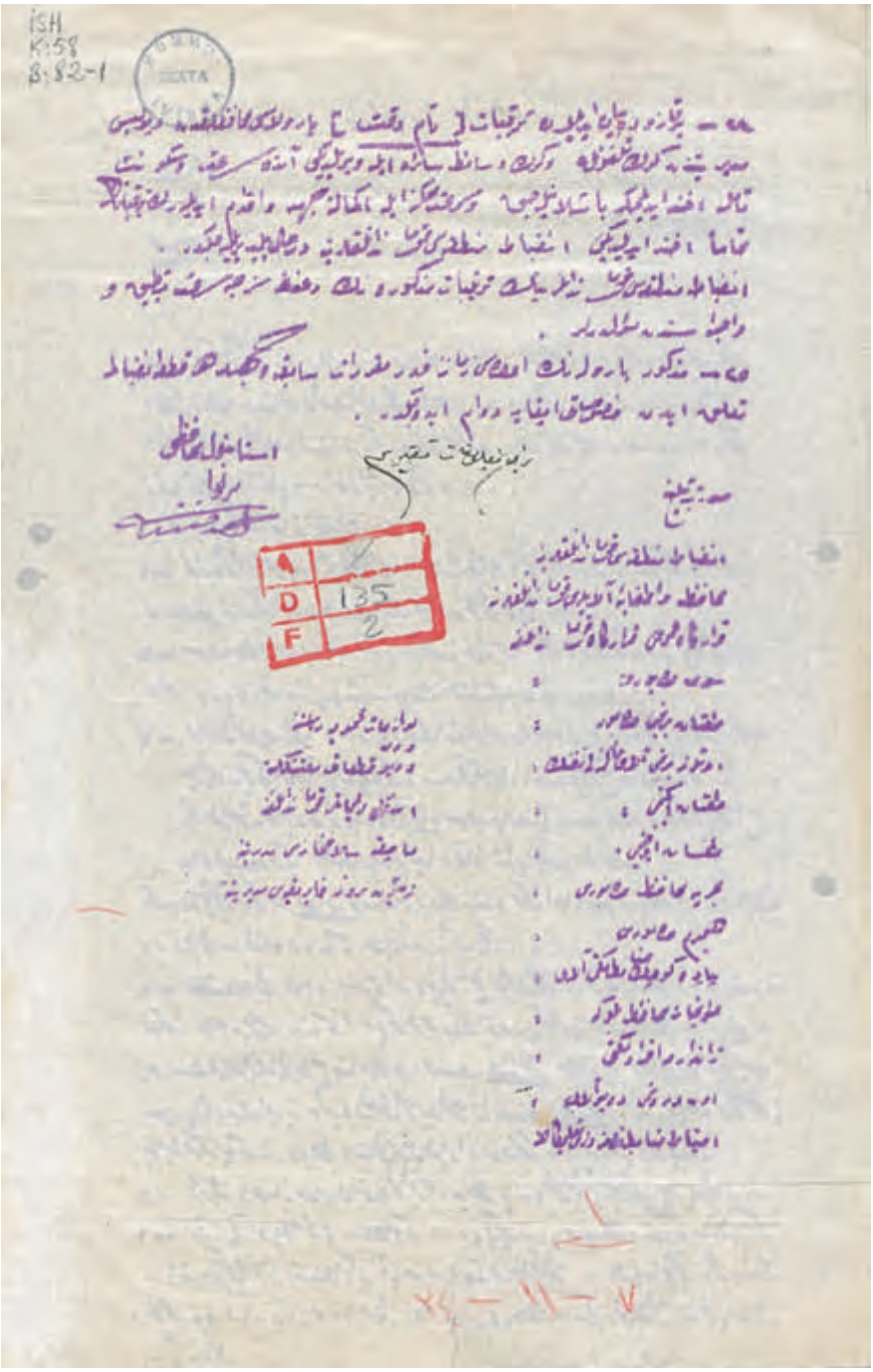

BELGE NO. 3

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
Şu'be
Numro

Kale'den Başkumandanlık Erkân-ı Harbiyye Riyâsetine mevrûd şifredir.

Gayet müsta'cel, te'hîri câiz değildir.

Bugün sâat on yedi kırk evvelde Fransız bandıralı ve pruva direğinde amiral sancâğını hâmil, yandan çarklı, iki direkli, bir bacalı, takrîben üç yüz tonluk bir beylik sefînenin Nara'dan Marmara'ya geçdiği ma'rûzdur.

7/11/34

Mevki'-i Müstahkem Kumandanı
Mîr-livâ
Salâhaddîn Âdil

Başkumandanlık Erkân-ı Harbiyye Riyâsetine
Karâr-gâh-ı Umûmî " "
İstanbul Muhâfızlığına

Arz-ı ma'lûmât edildi.
7.00 sonrada
(İmza)

BELGE NO. 3

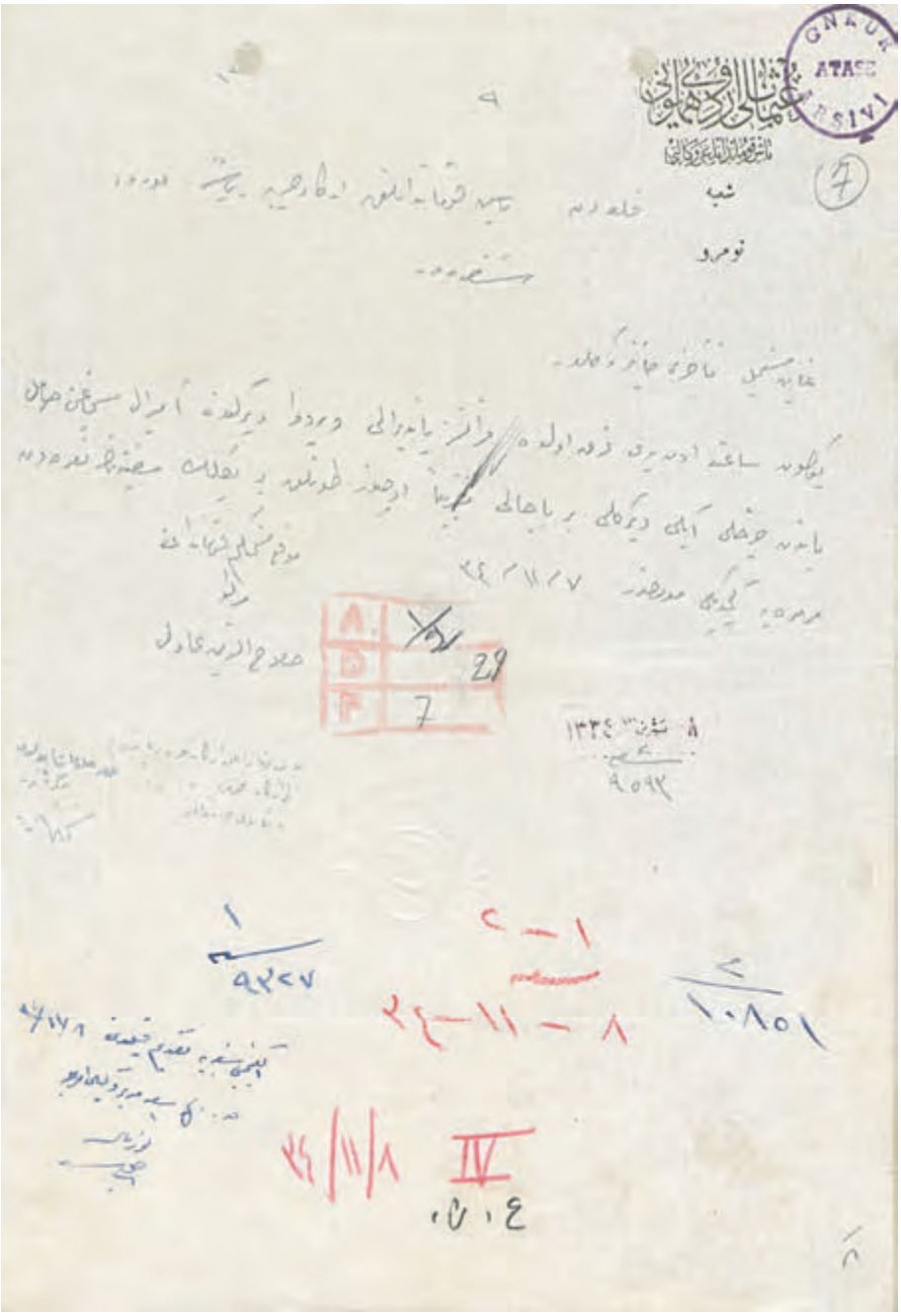

BELGE NO. 4 (1-8)

Ta'mîm

Mütâreke şerâiti mûcibince Çanakkale istihkâmâtı Düvel-i İ'tilâfiyye tarafından işgal edilecekdir.

İngiliz hey'eti ile işgalin tarzı ber-vech-i âtî karârlaşdırılmışdır.

1- 9/11/34 Cumartesi gününe kadar Mevki'-i Müstahkem bataryalarda cüz'î bir mikdâr efrâd, birer zâbit bırakdıkdan sonra fazla efrâd ve zâbitânını Nara-Bigalı hattının şark tarafına çekecekdir. Efrâd ve zâbitân vapurların vürûduna kadar orada intizâr edecekdir.

En erken cum'a günü İngilizler 11 ve 5'inci Âlây mıntıkalarını, cumartesi günü 3 ve 4'üncü Âlây mıntıkalarını işgal edeceklerdir.

2- İşgal, tarafeyn zâbitleri arasında her bataryanın bi'l-umûm malzeme-i harbiyyesi [top, edevât, mühimmât cins cins, telefon, âlât-ı rasadiyye...] muntazam bir protokol ve senedle devr-i teslîm üzerine yapılacak, bataryaların işgalinden sonra her top için iki nefer olmak üzere ...(?) efrâdı bataryalarda ibka olunacakdır. Kalırsa mütebâkî efrâdla zâbitân tecemmu' mahalline hareket edeceklerdir. İşbu efrâdın vazîfesi civâr, ceb-hâne ve sâir âlâtın hüsn-i hâlde muhâfazasına ve tathîrâtına dikkat etmekdir.

3- Her projektöre iki topçu neferi tathîrât muhâfazasına bakmak üzere bırakılacak. Yalnız Karanfil Burunu, Cevâdpaşa, Seddülbahir, Kumkale projektörlerine bir projektöre bir me'mûr zâbit olmak üzere 8 zâbitle beher projektöre 6'şar nefer ta'yîn olunacakdır. Bu projektörler îcâbında hâl-i fa'âliyyete gelebilecekdir.

4- Her âlâyda bir muvâsala zâbiti ile 10 nefer bulunacak, işgal esnâsında muhâbere vaz'iyyeti kendilerine gösterilerek lüzûm gösterdikleri aksâm aynı sûretle protokolle teslîm olunarak lüzûm görülmeyen aksâmın makine tel, kablo ve teferruâtı hemen alınacak efrâd, topçular gibi telefon irtibâtını muhâfaza etmek üzere mıntıkalarda bırakılarak zâbitân tecemmu' mahalline gelecekdir. Telsiz istasyonu bidâyeten ve muvakkaten Kuvve-i İşgaliyyeye teslîm olunacakdır.

5- Bataryalar, hâricde bulunan ceb-hâne depoları, istihkâm ve levâzım anbarları tarafımızdan münâsib efrâdla taht-ı muhâfazaya alınacakdır. Değirmen, taht-ı işgalimizde kalacak ve bundan Kuvve-i İşgaliyye de istifâde edecekdir.

6- Gerek depo ve anbarların muhâfazasını te'mîn etmek gerek top, telefon, projektör muhâfız kıtaâtının iâşe ve muâmelâtını tedvîr etmek üzere ümerâdan bir zâbit riyâsetinde bir komisyon Çanakkale'de bulundurulacakdır.

İşbu komisyon reîsinin maiyyetine topçu, istihkâm, levâzım, muvâsala, bahriyye ve etibbâdan birer zâbit me'mûr edilecekdir. Muhâfız hidemâtında istihdâm etmek üzere mezkûr komisyon emrine 50 nefer i'tâ' edilecekdir.

Komisyon reîsi, toplanacak torpil ve mânia aksâmıyla anbar ve depolardan taleb vuku' buldukça lâzım olan her dürlü malzeme, techîzât ve sâireyi Dersaadet'e sevk ve lüzûmsuz ve sevki müşkil mevâdd-ı gıdâiyyeyi Kuvve-i İşgaliyyeye fürûht edebilecekdir. Ve Kuvve-i İşgaliyye Mevki'-i Müstahkem Kumandanı vesâtetiyle İstanbul ile muhâbere edecekdir.

7- Hasta-hânede ağır hastalar kalacak, lüzûmu kadar etibbâ berâber bulundurulacakdır.

8- Küçük Zâbit Mektebi vapura irkâbına kadar kışlasında kalacakdır.

Bâlâdaki ma'rûzâta nazaran kıtaâtın vazîfesi ber-vech-i âtî ta'yîn edilmişdir.

a- Komisyon

1- Çanakkale'de kalacak komisyon ber-vech-i âtî tesbît edilmişdir.

Komisyon Reîsi 4. Âlây Kumandanı Kaim-makam Kemâl Bey

İstihkâm Binbaşı Abdülkadir Bey

Topçu Zâbiti Yüzbaşı Sırrı Efendi

Tabîb Binbaşı Cihâd Bey

Bahriyyeden Yüzbaşı Murâd Efendi

Muvâsaladan Mülâzım Hüsâmeddîn Efendi

Levâzımdan Mülâzım ...(?) Efendi

Komisyonun toplanması için hasta-hâneden münâsib birkaç oda tefrîk olunacak ve komisyon cum'a gününden i'tibâren der-hâl toplanarak vazîfesini tanzîm edecekdir.

Komisyon emrine 20 nefer, İstihkâm Zâbitliğinden beş nefer, Muhâbere Bölüğünden 25 nefer, 7'nci Livâdan gönderilecek işbu [50] neferle komisyon, kıtaâtın çekilmesini müteâkıb Erenköy, Saraycık ve dîger ceb-hâneliklerini, torpil deposunu muhâbere projektör depolarıyla eczâ-yi tıbbiyye ve baytâriyye depolarını, istihkâm depolarını ve sâir işgal olunmayan cihet-i askeriyyeye âid mebânî ve müessesâtı taht-ı muhâfazaya alacakdır. İşbu hidemât için mahsûs 50 neferden mâ-adâ toplar için bırakılan efrâddan âlâylara terk olunan onar muhâbere neferinden de komisyon münâsib sûretde istifâde edebilir.

Ayrıca levâzım anbar ve müessesâtının muhâfazası ve değirmenin işledilmesi için Komisyon emrine İstihkâm Komisyonundan 25 nefer ve

2’nci Livâdan 25 nefer i’tâ’ edilecekdir. Komisyon emrine lüzûmu kadar vesâit-i nakliyye verilecekdir.

2- Boğaz’ın tarafeynine yayılmış olan ve başlarında zâbit bulunmayan efrâdımızın hüsn-i iâşeleri sık sık muâyene ve teftîşlerle bakımsız kalmamalarının te’mîni, ale’l-acele hareketden nâşî şurada burada kalacak ceb-hâne, erzâk ve sâir depoların her dürlü zıyâa meydân vermeksizin tedrîcî sûretde münâsib mahallere toplanması, Komisyonun fa’âliyyetinden beklenir. Hareket edecek kıtaât nerelerde, ne kadar efrâdı olduğunu, hangi mevkilerde depoları, eslihaları, anbarları bulunduğunu vakt ü zamânıyla doğruca Komisyon Riyâsetine bildirmelidir.

3- Levâzım Riyâseti, Komisyon emrine 1.000 lira verecekdir.

4- İ’tilâf Mevki’-i Müstahkem Kumandanı nezdinde Osmânlı Murahhası olarak Erkân-ı Harbiyye Kaim-makamı Sadullah Bey ta’yîn edilmiş, karîben Çanakkale’ye gelecekdir. Komisyon her dürlü muâmelâtında mûmâ-ileyhin delâletine mürâcaat edebilir.

5- Deniz tayyâre hangarları derûnundaki fazla eşyâ’ münâsib bir mahalle depo edilerek Çanakkale Komisyonu tarafından taleb vukuunda tayyârecilere teslîm olunacakdır.

b- Topçular:

1- 7’nci Livâ Akbaş’da münâsib ordu-gâh mahalli intihâb edecek, yarın 11’inci Âlây mıntıkasında yalnız işgal kuvvetini bırakarak mütebâkî efrâd ve zâbitânını ordu-gâha sevk edecekdir. 11’inci Âlâyın sevkıyâtı hitâmında 4’üncü Âlây fazla efrâdının sevkine başlanmalı, tekmîl Livânın nakliyyâtı nihâyet cumartesi gün sabâhleyin hitâm bulmalıdır.

2’nci Livâ Kumandanlığı Vekâletini 3’üncü Âlây Kumandanı der-uhde edecek Avdan Çayırı gerisinde intihâb edeceği ordu-gâha serîan evvelâ Beş(inci) Âlây fazla efrâdını müteâkıben 3’üncü Âlây fazla efrâdını nakl etdirecekdir.

2- Her âlâyda topların muhâfazası için bırakılacak ikişer neferin intihâbında açıkgöz, okur-yazar olması, aralarında mümkün mertebe fazla kıdemli küçük zâbit bulundurulması husûsu nazar-ı dikkate alınmalıdır. Her âlây ...(?) Kuvve-i İşgaliyye ile birlikde kalacak efrâdının başına muvakkaten birer zâbit ta’yîn edecek, bunlar muahharen verilecek emre kadar efrâdın inzibât, idâresiyle meşgul olacaklardır. Top başlarında kalacak efrâd tekmîl techîzâtlarıyla kalacaklardır. Efrâd mezkûr tabya kumandanı olarak kalacak İ’tilâf zâbitânının emrinde bulunacaklardır.

3- Bataryalardan mâ-adâ her âlây kendi mıntıkasındaki projektörlere ikişer muhâfız topçu neferi de verecekdir.

4- Batarya ve projektörlerde terk olunacak işbu efrâddan mâ-adâ müstahakk-ı terhîs olmayan efrâddan 7’nci Livâ 25 nefer Komisyon

emrine, 10 nefer hasta-hâneye gönderecekdir. 2'nci Livâ 25 nefer Levâzım emrine, 10 nefer hasta-hâneye sevk edecekdir.

5- Devir teslim günü âlây ve tabur kumandanları tesellüm muâmelesinin ikmâline kadar mevkilerinde kalacak ba'de-mâ fazla zâbitânını topluca alarak ictimâ' mahalline hareket edecekdir.

6- En ehemmiyyetli mes'ele, burada kalacak efrâdın iâşesinin teshîlidir. Bunun için fazla efrâdı bulunan bir tabur merkez bataryası ittihâzıyla dîger efrâd iâşesinin buradan te'mîni şâyân-ı teveccühdür. Nakliyyât husûsunda evvelâ silâhların nakli tesrî' edildi. Ahvâl-i ...(?) bi'z-zarûr mevkiinde terke mecbûr kalınacak erzâk ve eşyâ' için kıtaât usûlü dâhil-i mazbata yaparak Kumandanlıkca tasdîk edilerek asılları kıt'aya ve birer sûreti Komisyona tevdî' olunacakdır.

c- Muhâbere Kıtaâtı

Her âlây mıntıkasında 10 nefer muhâbere efrâdı ve Çanakkale Komisyonu maiyyetine müstahakk-ı terhîs olmayan beş nefer terk edilerek mütebâkî efrâd 2'nci ve 7'nci Livâ Ordu-gâhları civârına nakl olunacakdır. Nakl ameliyyâtı cum'a günü akşam tamâm olmalıdır.

Devr ü teslîm günü tarafeyn muhâbere zâbitleri mevcûd hutûtu tedkik ederek Kuvâ-yi İ'tilâfiyyeye lüzûmu olmayan hatlardaki telefonlar ve takım merkezlerindeki fazla malzeme der-hâl toplanarak depo edilecekdir. Bu husûsda Komisyona me'mûr muvâsala zâbitliğine îzâhât-ı lâzıme verilecekdir. Telsizi teslîme me'mûr zâbit iskelede me'mûrîni bularak Karacaviran'a gönderecek, usûlü dâhil-i devr-i teslîm ile oradaki mürettebâtı alarak ordu-gâha avdet edecekdir.

ç- İstihkâm Zâbitliği

Halileli, Kilitbahir, Çanakkale depoları Komisyonca taht-ı muhâfazaya alınacak, Komisyona me'mûr Abdülkadir Bey Kanlıdere'deki ...(?) pey-der-pey depo edilmesini te'mîn etmelidir. Bu maksadla Komisyon mevcûdundan kâfî derecede efrâd İstihkâm Zâbitliğine tefrîk edecekdir.

Pınarbaşı'ndaki kıtaât terhîs ve 60. Fırka nakliyyâtın hitâmına kadar kurutma ameliyyâtıyla meşgul olacak ve bu müddet zarfında inşâât hitâma erdirmeye çalışacakdır. Efrâd-ı sâire cum'a günü akşama kadar 7'nci ve iki Livâlar Ordu-gâhı civârına toplanmış bulunacakdır. İnşâât-ı İstihkâmiyye Komisyonu müstahakk-ı terhîs olmayan efrâddan 20 nefer Çanakkale Komisyonuna, 25 nefer Levâzım emrine i'tâ' edecekdir.

d- Topçu Zâbitliği

Bi'l-hâssa civâr mıntıkalarda bulunan ceb-hâne depolarının muhâfazası ale'l-acele hareket eden kıtaâtın terk edeceği esliha ve ceb-hânelerin toplanmasına gayret edecek, lüzûmu olan muhâfız efrâdı ve vesâit-i nakliyyeyi Komisyondan te'mîn edecek ve tedrîcen bu husûsu ikmâl

ederek Mevki'-i Müstahkem esliha ve mühimmâtının hüsn-i muhâfazasını kâfil tedâbîri icrâ' edecekdir.

e- Umûr-ı Bahriyye Zâbitliği:

Sevkıyâtdaki torpil deposuyla, torpile âid malzeme ve eşyâ' ile Bahriyyeye âid fazla mevâdd-ı iâşe Berriyye İâşe Me'mûrluğunca Komisyona me'mûr Yüzbaşı Murâd Efendi'ye teslîm olunacak, Komisyonca münâsib efrâdla bunlar taht-ı muhâfazaya alınacakdır.

Murâd Efendi, torpil işlerini ve mânia malzemesinin toplanmasını ta'kîb ederek çıkacak eşyânın taleb edildikce Dersaadet'e sevkini Komisyon vâsıtasıyla te'mîn edecekdir.

Torpil ve Mânia Kumandanlıkları ve İâşe Me'mûrluğu kendi işleri hakkında lâzım gelen îzâhâtı Murâd Efendi'ye vereceklerdir. Cum'a günü akşamüstüne kadar tekmîl bahriyye zâbit ve efrâdı Nara Kışlası'nda ve Umûr-ı Bahriyyeye merbût vesâit-i bahriyye cumartesi sabâhı kâmilen Nara İskelesi'nde toplanmış bulunacakdır.

f- Levâzım:

Değirmen için bir kadro tertîb edecek Mülâzım ...(?) Efendi anbarların cem'i, yarım kalan işlerin ikmâli husûsunda ta'lîmât-ı kâfiyye verecekdir. Mûmâ-ileyh Levâzım emrine, 25 neferi Komisyondan, 25 neferi 2'nci Livâdan olmak üzere verilen 50 neferle işlerini tanzîme gayret edecekdir.

Çanakkale Komisyonuna mazbata mukabili bin lira verecekdir. Anbarların adeden azalması, mühimm mevâddın ...(?) nakli lâzımdır.

g- Projektör İşleri

Karanfil Burunu, Cevadpaşa, Seddülbahir, Kumkale projektörleri ikişer zâbit ve altışar nefer mürettebâtla hâl-i fa'âliyyete getirilecekdir. Ta'yîn olunacak zâbitânın esâmîsini projektör zâbiti bildirecek ve en kıdemlisi tekmîl projektörlerin hüsn-i hâlde bulunmasından Komisyona karşı mes'ûl olacakdır. Dîger projektörler topçulardan verilecek ikişer neferle taht-ı muhâfazaya alınacakdır. Muhtelif projektörlerde mevcûd mahrûkat malzemesi, her âlâyca kendi mıntıkasını fa'âl kılacak projektör zâbitine teslîm edilecek, zâbit bulunmayan projektörlerdeki malzeme ve ihtiyât aksâm, münâsib mahallere cem' edilecekdir.

h- Hasta-hâne

Ağır hastalarımız iâde-i afiyyete kadar hasta-hânede kalacakdır. Hasta-hâne hey'eti ber-vech-i âtîdir:

Ser-tabîb Binbaşı Hasîb Bey

Tabîb Kıdemli Yüzbaşı Cemâl Efendi

Tabîb Kıdemli Yüzbaşı Yakûb Efendi

Ser-eczâcı Binbaşı Alâaddîn Efendi

Kâtib Osmân Efendi

Hasta-hâneye hasta bakıcı olarak 10 nefer 2'nci Livâdan, 10 nefer 7'nci Livâdan verilecekdir. Hemşîrelerden ârzû edenler kalacakdır. Hasta-hânede Komisyon için birkaç oda tefrîk edilecek, bir kısmı da Kuvve-i İşgaliyye için ayrılacakdır.

Hasta-hâne hâricindeki revirlerin eczâ'-yi tıbbiyye ve baytâriyye depolarının muhâfazası Komisyona âiddir. Revirlerden yalnız âlât ve edevât-ı tıbbiyye hasta-hâneye nakl olunacakdır.

ı- Piyâde Taburları

Müstahakk-ı terhîs olan ve muâmelesi ikmâl olunan efrâd, her taburdan birer zâbit refâkatinde nihâyet cum'a günü akşamüstü Nara arkasında İkinci Livâ Ordu-gâhı civârına sevk olunacaklardır.

Müstahakk-ı terhîs olmayan efrâdla taburlar ...(?) Livâsı taht-ı emrine girdiklerinden evvelce verilen ta'lîmât mûcibince hareket edeceklerdir. 505'inci Tabur cumartesi gününe kadar kasabanın inzibâtıyla vazîfe-dâr olacak, Hükûmete bi'l-mürâcaa lüzûm gösterdiği hâlde münâsib efrâdı merkezde terk etdikden sonra cumartesi günü ale's-sabâh ...(?) hareketle dîger taburlar gibi hareket edecekdir.

i- Sevkıyât:

Sevkıyâta verilen Bahriyye, topçu efrâdı muâvenetiyle vazîfesine devâm edecekdir.

İki mavna

Bir küçük istimbot (...(?) veyâ Ganîmet gibi)

Bolayır istimbotu

Çanakkale Komisyonunun taht-ı emrinde bırakılarak mütebâkî tekmîl vesâit cumartesi günü ale's-sabâh Nara İskelesi'nde bulundurulacak, sevkıyâtı oradan te'sîs edecekdir.

Nara'da fazla kıtaâtın irkâbından sonra vesâit-i bahriyye mümkün olursa kâmilen İstanbul'a sevk olunacak, mümkün olduğu takdîrde hangi merâkibin hangi iskelelere gideceği ayrıca emirle teblîg olunacakdır.

Mevâdd-ı Umûmiyye:

1- Ordu-gâha toplanacak her kıt'a, der-hâl Karâr-gâha şu ma'lûmâtı verecekdir.

1- Şimdiye kadar kaç nefer terhîs etmişdir?

2- Çanakkale'de hangi makamlara ne kadar nefer, ne kadar zâbit (zâbitân isimleriyle) tefrîk etdiler?

3- Ordu-gâha kaç nefer ve zâbitle geldiler? Ordu-gâhda bulunan efrâdın ne kadarı müstahakk-ı terhîs, ne kadarı nizâmiyye efrâdıdır? Ordu-gâhda mevcûd zâbitânın esâmîsi nedir?

2- Ordu-gâha çıkarılacak efrâdın iskânı nazar-ı dikkate alınmalı, mevcûd tekmîl çâdırlardan istifâde edilmelidir. Çâdır ihtiyâcının fevka'l-âdeliği nazar-ı dikkate alınarak hangi kıt'ada fazla çâdır varsa dîger arkadaşlarının istifâde edebilmesi için der-hâl ma'lûmât verilmelidir.

3- Şimdiye kadar her dürlü vazîfesini şeref ve hamiyyet ile icrâya muvaffak olmuş olan Mevki'-i Müstahkem mensûbîni arkadaşlarımın memleketin menâfi' ve selâmetinin îcâb etdirdiği bu ağır ve elemli vazîfeyi de sükûnet ve vakar ile îfâ edeceklerine i'timâd ediyorum.

Her mâ-fevk zâbitden vazîfeyi ciddiyyetle ikmâl etmesini, efrâdının istirâhatine ale'd-devâm mukayyed olmasını devr ve teslîmi sükûnet ve vakarla yapmasını beklerim.

Çanakkale'de bırakacağımız efrâdın ecnebîler arasında hüsn-i hâlde bulunmaları için bir i'tinâ-yi mahsûs göstermesi Komisyonun şerefli bir vazîfesidir. İnşallah ba'de'l-musâleha yine sevgili Kalemizi hüsn-i hâlde teslîm ederiz.

Salâhaddîn

Levâzımdan Kâtib Alî Bey'e telefon ile
Muvâsaladan Yâver Ahmed Nazmî'ye
Hasta-hâneden Doktor Yüzbaşı Alî Kadrî
Torpilden Mülâzım-ı Evvel (İmza)
2'nci Livâdan Mülâzım-ı Evvel (İmza)
Sevkıyâtdan Nâm-zed
(İmza)
505'inci Taburdan Mülâzım (İmza)
501'inci Taburdan Mülâzım-ı Evvel (İmza)
7'nci Livâdan Murâd Efendi'ye telefon ile
Projektör Ser-me'mûrluğundan Mülâzım-ı Evvel (İmza)
İstihkâm Zâbitliğinden Yâver Mülâzım-ı Evvel (İmza)
(Bahriyye ve İâşe-i Bahriyye Zâbitliğine)
Topçu Zâbitliği tahrîren almışdır. Sırrı Bey

BELGE NO. 4

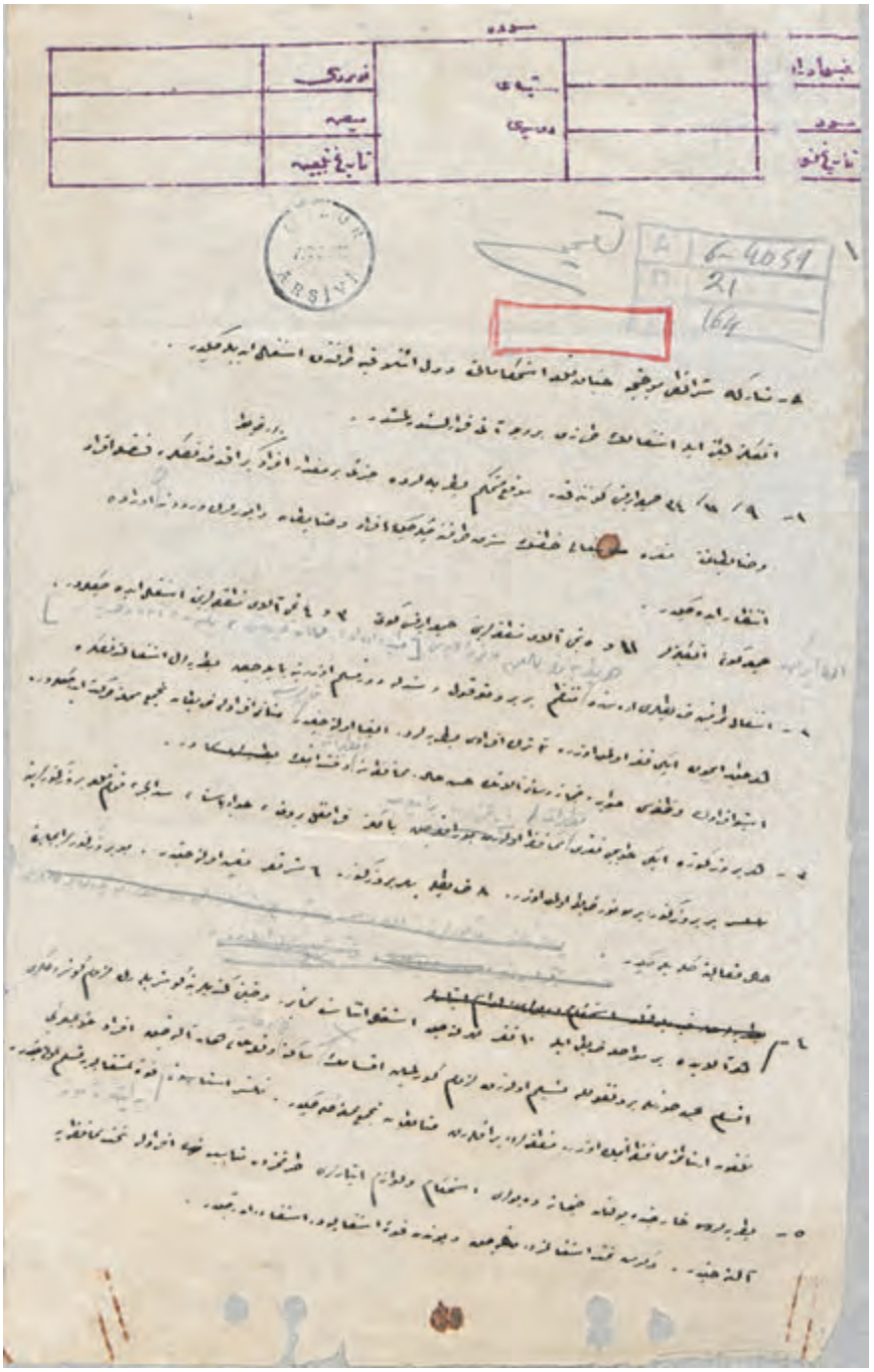

BELGE NO. 4-1

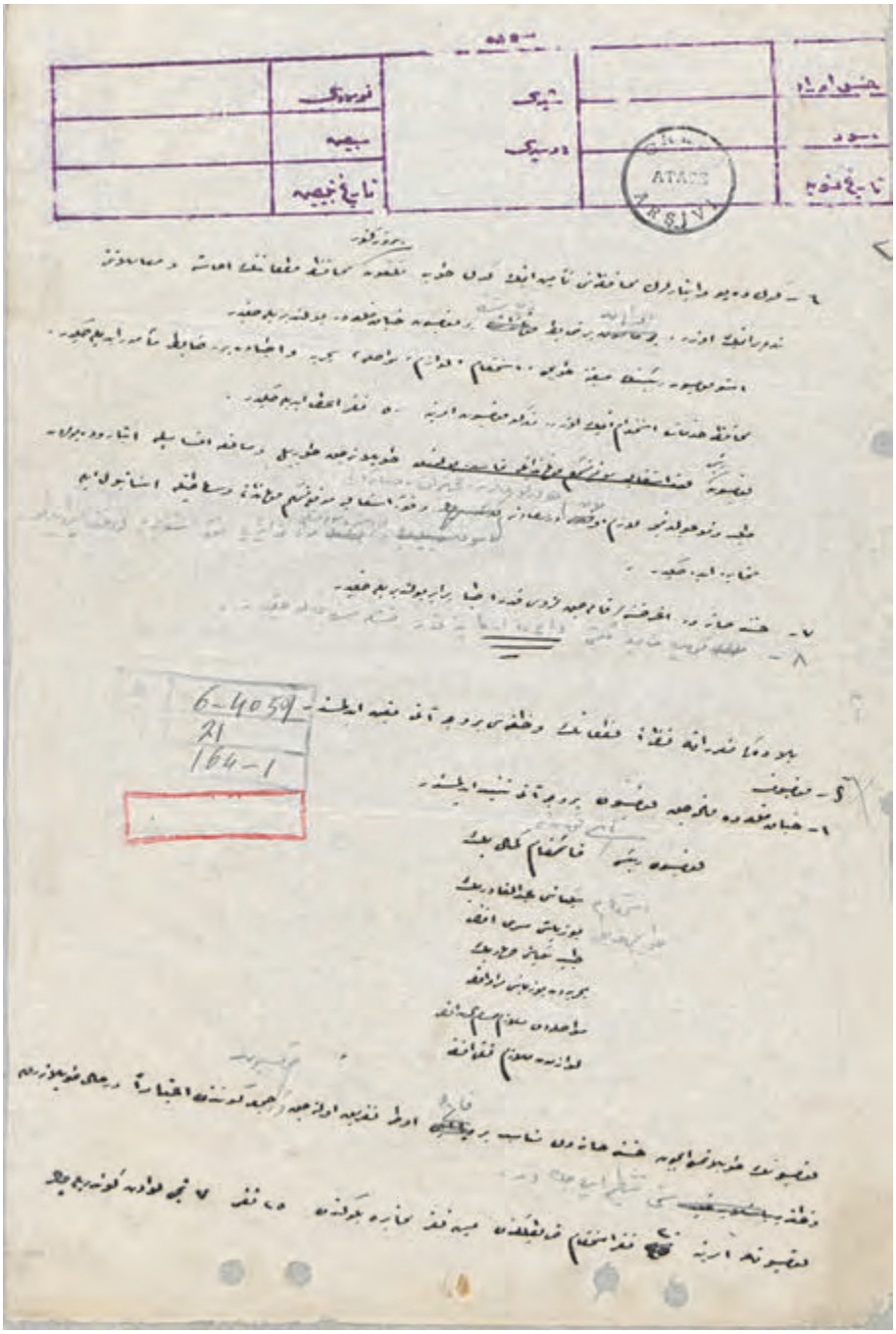

BELGE NO. 4-2

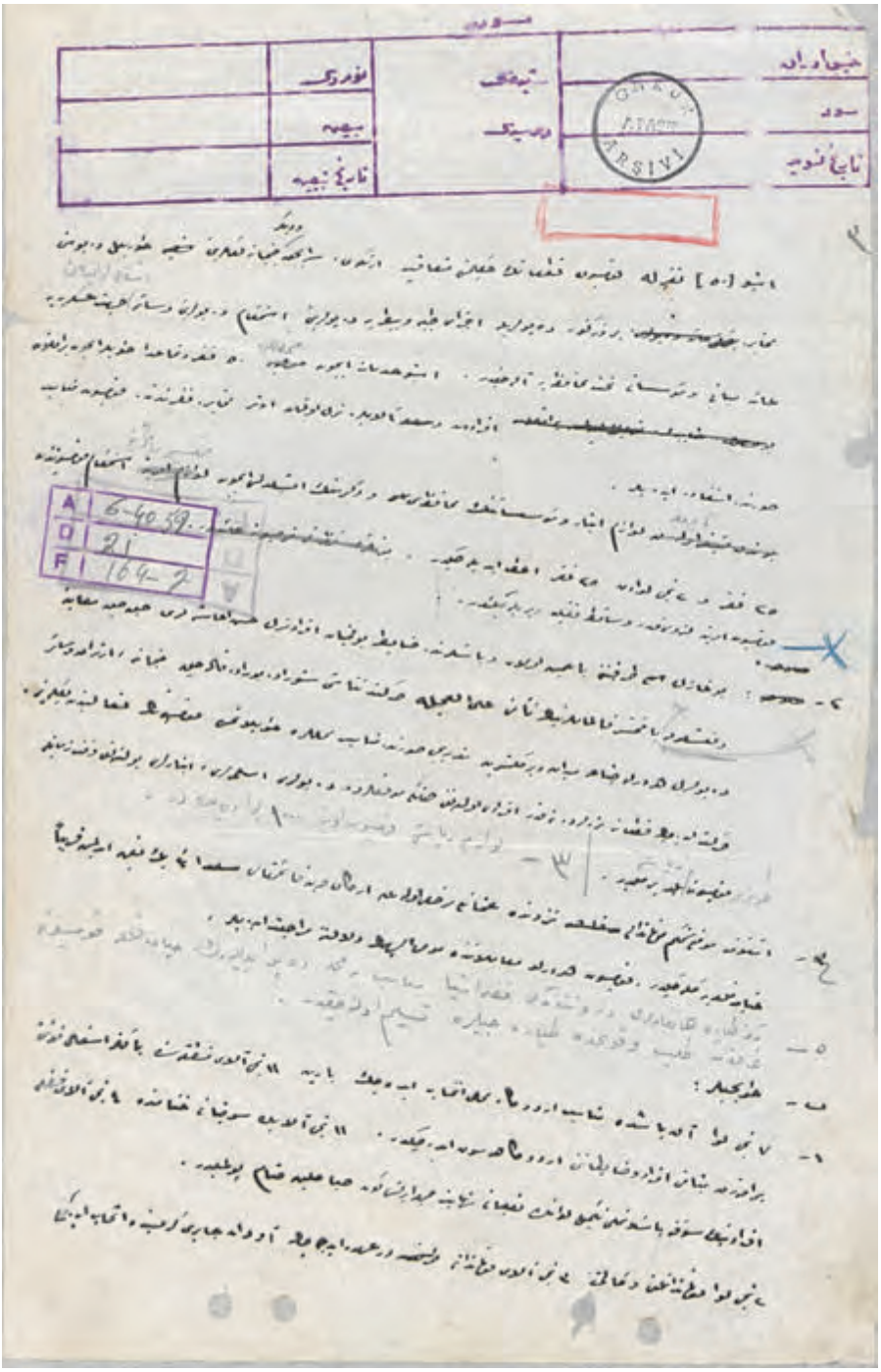

BELGE NO. 4-3

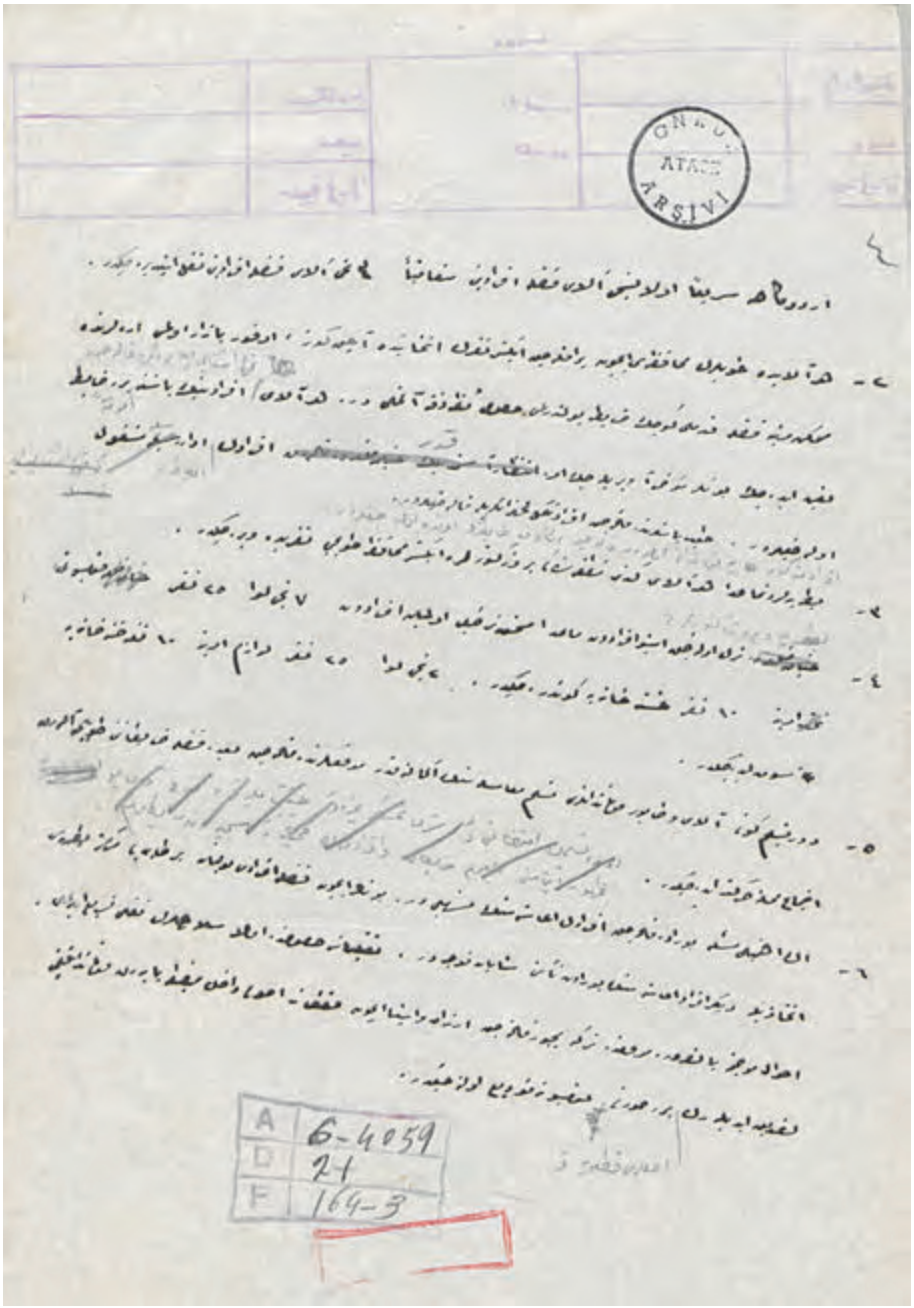

BELGE NO. 4-4

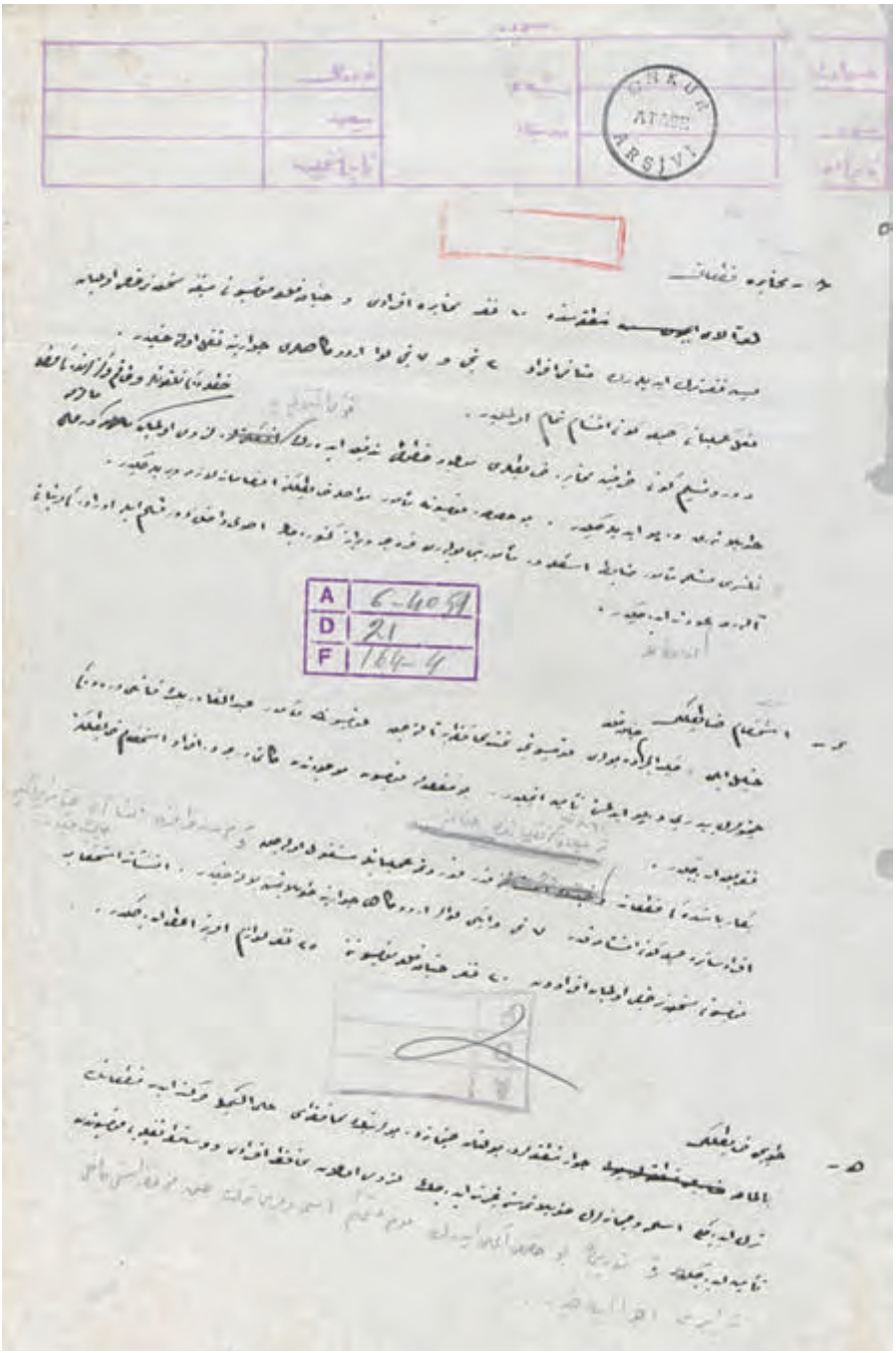

BELGE NO. 4-5

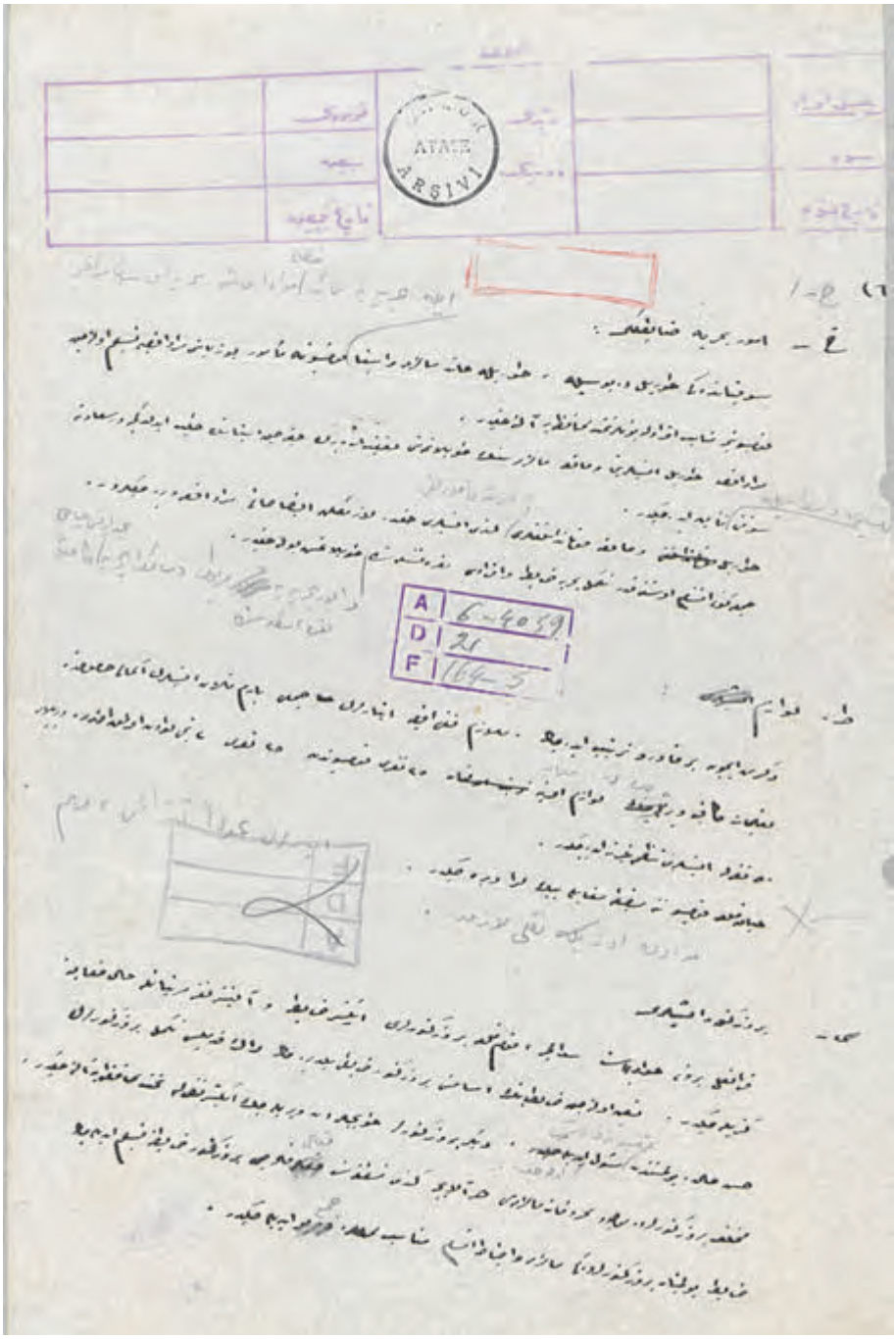

BELGE NO. 4-6

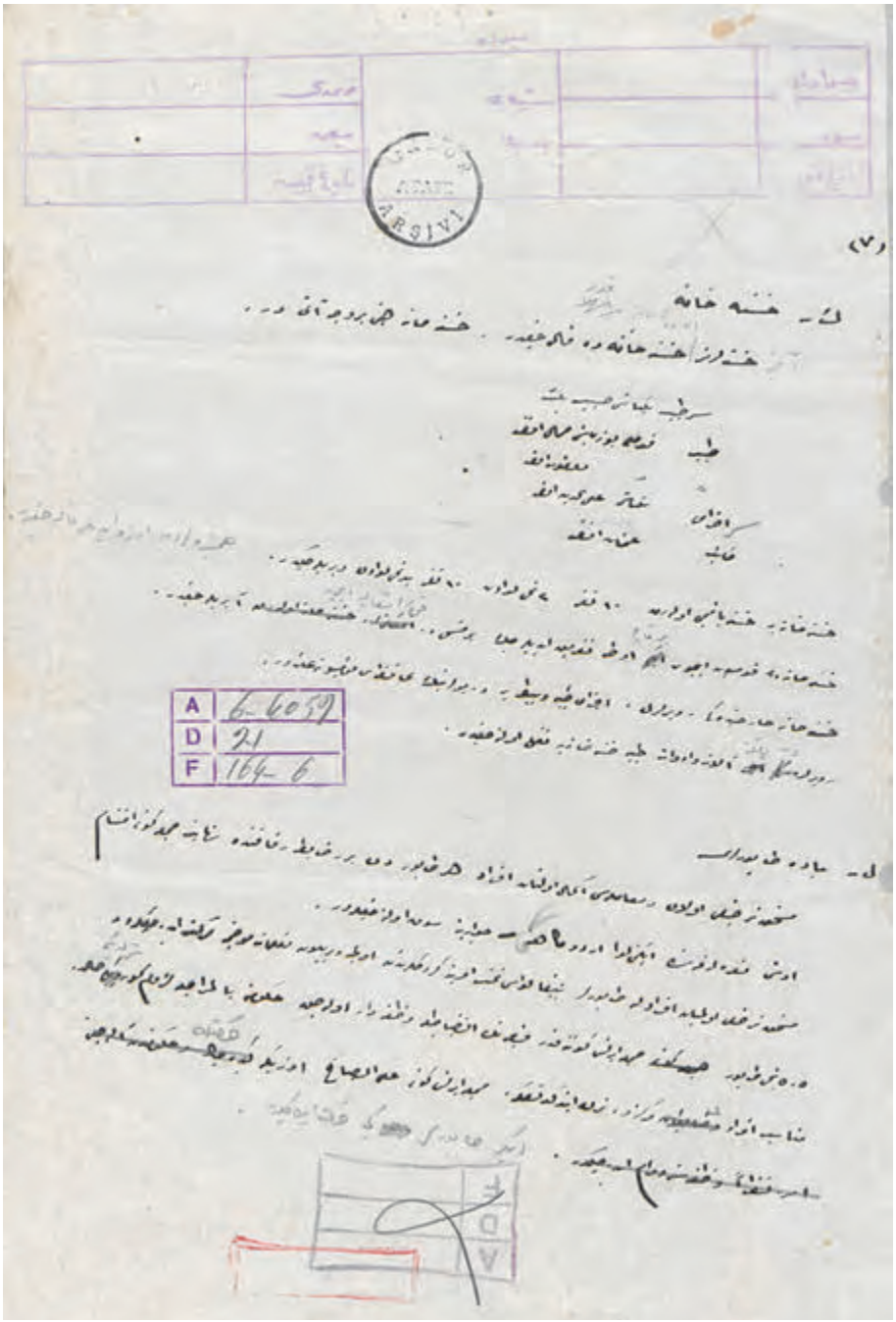

BELGE NO. 4-7

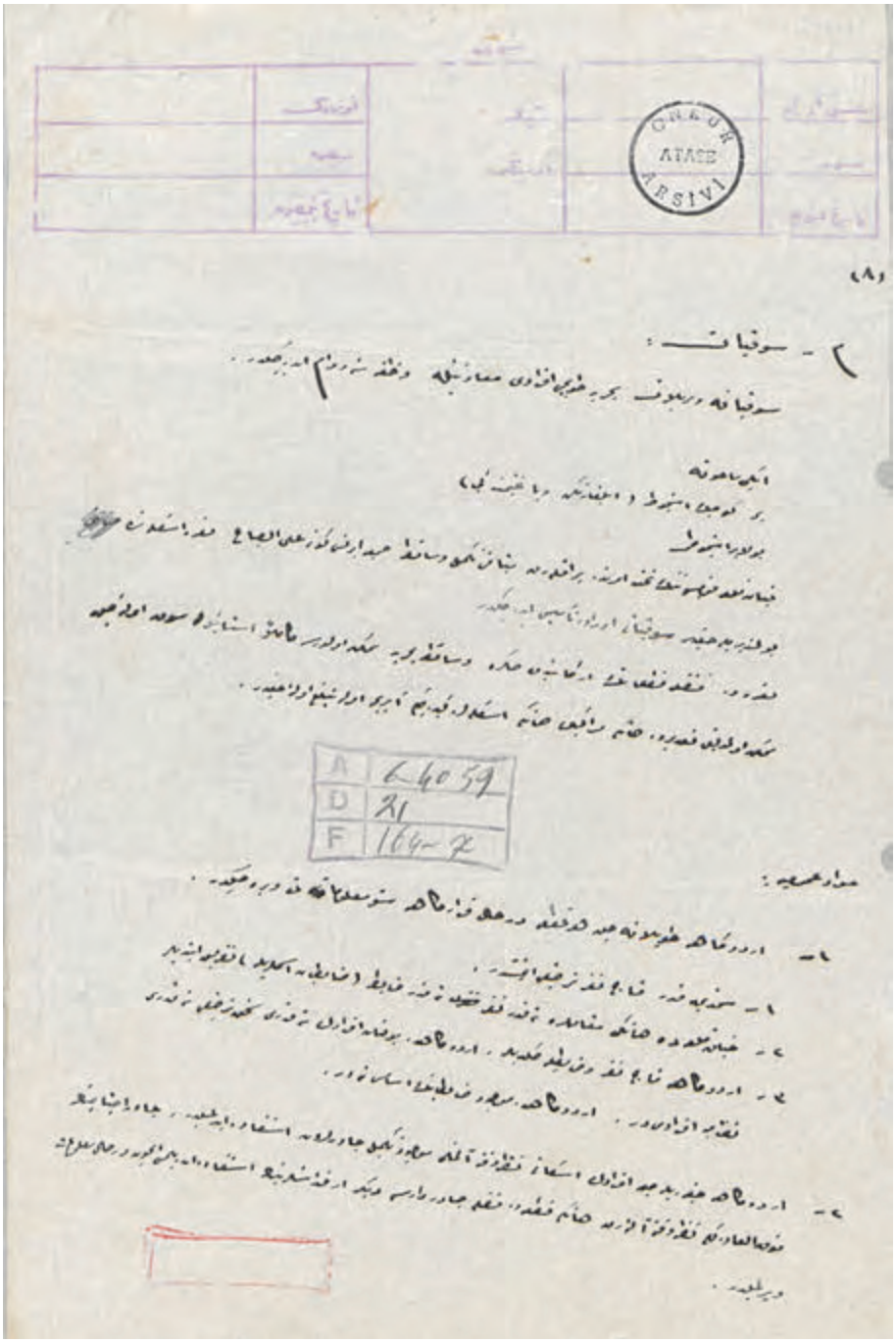

BELGE NO. 4-8

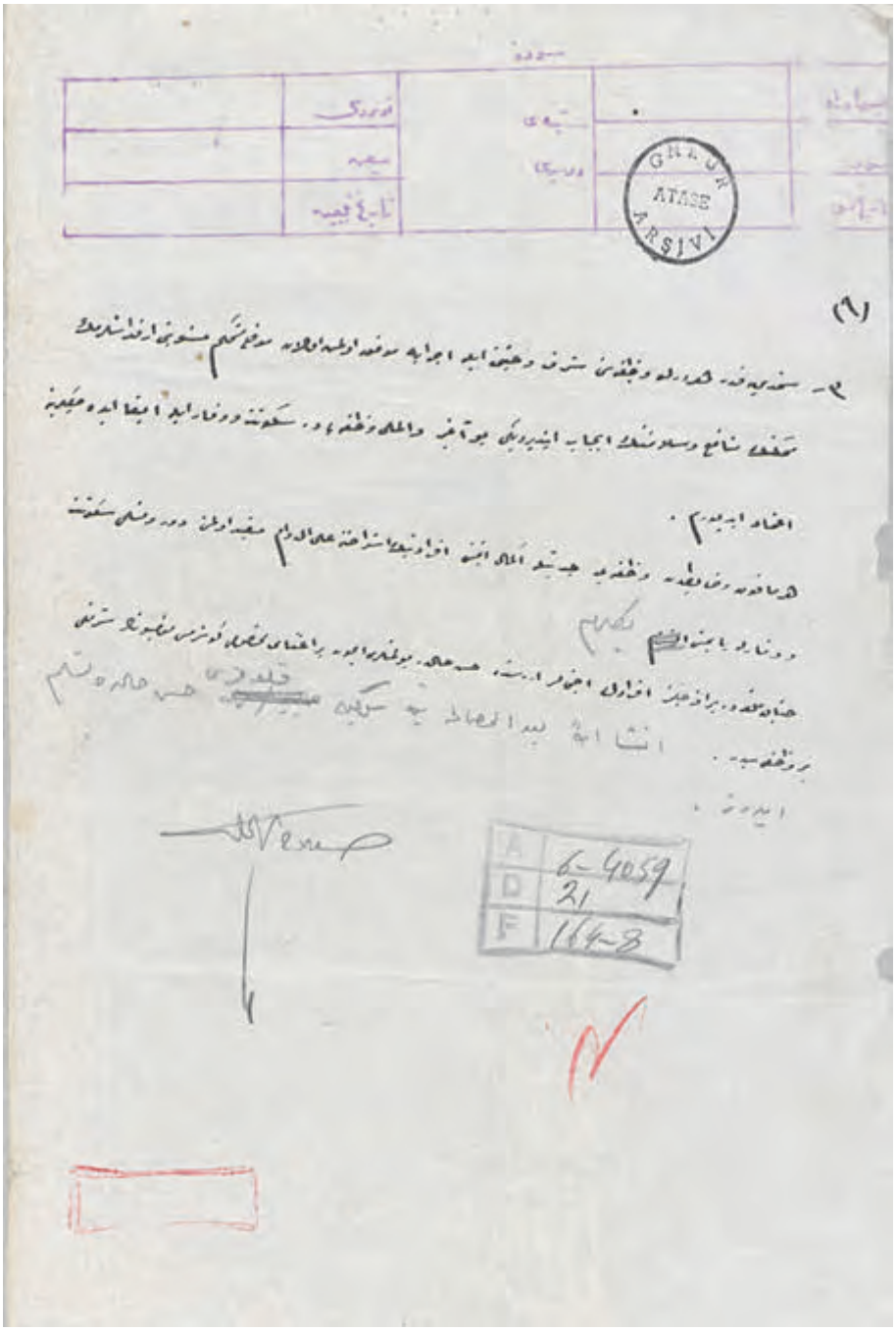

BELGE NO. 4-8a

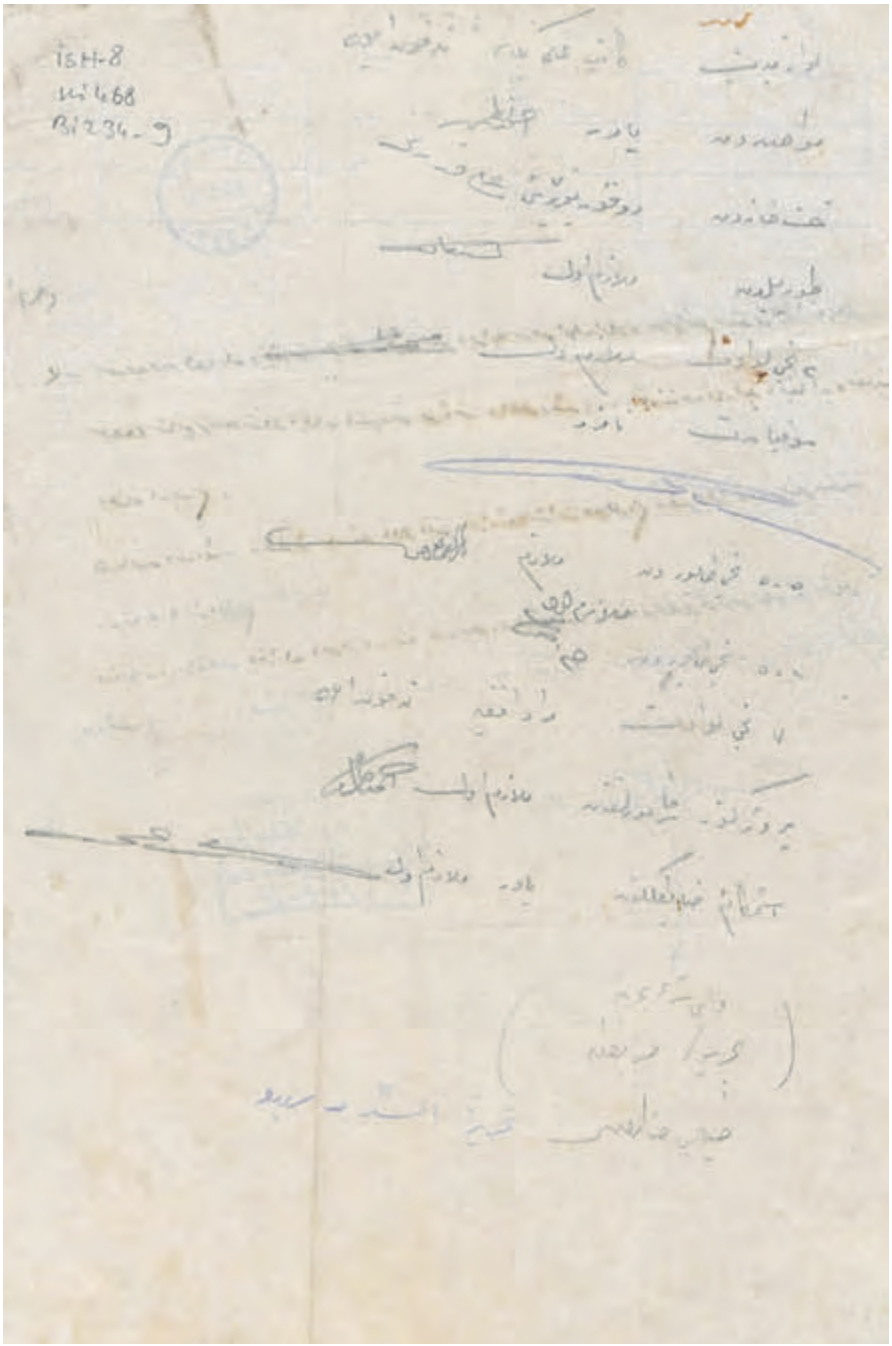

BELGE NO. 5

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
Şu'be
Numro
Dakika te'hîri gayr-i câizdir.

Kale Şu'besinden Karâr-gâh-ı Umûmî Erkân-ı Harbiyye
Riyâsetine Mevrûd 1895 Numrolu Şifredir.

Bugün 2.30 sonrada tayyâre veyâ mahrûkat-ı mâyi' depo gemisi tahmîn olunan iki direkli, iki bacalı bir İngiliz sefînesinin Marmara'ya geçdiği ma'rûzdur./9 minh

Çanakkale Mevki'-i Müstahkem
K. Mîr-alây Salâhaddîn

9-11-34

BELGE NO. 5

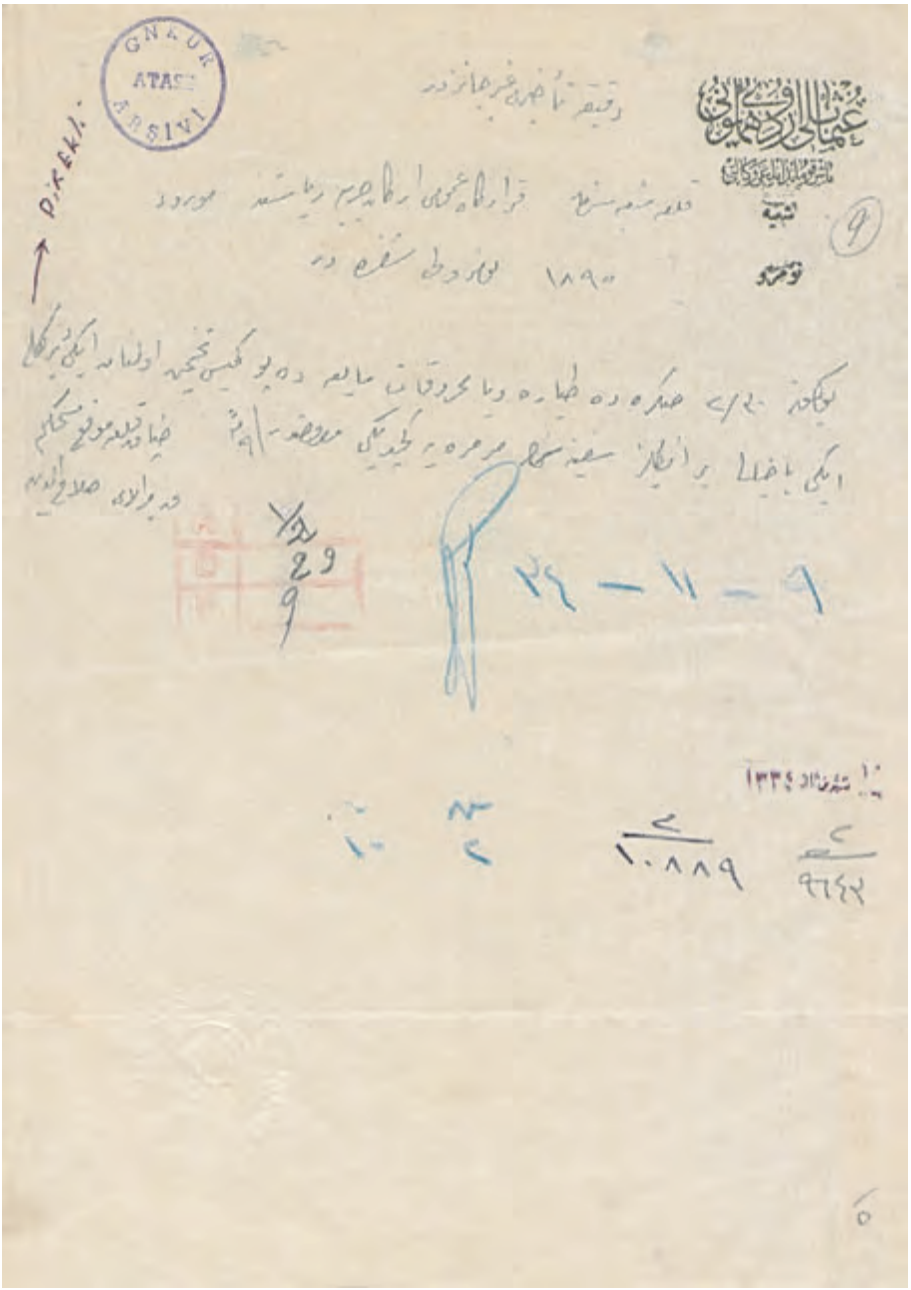

BELGE NO. 6

Harbiyye Nezâreti
Tahrîrât-ı Ecnebiyye ve Tercüme Kalemi
444

Merbût İngilizce Tahrîrâtın Tercümesi

Dersaadet'de Harbiyye Nâzırı Paşa Hazretlerine

Mo(n)dros-9 Teşrîn-i Sânî 1918

Ferîk Sör Henri Vilson, Harbiyye Nâzırı Paşa Hazretlerine takdîm-i tahiyyât eder ve hâmil-i tahrîrât Mîr-livâ (Vogan)ın İstanbul'a azîmet ederek Müttefikin merkez harekâtı istihzârı için tedâbîr-i evveliyye ittihâzı ve karârgâhlar güşâdı salâhiyyetini hâiz olduğunu arz ve iş'âr ile kesb-i şeref eyler. Mûmâ-ileyh Makriköy civârına gelecek olan bir İngiliz livâsının esbâb-ı istirâhatini dahi ihzâr eyleyecekdir. Asâkir-i mezkûre takrîben 14 Teşrîn-i Sânî'de vâsıl olacaklardır.

Bâlâdaki vazâifi mevki'-i fi'le getirmesi için Ceneral (Vogan)a mümkün olan bi'l-cümle muâvenetlerin ibzâlini müşârün-ileyh zât-ı sâmîlerinden taleb ve istirhâm eylemekdedir.

İmzâ':
Ferîk (Henri Vilson)

Tercüme aslına mutâbıkdır.
(Mühür-İmza)

BELGE NO. 6

٥٠

مربوط انگلیزجه تحریراتك ترجمه‌سی

ویسعاونده حربیه ناظری پاشا حضرتلرینه

٤٤٤

(22)

مورخ روسی - ٨ مارت سنه ١٩١٨

فریق سر هنری ویلسون حربیه ناظری پاشا حضرتلرینه تقدیم تحیات ایدر و حامل تحریرات مربوطه (ووغاند) ك استانبوله عزیمت ایده‌رك متفقین مرکز حرکاتی اشخاصی ایچون تدابیر اولیه اتخاذی و قرارکاه حلفاسی صلاحیتی حائز اولدیغی عرض و اشعار ایله کسب شرف ایلر.
مومی الیه مقری کوی جوازیه کلدیکی اولاده برانکیز لواسنك اسباب استراحتی وضع احضار ایدیلمکده. عساکر مذکوره تقریباً ١٤ قریه‌نی ایشغال واحتلال ایلمکده‌در.
بالاده‌کی وضع نظر موقع فعله نظرمس ایچون جنرال (ووغاند) ه محکمه اولاده بالجمله معاونتدن ابدالنی مشار الیه ذات سامیلرندن طلب و استرحام ایلمکده‌در.

امضا:
فریق (هنری ویلسون)

ترجمه‌سی مطابقدر

ارکان حرب دائره‌سی

BELGE NO. 7

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
Şu'be
Numro

Çanakkale'den Başkumandanlık Erkân-ı Harbiyye Riyâsetine
Mevrûd 216 Numrolu Şifre

Bir dakika te'hîri mûcib-i mes'ûliyyetdir.

Bugün İngiliz bandıralı ber-vech-i âtî sefâinin Marmara'ya geçdiği ma'rûzdur.

9.20 evvelde bir kruvazör zevâlde bir gaz motoru, dört taharrî gemisi, on iki otuz sonrada iki torpido ve bir kruvazör, üç sonrada dört torpido, 3.5 sonrada beş şileb, 3.15 sonrada bir römorkör ve üç kruvazör, 3.30 sonrada bir zırhlı kruvazör ve şimdi sâat 5 sonrada altı tahte'l-bahr.

11 Teşrîn-i Sânî 334

Mevki'-i Müstahkem K. Vekîli
Mîr-alây Şükrî

BELGE NO. 7

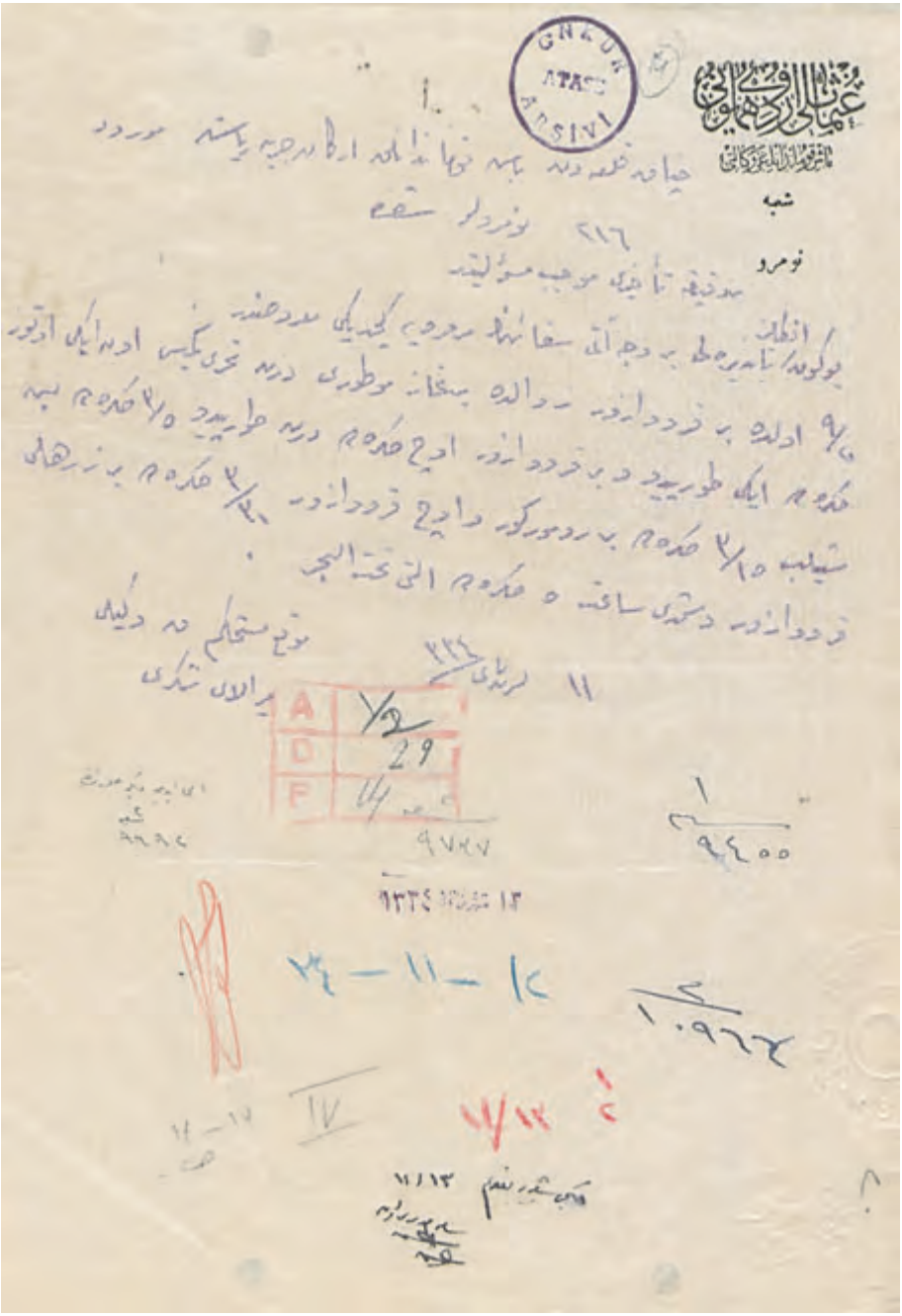

BELGE NO. 7-1

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
Şu'be
Numro

Kale Şu'besinden Başkumandanlık Erkân-ı Harbiyye
Riyâsetine Mevrûd 63 Numrolu Şifredir.

Sâat 11.10 keşîdesi

Dakika te'hîri câiz değildir.

Bugün dokuz evvelde bir İngiliz balonlu monitörü Marmara'ya geçdiği ma'rûzdur.

Mevki'-i Müstahkem Kumandan Vekîli
Mîr-alây Şükrî

BELGE NO. 7-1

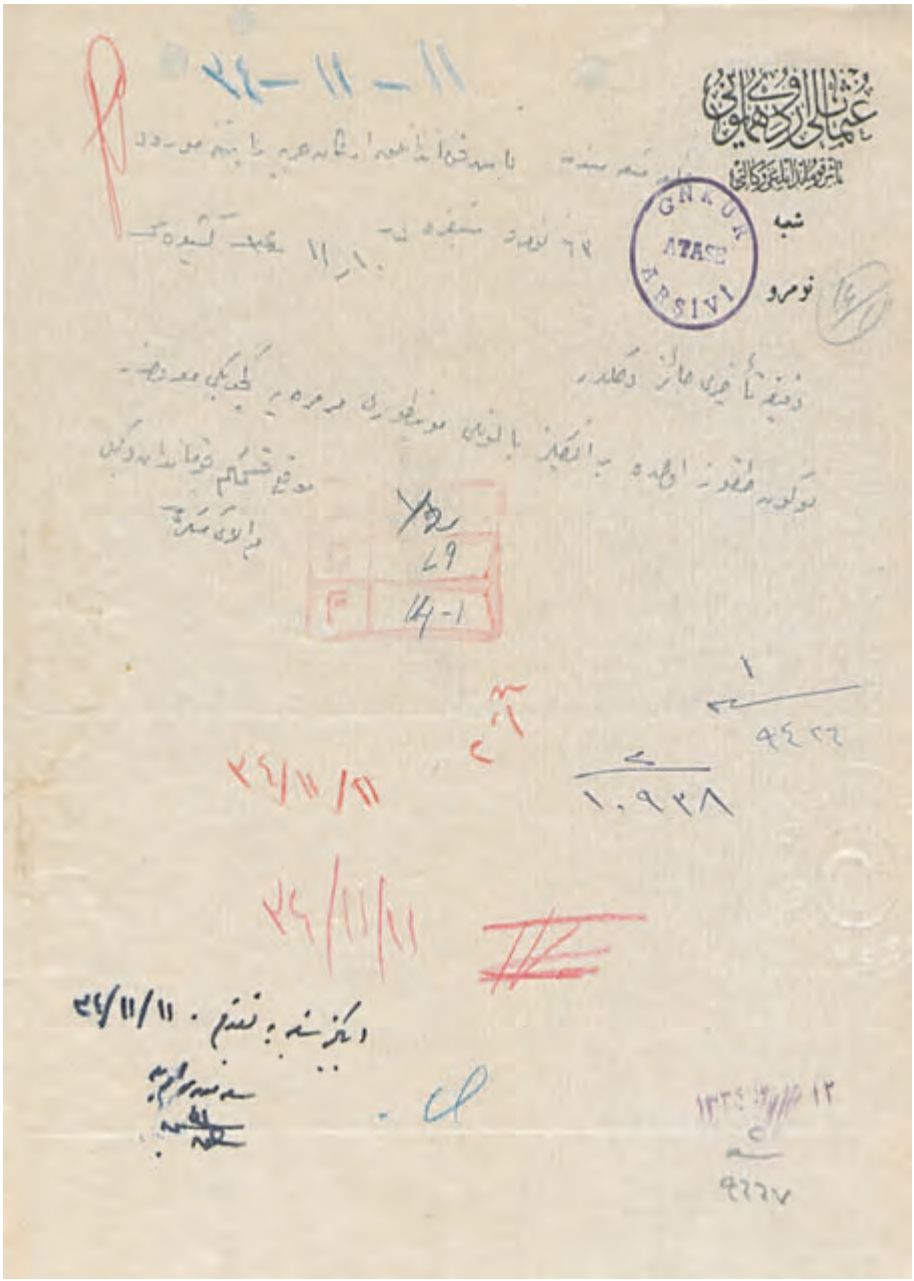

BELGE NO. 8

Nezâret-i Umûr-ı Bahriyye

Birinci Dâire

5. Şu'be

Husûsî 247

Umûmî 60839

Huzûr-ı Sâmî-i Cenâb-ı Sadâret-penâhîye

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir.

Şehr-i hâl-i Rûmî'nin Sekizinci Cum'a günü sabâhleyin Dersaadet Limanı'na vürûd eden Fransız bandıralı ve yandan çarklı (Aryaden) sefînesi derûnunda bulunan merbût pusulada isim ve vazîfeleri muharrer zevât Dersaadet Liman Riyâsetine mürâcaatla tefrîş edilmiş üç hâne ve beş altı gün sonra efrâd yüklü iki nakliyye vapurunun Dersaadet'e geleceği eclden bunların derûnundaki efrâd için mahall ihzârı ve bu gemilerin Sirkeci'ye yanaşacakları ve altmışar tonluk on iki kıt'a mavna ile kuvvetli iki römorkör ve iki motorbotun ihzâr edilmesini ârzû eyledikleri ve aynı günde Sadr-ı Sâbık İzzet Paşa Hazretlerine de mürâcaatla şifâhen Selânik hattı biraz bozuk ve esâsen gayr-i kâfî olduğuçün Fransız Şark Ordusu ve Sırbistan kuvvetlerini iâşe etmek üzere İstanbul Rıhtımı'nda bir mahall i'tâsı ve ma'-zâbitân yüz elli asker ve ayrıca amele için ikamet-gâh ihzârı ve Dersaadet'e muvâsalatlarını telsiz telgrafla kendi âmirlerine bildireceklerinden buradan bir telsiz telgraf keşîdesi talebinde bulundukları ve Başkumandanlık Karâr-gâh-ı Umûmî Reîsi Cevâd Paşa'ya mürâcaatla yine şifâhen Şark Ordusunun iâşesi için sevkıyâtı İstanbul'dan yapacaklarından Hükûmet-i Seniyyece yevmiyye bin ton erzâk i'tâsı ve bu erzâkın sevâhil-i Osmâniyye'den tedârik ve nakli için Marsilya'dan gelecek olan vapurlar için İstanbul'da rıhtımlarda üç yüz metrelik bir mahallin ve erzâk-ı mezkûrenin hıfzı için anbar ve zâbitân ve efrâd için ikamet-gâh ihzârı husûsâtının taleb olunduğunu ve bu işlerin tanzîmi için kara işlerine bir berriyye binbaşısının ve deniz umûruna bakmak üzere de bir bahriyye binbaşısının me'mûr edildiğini beyân eylemişlerdir.

Hükûmet-i Seniyyece imzâ' edilmiş olan Mütâreke-nâme'nin on dördüncü mâddesinde memleketin ihtiyâcı tatmîn olundukdan sonra mütebâkî kömür, mâyi' mahrûkat levâzımın Türkiye menâbiinden mübâyaası için İ'tilâf hükûmetlerine teshîlât ibrâzı ve yirmi birinci mâddesinde dahi Mü'teliflerin menâfiini sıyânet için İâşe Nezâreti nezdine İ'tilâf mümessilleri merbût bulunacak ve kendilerine de bu bâbda lüzûm görülecek kâffe ma'lûmât i'tâ' edilecekdir denilmesine nazaran Fransız zâbitânının sâlifü'l-arz metâlibi Mütâreke-nâme'nin metinle teâruz eylemekde bulunduğundan bugünlerde Dersaadet'e gelecek olan İngiliz Amirali nezdinde teşebbüsât-ı müessirede bulunularak bu ve buna mümâsil mutâlebâta bir nihâyet

verdirilmesi evleviyyetle câiz görülmekde bulunduğu muhât-ı ilm-i âlî buyuruldukda ol bâbda emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir./ 12 Teşrîn-i Sânî 334

Bahriyye Nâzırı

(İmza)

BELGE NO. 8

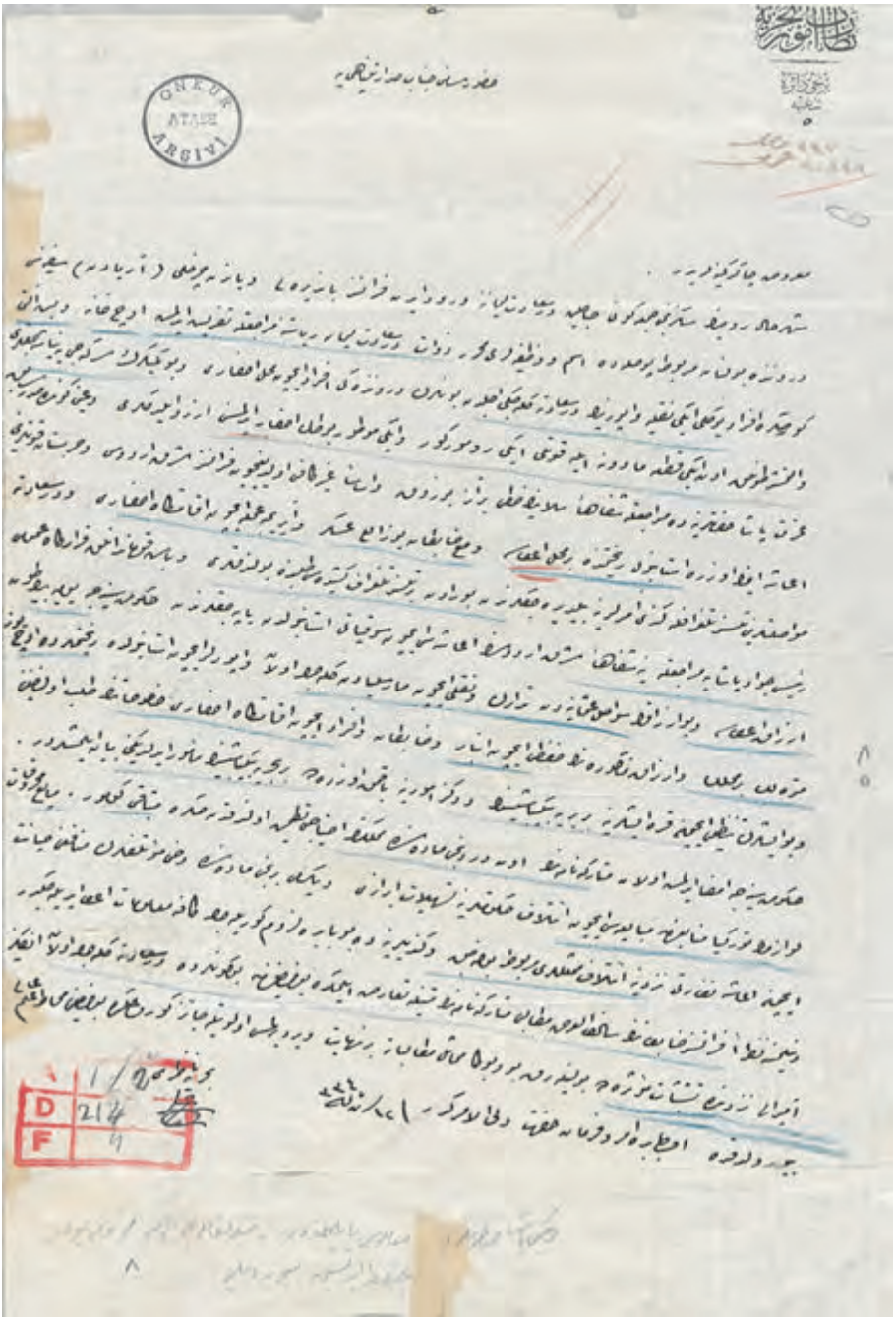

BELGE NO. 9

İstanbul Muhâfızlığı
Erkân-ı Harbiyyesi
Numro
5

12/11/34

Muhâfızlık Emri

1- (Tâm dikkat) yarın İ'tilâf donanması limanımıza geleceğinden yarın 13/11/34 sabâhleyin sâat 6'da âtîdeki tertîbât ahz edilecekdir.

İstanbul Ciheti

2- Ayasofya Câmii'nde: 90. Tabur ile 91. Taburdan bir bölük ve 91, 92'nci Makineli Tüfenk Bölükleri

Polis Müdîriyyeti emrinde: 91. Taburdan bir bölük

Kumkapı'da: 91. Taburdan bir bölük

Yenicâmi'de: Muhâfız Âlâyından bir bölük ile Doksanıncı Makineli Tüfenk Bölüğü

Fener'de: Muhâfız Âlâyından bir bölük ile Doksan Üçüncü Makineli Tüfenk Bölüğü

Harbiyye Nezâretinde: 88. Taburdan iki bölük; 8. Tabur İtfâiyye; Muhâfız Âlâyının 1. Tabur 3. Taburdan mütebâkî kuvvet emre müheyyâ

Bayezid civârında: Karâr-gâh-ı Umûmî piyâde ve süvâri bölükleri emre müheyyâ

Aksaray'da: Sevk Taburu emre müheyyâ

Beyoğlu Ciheti:

3- Bahriyye Muhâfız Taburundan zâbitânla birlikde yüz mevcûdlu bir bölük ile Bahriyye Mûsîkası resm-i ta'zîm îfâ etmek üzere rıhtımda Liman Dâiresi önünde bulunacak ve merâsim-i ta'zîmiyyeyi îfâ edecekdir. Mezkûr Taburun mütebâkî kuvveti îcâb eden istikametleri taht-ı tarassuda almakla berâber mümkün mertebe fazla kuvvetle Galata Polis Merkezinde her dürlü ihtimâle karşı hâzır bulunacakdır. 88. Taburdan bir bölük ile bu kuvvet takviye edilecekdir.

4- Galata Polis Merkezinde: 88. Taburdan bir bölük ile Bahriyye Muhâfız Taburundan mütebâkî kuvvet

Galatasarayı'nda: Muhâfız İkinci Taburdan bir bölük

Dolapdere'de: Muhâfız İkinci Taburdan bir bölük

Mekteb-i Harbiyyede: Muhâfız İkinci Taburdan bir bölük ile yaya süvâri bölüğü

Taksim'de: Hücûm Taburu emre müheyyâ

Tophane'de: Tophane Muhâfız Bölüğü - îcâb eden yolları taht-ı tarassuda almakla berâber mütebâkî kuvvetiyle topluca olarak emre müheyyâ

Ortaköy Polis Merkezinde: Piyâde Küçük Zâbit Mektebinden bir bölük

Beşiktaş'da: Piyâde Küçük Zâbit Mektebinden bir bölük

5- Üsküdar cihetindeki kıtaât teblîgat-ı sâbıka vechle hareket edeceklerdir.

6- Bâlâdaki tertîbâtın sür'at ve bir sükûnet-i tâmla sâat 6'da ahzı matlûb olduğu gibi bir ictimâ' vukuuna teşebbüs edildiği meşhûd oldukda üslûb-ı hakîm-âne ve halîm ve sükûnla men'ine gayret ve cebr ve şiddete mürâcaat mecbûriyyeti -ancak bir mukabele vukuunda ve en son tedbîr olarak mürâcaat olunabilir. Maa-hazâ buna meydân vermemeğe çalışmak bir vazîfedir.

İstanbul Muhâfızı
Mîr-livâ
(İmza)

BELGE NO. 9

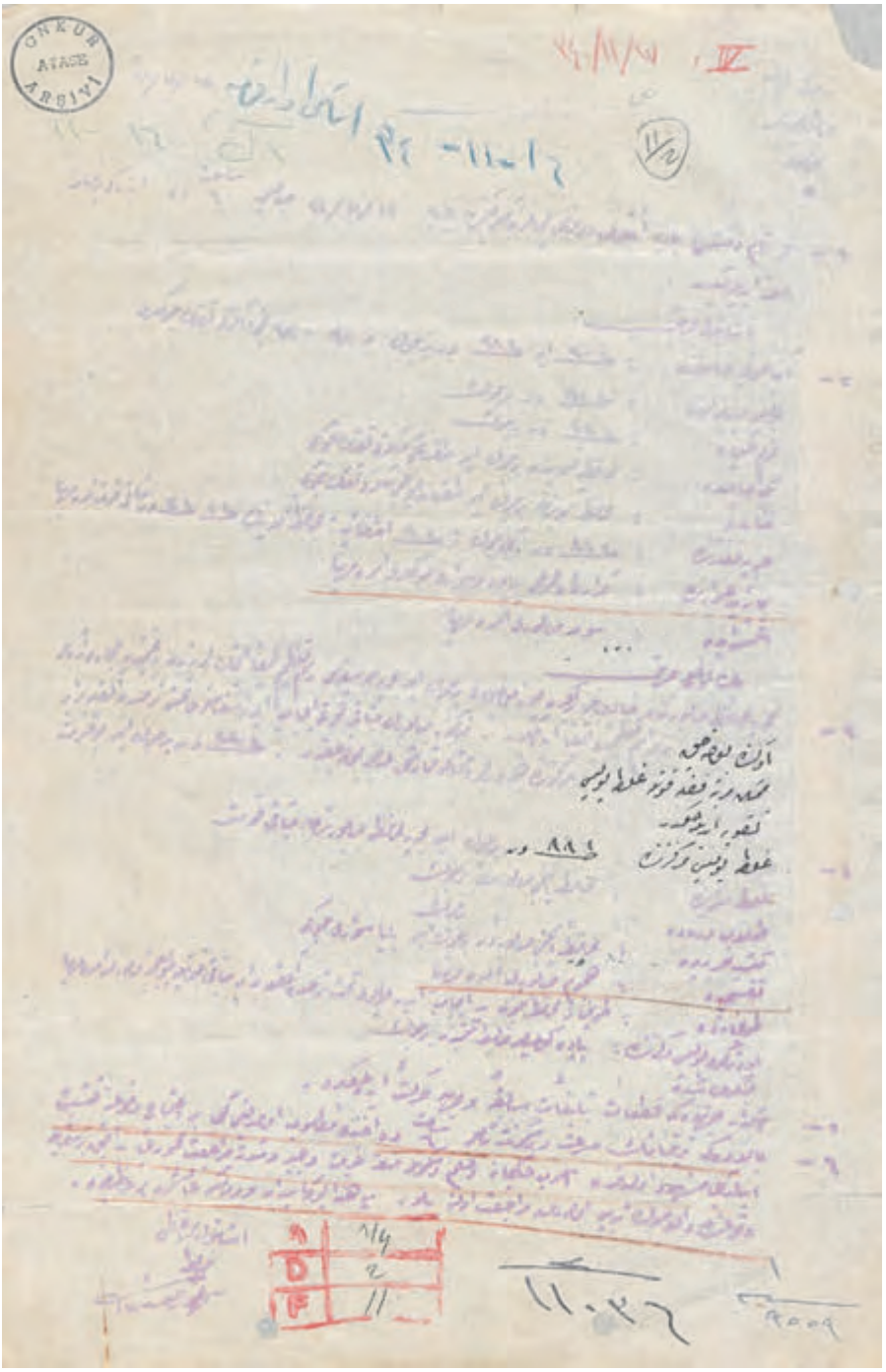

BELGE NO. 9-1

Muhâfaza-i Âsâyiş ve Emniyyete Me'mûr Olan Kuvâ-yi Müsellâhanın Sûret-i Hareketlerine Dâir Ta'lîmât-nâmedir.

Mâdde 1- Muhâfaza ve te'mîn-i âsâyişe me'mûr olan sunûf-ı muhtelife-i askeriyye, mensûb oldukları kıt'alar kumandanlarının tenbîh ve emirleriyle âtîü'z-zikr ahvâlde âteşli veyâ âteşsiz ya'nî îcâb-ı hâl ve mevkie göre evvelce telâkki edecekleri emre imtisâlen âteş icrâ' etmek ve-yâhûd tüfenk dipçiği veyâ süngü ve kılınc ve kasatura ile taarruz ve müdâfaa eylemek sûretiyle isti'mâl-i silâh ederler.

Evvelen: Münferiden nöbet, kol, devriyye hidemâtında bulunanlar karşılarında kargaşalık îkaına cür'et eden bir cem'iyyet veyâ erbâb-ı şûrişe tesâdüf ederler ve ellerindeki silâhın cebren alınabilmesi tehlikesine ma'rûz kalmazlar ise evvel-emirde tenbîh ve ihtâr ile dağılmadıkları sûretde dipçik isti'mâl olunur. Hâlât-ı sâirede bir kıt'a-i askeriyye toplu olarak yanaşık nizâmda bulundukda ahâlî ile temâsı men' etmek ve askerin bir müsbet hareketini te'mîn etmek üzere süngü ve kılınc ile tehdîd ve lede'l-îcâb isti'mâl eder. Karakolda nöbet bekledikleri ve-yâhûd devriyye hidmetini îfâ eyledikleri sırada ve-yâhûd esnâ-yi sevkıyâtda kendilerine hücûm vuku' bulur ve bu hücûmun def'i için silâh isti'mâlinden başka çare kalmazsa.

Sâniyen: Hidemât-ı mezkûreyi hîn-i îfâda bir-gûnâ mümânaat ve mukavemete tesâdüf eder ve def'-i muhâlefet ve mukavemete başka çâre kalmazsa.

Sâlisen: Şûriş ve ihtilâl esnâsında der-dest edilenler veyâ muhâfaza ve sevki emr olunan mahbûslar firâra kıyâm edib de (dur) emrini ısga' etmeyerek firârlarına devâm ederler ise.

Râbian: Esliha-i mütenevvia-i memnûa ve âlât ve edevât-ı muhribe ahz ve zabtında mukavemet vuku' bulur ve-yâhûd zabt ve müsâdere olunan o gibi esliha ve edevâtın cebren istirdâdına kıyâm olunursa.

Hâmisen: Nöbetçi neferi kendisine tevdî' olunan eşhâsı ve eşyâyı başka vâsıta ile muhâfazadan âciz kalırsa.

Mâdde 2- Bir mahalde âsâyiş ve emniyyetin muhâfaza ve te'mîni ve ahkâm-ı kanûniyyenin icrâsı zımnında müdâhale-i askeriyyeye lüzûm görüldükde ve o mahallin en büyük hükûmet me'mûru tarafından tahrîren vuku' bulacak mürâcaat üzerine kıt'a-i askeriyye kumandanı hükûmet me'mûrlarıyla bi'l-müzâkere hareket eder. Mürâcaat-ı vâkıanın esbâb-ı mûcibesi gönderilecek tahrîrâtda muvazzahan münderic olmak lâzımdır. Bu bâbda en son tedbîrin ittihâz ve icrâsı kumandana âiddir.

İş'ârât-ı tahrîriyyeye zamân ve imkân bulunmadığı ve askerin serîan celbi muktezî bulunduğu hâlde muâmele-i tahrîriyye bi'l-âhire icrâ' olunmak üzere cihet-i askeriyye teblîgat-ı şifâhiyyeye müsteniden dahi harekete

mecbûrdur. Zâbıta tarafından hiçbir gûnâ iş'ârât vuku' bulmadığı hâlde dahi kıtaât-ı askeriyye kumandanları bulundukları mahallâtın kurbunda şûriş zuhûrunda der-hâl askerle gidib emn ü âsâyişin muhâfazasına müsâraat etmek üzere evvel-emirde tedâbîr-i tahaffuziyyede bulundurulmalıdır.

Mâdde 3- Bir şûriş esnâsında bir cemm-i gafîri dağıtmak ve sükûn-ı âsâyişi iâde etmek için sevk olunan kuvve-i müsellâha kumandanı cem'iyyet-i mezkûre müsellâh ise evvel-emirde cem'iyyetin dağılmalarını teklîf eder. Teklîf-i vâki' netîcesiz kalırsa boru veyâ trampet kıt'ada mevcûd ise ânlar ile bir sûret-i kat'iyyede tehdîd ile işâret eyledikden sonra teklîf-i vâkii tekrâr eder. Cem'iyyet bunu da ısga' etmedikleri hâlde askere âteş etmeksizin birinci mâddenin fıkra-i ahîresi vechle isti'mâl-i silâh emrini verir. Eğer cemm-i gafîr müsellâh değilse birinci boru ve trampet işâretinden sonra cem'iyyetin dağılmasını emr eder. Cem'iyyet dağılmadıkları hâlde üç def'a teklîfini tekrâr edib mukavemet görüldüğü ve yine itâat eylemediği hâlde der-hâl süngü askere hücûm emrini verir.

Mâdde 4- Asker tarafından silâh isti'mâl edilmesinden nâşî yaralanan olursa ahvâl müsâid olduğu takdîrde en yakın polis karakoluna ma'lûmât vermek askerin vazîfesidir. Polis me'mûru ise yaralı için lâzım gelen tertîbâtı yapmak ve lâzım gelen raporunu sür'atle takdîm etmekle mükellefdir.

Mâdde 5- Kuvve-i müsellâhaya bi'l-fi'l mukavemet edilir ise veyâ asker üzerine silâhla ve-yâhûd dîger tehlikeli âlât ile hücûm vuku' bulur ve üzerlerine taş ve buna mümâsil şeyler atılırsa o hâlde kuvve-i müsellâha kumandanı âteş icrâsını emr eder.

Mâdde 6- Âmir tarafından vukuâtı hâvî tanzîm olunacak takrîre mevâdd-ı âtiye derc olunmak lâzımdır.

Evvelen: Müdâhalenin esbâbı

Sâniyen: Kalabalığa verilen emir

Sâlisen: Emri tekrâr etmeğe mecbûriyyet hâsıl olub olmadığı

Râbian: Bi'l-fi'l mukavemet vuku' bulub bulmadığı ve bulduysa ne vechle mukavemet eylediği

Hâmisen: Askere silâh ile yâhûd dîger âlât-ı câriha ile hücûm edilib edilmediği

Sâdisen: Asker üzerine taş atılıb atılmadığı

Sâbian: Esliha isti'mâl olunduysa ne vechle vuku' bulduğu

Sâminen: İstihsâl olunan netîcenin neden ibâret idüğü

Tâsian: Eşhâs ve eşyâca zâyiât vuku' bulub bulmadığı ber-tafsîl yazılır.

Mâdde 7- Vukuâtda müteaddid âmirler var ise en kıdemlisi takrîri tanzîm eder. Eğer zamân ve mekânca münferiden ve müstakillen hareket etmiş âmirler var ise ânların raporları da âmirin takrîrine rabt edilir.

Mâdde 8- Eşhâs ve eşyâca olan zâyiâtı ve tafsîlât-ı lâzımeyi hâvî olarak polis tarafından tanzîmi muktezî olan raporun bir sûreti de kıt'a-i askeriyye kumandanına verilir. Mûmâ-ileyh tarafından kendi takrîrine rabt olunur.

Mâdde 9- Mevâki'-i askeriyyeye ikame olunan nöbetçi neferinin îfâ-yi vazîfe esnâsında vâki' olan emr ve ihtârına itâat etmeyen kesânı tevkif eder. Mevkuf kaçmağa kıyâm ederse bir kere durmasını emr eder. İtâat etmediği hâlde der-hâl kurşunla vurur.

Mâdde 10- Nöbetçinin me'mûr olduğu mevâki'-i askeriyyeye hâricden taarruz vuku' bulduğu hâlde nöbetçi neferi taarruza yüksek sesle üç def'a durmasını ihtâr eder. İhtârâtına sem'-i i'tibâr etmeyen eşhâsa nöbetçi yakın bulunursa süngü ve uzakça bulunduğu sûretde kurşun ile mukabele eyler.

Mâdde 11- Tarîk-i âmm üzerinde nâsın velvele ile toplanması veyâ bu hâl ile dolaşmasına tecemmu' ta'bîr olunur.

Mâdde 12- Tarîk-i âmm üzerinde müsellâh olarak tecemmu' etmek memnûdur. Huzûr ve istirâhat-ı âmmeyi ihlâl edecek sûretde gayr-i müsellâh olarak tecemmu' etmek kezâlik memnûdur.

Mâdde 13- Tarîk-i âmm üzerinde müsellâh veyâ gayr-i müsellâh tecemmu' edildiği hâlde zâbıta-i adliyye sıfatını hâiz olan me'mûrîn-i hükûmet [vâlî, mutasarrıf, kaim-makam, nâhiyye müdîri, İstanbul emniyyet-i umûmiyye müdîri, polis komiseri, jandarma kumandanı] mahall-i ictimâa gelir, boru veyâ trampet ile vürûdunu i'lân eder. Müsellâhan tecemmu' edilmiş ise der-hâl dağılmalarını ve çekilib gitmelerini müctemilere emr eder ve dağılıb gitmezler ise cebr ü şiddet isti'mâl edileceğini ihtâr eder. Bu birinci emir ve ihtârı netîcesiz kalırsa yine boru ve trampet çaldırarak (...) icrâ' eyler. Yine dinlemeyecek olurlar ise tecemmu' kuvve-i cebriyye ile dağıdılır. Gayr-i müsellâh olarak tecemmu' (...) ise de bu hâlde Hükûmet me'mûru birinci boru veyâ trampetden sonra müctemiîne dağılmaları için vesâyâ-yı müessire icrâ' eder. Dağılmayacak olurlar ise birbirini müteâkıb üç def'a emr ve ihtâr eder. Üçüncü emir ve ihtâr üzerine dağılmazlar ise kuvve-i cebriyye isti'mâliyle tecemmuu dağıtır. Emir ve ihtâr şu sûretle vâki' olacakdır. [Kanûna itâat ediniz. Cebr isti'mâl edeceğim. Kanûna mutî' olanlar çekilib gitsinler.]

Mâdde 14- Îcâb edenleri der-dest eylemek için üç def'a emir ve ihtârın icrâ' edilmiş olmasına hâcet yokdur. Hükûmet me'mûrînine müsellâh olanlar tarafından taarruz vuku' bulacak olursa kendini müdâfaa etmeğe me'zûndur.

BELGE NO. 9-1

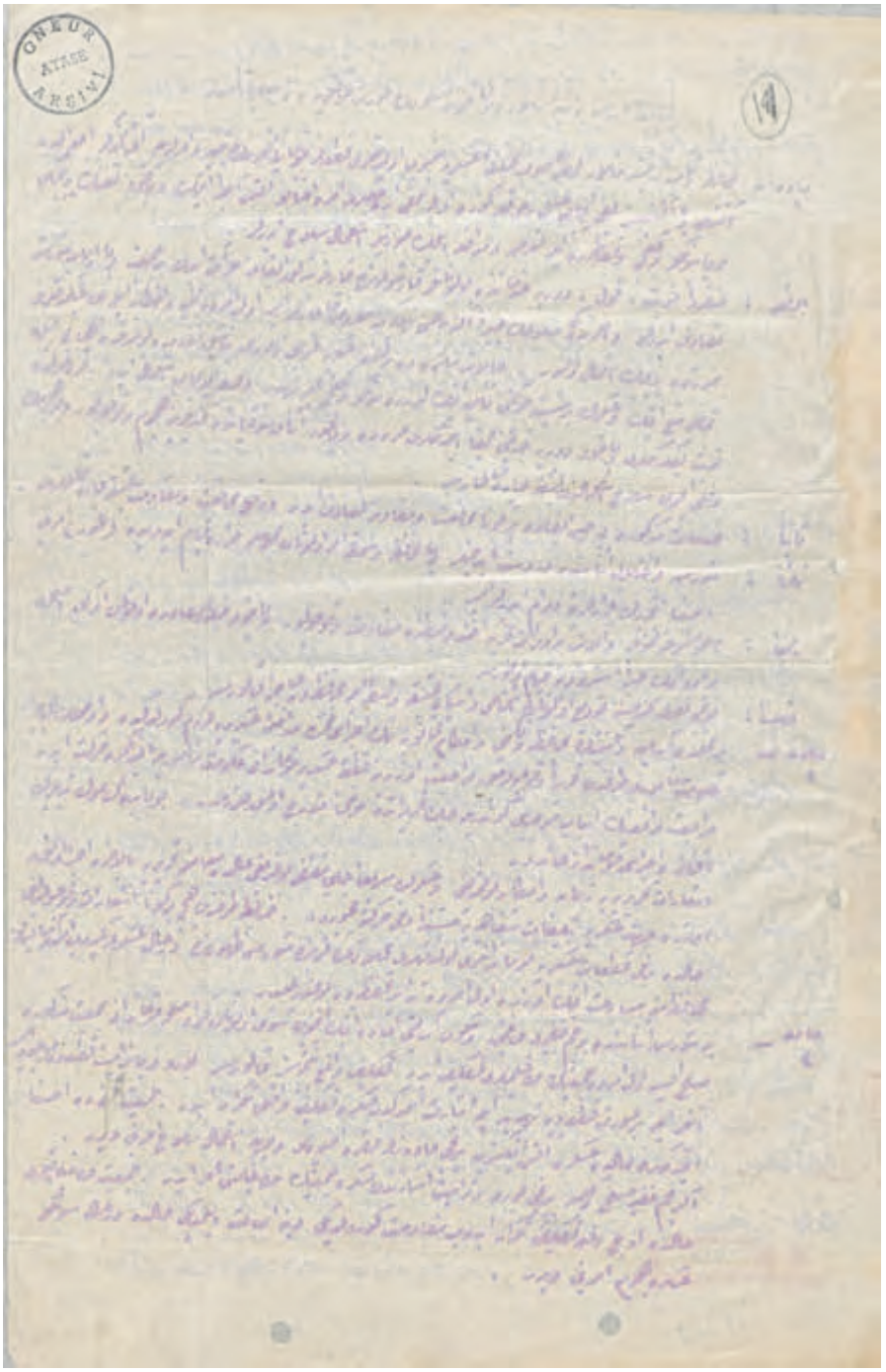

BELGE NO. 9-1a

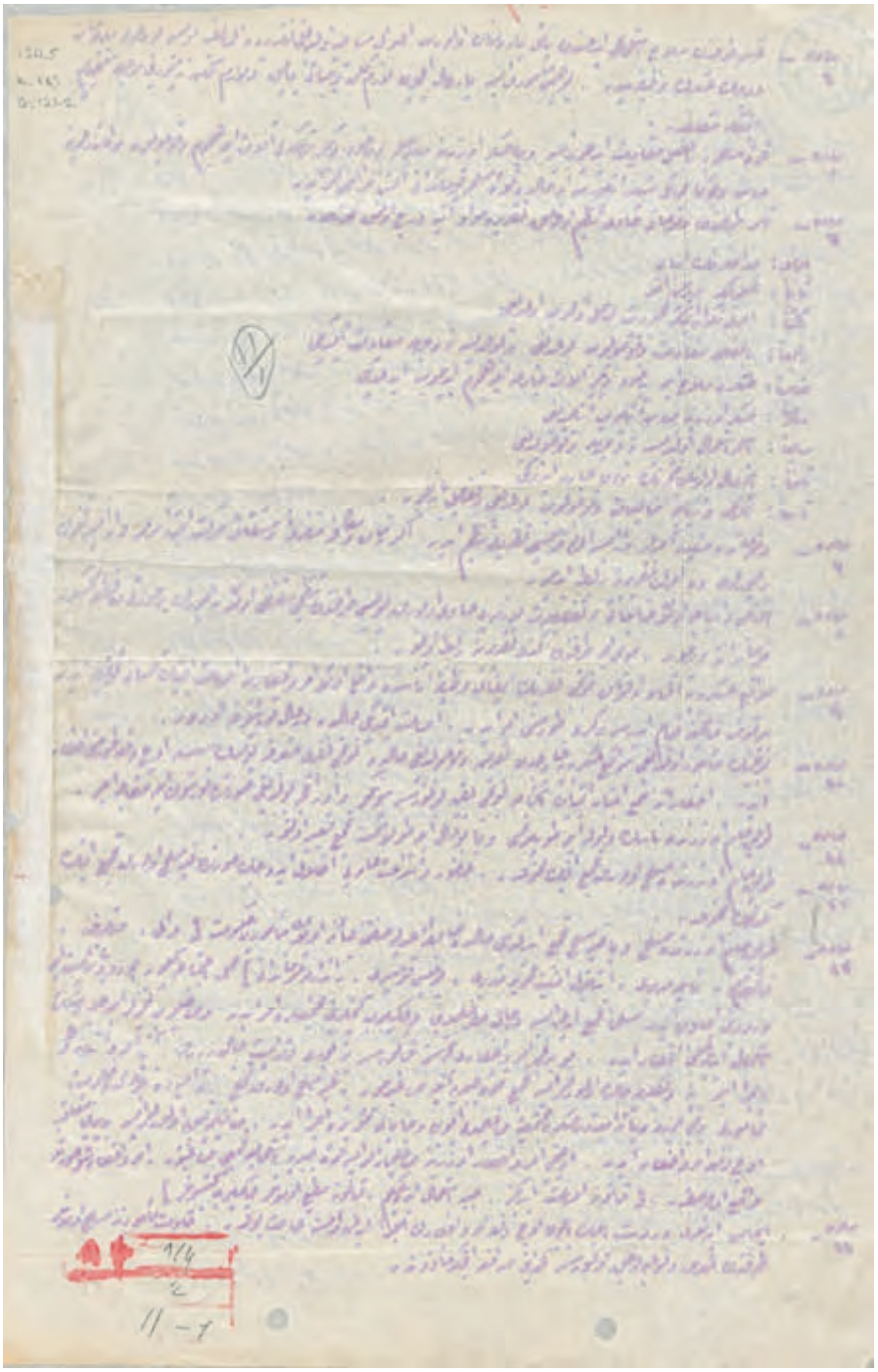

BELGE NO. 10

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
Şu'be
Numro

Kale'den Başkumandanlık Vekâlet-i Celîlesine
Mevrûd (238) Numrolu Şifredir.

Dün beş sonrada geçdiği bildirilen altı tahte'l-bahrın geceyi Akbaş ve Kilya arasında geçirerek bugün yedi evvelde Marmara'ya bir ganbot ile hareket etdikleri ve on evvelde sekiz balıkçı gemisi de Marmara'ya geçdiği ma'rûzdur./12/11/34

Mevki'-i Müstahkem Kumandan Vekîli
Mîr-alây
Şükrî

BELGE NO. 10

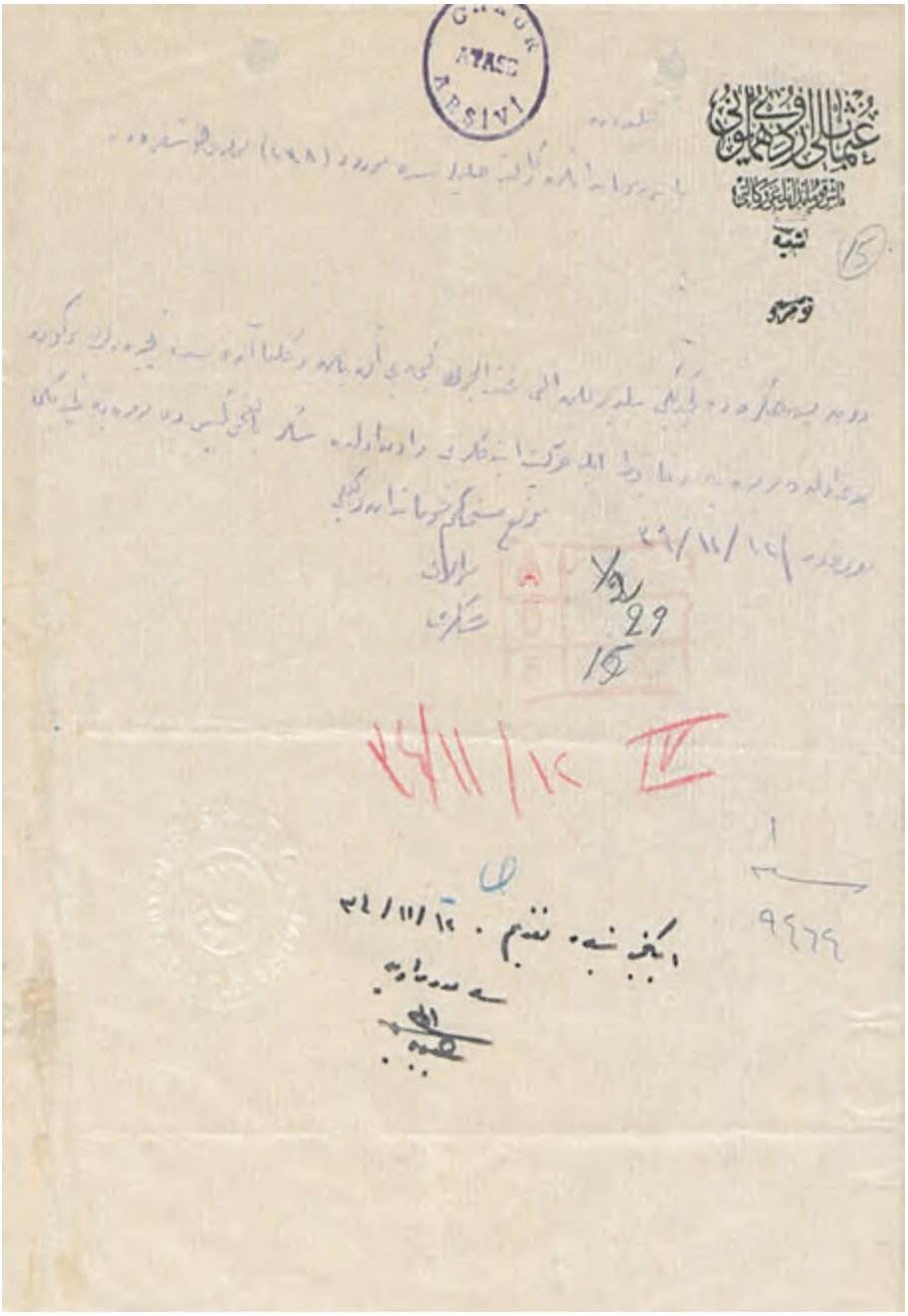

BELGE NO. 10-1

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
Şu'be
Numro

Kale'den Başkumandanlık Erkân-ı Harbiyye
Riyâsetine Mevrûd (239) Numrolu Şifredir.

Bugün iki sonrada dört zırhlı, beş kruvazör ve on iki torpido ile bir posta vapurunun Marmara'ya geçdiği ma'rûzdur./12/11/34

Mevki'-i Müstahkem Kumandan Vekîli
Mîr-alây
Şükrî

BELGE NO. 10-1

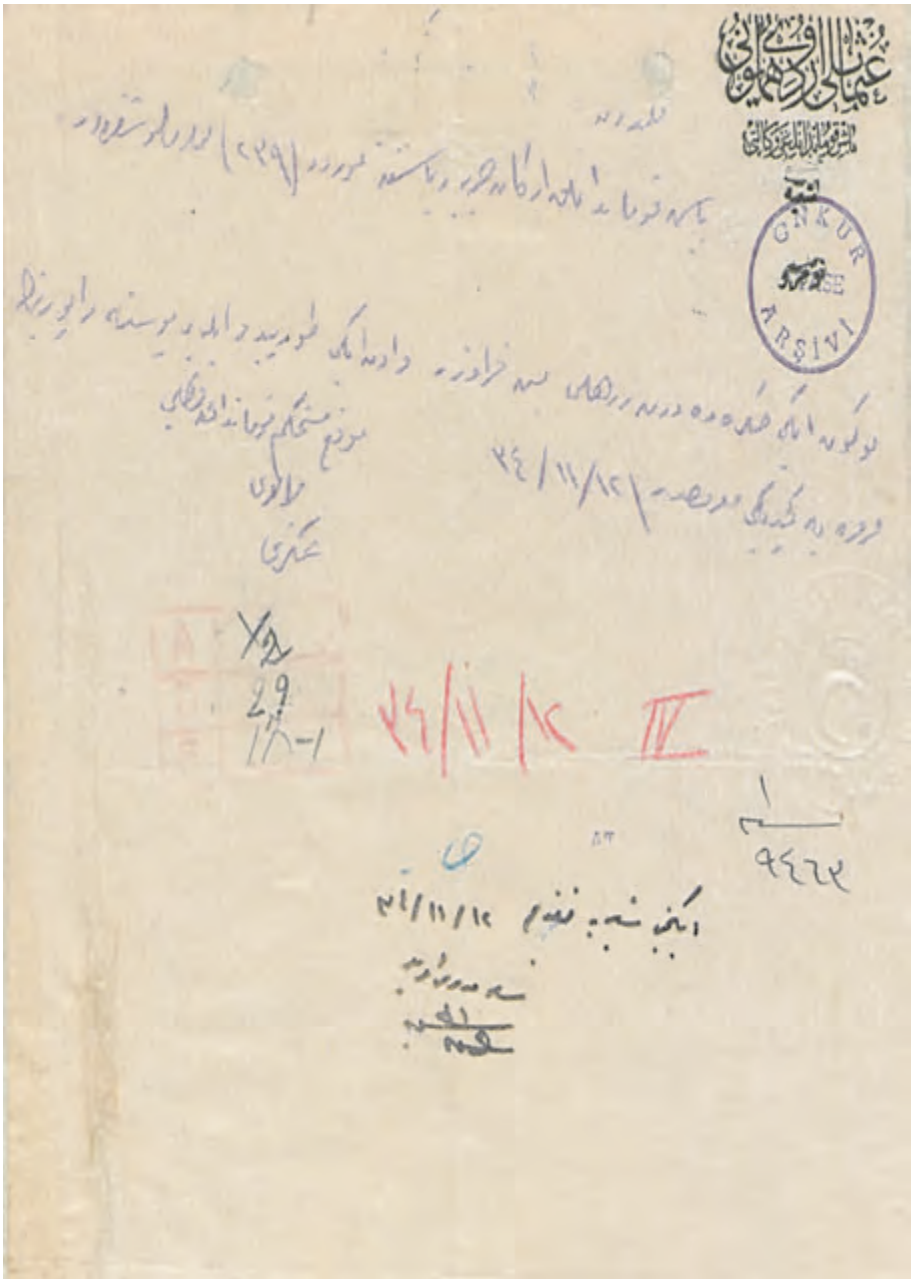

BELGE NO. 10-2

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
Şu'be
Numro

Başkumandanlık Erkân-ı Harbiyye Riyâsetine
Mevrûd (12) Numrolu Şifredir.

Bugün sâat (3) sonrada Fransız bandıralı biri zırhlı, beş torpido; sâ. 3.30 sonrada İtalyan bandıralı üç zırhlı, iki torpido; sâ. 3.45 sonrada Yunan bandıralı bir zırhlı, dört torpido; sâ. 3.50 sonrada bir İngiliz ganbotu Marmara'ya geçdiği ma'rûzdur.

12/11/34

Mevki'-i Müstahkem Kumandan Vekîli
Şükrî

BELGE NO. 10-2

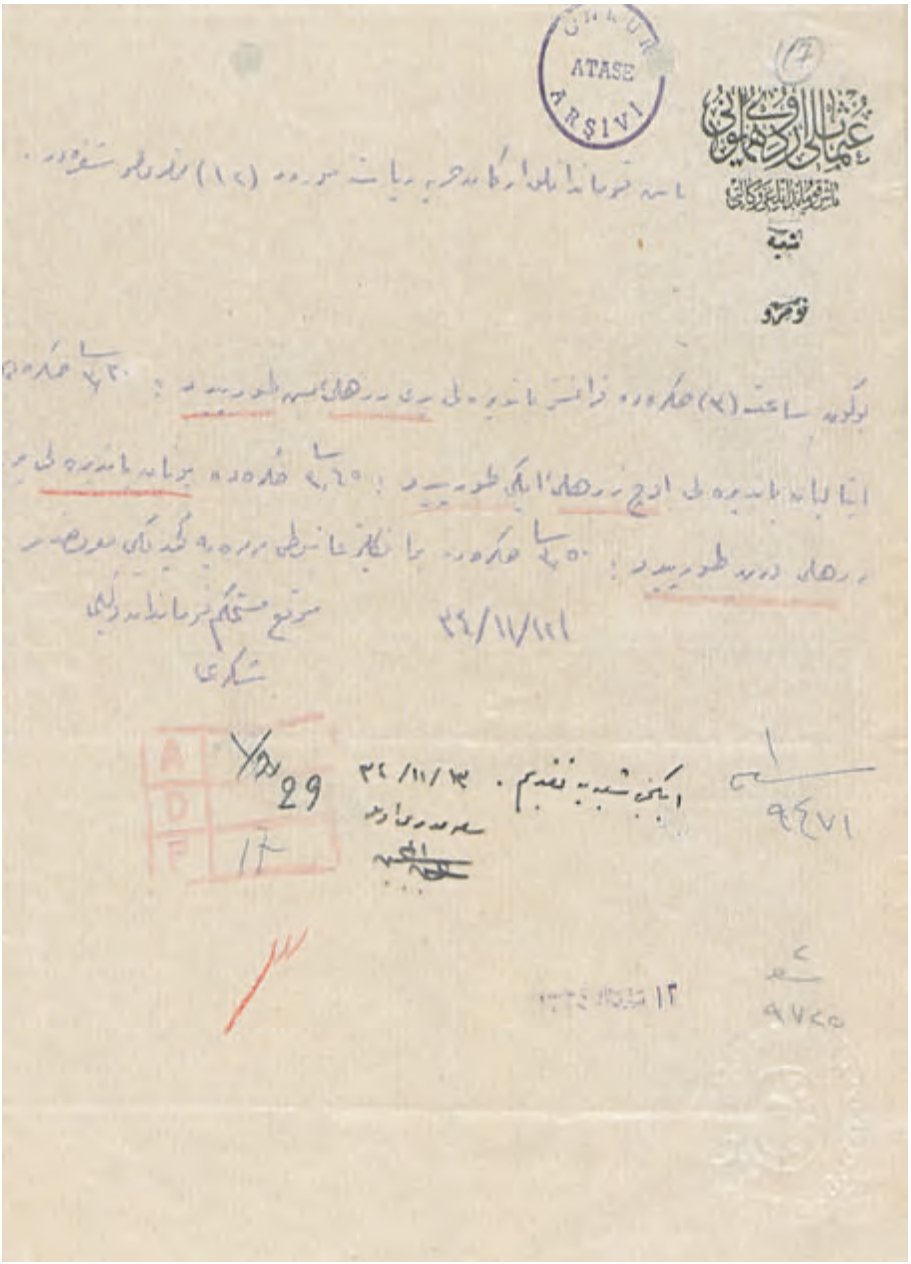

BELGE NO. 11 (1-2)

Târih-i Tesvîdi: 12/11/34

Gayet müsta'celdir.

Bahr-i Siyâh Boğazı Mevki'-i Müstahkem Kumandanlığına

1- 14-11-34'de Karadeniz Boğazı İ'tilâf kıtaâtı tarafından işgal edilecekdir.

2- Şimdilik gelecek olan işgal kuvveti 122'nci Fransız Fırkasına mensûb 84'üncü Âlâyla 85'inci İngiliz Livâsıdır. Bunlar bahren 14-12-34'de muvâsalat edeceklerdir.

3- Fransız Âlâyının bir taburu Anadolu cihetinde, dîger bir taburu Rumeli cihetinde ve Kavaklar şimâlinde ve 85'inci İngiliz Livâsı da Kavak cenûbunda ve Rumeli cihetinde bulunacakdır.

4- Buna binâen istihkâmât 14'üncü günü tahliye edilmiş bulunmalıdır. Osmânlı kıtaâtından istihkâmâtda %10 nisbetinde efrâd ve zâbitân bırakılacakdır. Projektörler de şimdilik bizim tarafımızdan meşgul kalacaklardır.

5- Bu husûsâtı daha etrâflıca görüşerek sûret-i işgali tafsîlâtıyla tesbît etmek üzere yarın bir İngiliz mîr-alâyı Zât-ı Âlîleriyle temâsa gelecekdir.

İttihâz edilecek mukarrerâtda mümkün olduğu kadar menâfiimizin gözedildiğini dirâyet-i mahsûsalarından muntazırdır.

(İmza)

BELGE NO. 11

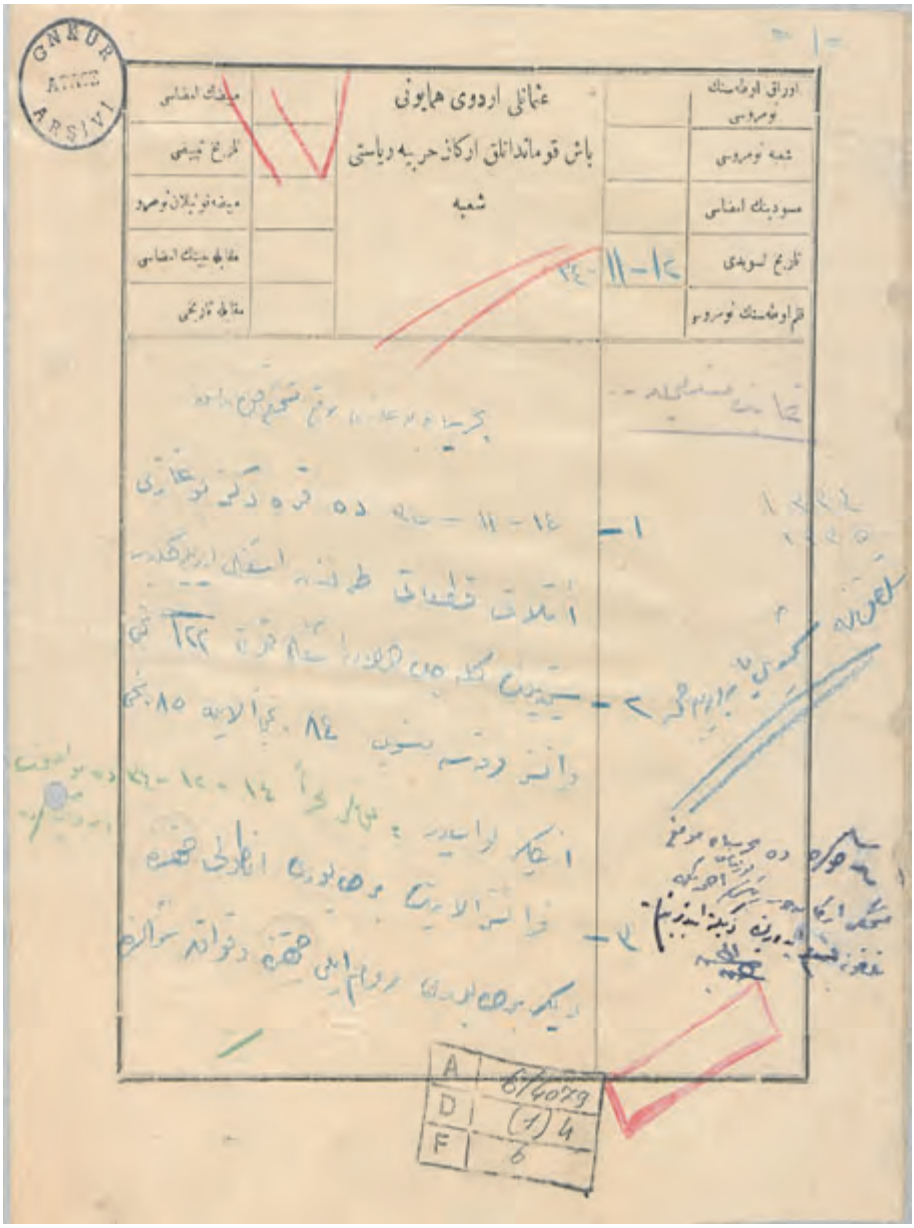

عثمانلی اردوی همایونی

باش قوماندانلق ارکان حربیه ریاستی

شعبه

اوراق اوطه‌سنك نومروسی	
شعبه نومروسی	
مسودنك امضاسی	
تاریخ تسویدی	١٤-١١-٢
قم اوطه‌سنك نومروسی	

مبعوثك امضاسی	
تاریخ تبییضی	
مبیضه‌نویسلك نومروسی	
مقابله‌جینك امضاسی	
مقابله تاریخی	

ONKUR ATATÜRK ARŞİVİ

A 616079
D (1) 4
F 6

BELGE NO. 11-1

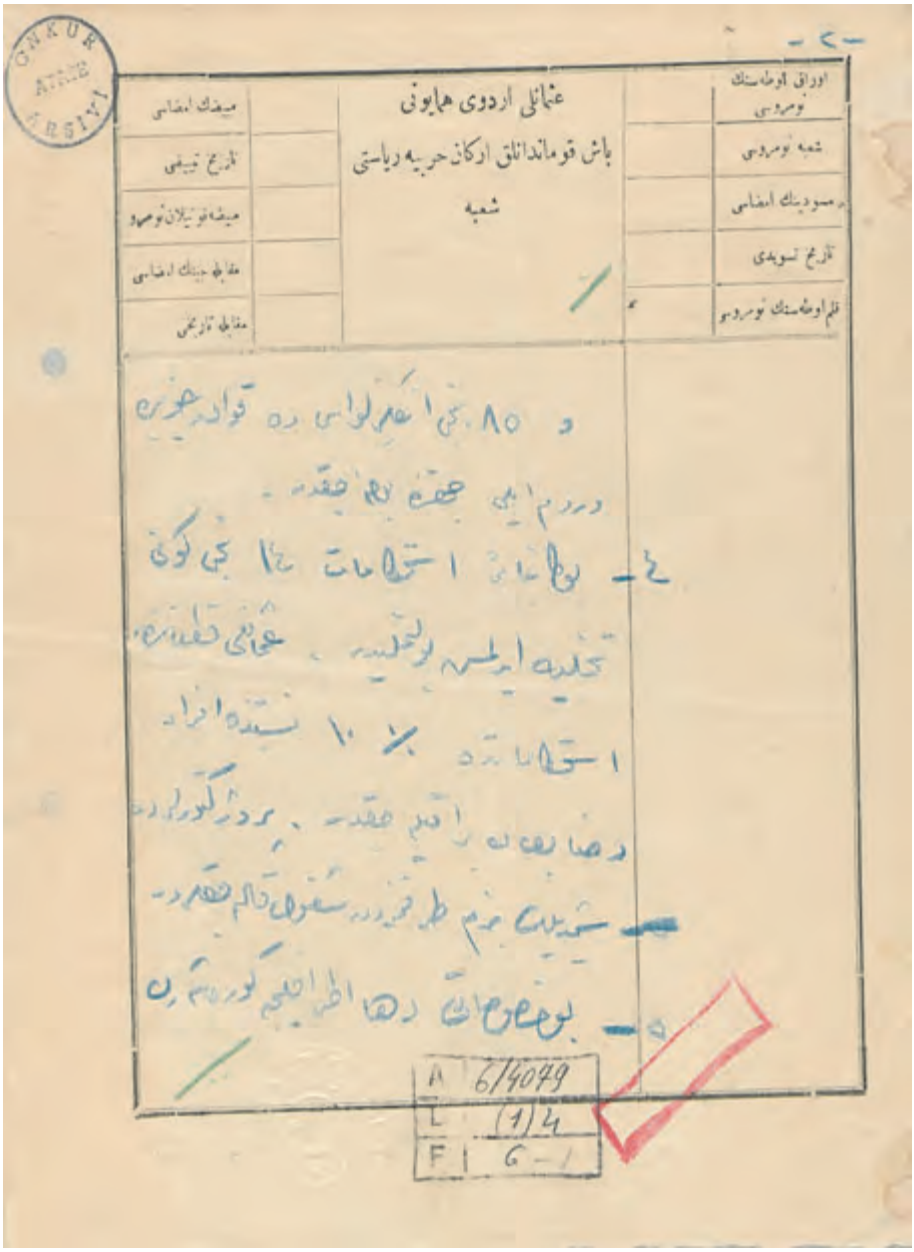

اوراق اوطاسنك نومروسی		عثمانلی اردوی همایونی باش قوماندانلق ارکان حربیه ریاستی شعبه		میصك امضاسی
شعبه نومروسی				تاریخ تیصیقی
رمسودینك امضاسی				میصك تونیلان نومرو
تاریخ تسویدی				مقابله جینك امضاسی
قلم اوطاسنك نومروسو				مقابله تاریخی

و ۸۵ نجی اعلانلری ده قواعد جزیه
دردم ایجی جهتی بلا جقدر .
٤ - بو طایفه استحصالات ۱۲ نجی کونی
تخلیه ایلمسه بو تخلیه ، عثمانلی تبعه سنه
استحصال اولنده ٪ ۱۰ نسبتده افراد
دهاتیه یه اعطا جقدر . بو دخی کوره لرده
شدیت بر نم طوغرده شعرلر قالم جقدر .
٥ - بو مواد دهاتلیجه کوره جکدر

A 6/4049
L (1) 4
F 6-1

BELGE NO. 11-2

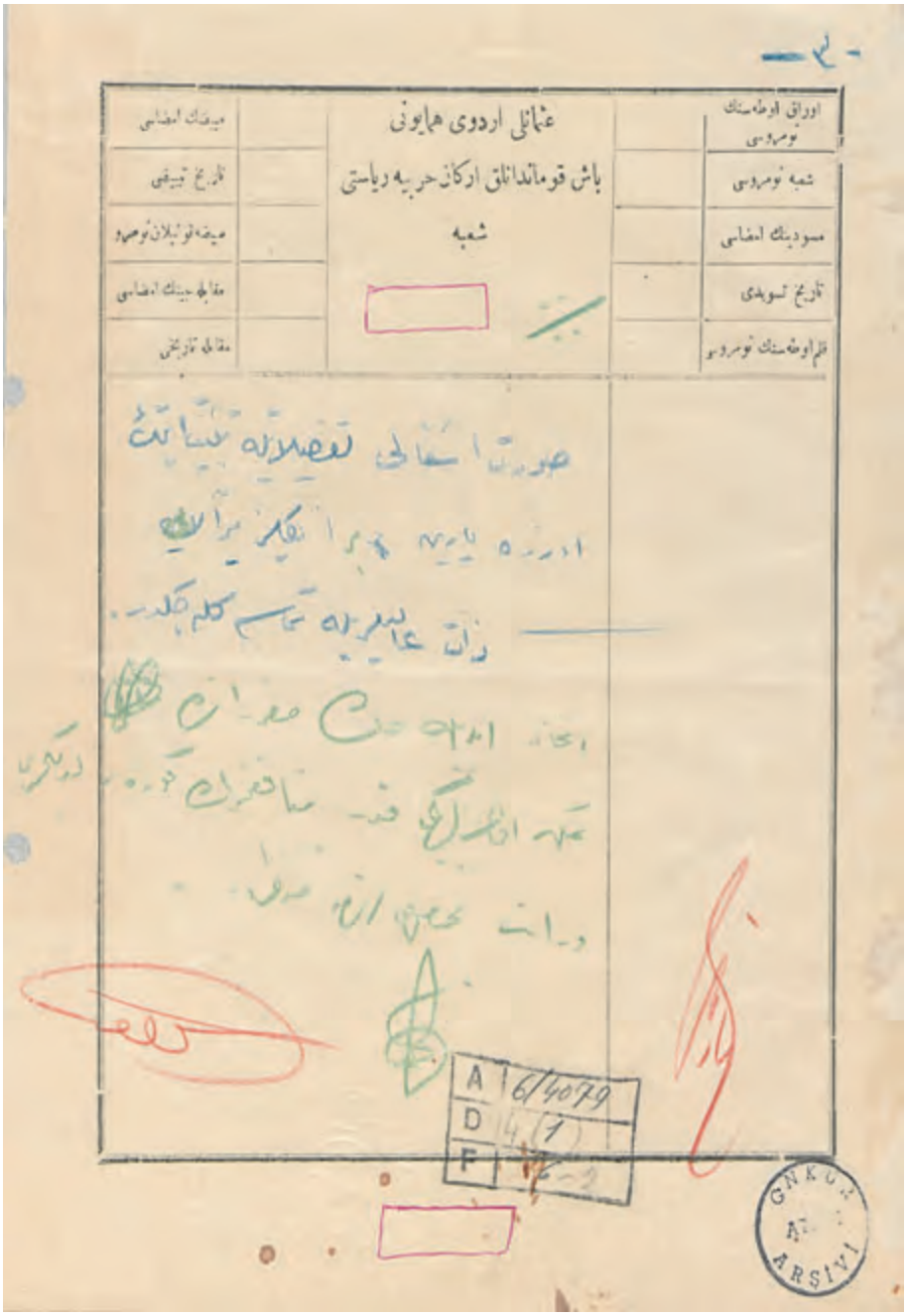

اوراق اوطه‌سنك نومروسی		عثمانلی اردوی همایونی		هیئتك امضاسی
شعبه نومروسی		باش قوماندانلق ارکان حربیه ریاستی		تاریخ تبیضی
مسودینك امضاسی		شعبه		هیئه‌تونیلان نومرو
تاریخ تسویدی				مقابله هیئتك امضاسی
قلم اوطه‌سنك نومروسو				مقابله تاریخی

A 614079
D 4 (1)
F 12-3
GNKURM ARSIVI

BELGE NO. 12

Bâb-ı Âlî
Dâhiliyye Nezâreti
Kalem-i Mahsûs
4750
131

(Mahrem ve Müsta'cel)

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine

Devletlü Efendim Hazretleri

İ'tilâf donanmasının Pây-ı taht'a vürûdunu fırsat ittihâz ederek her dürlü vâsi' hukuk ve istiklâle mazhariyyet için anâsır-ı gayr-i müslimeden ba'zılarının rüesâ-yı rûhâniyye ve milliyyelerinin tahrîkâtıyla vuku' bulacak teşebbüslerine dâir İstanbul Polis Müdîriyyet-i Umûmiyyesinden alınan tezkirenin sûreti Polisce elde edilen rozetlerden bir nümûne ile maan Savb-ı Âlîlerine irsâl kılındı. Mes'elenin ehemmiyyeti der-kâr bulunmasına nazaran mümkün ise İ'tilâf kumandanlarına lâzım gelen ma'lûmâtın i'tâsıyla celb-i nazar-ı dikkatleri ve netîcesinin iş'âr buyurulması mütemennâdır. Keyfiyyet Bahriyye Nezâretine de yazılmışdır. Ol bâbda emr-ü fermân hazret-i menlehü'l-emrindir. 8 Safer 337 ve 13 Teşrîn-i sânî 334

Dâhiliyye Nâzırı
(İmza)

BELGE NO. 12

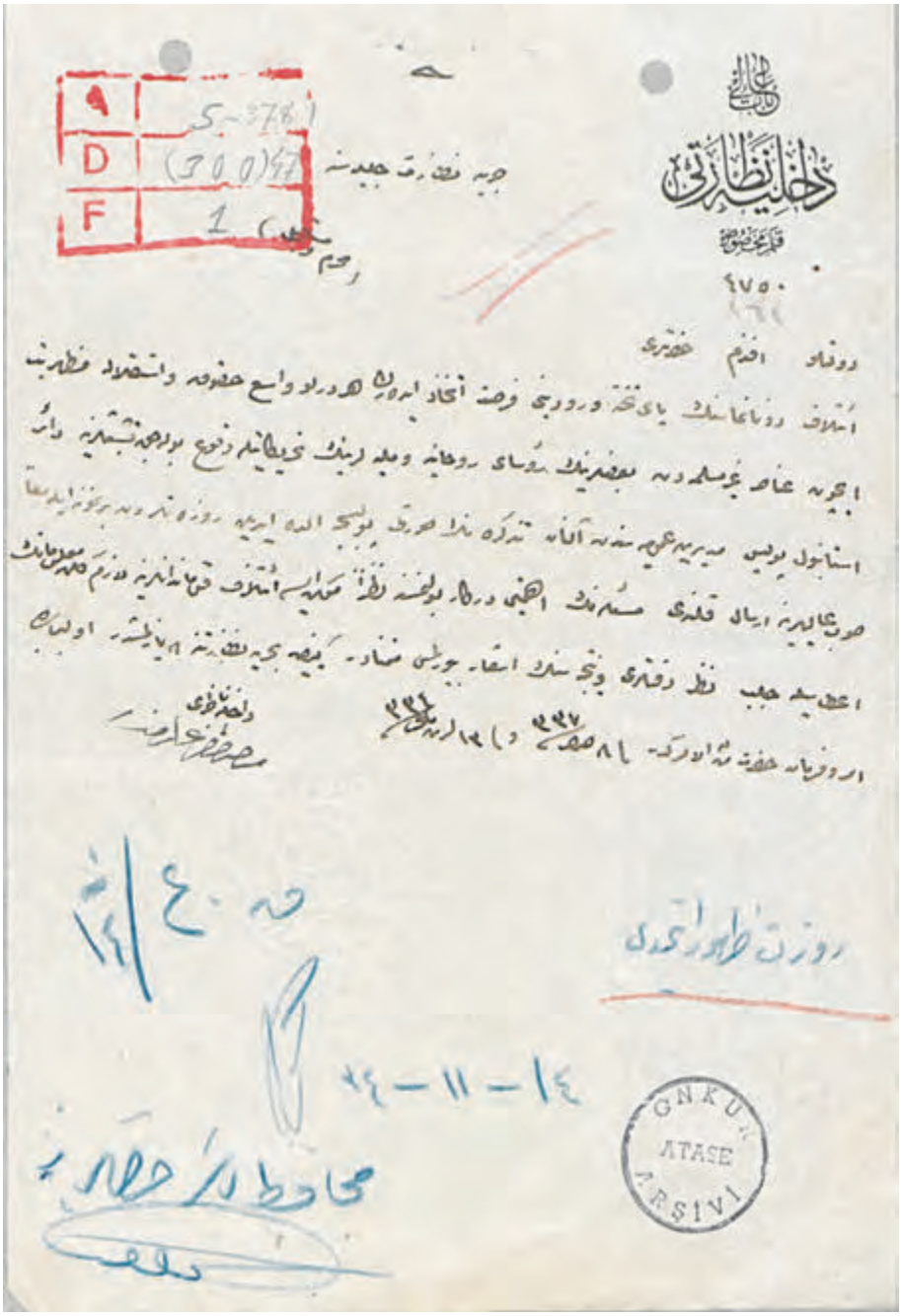

BELGE NO. 12-1

Bâb-ı Âlî

Dâhiliyye Nezâreti

Kalem-i Mahsûs

Polis Müdîriyyet-i Umûmiyyesinden Alınan 13 Teşrîn-i Sânî 334 Târihli ve 5318 Numrolu Tezkirenin Sûretidir.

Fevka'l-âde

mahrem ve müsta'celdir.

İ'tilâf donanmasının Pây-ı taht'a vürûdunu târihî bir fırsat ittihâz ederek her dürlü vâsi' hukuk ve istiklâllere mazhariyyet için anâsır-ı gayr-i müslimeden ba'zılarının rüesâ-yı rûhâniyye ve milliyyelerinin tahrîkâtıyla vukuu istihbâr edilen teşebbüsâtı ve 6 Teşrîn-i Sânî 34 târih ve 5274 ve 5287 numrolu iki kıt'a tezkire-i âcizî ile Makam-ı Nezârete arz edilmişdi. Ahîren Ayasofya civârında kâin Orhaniye mıntıkasında nümûneleri merbûten takdîm kılınan rozetlerin Kayserili Vasil veled Pavli ile İrakli nâmındaki eşhâs tarafından sipariş edilerek tab' edilmekde olduğu istihbâr edilmesi üzerine 9 Teşrîn-i Sânî 34 târihinde matbaa-i mezkûrede icrâ' kılınan taharriyyâtda mezkûr rozetlerden külliyyetli mikdârda zuhûr ederek müsâdere edilmişdir. Sâlifü'l-arz rozetlerin meydâna çıkarılması ve aynı zamânda karşı gazetelerin Fransız, İngiliz gemileriyle birlikde Yunan sefâin-i harbiyyesinin de İstanbul Limanı'na geleceklerini neşr ve i'lân etmeleri üzerine Rûmlarda fevka'l-âde âsâr-ı memnûniyyet başlaması ve sefâin-i harbiyyenin vürûdunda nümâyiş yapmağa muvaffak olamadıkları takdîrde mürettebâtın şehre çıkdığı zamânlarda zâbitânı hâne ve kiliselere da'vetle münâsebât-ı husûsiyyede bulunub himâyelerini ricâ ve istimdâd eylemek ve efrâdın uğrayacakları mey-hâne ve gazinolarda para almayıb bol bol müsekkirât vererek ser-hoş etdikden sonra zâbıtaca muayyen olan mîâdında kapamayıb bunu bahâne ve me'mûrîn-i zâbıta ile ecânib askerleri arasında münâzaa çıkartdırmak ve hayât-ı İslâmiyye'yi rencîde edecek hâdisâta tasaddî ve ondan istifâde eylemek ve emniyyetin münsalib olduğunu birtakım vesîlerle isbât ve bu sûretle şehre asker çıkartdırmağa sûret-i kat'iyyede karâr verdikleri sûret-i mevsûkada istihbâr edilmesi ve aynı zamânda Fener'de Patrik-hâne civârında Rûm Mekteb-i Kebîrinde donanmanın istikbâl ve mitingin akdi husûsâtının tertîb ve te'mîni için ictimâlar akdi ve Beyoğlu'nda vâsi' mikyâsda Yunan bandıraları ve Yunan kokartlarının alenen satılması mütekaddim iki kıt'a tezkire-i âcizînin ihbârâtını te'yîd ve takviye etmekdedir. Binâen aleyh donanmanın şehrimize vürûdu günü keşîde edilecek muhtelif ve husûsiyle Yunan bandıraları ve alenen satılan Yunan bandıralarıyla kokartları hakkında yapılacak muâmelenin ve istihbârât-ı mevsûka ve her tarafda hâsıl olan taşkınlık üzerine hükûmet-i askeriyye ile müştereken Pây-ı taht'da icrâ' kılınan tedâbîr-i fevka'l-âdenin aynı şiddet ve kuvvetle devâm edib etmeyeceğinin ve 6 Teşrîn-i Sânî 34 târih ve 5287 numrolu tezkire-i

âcizî ile arz edilen husûsâtdan Pây-ı taht'da icrâsı musammem teşebbüsâtın hükûmetce İngiliz Kumandanlığına teblîğ edilib edilmediğinin iş'âr buyurulması ma'rûzdur. Ol bâbda.

Aslına mutâbıkdır.
13 Teşrîn-i Sânî 334
(Mühür)

BELGE NO. 12-1

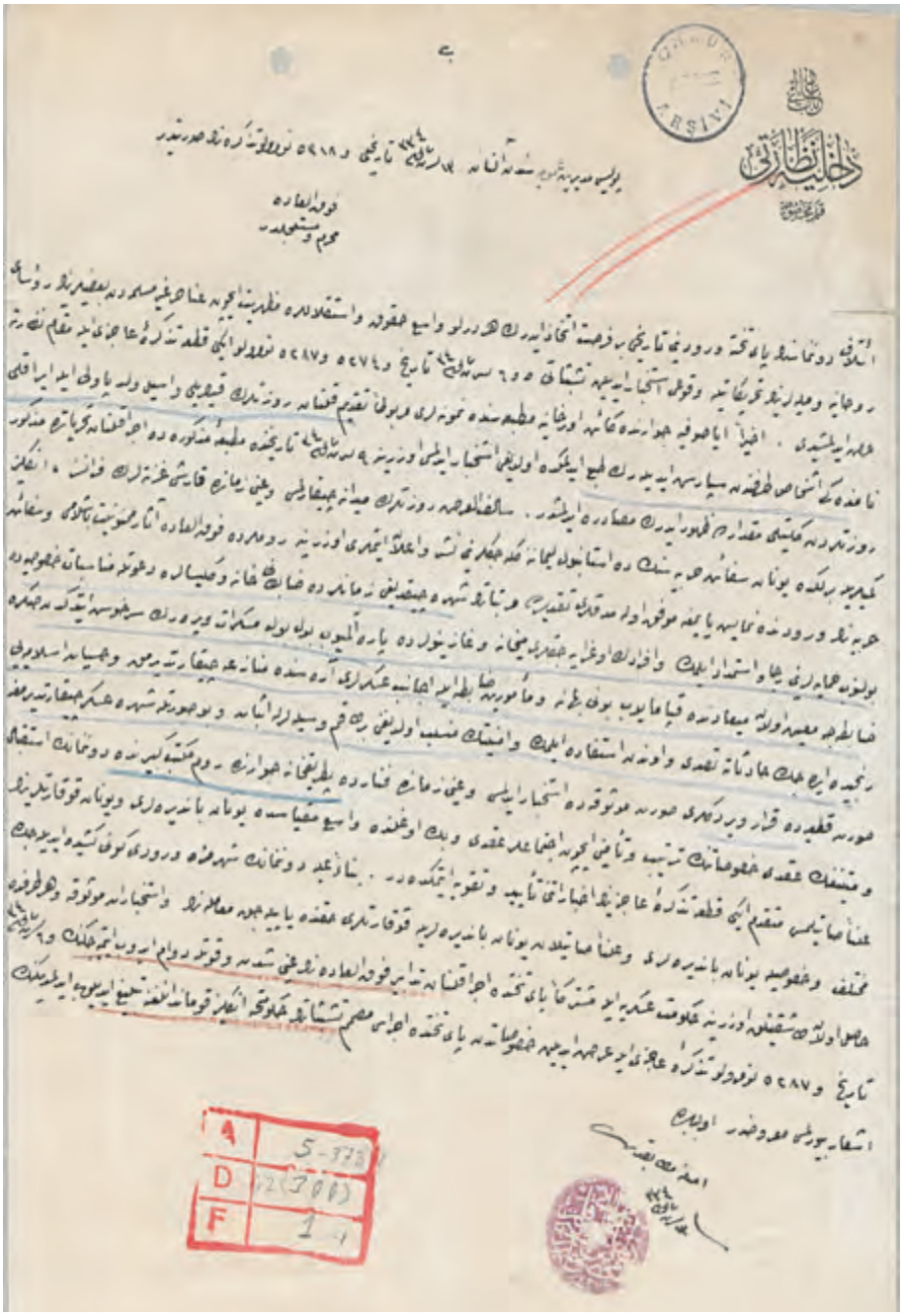

BELGE NO. 13

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
Şu'be
Numro

Kale Şu'besinden Başkumandanlık Erkân-ı Harbiyye
Riyâsetine Mevrûd 13 Numrolu Şifredir.

Bugün 6.30 evvelde bir İngiliz torpidosu, 8.20 evvelde bir torpido daha ve 9.10 evvelde bir Fransız maiyyet gemisi ile 10.30 evvelde bir İngiliz balıkçı gemisi, 11.11 evvelde bir İngiliz ganbotunun Marmara'ya geçdiği ma'rûzdur.

13/11/34

Mevki'-i Müstahkem Kumandanı Vekîli
Mîr-alây
Şükrî

BELGE NO. 13

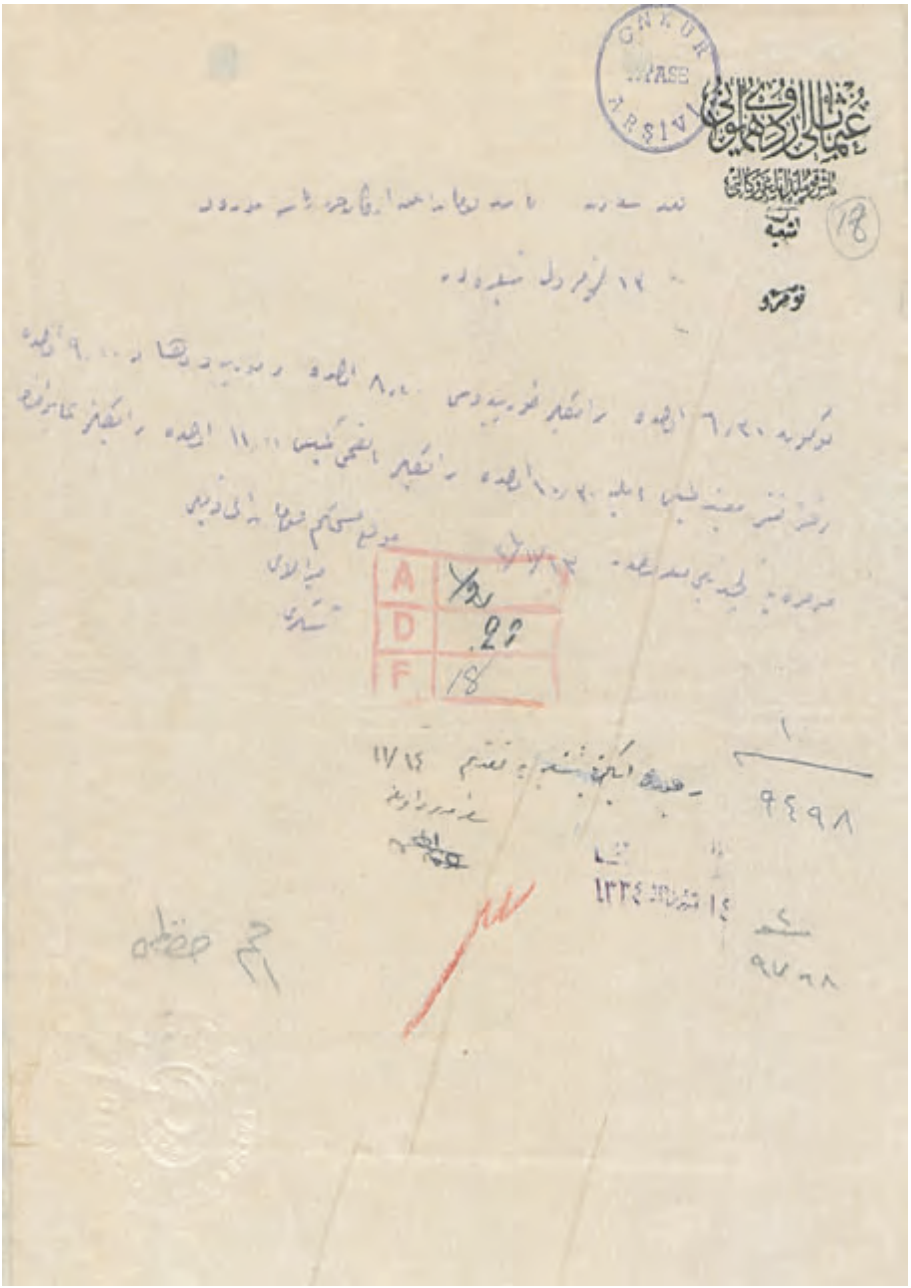

BELGE NO. 14

Harbiyye Nezâreti
Levâzımât-ı Umûmiyye Dâiresi
Nakliyyât ve Sevkıyât Şu'besi
Numro
1211

19 Teşrîn-i Sânî 334

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâset-i Celîlesine

Mühim ve müsta'celdir.

Birkaç günden beri Fransız ordusu kıtaât ve zâbitânı Sarayburnu'ndan i'tibâren Köprüye doğru imtidâd eden rıhtım üzerinde kâin emâkin-i askeriyyeden erzâk ve yem anbarlarının aksâm-ı muhtelifesiyle Sevkıyât İdâresi ve Misâfir-hâne-i Askerî ve müteferriâtı bulunan mebânîyi mütemâdî mürâcaat ve gayet kısa bir müddet i'tâsı ve ba'zen bir iki sâat gibi az bir zamân zarfında tahliyesi lüzûmunu müessesât-ı mezkûreye teblîg ve bir tarafdan da pey-der-pey işgal etmekde oldukları gibi dünki gün de Saraçhane Anbarını teftîş etmelerinden dolayı idâresini de işgal eyleyecekleri istidlâl edilmekdedir. Efrâdın terhîsi münâsebetiyle civârdan gelecek efrâd-ı askeriyyenin hîn-i sevklerine kadar yegâne îvâ ve ibâte edilecekleri bir mahall olan Misâfir-hâne-i Askerî ile irkâb ve tahliye ameliyyâtını teshîl edecek ve gerekse gelib geçen ve gerekse hâl-i ikametde bulunan kıtaâtı iâşe ve beytûtet eyleyecek olan emsâli mebânî-i askeriyye ve rıhtımının işgal edilmesi yüzünden askerin terhîsi muâmelâtı gayet kesb-i müşkilât edeceği, hattâ bu hâlin devâmı mâni'-i terhîs esbâbdan bulunacağı cihetle işgal edilmiş olan mebânî-i mezkûrenin bir ân evvel tahliyesi esbâbının istikmâl ve netîcenin inbâ' buyurulması ma'rûzdur.

Levâzımât-ı Umûmiyye Reîsi nâmına
Muâvin
(İmza)

BELGE NO. 14

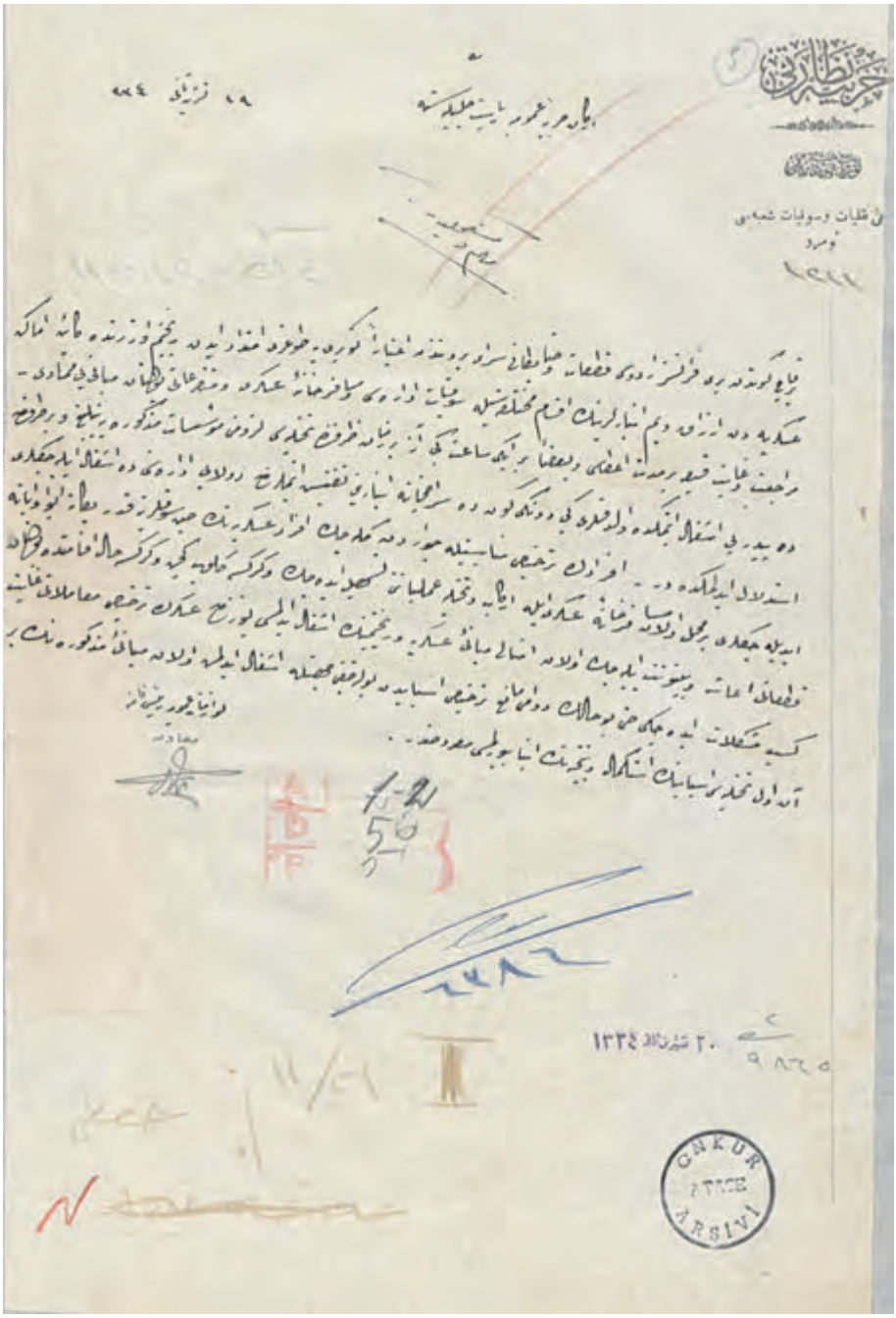

BELGE NO. 15

Bâb-ı Âlî
Dâhiliyye Nezâreti
Emniyyet-i Umûmiyye Müdîriyyeti
Umûmî
Husûsî
2048

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine

Müsta'celdir.

Devletlü Efendim Hazretleri

Evvelce Beyoğlu'nda Polis Mektebi ittihâz edilen Sen Mişel Mektebi binâsının derûnunda cânib-i Hükûmete âid eşyâ' ve levâzım iâde edilmeksizin bu kere Fransızlar tarafından işgal edildiğine dâir Mekteb Hey'et-i Ta'lîmesi tarafından tanzîm olunan zabıt varakası ile Frerler Mektebleri Müdîri tarafından yazılan Fransızca varakanın sûretleri leffen takdîm kılınmış ve Hükûmet-i Seniyyece âcilen Fransız Mümessil-i Siyâsîsi ve-yâhûd Kumandanlığı nezdinde teşebbüsâtda bulunulduğu takdîrde eşyânın kâffeten iâde ve teslîm edileceği ifâde edilmiş olduğundan Sefâret veyâ Kumandanlık tarafından Mekteb Müdîriyyetine verilmesi lâzım gelen emrin i'tâsı esbâbının istikmâline müsâade buyurulması arz olunur. Ol bâbda emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir./ 11 Saferü'l-hayr 337 ve 16 Teşrîn-i Sânî 334

Dâhiliyye Nâzırı nâmına
(İmza)

BELGE NO. 15

BELGE NO. 15-1

Bâb-ı Âlî
Dâhiliyye Nezâreti
Emniyyet-i Umûmiyye Müdîriyyeti
Şu'be
Umûmî
Husûsî

Zabıt Varakası

İşbu Üç Yüz Otuz Dört senesi Teşrîn-i Sânîsi'nin On Beşinci Cum'a günü sabâhleyin sâat on buçukda Mektebimize âid eşyâ', arabalara yükledilmekde iken Fransız Mektebleri Müdîri refâkatinde bir bahriyye zâbiti ve mikdâr-ı kâfî Fransız efrâd-ı müsellâhası ve mûmâ-ileyh zâbitin protestomuza cevâben Fransız olduklarını söylediği ...(?) irili ufaklı Rûm bulunduğu hâlde mektebe gelerek zâbit-i mûmâ-ileyh yarım sâat zarfında binâyı tahliye ve terk etmekliğimizi ve ancak bu müddet zarfında evrâk-ı resmiyye ve defâtirin ve eşhâsa âid kabil-i nakl eşyânın çıkarılmasına müsâade edebileceğini söylemiş ve eşyâ'-yi mevcûdenin sebt-i defter edilmesi yolundaki teklîfe de bugün vakitleri müsâid olmadığından ancak yârın sabâh sebt-i defter edilebileceğini ve içeride ne me'mûr ve hademeden ve ne de ahâlî ve sâireden hiçbir kimsenin bırakılmayıb, sokak kapılarının kapadılması ve kendileri de içeride kalmayıb binâyı hâricî komşuların müdâhalesinden muhâfaza etmek üzere iki süngülü asker bırakacağını söylemiş ve bu esnâda gönder direğine Fransız bayrağı çekilmiş ve eşyâ' halı üzerinde bırakılarak ve yalnız bir kısım evrâk-ı resmiyye-i hesâbiyye bir sandık derûnuna bi'l-vaz' dışarıya çıkarılmış olduğunu mübeyyin işbu zabıt varakası Galatasarayı Polis Merkezinde tanzîm ve imzâ' kılındı.

15 Teşrîn-i Sânî 334

Dâhiliyye Zâbiti	Hesâb Me'mûru	Dâhiliyye Müdîri	Dersaadet Polis Mektebi Müdîri
(İmza)	Hâlid	Galib	Zekî

BELGE NO. 15-1

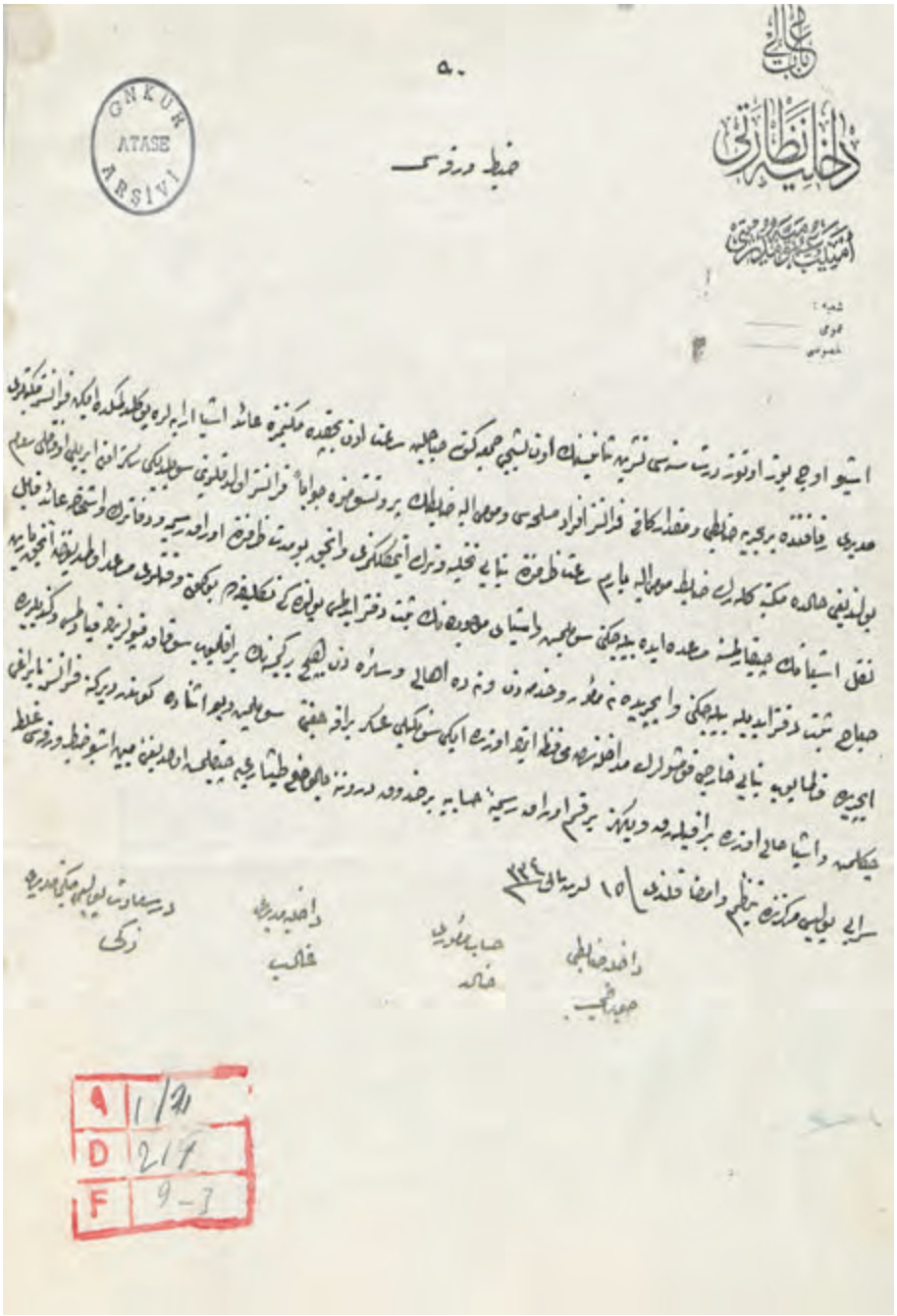

BELGE NO. 16

Bâb-ı Âlî
Dâhiliyye Nezâreti
İdâre-i Umûmiyye-i Dâhiliyye Müdîriyyeti
Umûmî 15579
Husûsî 2054

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine

"Müsta'celdir."

Devletlü Efendim Hazretleri

İ'tilâf donanmasının limanımıza geleceği, İ'tilâf kuvâ-yi berriyyesinden bir kısmının İstanbul'a gireceği ve Mü'telifîn Filosu Amirali'nin Dersaadet'e vürûd edeceği yolunda külle yevm evrâk-ı havâdisde müşâhede olunan neşriyyât hemen umûmiyyetle tahakkuk etmekde olduğu hâlde zâbıtanın bunlardan vakt ü zamânıyla haber-dâr olamamasından nâşî kemâ-yenbagî tedâbîr-i inzibâtiyye ittihâz edilememekde ve şu hâlin âtiyen devâmı hâlinde bu yüzden muhill-i inzibât ve âsâyiş hâdise zuhûru kaviyyen melhûz bulunmakda olduğundan bahsle vakt ü zamânıyla tertîbât-ı lâzıme alınarak bir vak'a hudûsuna mahal bırakılmamak üzere İ'tilâf kuvâsıyla Dersaadet'deki irtibât zâbitlerinin âsâyiş-i memleketle alâka-dâr olabilecek kâffe-i harekât ve teşebbüsâtdan kesb-i ıttılâ' edilenlerin bilâ-ifâte-i vakt Müdîriyyete haber verilmesine İstanbul Polis Müdîriyyet-i Umûmiyyesinden alınan tezkirede lüzûm gösterilmiş ve keyfiyyet Bahriyye Nezâret-i Celîlesine de yazılmış olmağla îfâ-yi (muktezâsı) bâbında emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

11 Safer 337 ve 16 Teşrîn-i Sânî 334

Dâhiliyye Nâzırı nâmına
(İmza)

BELGE NO. 16

BELGE NO. 17

İstanbul Muhâfızlığı
Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyyesi
1. Şu'be
Umûmî
Husûsî 1056

16/11/34

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine

1- 14/11/34'de 143 numrolu marşandiz treniyle Uzunköprü'den beş zâbit ile iki yüz elli kadar Fransız efrâdı vürûd edib zâbitânı Makriköy dâhilinde iki hâneye, efrâdı ise köy hâricindeki Reşadiye Kışlası'na yerleşdirildiği.

2- 14/11/34 sâat 10 öğleden sonra 147 numrolu trenle yine mahall-i mezkûrdan iki yüz elli kadar Fransız efrâdı vürûd ederek bunlar da mezkûr Kışla'ya yerleşdirilmiş olduğu ve kıt'a-i mezkûrenin şimendüfer hattı muhâfızı olarak vürûd etdikleri anlaşıldığı.

3- Dün gece Makriköy'ünün ba'zı Rûm ahâlîsi aralarına bir mikdâr Fransız efrâd-ı askeriyyesini alarak sekr-i hâl oldukları hâlde âvâzları çıkabildiği kadar bağırmak sûretiyle sokak sokak dolaşarak marş ve şarkı söyleyib istirâhat-i umûmiyyeyi selbe cür'et etmişlerse de nümâyişcilerin polis tarafından dağıdıldıkları İstanbul İnzibât Mıntıkası Kumandanlığının iş'ârına atfen arz olunur.

İstanbul Muhâfızı namına
Erkân-ı Harbiyye Reîsi
Kaim-makam
(İmza)

BELGE NO. 17

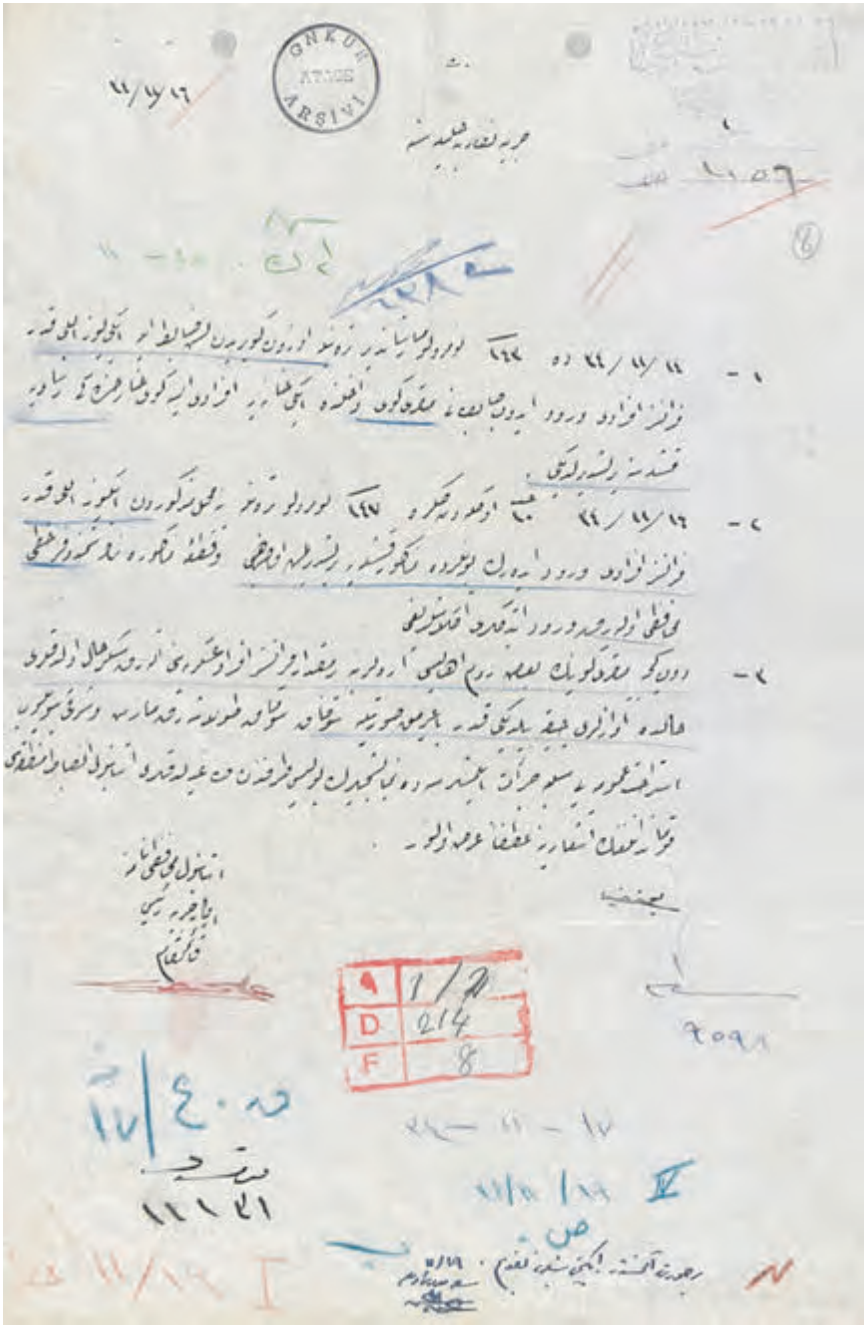

BELGE NO. 17-1

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
Şu'be
Numro
560

Cevâb Sûreti

Üçüncü Ordu Kumandanlığına

C. Ne Dersaadet'e ne de Uzunköprü'ye Fransız kıtaâtının geleceğinden Hükûmetin ma'lûmâtı olmadığı gibi Mütâreke-nâme'de de böyle bir kayd mevcûd değildir. Bundan başka İ'tilâf kuvvetleri altıncı mâdde mûcibince ancak tehlikeli bir vaz'iyyet zuhûrunda bir sevkü'l-ceyş noktasını işgale salâhiyyet-dârdırlar ki böyle bir vaz'iyyet-i mühlikenin mevcûd olmadığı âşikâr veyâ taarruz herhangi bir nokta-i sevkü'l-ceyşînin işgali îcâb etse bile mes'ele ancak hükûmeteyn beyninde takarrür etdirildikden sonra sâha-i tatbîkata konması îcâb edeceği der-kârdır.

Bu iş'âr hakkında bugün der-hâl Mondros'daki İngiliz Amirali'ne mürâcaat edilmiş ve alınacak cevâba göre teblîgat-ı lâzıme îfâsı tabîî bulunmuşdur. Buradan bir cevâb vürûduna kadar Fransızların bu ârzûlarının kabûl olunamayacağı husûsunun sûret-i nâzik-ânede kendilerine teblîgi ve şâyed teblîgat-ı vâkıaya rağmen geçmekde ısrâr ve kuvve-i cebriyye isti'mâl ederlerse âteşle mukabele edilmeyerek yalnız protesto ile iktifâ' edilmek muktezîdir.

Sadr-ı a'zam ve Başkumandanlık Erkân-ı
Harbiyye Reîsi
Ahmed İzzet

BELGE NO. 17-1

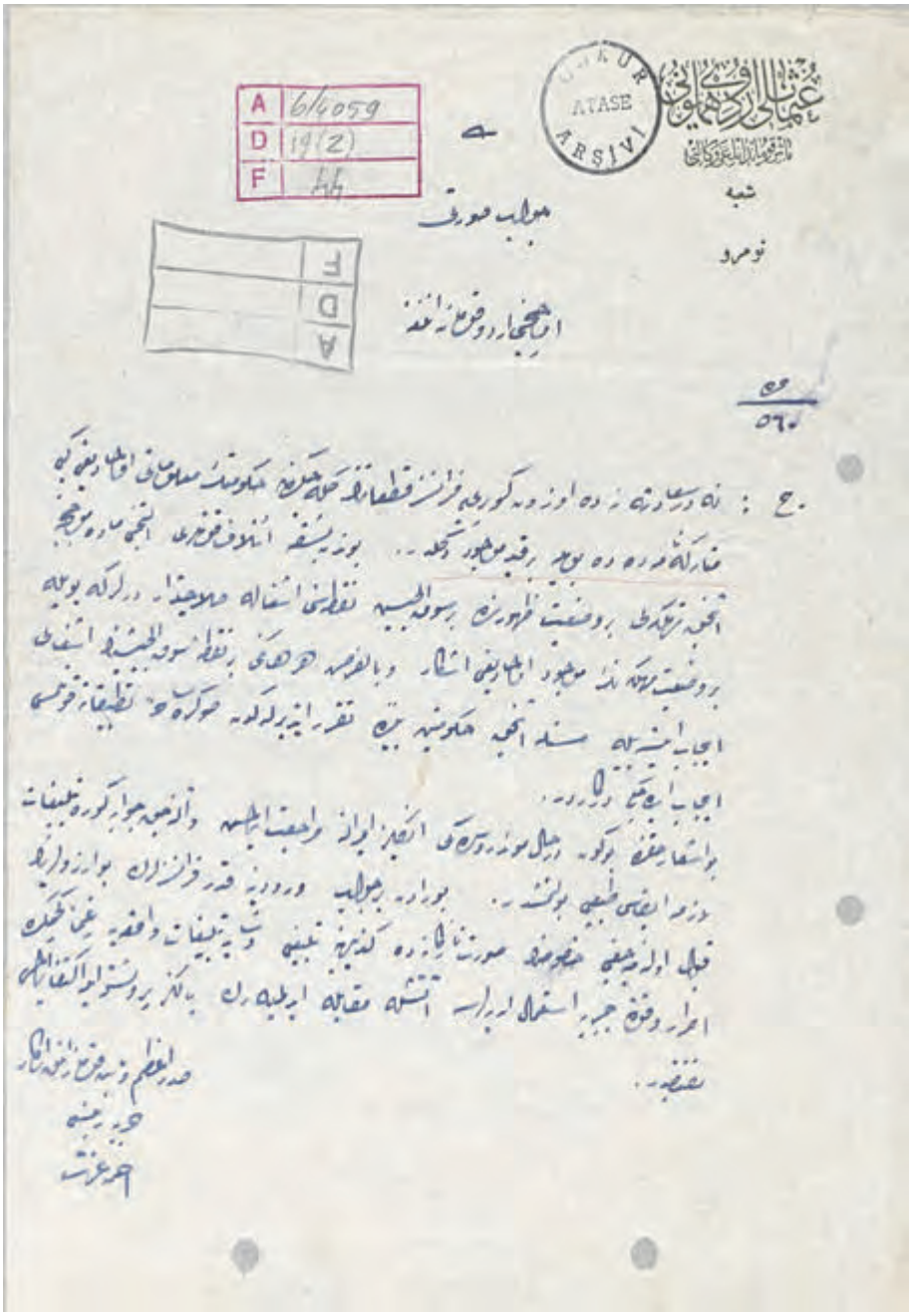

ATASE ARSIVI
A 64059
D 19(2)
F 44

شبه

نومرو

جواب صورت

ارسال اخبار وقوعاتنه اخذ

ج : نه درسعادتده نه ده اوزوده کوریله فرانسز قطعاتنك حركتنه مكومتك مساعدتى اولمايجغى كبى
مقابله ده ده بويله رقيب موجود دكلدر . بونك بشقه انلوف قوتلرى انجق ماده موجود
انجق تركلرك بروسيت قوماندانى بسوله الجيه نقطه سنى اشغال ايلمشلر . دركه بويله
بروسيت تركلرك موجود اولمايجغى اشكار . وبالفرض هر حالده بسوله الجيه نقطه سنى اشغال
ايجاب ايتسه بله مسئله انجق مكومتجه بيك نقدر ايدركه هركز حركات قطعاتنى
ايجاب ايتمكه دكلدر .

بو اشغال حقنده بوكون رجال سوزلرى اكثر ايراد اولنان مواضعات الجيه دانى جهتجه جواب كوره تبيينات
بو اشغال حقنده بوكون رجال سوزلرى اكثر ايراد اولنان مواضعات الجيه دانى جهتجه جواب كوره تبيينات
بو زمانه قدر تبيين بولنمشدر . بو اراده جواب ورودنه قدر فرانسزلر بو ارزولرى
قبل اولمه يجغى مخصوصه صورتنه تاخير ده كذيه تبيين وتبيينات واقعه يه غيرتحمل
اجراء وقوع جبر استعمال ايدرلر اشته مقابله ايدلجك بالكز بروسيتلو اكثر اهالى
نقطه سى .

صدر اعظم وزير خارجيه اثار
حقى
احمد عزت

BELGE NO. 18

Bâb-ı Âlî
Dâire-i Hâriciyye
Kalem-i Mahsûs
12059
57 Ta'mîm

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine

Devletlü Efendim Hazretleri

İngiltere'nin Bahr-i Sefîd Kuvâ-yi Bahriyyesi Kumandanı Visamiral Sör Artur Galtorp tarafından Nezâret-i Âcizîye mu'tî bir takrîrde kendisinin İngiltere Hükûmet-i Kraliyyesi tarafından sulhe takaddüm eden devre-i muvakkate için Dersaadet'de Fevka'l-âde Komiser ta'yîn edildiği ve işbu me'mûriyyeti hasebiyle Mütâreke ahkâmının icrâsı ve Türkiye'de ale'l-umûm İngiliz menâfiinin himâyesi husûsunda İngiltere Hükûmeti ile Devlet-i Osmâniyye arasında vâsıta-i resmiyye olacağı teblîg ve İngiltere Sefâreti kabil-i iskân bir hâle ifrâğ edildikden sonra Müşârün-ileyh Sefâretde ikamet edeceğinden Sefâretin taht-ı emniyyetde bulunması için tedâbîr-i lâzımenin ittihâzı taleb edilmekdedir. Îfâ-yi muktezâsı bâbında emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

17 Teşrîn-i Sânî 334

Hâriciyye Nâzırı
(İmza)

İstanbul Muhâfızlığına - Sefâret-hânenin taht-ı emniyyetde bulunması için tedâbîr ittihâzı ve inbâsı ile işbu evrâkın iâde buyurulması.

17 Teşrîn-i Sânî 34

Nâzır nâmına
Müsteşâr
İsmet

BELGE NO. 18

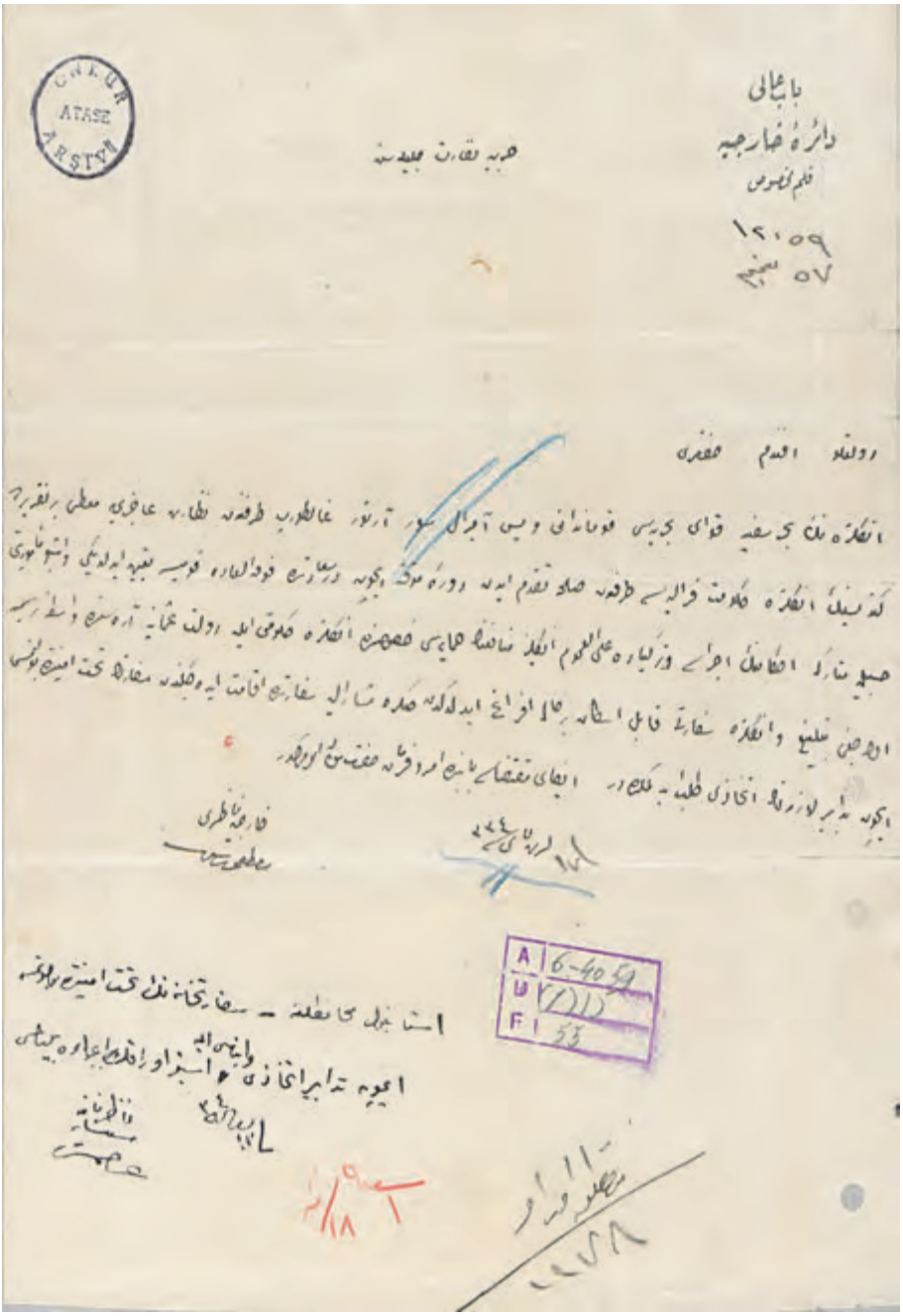

BELGE NO. 19, 19-1

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlık Vekâleti
Şu'be
Evrâk Odasının Numrosu: 1. Şu'be 9571
Târih-i Tesvîdi: 17/11/34
Târih-i Tebyîzi: 17/11/34

Makam-ı Sadâret-Uzmâya

Ahîren İ'tilâf filosu başında olarak İstanbul'a vâsıl olan İngiliz Amirali Galtorp câniblerinin Mütâreke şerâit-nâmesi mevâddının seyr-i tatbîkini tedkik ve te'mîn ile tavzîf edilmiş bulunuşuna nazaran bugüne kadar Pây-ı taht-ı Seniyye'deki İ'tilâf me'mûrlarının bilâ-pervâ ve yalnız kavl-i mücerred ile şart-nâme-i ma'rûzun ahkâm-ı gayr-i mevcûde ve vâridesini tatbîk etmek gibi bir tarîke sapmış olduklarından artık iştibâh etmemek lâzım geldiğini sevk-i teessürle arz etmek mecbûriyyet-i elîmesindeyim. Binâen aleyh Mütâreke şart-nâmesinde zımnen ve hattâ iltibâsen mukayyed bulunmayan husûsât-ı âtiye hakkındaki irâde-i fahîm-ânelerini niyâz eylerim.

1- Pây-ı taht-ı Saltanat'da İ'tilâf askeri bulunacak mıdır? Çünki fi'l-hâl Pây-ı taht'ın bir işgal-i askerî altına alınageldiği görülüyor.

2- İ'tilâfa mensûb herhangi bir hükûmet ceneral veyâ zâbitinin izhâr eylediği herhangi bir taleb is'âf edilecek midir? Ve çünki buraya bidâyeten ve müteferrikan vâsıl olan İngiliz ve Fransız hey'etlerinin vesâit-i nakliyye, iskân ve sâir havâyicce ayrı ayrı ihtiyâclarının tazmînine pek mihmân-nüvâzâne bir isti'câl ile çalışılmış iken bugün bu zemîndeki mürâcaatların bir hadd-i gayr-i lâyık ve nâ-ma'kule vardığı görüldüğünden mâ-adâ ayrıca ve ekseriyâ hiçbir mercie mürâcaata hâcet bulmaksızın ba'zı zâbitân ve efrâdın ötede beride ve pek gayr-i zarîf bir sûretde mutâlebâtda bulundukları veyâ mebânîye vaz'-ı yed etdikleri de mütemâdiyen işidilegelmekdedir.

BELGE NO. 19

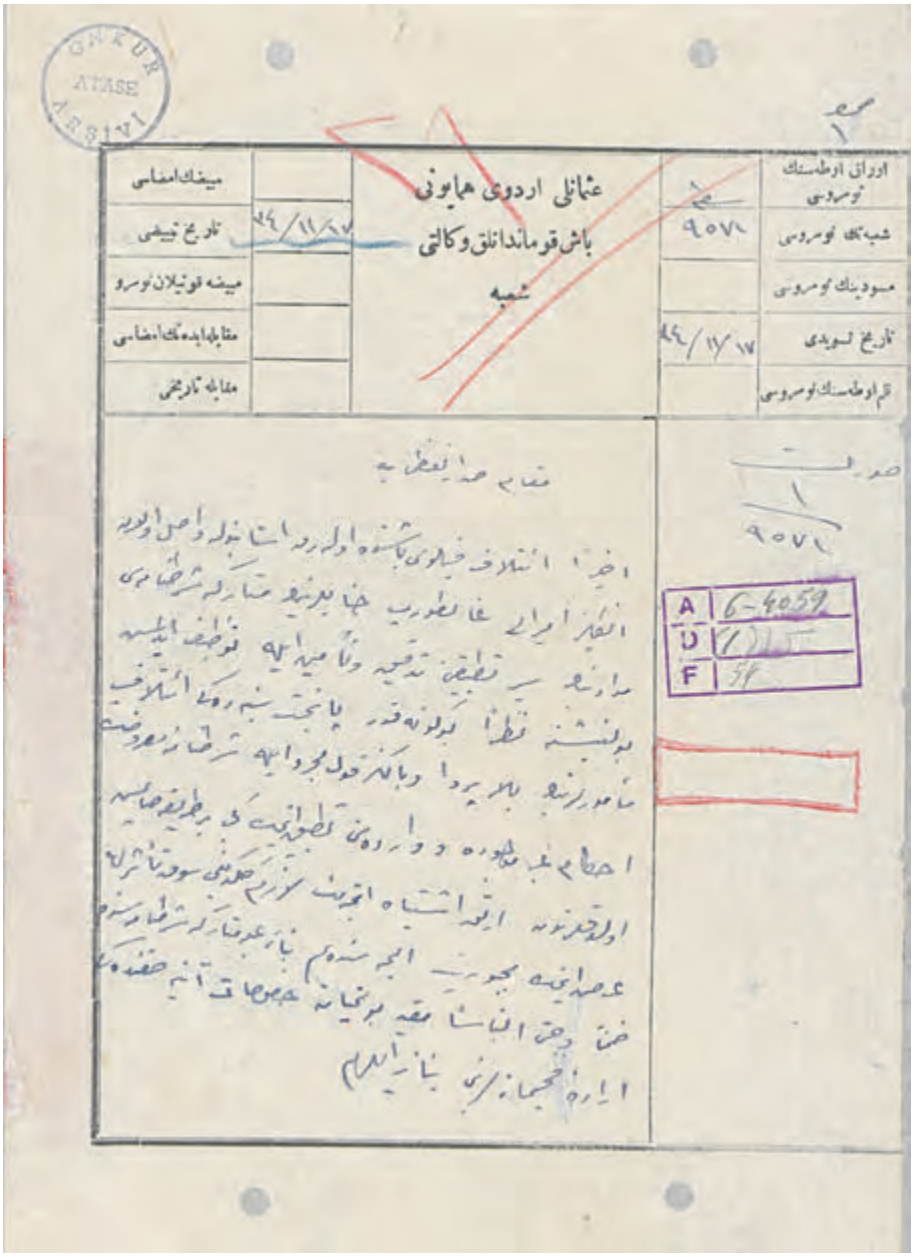

اوراق اوطه‌سنك نومروسی		عثمانلی اردوی همایونی باش قوماندانلق وکالتی شعبه		میفك امضاسی
شعبه‌نك نومروسی	٩٥٧٢			تاریخ نبیطی
مسودینك نومروسی				میفه قونیلان نومرو
تاریخ تسویدی	٢٤/١١/٣٣			مقابله‌ایده‌نك امضاسی
قلم اوطه‌سنك نومروسی				مقابله تاریخی

صورت
١
٩٥٧٢

A 6-4059
D
F 54

مقام صدارت‌پناهیه

اخیرا ائتلاف خیلوی باشنده اولدرق استانبوله واصل اولوب انگلیز امرای عالیه‌سی جانبندن متارکه شرطنامه‌سی مدارنده سر تطبیق تدقیق وتامینه‌یه توظیف ایلنمش بولنمش نظرا بولونه‌قدر پایتخت شهرده ائتلاف مأمورلرینه بلا پروا وبالکز قول مجرد ایله شرطنامه‌نك احکامی غیر مقبوله و دوارده‌ی تطویلیت کی بر طریقه حامل اولدیغندن ایشبو اشتباه اتخاذ کزارم کلدیکی سوقه تاثرلی عرضه‌ایده‌یم بیورسه ایجه شدهم بابعالی متارکه شرطنامه‌سنده ختام وجه انشا مقیه بر نهایانه خصوصات آنیه حقنده

اداره‌ی مجبانه‌زی بنا ایلرم

BELGE NO. 19-1

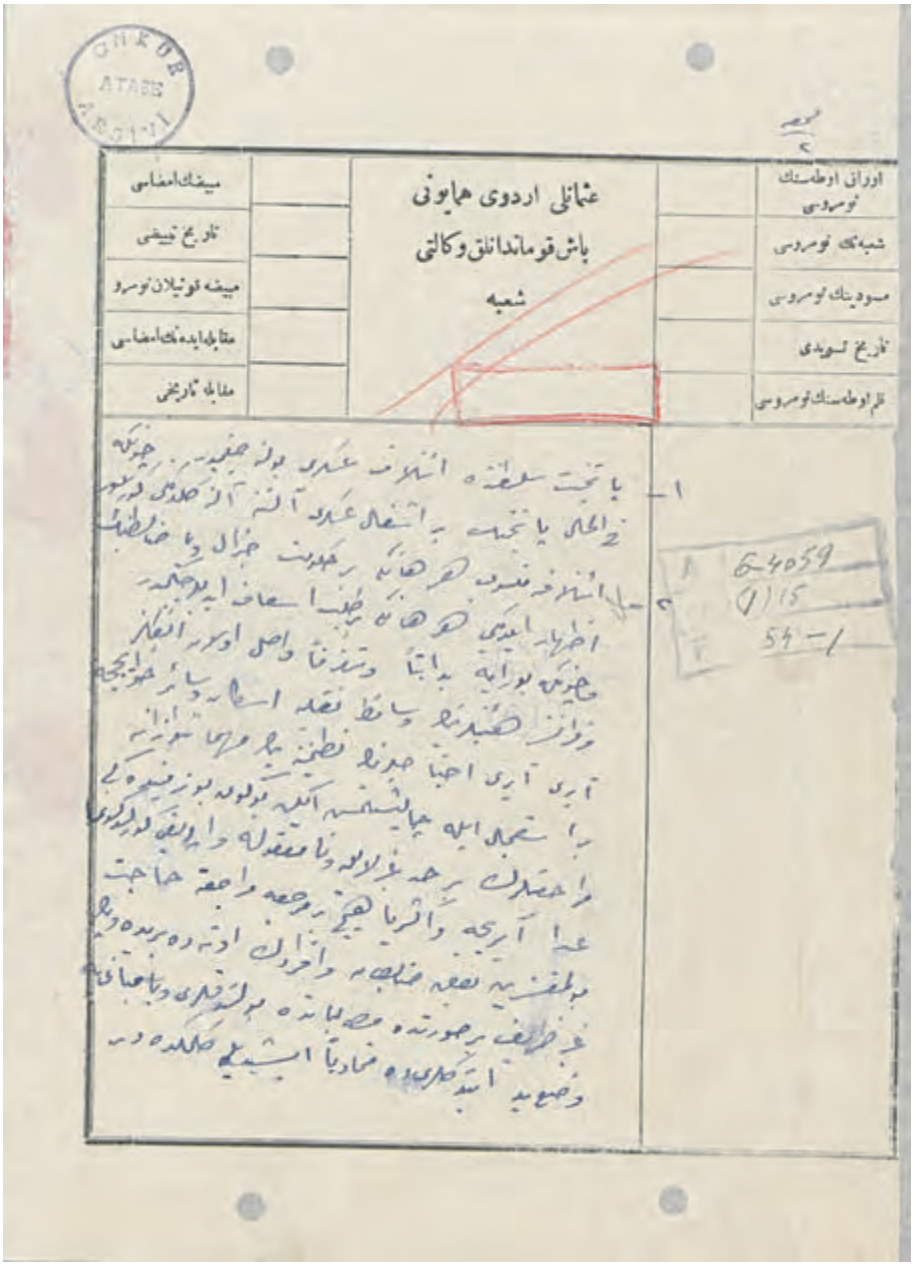

اوراق اوطه‌سنك نومروسی		عثمانلی اردوی همایونی باش قوماندانلق وکالتی شعبه		میفك امضاسی
شعبه‌نك نومروسی				تاریخ تبیضی
مسودینك نومروسی				مبیضه قونیلان نومرو
تاریخ تسویدی				مقابله ایدنك امضاسی
قلم اوطه‌سنك نومروسی				مقابله تاریخی

ONKUB ATABE ARSIVI
64059
0115
54-1

BELGE NO. 20

İstanbul Muhâfızlığı
Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyyesi
1. Şu'be
Umûmî
Husûsî 1127

18/11/34

Başkumandanlık Erkân-ı Harbiyye Riyâset-i Celîlesine

Makriköy'üne vürûd eden Fransız kuvvetleri ve bunların icrâât İstanbul İnzibât Mıntıka Kumandanlığının iş'ârına atfen ber-vech-i zîr ma'rûzdur.

1- Makriköy'üne evvelce vürûd eden Fransız efrâdı 15/11/34 ba'de'z-zevâlinde şimendüfer hattını taht-ı muhâfazaya almışlardır.

2- 16/11/34 sabâhı sâat beş buçuk râddelerinde 139 numrolu trenle 110 nefer, 6 zâbit kuvvetinde bir Fransız kıt'a-i askeriyyesi (Uzunköprü'den) (Makriköy'üne) bi'l-vürûd Sultân Reşâd pavyonlarına yerleşmişlerdir.

İstanbul Muhâfızı nâmına
Erkân-ı Harbiyye Reîsi
Kaim-makam
(İmza)

BELGE NO. 20

BELGE NO. 21

Harbiyye Nezâreti
Levâzımât-ı Umûmiyye Dâiresi
Altıncı Şu'besi

Sevkıyât İdâresi Müdîriyyetinin 18 Teşrîn-i Sânî 334 târih ve 9171 numrolu tezkire-i müsta'celesi sûretidir.

Dün bir Fransız zâbiti bende-nizin Harbiyye Nezâretinde bulunduğum bir sırada Muâvin Binbaşı Hamdî Efendi'nin nezdine gelerek salı sabâhına kadar Sevkıyât Dâiresinin ve anbarlarının tahliyesini teblîğ etmiş ve salı günü be-heme-hâl işgal edileceğini beyân eylemişdir. Dün geceden beri malzeme-i bahriyye anbarının tahliyesiyle meşgulüz. Yarın sabâha kadar bu anbarın ikmâl-i tahliyesi müyesser olabilecekse de sac anbarlarla kemerler altındaki anbarlarda bulunan malzemenin tahliyesi kabil olamayacak ve bi'l-hâssa demir büyük depolar derûnundaki makine yağları maa'l-esef nakl edilemeyecekdir. Fransız küçük zâbitân ve efrâd-ı bahriyyesinden iki kişi bu sabâh nezd-i âcizîye gelerek birisi kereste ve dîgeri iki "elektromotor" taleb etmişler ve Nezâretden emri istihsâl edilmedikce doğrudan doğruya i'tâsına imkân olamayacağı cevâben bildirilmesi üzerine kereste isteyen küçük zâbitin Osmânlı ordusunun binbaşı rütbesini hâiz olan bende-nize karşı "kuvve-i cebriyye ile alacağını ve kendisinin emir altında olmadığını ve Türklerin kendilerinin emri altında bulunduğunu" dürüşt ve tahkir-âmîz bir lisânla bi'l-beyân kapıyı vurarak dışarıya çıkmışdır. Terbiye-i askeriyyeye münâfî olan ve izzet-i nefs-i millîyi cerîha-dâr eden bu gibi muâmelâta ma'rûz kaldığımı ve mücerred menâfi'-i âliye-i vataniyyeyi teemmül ederek ihtiyâr-ı sükût eylediğimi ve tahliyelerin yarına kadar mümkin olamayacak olan mârü'l-arz depoların bunlar tarafından işgali ve derûnundaki eşyânın zabt olunması muhtemel bulunduğunu ve burada ahden bir esîr vaz'iyyetinde olmadığımıza göre Kuvve-i İşgaliyye efrâdının Hükûmet-i Osmâniyye ve Ordû-yi Hümâyûn me'mûrları hakkında revâ gördükleri bu ve emsâli muâmelelerin gayr-i kabil-i tahammül bir dereceye vardığından Hükûmet-i Seniyyece Kuvve-i İşgaliyye Komiserliği nezdinde teşebbüsât-ı diplomatikada bulunularak hukuk-ı şahsiyye ve me'mûremizin halelden vikayesi esbâbının istikmâlini ehemmiyyetle istirhâm eylerim.

Sevkıyât Müdîri: Binbaşı
Alî Rızâ

Aslına mutâbıkdır./18 Teşrîn-i Sânî 334
(Mühür-İmza)

BELGE NO. 21

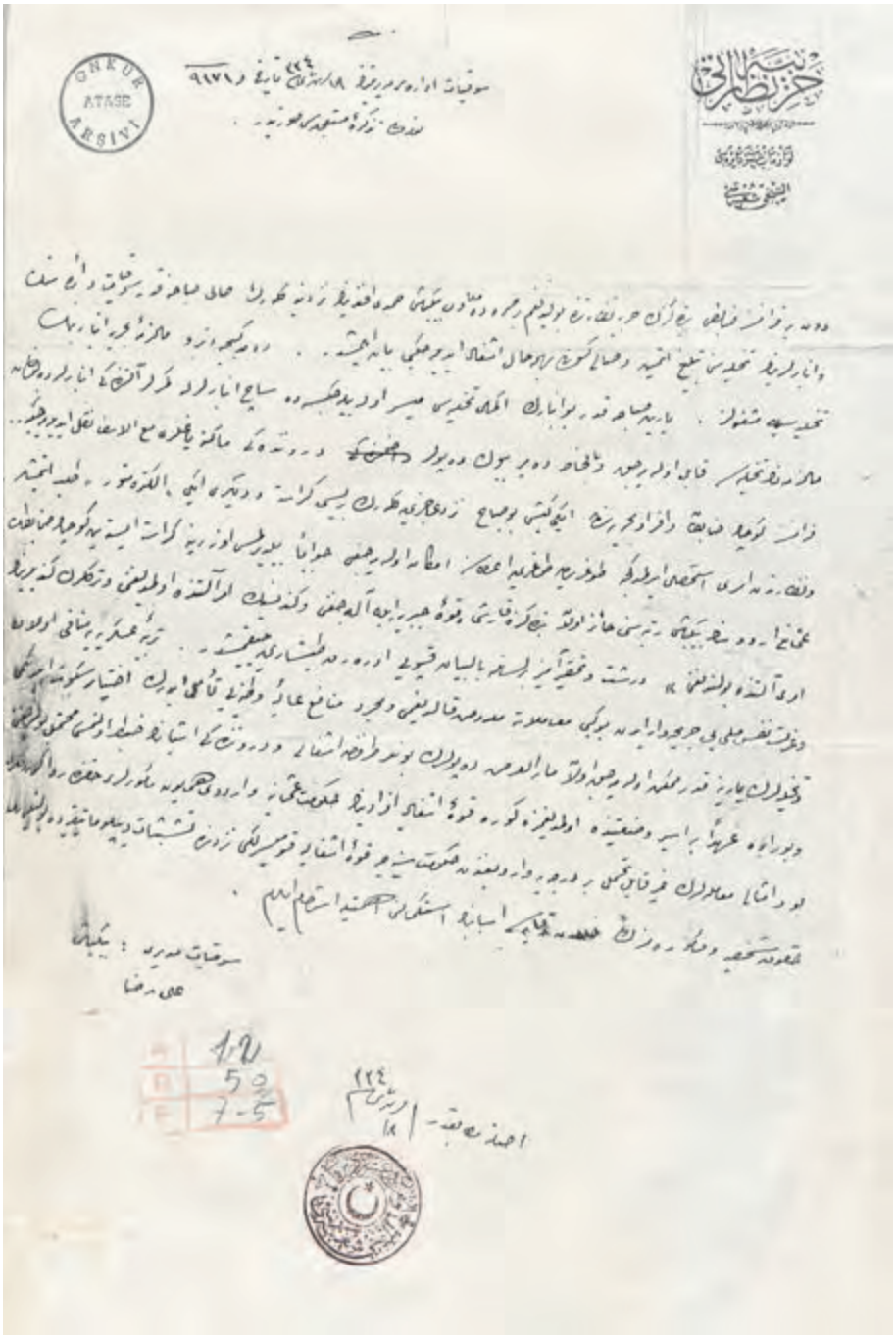

BELGE NO. 22

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
7. Şu'be
Numro
2686

20/11/34

Karâr-gâh-ı Umûmî Erkân-ı Harbiyye Riyâset-i Aliyyesine

Şifâhen mükerreren arz olunduğu vechle şehr-i hâlin On Altıncı günü bir Fransız müfrezesi Fenerbahçe'de Askerî Hasta-hânesine gelerek hasta-hâneye âid bi'l-umûm binâlara ve bu binâlarda bulunan hasta-hâne malzemesiyle depo ve erzâk kilerine ve vesâit-i nakliyye ve hayvânâtdan hasta-hânelerde bulunanlara vaz'-ı yed etmişdir. Fenerbahçe Hasta-hânesinin iki büyük binâsı Fransız râhib ve râhibelerine, dîger binâlar da eşhâsa âid olub bunlar mukaddemâ ale'l-usûl hey'etler vâsıtasıyla teslîm alınmış idi. Hâl-bu-ki malzemenin kısm-ı a'zâmı depo ve erzâk anbarında bulunan eşyâ' ve vesâit-i nakliyye Harbiyye Nezâretinin mâlı olduğundan lûtfen Fransız Hey'et-i Askeriyyesi nezdinde teşebbüsde bulunularak mezkûr malzemenin iâdesi ve bu binâların defter mûcibince sâhiblerine iâdesi ve kezâ bir Fransız müfrezesi tarafından işgal edilib kıymeti yirmi bin liraya yakın bulunan âlât ve edevât-ı sıhhiyyenin ihrâcına müsâade edilmiş, Feriköy'ünde Ma'lûlîn Yurdunda bulunan tedâvi-i ...(?) ve elektrikiyyeye mahsûs âlât ve sun'î kol, ayak, bacak ve sâire i'mâlâtına mahsûs âlât ve edevâtın ve ma'mûl âlât-ı sınâiyyenin ve sâir malzeme ve erzâkın ve eczâ'-yi tıbbıyyenin ihrâcına ve binâların bi'l-âhire ihtilâf ve sû'-i tefehhümü mûcib olmamak üzere ale'l-usûl elde mevcûd teslîm defteri mûcibince sâhiblerine teslîmine müterettib muâmelenin îfâsına delâlet buyurulması arz ve ricâ olunur.

(Mühür-İmza)

BELGE NO. 22

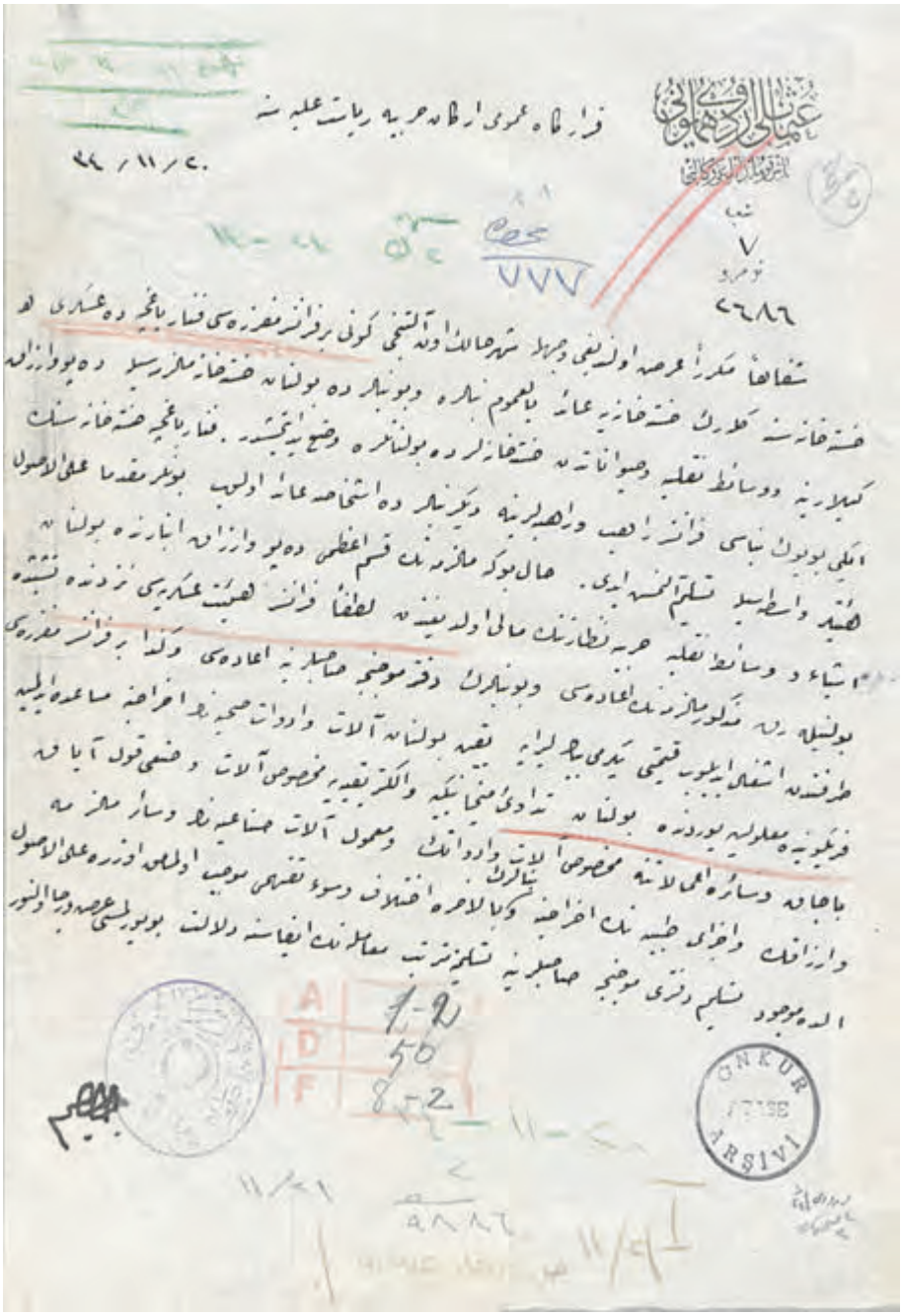

BELGE NO. 23

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
1. Şu'be
Numro
9617
11081

Müsta'cel

20/11/334

Konaklar Müfettiş-i Umûmîliğine

İstanbul şehri dâhilinde ve havâlîsinde el-yevm nerelerde, ne kadar İ'tilâf askeri mevcûddur? Bunların gayet mufassal bir cedvelinin serîan gönderilmesi mütemennâdır.

Harbiyye Nâzırı nâmına
Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reîsi
Ferîk
(İmza)

BELGE NO. 23

BELGE NO. 23-1

Beyoğlu Mıntıkası Konak Müfettişliğine
İstanbul Mıntıkası Konak Müfettişliğine
Üsküdar Mıntıkası Konak Müfettişliğine

Telefon

20/11/34

Mıntıkanızda ve havâlîsinde ne mikdâr İ'tilâf askeri mevcûddur ve nerelerdedir? Gayet mufasssal bir cedvelinin serîan irsâli emr-i Nezâret-penâhî iktizâsındandır. Mezkûr cedvelin hemen tanzîm ve irsâli mütemennâdır.[1] 20/11/34

1. K. Ahz-ı Asker Reîsi ve Konaklar
Müfettiş-i Umûmîsi
Mîr-livâ

[1] Ek-1.

BELGE NO. 23-1

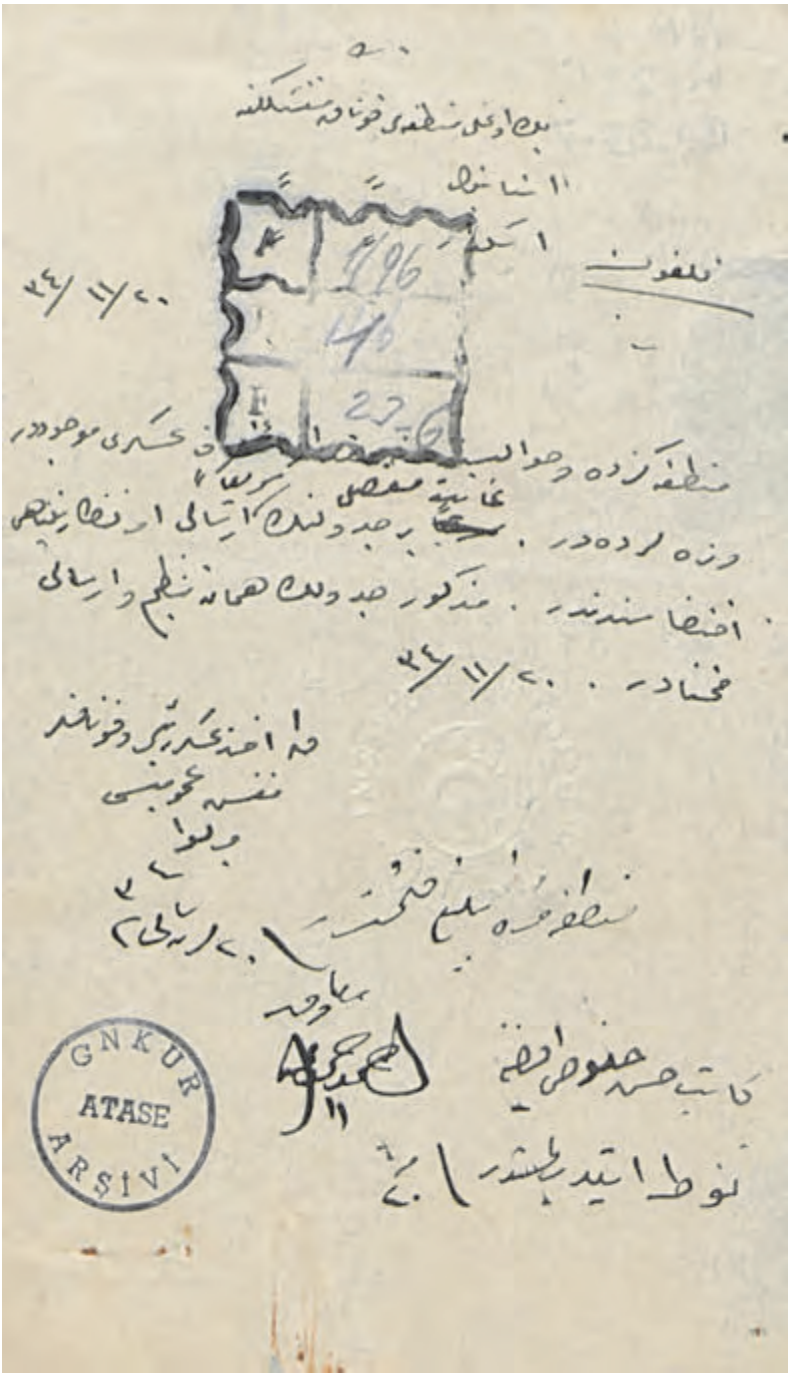

BELGE NO. 23-2

İstanbul Muhâfızlığı
Erkân-ı Harbiyye Riyâseti
Şu'be
Umûmî
Husûsî 1355
Aceledir.

21/11/34

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine

20/11/34 târih ve 9617/11081 numrolu Tezkire-i Aliyyeleriyle tanzîmi emir buyurulan İ'tilâf asâkirinin kuvvet ve işgal etdiği mahalleri gösterir bir kıt'a cedvelin bi't-tanzîm takdîm kılındığı ma'rûzdur.

İstanbul Muhâfızı nâmına
Erkân-ı Harbiyye Reîsi
Kaim-makam
(İmza)

BELGE NO. 23-2

BELGE NO. 23-3

(Bey)oğlu İnzibât Mıntıkası Kumandanlığından:

(Telefon) 7-8/11/34 Basra torpidosuyla İngiliz Erkân-ı Harbiyyesinden bir yüzbaşı ve dîger iki küçük rütbeli zâbitin iki neferle geldikleri.

8/11/34 Fransız bandıralı (Doryan) vapuru 5 zâbit 70 neferle geldi.

11/11/34 Galata Rıhtımı'na gelen İngiliz ve Fransız torpidoları Marmara'ya gitdiler.

11-12/11/34 İngiliz bandıralı (İdra) torpidosu Galata Rıhtımı'na yanaşdı.

Bir bahriyye kaim-makamı ile Yüzbaşı Tomson ve maiyyeti Pera Palasa gitdiler. Torpido İzmir'e avdet etdi.

(Bey)oğlu İnzibâtından
Tahrîrât

Numro
31

17/11/34

14/11/34'de Fransız bandıralı [3-Margrit] vapuru Sirkeci'ye nefer ve zâbit 500 kişi çıkardığı ve bunların Askerî Misâfir-hâneye yerleşdiği

(...) Mahal: Bu kıt'a Sirkeci'de Misâfir-hâne-i Askerî ile Sarayburnu'nda topçuların bulunduğu barakaları işgal etmişlerdir.

(Bey)oğlu İnzibâtı Tahrîrâtı

Numro
32

16-17/11/34 târihinde İngiliz bandıralı bir vapur Galata Rıhtımı'na sunûf-ı muhtelifeden 1.000 nefer çıkardığı ve bunlardan 200 piyâdenin Merkez Rıhtım Hanı'na yerleşdiği ve dîgerlerinin Beyoğlu'na sevk edildikleri ve aynı günde bir İngiliz vapuru Galata Rıhtımı'na vürûd ederek hamûlesini gümrük anbarına ihrâca başladığı

-Bu kıt'a ile sâir İ'tilâf kıtaâtının Beyoğlu mıntıkasında işgal etdiği mıntıka ve mebânî tafsîlâtı henüz Beyoğlu İnzibâtından vürûd etmemekle vürûdunda takdîm edileceği.-

BELGE NO. 23-3

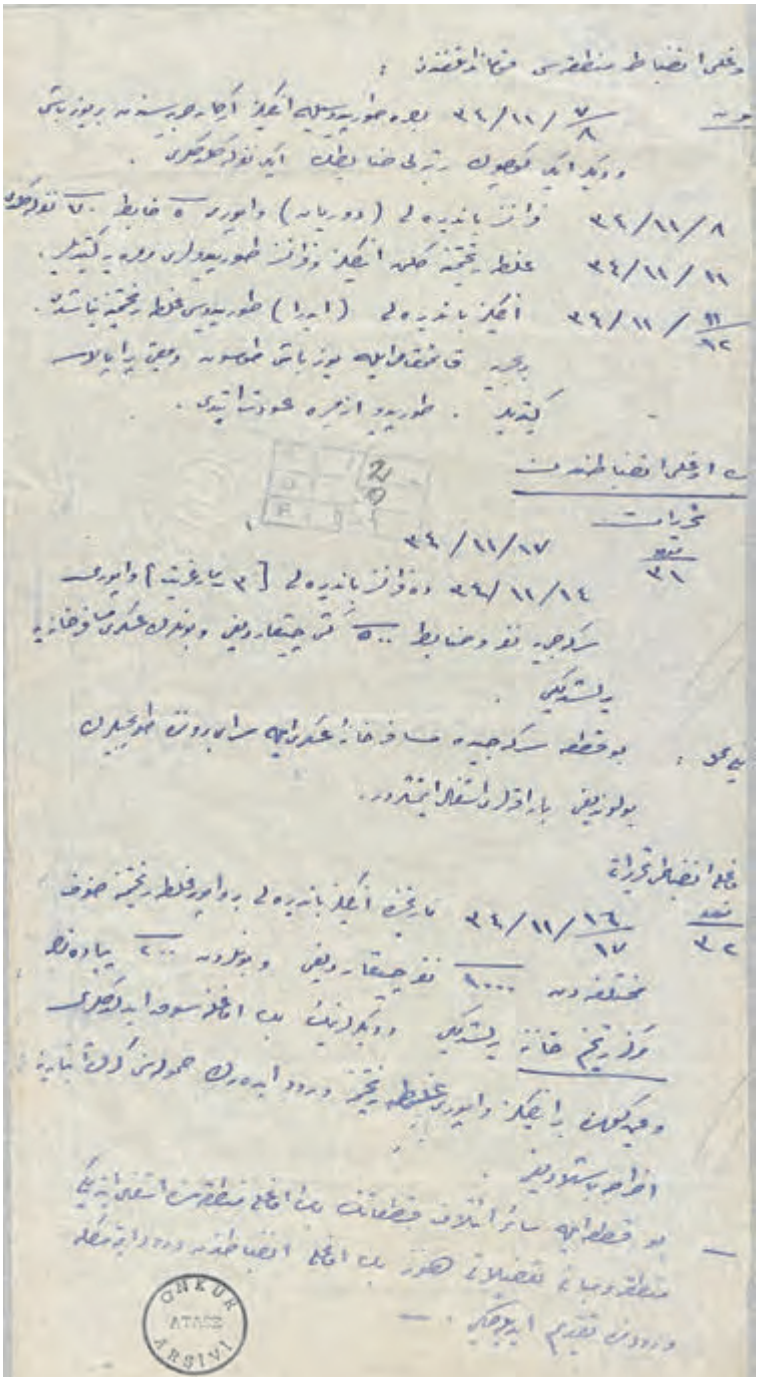

BELGE NO. 23-4, 23-5

11/11/34'de Marmara'ya geçen İngiliz sefâini.

12/11/34'de istihbârâtdan:

9.20 evvel bir kruvazör
12.00 zevâl bir gaz motoru,
dört taharrî gemisi
12.30 sonra iki torpido, bir kruvazör
3.00 sonra dört torpido
3.05 sonra beş şileb
3.15 sonra bir römorkör, üç kruvazör
3.30 sonra bir zırhlı kruvazör
5.00 sonra altı tahte'l-bahr

- Bu sefâinden ma-âdâ Dersaadet Limanı'na gelen dîger ecnebî sefâin hakkında ma'lûmât olmadığı -

---

İstanbul İnzibât Mıntıkası Kumandanlığından:

Raporlarla Bildirilen:

	Târih-i Vürûd	Zâbit	Nefer	Tren Numrosu
Makriköy'üne vürûd eden kıtaât	15/11/34	5	250	143
	15/11/34	-	250	147 Makriköy'ünde hatt muhâfızı
	16/11/34	6	110	139
	18/11/34	12	392	143
	18/11/34	12	466	149
	18/11/34	10	400	139
	19/11/34	3	143	135
	20/11/34	4	359	139
			2.370	

Bu kıtaât âtîdeki mevâkii işgal eylemişlerdir:

1- Reşâdiye Kışlası (Makriköy)
2- Rum Mektebi (Makriköy)
3- Tiyatro binâsı (Makriköy)

4- Sulh Mahkemesi binâsı (Makriköy)

5- Ba'zı husûsî ebniye (Makriköy)

Bu kuvvetden 700 nefer vapurla Karadeniz'e hareket eylemişlerdir.

Üsküdar İnzibâtından:

13/11/34'de 14'üncü Fransız Âlâyının 600 mevcûdlu bir taburu Haydarpaşa İskelesi'ne çıkarak Selimiye'ye yerleşdi. İki gün sonra Kışla'nın pisliğinden bahs ile merkezini Moda'da sâbık Dârü'l-eytâm binâsına nakl etdi. Selimiye'de bir bölük terk etdi. Dîger bir bölük Moda'da Dârü'l-muallimîn ittihâz olunan Frerler Mektebine yerleşmiş. Haydarpaşa Garı'nda ufak bir müfreze mevcûddur. Fenerbahçe'de Frerler Mektebi ile İtalyan tebaasından bir kadına âid iki köşk hafîf müfrezeler tarafından işgal olunmuşdur. Yeldeğirmeni'nde Sultaniye Mektebi iken bu kere tahliye edilen Frerler Mektebini de işgal etmişler ise de derûnunda asker yokdur. 19/11/34'de Selamsız'da mukaddemâ Hükûmetce işgal edilmiş olan iki mekteb binâsını da işgal edib derûnunda 6 nöbetçi terk etmişlerdir.

Aslına mutâbıkdır.
21 Teşrîn-i Sânî 34
(Mühür-İmza)

BELGE NO. 23-4

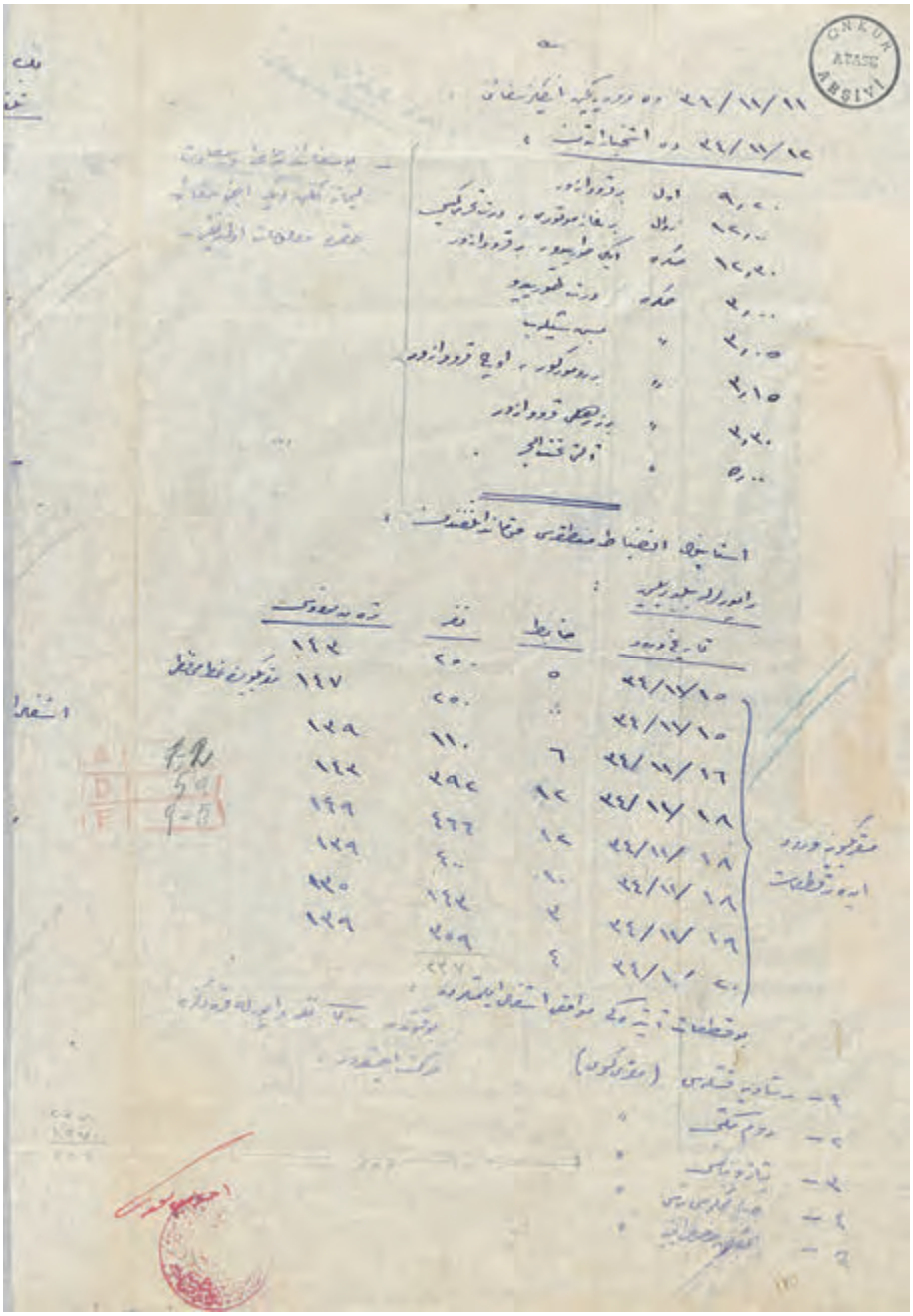

BELGE NO. 23-5

GNKUR
ATASE
ARŞİVİ

ـ ٥ ـ

استانبول قومندانلغنه :

٢٤/١١/١٢ ده ١٤ نجی فرقه آلاینك ٦٠٠ مسلح و بر طابوره
حیدر پاشا استاسیونه جیقرلدی. ایکنجی طابور قشله سیکندن
بحث ایله رکزینه سوداده سالیه دارالایتام بنالرینه نقل ایتدی. سالیه ده
بیوك تزل ایتدی. دیگر بیوك سوداده دارالمعلمین اتی زاده لوبانه
فرار ایتدی. حیدر پاشا خارجنه اوفاقه بر بفرزه مسلح در.
قنارینجه ده فرار ایتدکلری ایتالیانلر تعقیبنده بر قاچ یانه ایکی ساعت
حصیف بفرزه لر طرفندن اشغال اولونمشدر. یلدرم سلطان یکی ایکی
بوکره تجدید ایله فرار ایتدی ده اشغال ایتدیلر ده درونی عسکر موجود.
٢٤/١١/١٩ ده سلانیکده مقدما طوپخانه اشغال ایدیلدی اولاده
ایکنجی بنانی ده اشغال ایدیلدی درونی ٦ نوبتجی تزل ایتمشدر.

A 1-2
D 50
F 9-6

9/6

اصلنه موافق صورتدر
٢٤/١٠/١٩٣٨

BELGE NO. 23-6

İstanbul Muhâfızlığı
...(?)
1. Şu'be
Umûmî
Husûsî
Leffî 1

22/11/34

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine

İ'tilâf kıtaâtının Beyoğlu'nda işgal etdikleri mebânîyi gösterir bir kıt'a cedvelin bi't-tanzîm 21/11/34 târih ve 1355 numrolu arîza-i cevâbiyyeye zeylen takdîm kılındığı ma'rûzdur.

İstanbul Muhâfızı
Mîr-livâ
(İmza)

BELGE NO. 23-6

BELGE NO. 23-7

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
Şu'be
Numro

Beyoğlu Mıntıkasında İ'tilâf Kuvvetlerinin İşgal Etdiği Mebânî

1- Taksim Kışlası'nda 237 İngiliz atlı süvârisi

2- Câdde-i Kebîr'de Tokadlı ittisâlinde Arlis Apartmanı'nda 120 İngiliz piyâde ve sunûf-ı fenniyye efrâdı

3- Bursa Sokağı'nda Fransız Mektebinde 250 kadar Fransız piyâde ve topçu efrâdı

4- Tepebaşı'nda Otel Belovda 150 kadar İngiliz piyâde efrâdı

5- Polonya Sokağı'nda Fransız Mektebinde 250'ye karîb İngiliz piyâde efrâdı

6- Posta Sokağı'nda Fransız Mektebinde 250'ye karîb Fransız efrâdı

7- Hayriyye Sokağı'nda sâbık Hukuk Fakültesinde 400'e karîb İtalyan piyâde efrâdı

8- Asmalımescid'de Kohud Bira-hânesi ittisâlinde 80 kadar İngiliz piyâde efrâdı

9- Merkez Rıhtım Hanı'nda 100 kadar İngiliz efrâdı

10- Kuledibi Hasta-hânesinde 60 kadar İngiliz efrâdı

11- İtalya Hasta-Hânesinde 70 kadar İtalyan efrâdı

12- Şişli'de Fransız Hasta-hânesinde 10 kadar Fransız efrâdı

13- Feriköy'ünde Fransız Yetim-hânesinde 8 Fransız efrâdı

14- Mühendis Mekteb-i Âlîsinde 12 Fransız efrâdı

15- Bebek'de Dârü'l-eytâm binâsı dâhilinde 10 Fransız efrâdı

16- Rumelikavağı'nda Topçu Kışlası'nda 720 İngiliz efrâdı

17- Rumelikavağı'nda Sarıtabya'da 170 İngiliz efrâdı

18- Rumelikavağı'nda Tellitabya'da 42 İngiliz efrâdı

19- Yenimahalle üzerinde bulunan kışlada 25 İngiliz efrâdı

20- Büyükdere Câddesi'nde Çayırbaşı'nda Rumeli Ahz-ı Asker Şu'besinde Yüzbaşı Mehmed Alî Bey'in hânesinde 12 İngiliz efrâdı

21- Büyükdere'de Nektar Bira Fabrikasına âid olan binâda 100 İngiliz efrâdı

22- Büyükdere'de Madam Hepi'nin hânesinde 150 İngiliz efrâdı

23- Büyükdere'de Malta Çarşısı'nda Kireç Mektebi Sokağı'nda İtalyalı Salamon'un hânesinde 175 İngiliz efrâdı

24- Bebek'de Corcaki Sokağı'nda İtalyan Mektebinde 75 İngiliz efrâdı

25- Câdde-i Kebîr'de Lüksenburg Sineması üzerinde 124 numrolu hânede 150'ye karîb İngiliz efrâdı

Cem'an:

2.616 İngiliz
540 Fransız
470 İtalyan
} efrâdı

BELGE NO. 23-7

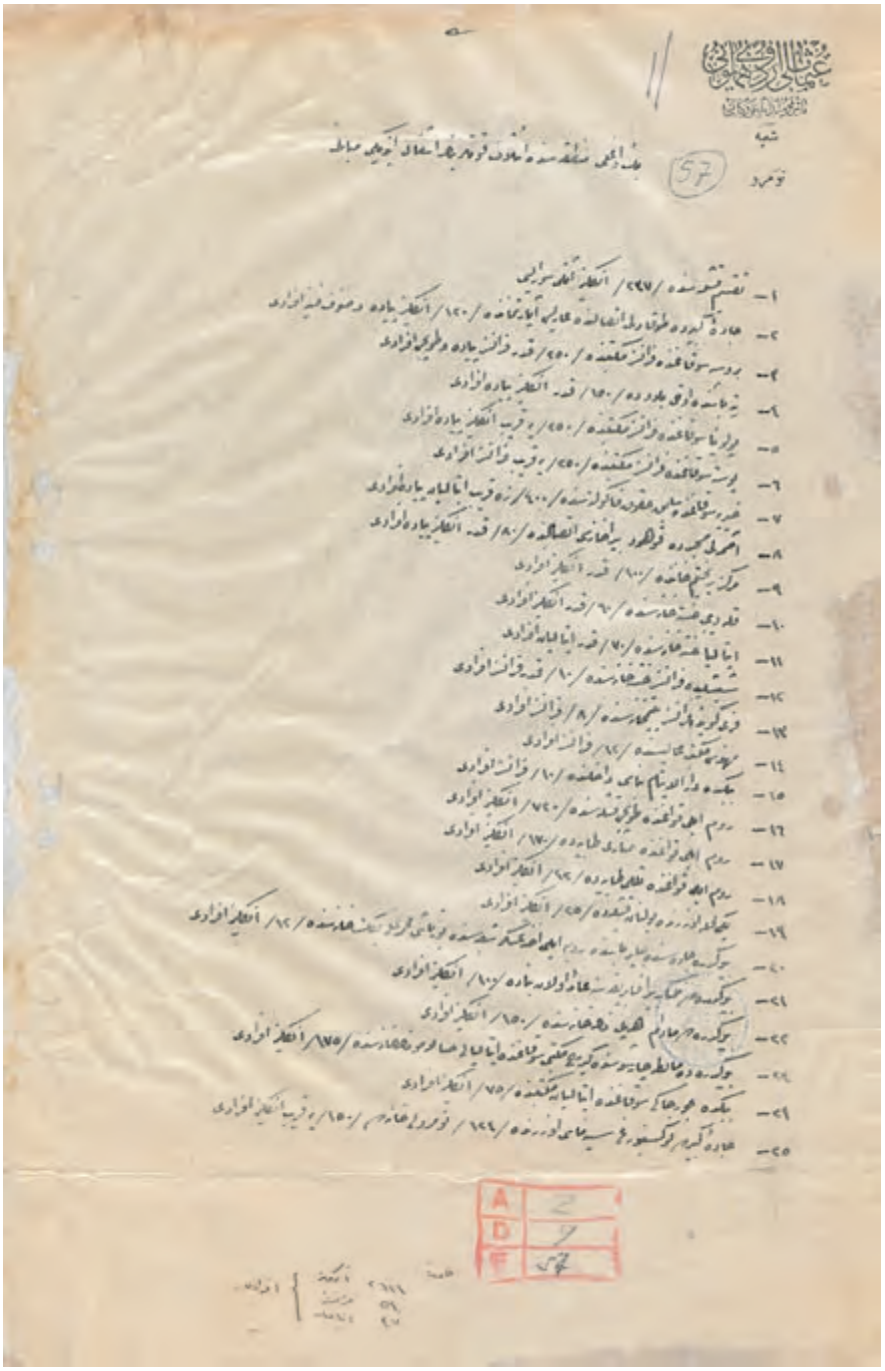

BELGE NO. 23-8, 23-9

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
Şu'be
Numro

1- Büyükdere ve civârı telefonları 23/11/34'de İngilizler tarafından işgal edilmişdir.

2- Makriköy'ünde Tapa Fabrika-i Hümâyûnunun işgal edilmesi maksadıyla evvelâ iki manga ve bi'l-âhire beş yüz nefer Fransız askeri 21/11/34 akşamı mezkûr fabrikada yatmış ve tahtaları ihrâk etmişlerdir. Ferdâsı günü fabrikada nöbetçi bırakarak fabrika karşısında demirleyen nakliyye gemisine binmişlerdir.

3- Sarayburnu'nda kâin Levâzımât-ı Umûmiyye erzâk anbarının 22/11'de tahliyesini Fransızlar taleb etdi.

4- 24/11/34 târihinde Zeytinburnu Fabrikaları Müdîriyyetine Fransız Kaim-makamlarından Mösyö Küri ve Binbaşı Moris mürâcaat eylemiş ve üç bölüğün yatırılması zımnında fabrikayı işgal edeceklerini beyân etmişlerse de müdîriyyetce muvâfakat edilmemişdir. [Netîce ma'lûm değildir.]

5- 24/11/34 târihinde Makriköy'ünde İâşe Müfettişi Erkân-ı Harb Mîr-alâyı Nasûhî Bey'in hânesine iki Fransız zâbiti birkaç neferle kapıyı zorlamak sûretiyle eve girdiler. İskân ve iâşelerinin te'mînini taleb etdiler. Hâneye gelen Mîr-alây Nasûhî Bey'e de işbu mutâlebâtı tekrâr etmişler. Bi'l-âhire çekilib gitdiler.

6- Süvâri Küçük Zâbit Mektebi hayvânâtı için Ayastefanos'da iddihâr edilen yirmi bin kilo ot ve samanın nısfı Fransız askerleri tarafından bilâ-makbûz alınmışdır.

7- Mekteb-i Harbiyye binâsı, umûmî hasta-hâne olmak üzere İngilizler tarafından istenilmişdir. Sarayburnu'nda saraç-hâne anbarı, İstanbul Oteli içinde bir yemek salonu Fransızlar taleb etdiler.

8- Beyoğlu Câddesi'nde (Soldatinhaym) ve Alman mahbûs-hânesi olan binâ, Atina Oteli, Fundalıklı Taksim Kışlası'nın Almanlar tarafından işgal olunan kısmı (...) işleri garajı İngilizler tarafından işgal edilmişdir. Tünel dâiresinde Hey'et-i Islâhiyyenin oturduğu dâire Otel Bristol, Epofrih(?) Mektebi, Fiyat Garajı Fransızlar tarafından işgal edilmişdir.

9- Sıraselvi'de 24 numrolu hâneyi Ceneral Toparen 21/11/(3)4'de Avusturyalılardan tesellüm eylemişdir.

10- Sirkeci'de Sevkıyât Dâiresiyle anbarlar Fransızlar tarafından işgal edilmişdir.

11- 15/11/34'de bir zâbit, yirmi kadar Fransız askeri Sirkeci İstasyon üçüncü sınıf bekleme salonuna girmişlerdir.

12- Ayastefanos'da Tayyâre 15. Bölük ikametine tahsîs edilen otel binâsı Fransızlar tarafından işgal edilmiş ve Bölük deposunda mevcûd seksen matara, elli kaput ile sandıkları kırılarak eşyâlar alınmışdır.

13- ...(?) karyesinde bulunan hayvânât, Fransız Binbaşısı tarafından dışarıya çıkarılmış ve üç yüz bin kilo ot ve saman alınmışdır.

14- Fenerbahçe hasta-hâne ve malzeme deposu vesâit-i nakliyyesine Fransızlar 21/11/34'de vaz'-ı yed etmişlerdir.

15- 11/11/34'de "Eakli" ismindeki römorkör ve "Tenedos" ismindeki römorkör ile iki aded dubayı Fransız Bahriyye zâbitânından Mösyö Rober, Fransız hey'etinden emir aldığını bi'l-beyân işgal ve dâhile haber etmişdir. Dîger iki römorköre de Fransız efrâdı ikame edilmişdir.

16- 15/11/34'de bir Fransız Kaim-makamı Zeytinburnu Fırınına mürâcaatla odun taleb etmiş ve elde mevcûd odunun ekmek pişirmeğe kâfî mikdârda olduğu ve merciinden taleb edilmesi söylenilmesi üzerine Fransız Kaim-makamı top ve mitralyöz celb ederek odun alacağını söylemişdir. İstanbul Muhâfızlığıyla vâki' olan telefon muhâberâtı netîcesi sened mukabilinde verilmesi takarrür etmişse de bi'l-âhire senedsiz alınmışdır.

17- Makriköy'ünde bulunan bir Fransız Kaim-makamı tarafından tehdîd edilmek sûretiyle Zeytinburnu Fırınından beş bin kilo odun ve Ceneral Topost'un Yâveri Yüzbaşı Miraklo imzâsıyla sened mukabilinde Fransız Âlâyı için yem anbarından ot alınmışdır.

18- Levâzımât-ı Umûmiyye Sevkıyât İdâresinin Cür'et nâmındaki römorkörü mukaddemâ tebaa-i ecnebiyyeden birine âid olduğu iddiâsıyla Fransız zâbitân ve müsellâh efrâdı tarafından zabt olunmuşdur.

19- 13/11/34'de Selimiye Kışlası'nda Fransız askeri iskân edilmişdir.

20- 15/11/34'de Moda'daki Dârü'l-eytâm binâsı ile Frerler Mektebi, Fenerbahçe Frerler Mektebi, Fenerlerbahçe'deki İtalyan tebaasından bir kadına âid iki köşk, Yeldeğirmeni'nde Frerler Mektebi Fransızlar tarafından işgal edilmişdir.

21- 19/11/34'de Selamsız'da mukaddemâ hükûmet tarafından işgal edilen iki mekteb binâsı Fransızlar tarafından işgal edilmişdir.

BELGE NO. 23-8

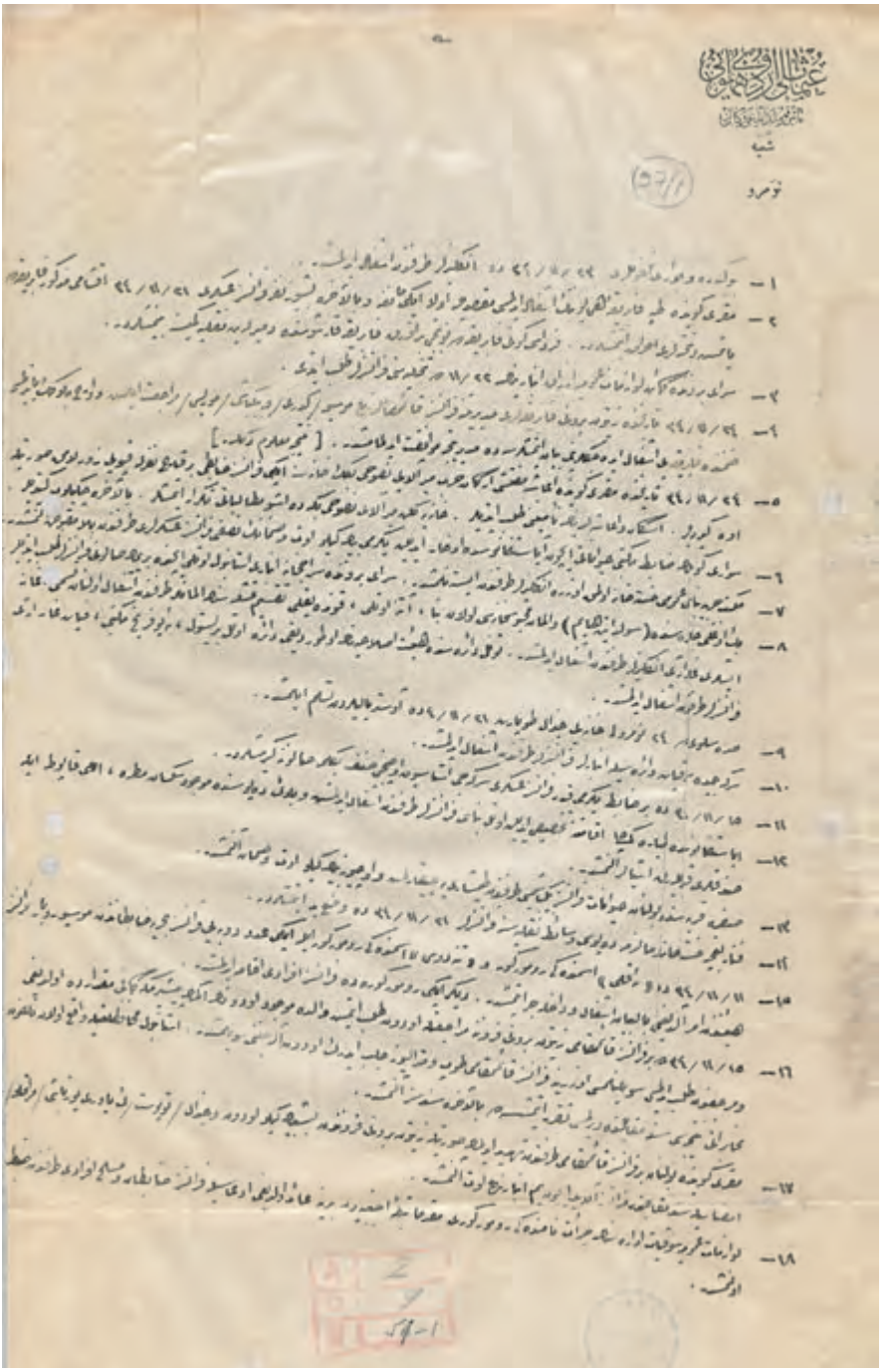

BELGE NO. 23-9

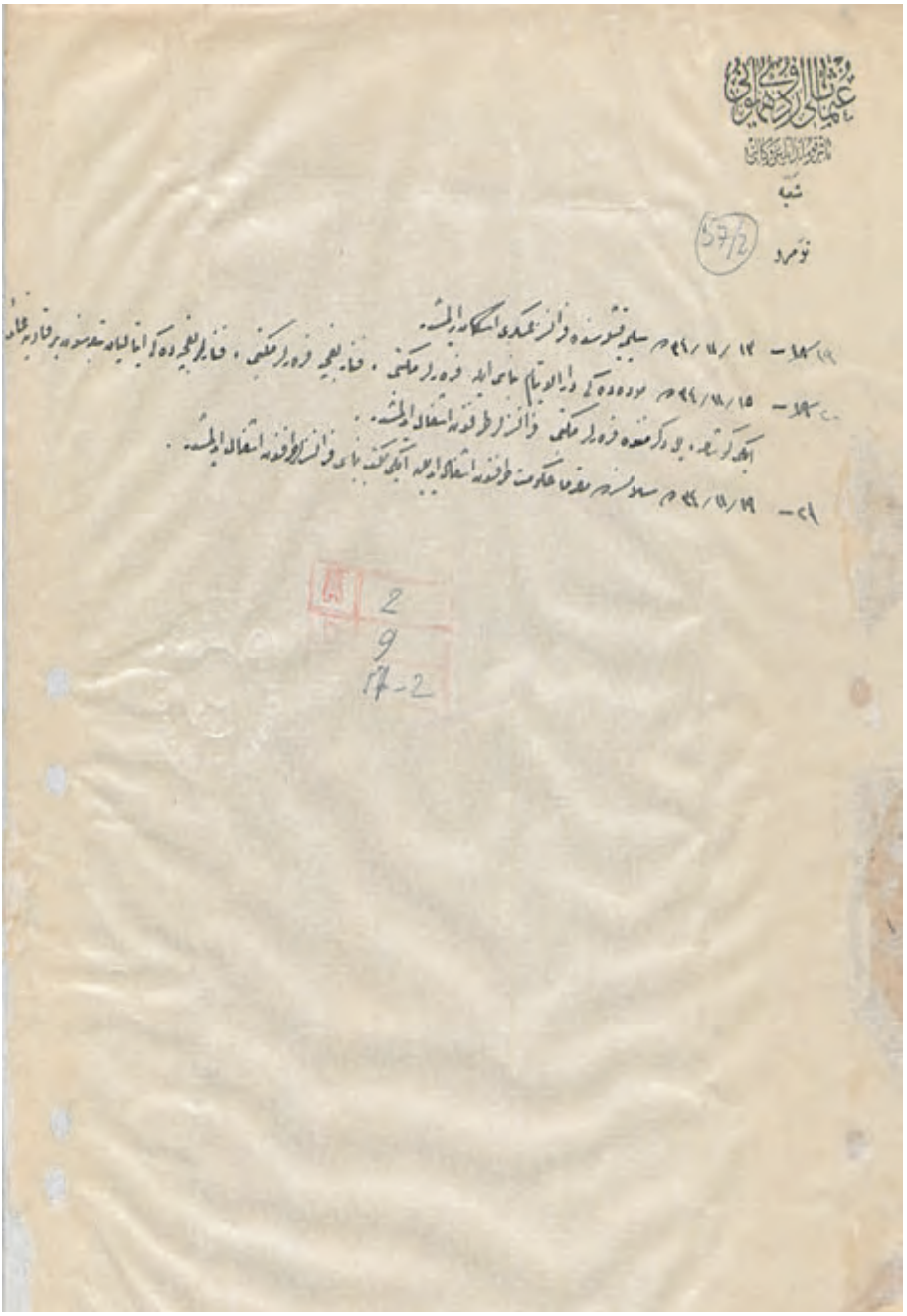

BELGE NO. 23-10

Pera Palas Otelindeki İ'tilâf Zâbitânı

Ceneral Vökşo	Ceneral Kollen
Yüzbaşı Lafonten	Yüzbaşı Vilm
Mîr-alây Kirkanter	Binbaşı Kriş
" Tikenzen	Mîr-alây Teçikan
Muhâbir Maro Piviz	Yüzbaşı Oren
Mülâzım Noris	Yüzbaşı Orilet
Yüzbaşı Tomsen	Yüzbaşı Garliken
Kumandan Kontreli	Mîr-alây Motoki
Mösyö Romson	Kumandan Şiltin
" Virleft	Yüzbaşı Holland
Yüzbaşı Vital	Mülâzım Dövil
Mîr-alây Lonrer	Yüzbaşı Noks
" Vevat Koh	Binbaşı Tesivil
" Kuks	Yüzbaşı Zilvot
Binbaşı Simit	Yüzbaşı Jiley
Yüzbaşı Vilt	Mîr-alây Rovsek
Mîr-alây Holland	" Şişevik
Yüzbaşı Gal	Mülâzım Simit
Yüzbaşı Für Vathen	Yüzbaşı Makroli
Binbaşı Zikaro	Yüzbaşı Lefilteni
Binbaşı Reyn	Mîr-alây Lesister
Ceneral Heten	Mülâzım Lesister
Mîr-alây Henevay	Mîr-alây Hamson
Binbaşı Povet	Mülâzım Froken
Yüzbaşı Şorten	
Ceneral Vilson	

BELGE NO. 23-10

ONKUR ATASE ARSIVI

1-21
50
9-2

BELGE NO. 24

Bâb-ı Âlî
Sadâret-i Uzmâ
Umûr-ı Mühimme Kalemi
Umûmî 340668
Husûsî 857

Mütâreke-nâme'nin tatbîki hakkında
bir komisyon akdine dâir

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine

Devletlü Efendim Hazretleri

Ahîren İ'tilâf devletleriyle akd edilmiş olan Mütâreke-nâme mündericâtına mugayir olarak Pây-ı taht-ı Saltanat-ı Seniyye'de bulunan İ'tilâf devletleri me'mûrlarının her husûsda kendilerine gösterilen teshîlâta rağmen hiçbir mercie mürâcaat etmeksizin salâhiyyetleri ve Mütâreke-nâme ahkâmı hâricinde ba'zı icrââtda bulunduklarından ve zâbitân ve efrâdının da ötede beride gayr-i münâsib bir tavır ve vaz'iyyet aldıklarından bahs ile âtiyen bir mes'ele zuhûruna meydân kalmamak ve Mütâreke-nâme ahkâmı muhâfaza olunmak üzere bu gibi ahvâle nihâyet verilmesi için îcâb eden tedâbîrin ittihâzı lüzûmuna dâir vârid olan 17 Teşrîn-i Sânî 334 târihli ve 1/9571 numrolu tezkire-i devletleri Meclis-i Vükelâda lede'l-mütâlaa tezkire-i aliyyelerinde der-miyân olunan mevâdd ve mütâlaât şâyân-ı dikkat olduğundan ba'de-zîn o gibi harekâta meydân kalmamak üzere îcâb edenlerden mürekkeben Hâriciyye Nezâret-i Celîlesince bir komisyon akdi ve Mütâreke-nâme şerâitinin hîn-i müzâkerede der-miyânıyla işin bir sûret-i sâlimeye rabtına ibrâz-ı mesâî olunarak netîcesinin müsâraaten iş'ârı husûsunun Nezâret-i müşârün-ileyhâya izbârı tezekkür edilmiş ve îcâbı icrâ' kılınmışdır efendim.

18 Safer 337 ve 21 Teşrîn-i Sânî 334

Sadr-ı a'zam nâmına
Müsteşâr
Emîn

2. Şu'be
9943

İkinci Şu'beye:
Ma'lûmât hâsıl olunmuşdur. Takdîm. 26/11/34
1. Şu'be Müdîr Vekîli
Binbaşı
(İmza)

Metindeki teklîflerin bir sûreti Birinci Şu'beden alınmalı.

BELGE NO. 24

BELGE NO. 24a

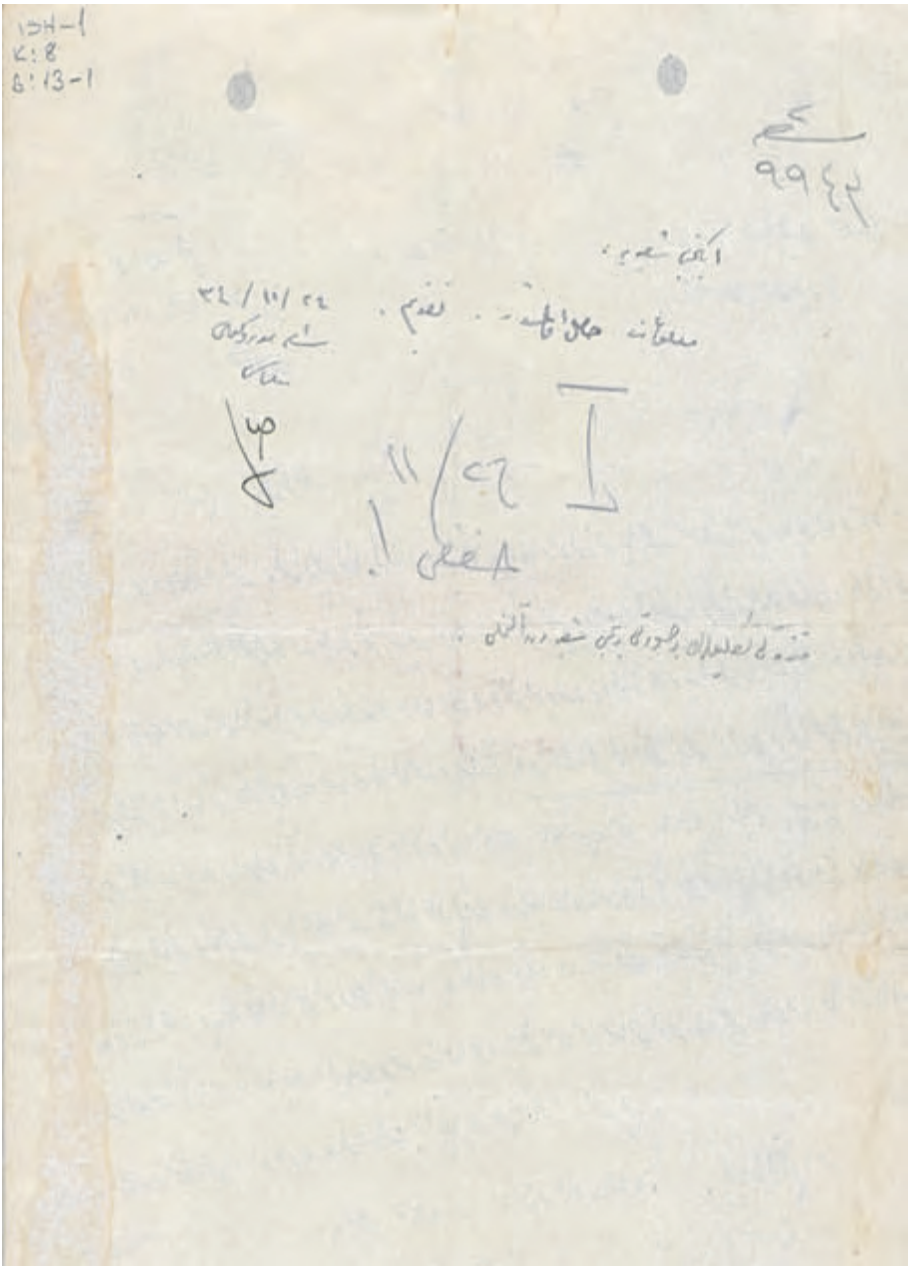

BELGE NO. 25

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
2. Şu'be
Numro
9790

21/11/35(4)

Ordu Dâiresi Riyâsetine

Karadeniz Mevki'-i Müstahkem Kumandanlığıyla İngiliz Mîr-alâyı arasında Boğaz'ın sûret-i işgali hakkında karârlaşdırılan mevâddın bir sûreti leffen takdîm kılınmışdır. Taalluk ve mündericâtına nazaran muktezâsının îfâ buyurulması mercûdur.

Karâr-gâh-ı Umûmî Erkân-ı Harbiyye Reîsi
Ferîk
Nâmına Reîs-i Sânî Mîr-livâ
(İmza)

BELGE NO. 25

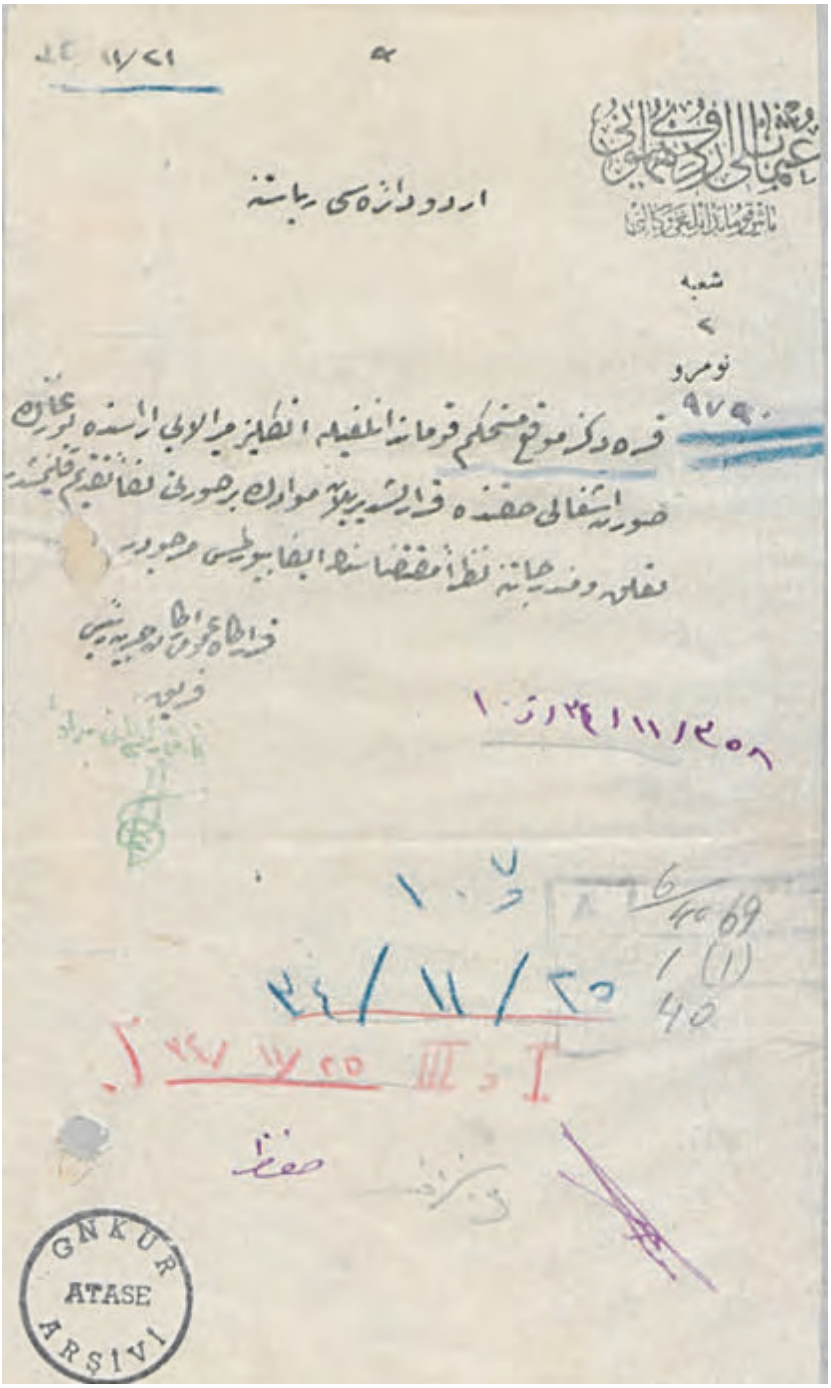

BELGE NO. 25-1

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
Şu'be
Numro

1- İşgal 15/11/34'de başlayacak. Şâyed o güne kadar tahliye hitâm bulmazsa işgal ile berâber icrâ' edilebilecek.

2- Top başına iki nefer bırakılacak ve her tabura bir zâbit, bir de kamacı bırakılacak. Karâr-gâh-ı Umûmî efrâdın yüzde onunun kalmasını emr etmiş ise de efrâdın terhîsi hâlinde (...) kadroya göre yüzde on bırakmak esâsen mümkün olmayacak.

3- Projektörler kalacak. İngilizler bunların zâbitlerinin kalmamasını ârzû ediyorlar.

4- Toplara yine bizim efrâdımız bakacak ve onların yed-i muhâfazasında bulunacak ya'nî İ'tilâf kuvvetlerine teslîm olunmayacakdır. Yalnız kama ve nişân-gâh aksâmını alıb bir yerde hıfz edeceklerdir. Ceb-hâne, eşyâ' ve sâire kâmilen bizim taht-ı muhâfazamızda bulunacakdır.

5- Bırakacağımız asker, kışlalardan müştereken istifâde edeceklerdir.

6- İdâre-i mülkiyye olduğu gibi ya'nî bizde kalacakdır.

7- Başka bir emir verilmedikçe Birinci Kolordu kıtaâtı Büyükdere'de kalabilecekdir.

8- Büyükdere Liman Riyâseti yerinde kalabilecekdir.

9- Mevki'-i Müstahkem Merkez Kumandanlığıyla maiyyetindeki inzibât me'mûrlarının burada kalmasına muvâfakat etmeleriyle polis ve jandarmaya kuvvetü'z-zahr olmak üzere müsellâh efrâda (lüzûm görülürse) hükûmetle görüşecekler.

Ayın 15'inden i'tibâren Mevki'-i Müstahkem Karâr-gâhı (Paşabahçe)dir.

Topçu âlâyları İstinye, Bebek, Arnavudköy'ünde konaklara girecekdir.

BELGE NO. 25-1

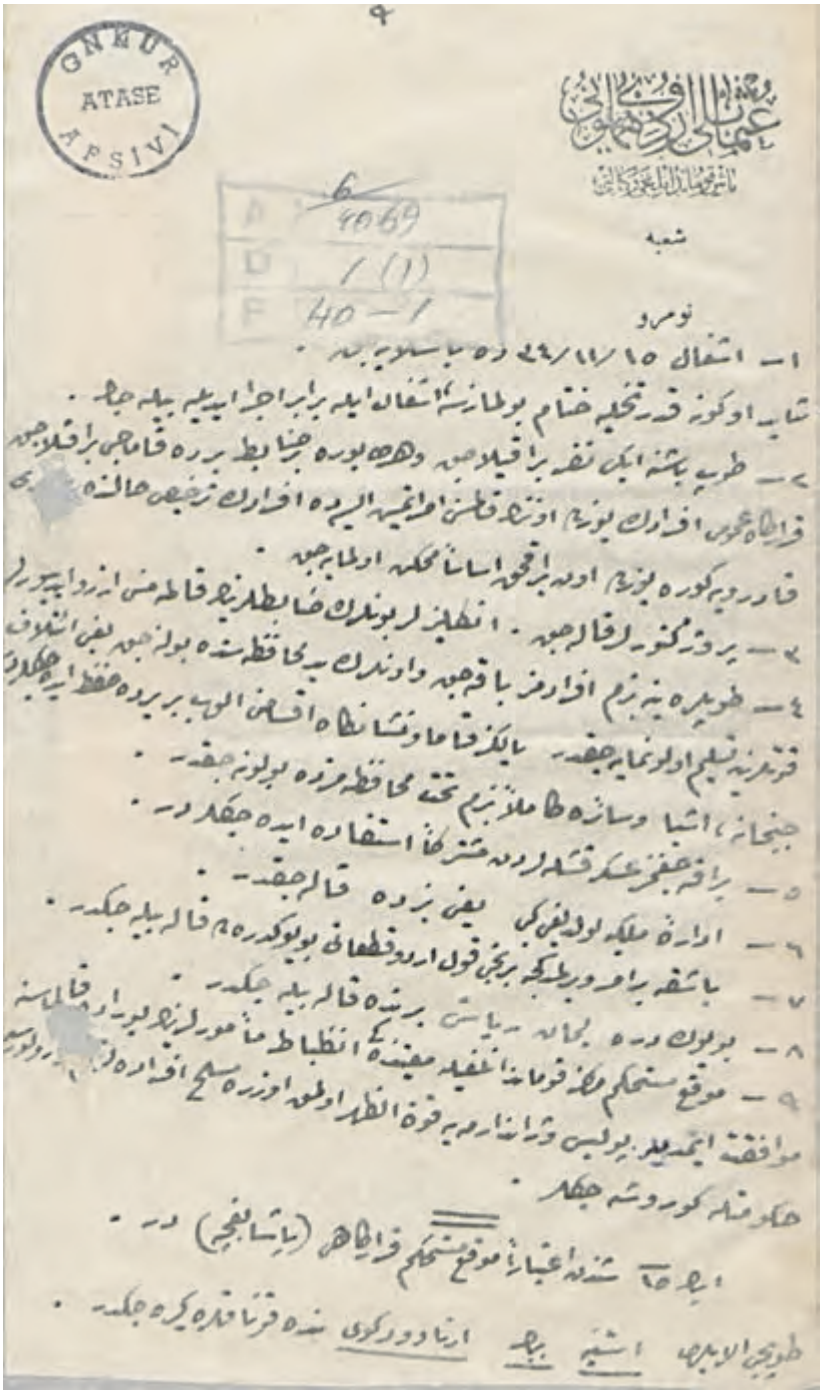

ONUR ATASE ARSIVI

A 6/4069
D 1 (1)
F 40-1

شعبه

نومرو

١ — اشغال ١٥/١١/٢٤ ده باشلاديغمز

شايد اوكونه قدر تخليه ختام بولمازسه اشغال ايله برابر اجرا ايديله بيله جك .

٢ — طوبه باشنه ايكى نفر براقيلاجق وهپسى بوره جنايط بوره قاماجى براقيلاجق

قراياغجى افرادك يوزده اوتوز قدرنى اوتيمه اليوده افرادك زخص حالنده

قاردوبه كوره يوزده اوده برقچوق اسانا محكمه اولمايجق .

٣ — يردن كونو رقالاجق . انكليز لر بوندن ضابطلرنى قاطه من ايزدايجرلر

٤ — طوبيره نه بزم افرادمز باقاجق واوندن بر محافظه شه بولنجق بعض اشلوف

قوندرنه تسليم اولونمايجق . يالكز قاماو قشانلاه افسن الوب بر بوره حفظ ايديلجك

جبخانه اشيا وسازه ها ملازم تحت محافظه مزده بولونجق .

٥ — براقه جقمز عسكر قشله لرده متركا استفاده ايده جكلر .

٦ — ادارة ملكيه لوازمنى بعض بزده قالاجق .

٧ — باشقه براقه وريلجك برنجى قول اردو قطعاتى بولوكدرده قالديريله جك .

٨ — بولوندوده بولانه رياست برنده قالديريله جك .

٩ — موقع مستحكم ملكه قومانه انفيه مفتشه انطباط مأمورلرنده بولوندرلر قالاسنه

موافقه ايتمديكى بولسن وثانه اردو قوة النظر اولمه اوزره مسلح افراده

حكومتلر كوروشه جكلر .

ايشه شنه اعتبارا موقع مستحكم قراياغجى (باشابنجى) در .

طوبجى الايلى اشبو بيلجه ارنادورلوى شنه قرنافده كره جكلر .

BELGE NO. 26

Beyoğlu Mıntıkası Konak
Müfettişliği
Aded
2335
28

21/11/34

Konaklar Müfettiş-i Umûmîliğine

20/11/34 târihinde telâkki olunan emr-i telefonî mûcibince Beyoğlu mıntıkası dâhilinde Büyükdere ve havâlîsi müstesnâ olmak şartıyla Düvel-i İ'tilâfiyye askerleri tarafından işgal olunan mebânînin bir listesi leffen takdîm kılınmışdır.[2] İşbu mebânîden gayrı Taksim Kışlası'nda İngilizlere iki koğuş ve iki tavla, Fransızlara bir tavla verilmiş ve dört koğuş, üç oda dahi Fransızlara ber-mûcib-i taleb verilmekdedir. Düvel-i İ'tilâfiyye askerleri tarafından Büyükdere'de işgal etdikleri mebânîyi anlamak ve teftîş etmek lâzımeden ise de vesâitsizlikden ve me'mûrsuzlukdan dolayı teftîş edilememiş ve vesâitin i'tâsıçün de defaâtle makam-ı âlîlerinden istirhâm kılındığı hâlde verilmediğinden ve oradaki Konak Kumandanlığının dahi vazîfesine hitâm verildiği anlaşıldığından o semtdeki mebânînin işgali anlaşılamadığı ma'rûzdur.

Beyoğlu Mıntıkası Konaklar Müfettişi
Mîr-alây
(İmza)

[2] Ek-2.

BELGE NO. 26

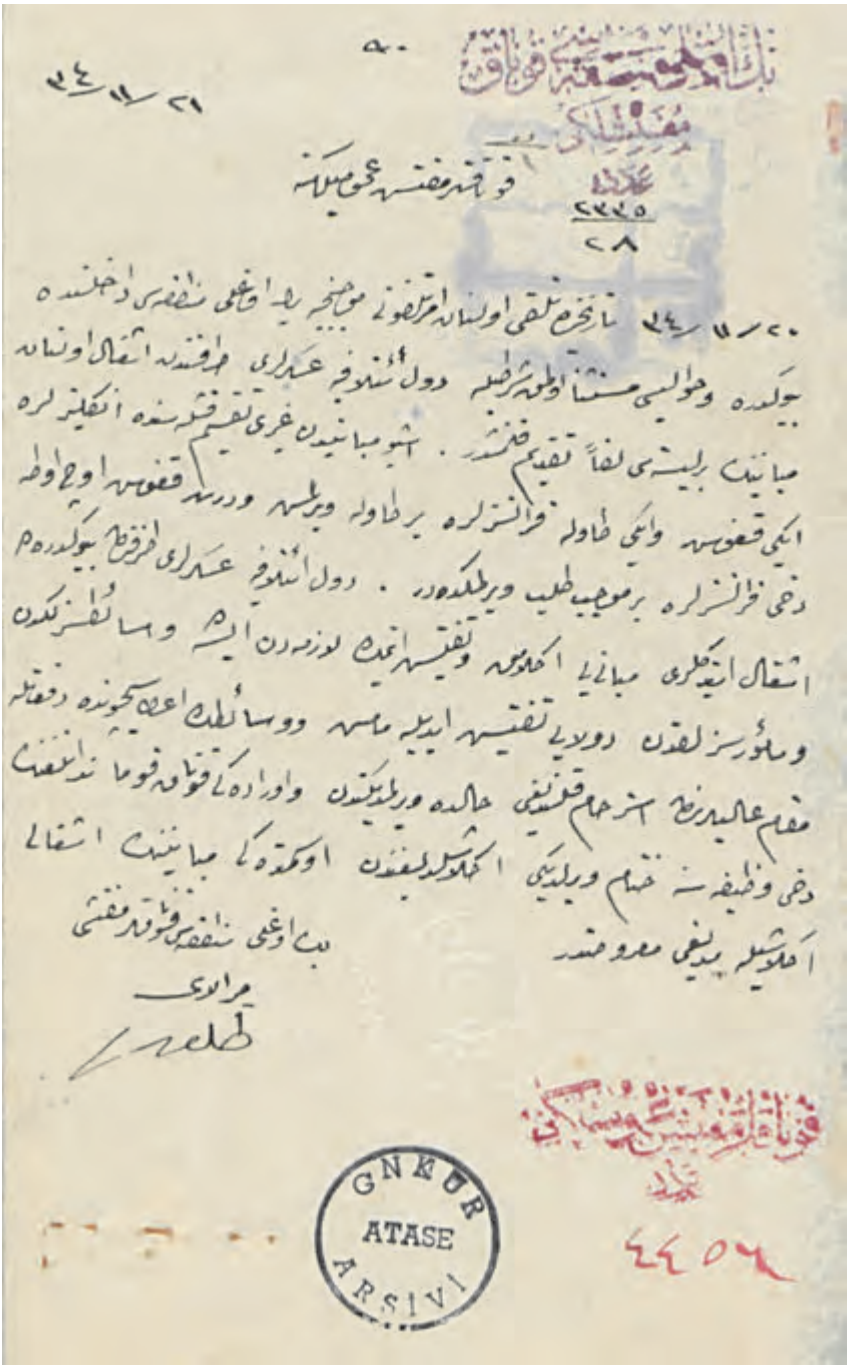

BELGE NO. 27

Harbiyye Nezâreti
Tahrîrât-ı Ecnebiyye ve Tercüme Kalemi
456

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine Dersaadet Kuvâ-yi İ'tilâfiyye Kumandanı Ceneral Vilson Tarafından Vârid Olan 21 Teşrîn-i Sânî 918 Târih ve 252/167 Numrolu Merbût İngilizce Mektûbun Tercümesi.

19 Teşrîn-i Sânî 1918 târihli mektûbunuza cevâben, binâsını teftîş eylemek üzere Pangaltı'daki Mekteb-i Harbiyyeyi ziyâret etmiş olan İngiliz zâbitânının bunu, teftîş esnâsında İ'tilâf Erkân-ı Harbiyye zâbitânına refâkat eylemek üzere taraf-ı devletlerinden me'mûr edilmiş olan Binbaşı Remzî Bey'in refâkatinde olarak icrâ' eylemiş olduklarını arz eylerim.

Binâen aleyh bu gibi mesâilde Hükûmet-i Osmâniyyeden istihsâl-i rey edilmesi ve ânın me'mûrîn-i resmiyyesinden birinin bu işlerde refâkat eylemesi husûsunun te'mîni zımnında bi'l-cümle tedâbîrin ittihâz edilmiş olduğu müşâhede buyurulacakdır.

Dersaadet Kuvâ-yi İ'tilâfiyye Kumandanı
Ceneral
H. F. M. Vilson

Tercüme aslına mutâbıkdır.
23/10/34
(Mühür-İmza)

Nezâret Ser-yâveri tarafından Erkân-ı Harbiyye Riyâsetine gönderildi. 23/11/34

Bende-niz herhangi bir İngiliz refâkatinde hiçbir binâyı teftîşe ne me'mûr oldum ve ne de gittim efendim.

23/11/34 (İmza)

BELGE NO. 27

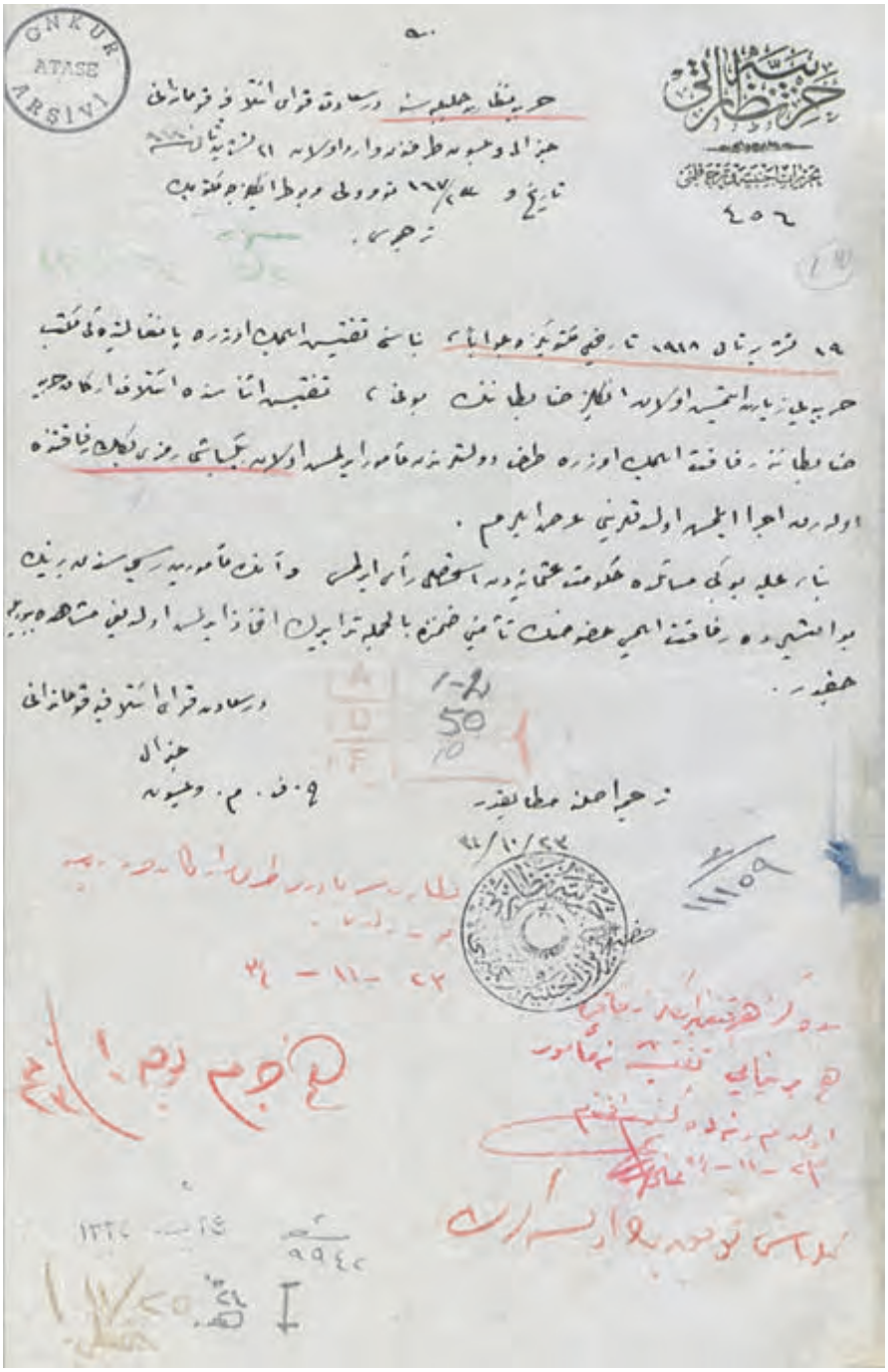

BELGE NO. 28

Harbiyye Nezâreti
Levâzımât-ı Umûmiyye Dâiresi Üçüncü Şu'besi
Kısım
Umûmî
Husûsî

Bez Fabrikası Müdîriyyeti Nöbetçi Zâbiti tarafından Verilen
22 Teşrîn-i Sânî 34 Târihli Raporun Sûretidir.

Şehr-i hâlin Yirmi Birinci Penc-şenbîh günü akşamı sâat altı râddelerinde müsellâh iki manga Fransız askeri fabrika bahçesine gelerek kendilerine yatmağa müsâid mahall gösterilmesini musirren taleb eylemelerine mukabil nöbetçi çâvûşu tarafından fabrika dâhilinde bahçeden başka boş ve münâsib mahall olmadığı cevâbı verilmiş ise de evvelce fabrika iskelesinden berây-i sevk bahçede mevcûd Fransız mekârecilerinin ihbârları üzerine koğuşların kapısına gidib be-heme-hâl içeri gireceklerini söylemişler. Nöbetçi çâvûşunun nöbetçi zâbitine ma'lûmât verib ona göre hareket edeyim demesine rağmen kapıyı iterek içeri girerler. Nöbetçi çâvûşu der-hâl haber verdi. Gitdim. Onlarla mükâleme esnâsında iken arkadan beş yüze karîb efrâd daha gelib içeri girdiler. Bu hâl karşısında fenâlığa meydân verilmemek için lisân-ı münâsible Harbiyye Nezâretinden emir almadıkça sizi burada yatıramam dememe mukabil bunlar serkeş-âne vaz'iyyet alır gibi oldular. Bunun üzerine koğuşun koridorlarında mevcûd peykeleri ve bizim askerle bir fenâlık zuhûr etmemesini tecvîzen dipte bir koğuşun tahliyesini münâsib görerek mârrü'l-arz efrâdı oraya koydum. Ancak sabâhleyin işbu efrâd araba vapuruna tahmîl edilerek fabrika açığında yatan Fransız nakliyye vapuruna nakl edilmişler ise de koğuşda nöbetçi bırakmalarına nazaran daha birçok efrâdın gelmeleri melhûzdur. Binâen aleyh bizim efrâdın koridor peykelerinde bulunan ...(?) birçok eşyâlarını da sabâha kadar yakmalarına ve bu hâlin temâdîsi netîcesinde iki asker arasında bir fenâlık çıkacağı da bedîhî idüği ma'rûzdur.

Nöbetçi ve İdâre Zâbiti: Yüzbaşı
Muharrem

Aslına mutâbıkdır.
(İmza)

BELGE NO. 28

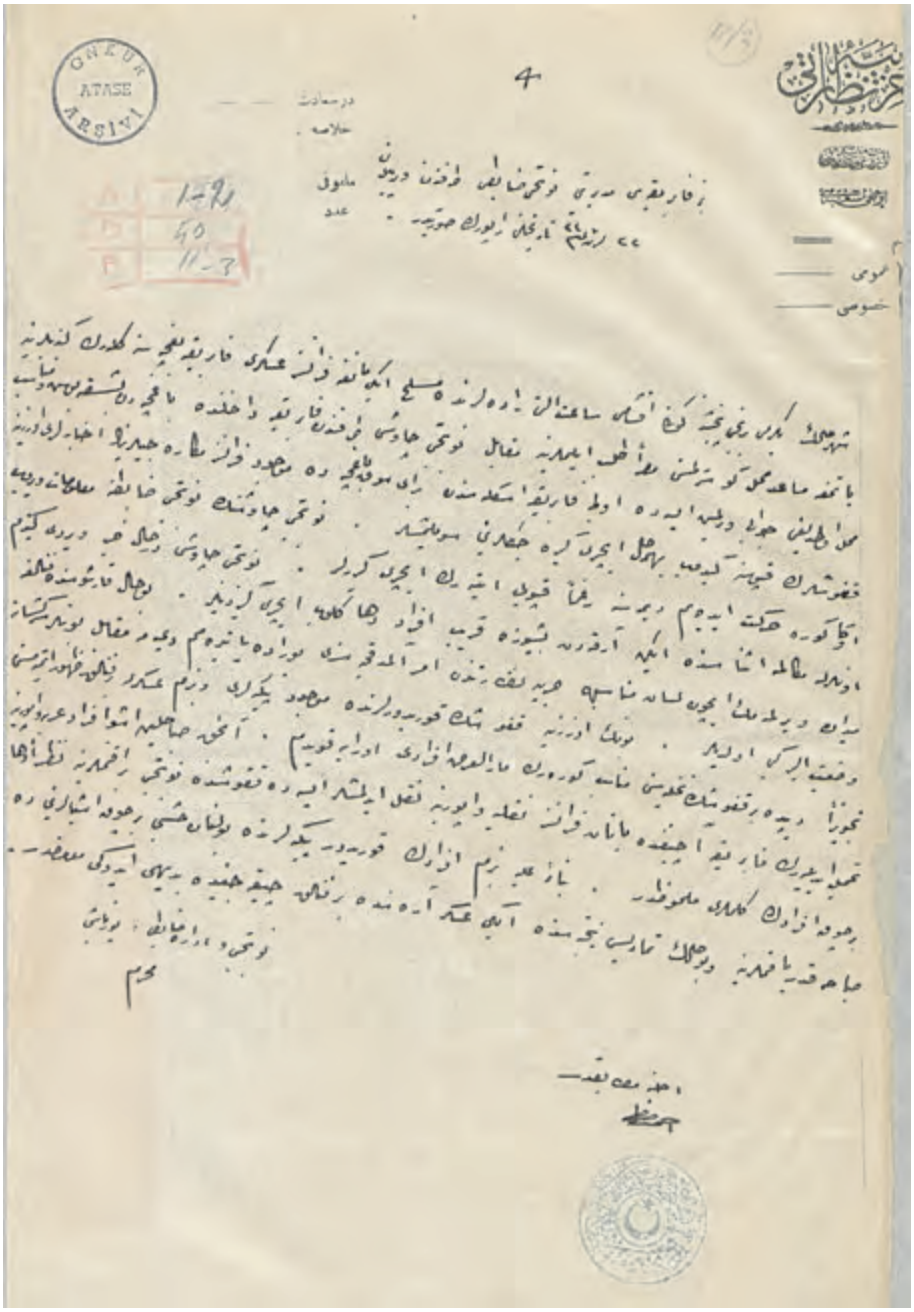

BELGE NO. 28-1

Harbiyye Nezâreti
Levâzımât-ı Umûmiyye Dâiresi Üçüncü Şu'besi
Kısım
Numro { Umûmî 19257
Husûsî 16697

Müsta'celdir.

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâset-i Celîlesine

22 Teşrîn-i Sânî 334 târih ve 19920 numrolu muhtıraya zeyldir:

Şehr-i hâlin Yirmi Birinci günü akşamı Bez Fabrika-i Hümâyûnuna cebren duhûl eden Fransız kuvve-i askeriyyesinin îka' etdikleri hasârât-ı mâddiyyenin mâhiyyet ve kemiyyetini nâtık olmak üzere Müessese-i Mezkûre Müdîriyyetinden bâ-takrîr bugün vürûd eden cedvelin sûret-i musaddakası rabten arz ve takdîm kılındığı ma'rûzdur./23 Teşrîn-i Sânî 334

(Mühür-İmza)

BELGE NO. 28-1

BELGE NO. 28-2

Harbiyye Nezâreti
Levâzımât-ı Umûmiyye Dâiresi Üçüncü Şu'besi
Kısım
Numro { Umûmî / Husûsî

Efrâda Âid Zâyiât

Esâmî

Mehmed Alî	Kemah	İki kat çamaşır, bir sandık, bir yemek sofrası
Mehmed Ahmed	Kengiri	On kıyye sirke
Mustafâ Ahmed	Kemah	Bir kıyye zeytinyağı, bir sandık, bir kunduracı tezgâhı, iki torba
Mustafâ Alî	Hereke	Bir sandık, iki kat çamaşır
Hâfız Sabrî	Kemah	Bir sandık, 3 kilo bulgur, 3 kilo soğan
Sâlih Çâvûş		Yarım kilo zeytinyağı
Hatan Garo(?)	Bitlis	Bir sandık
Mehmed	Refahiye	Bir kat çamaşır, bir dolab
Dursun	Kemah	Bir yemek sofrası, bir dolab, bir kıyye zeytinyağı
Azîz Onbaşı	Taşköprü	Bir sandık, iki kat çamaşır, bir çift çorab, bir mintan
İhsân	Dersaadet	Bir kıyye zeytinyağı
Mehmed Mehmed	Cide	Bir sandık, bir takım elbise, bir çift çorab
Kadir	Kemah	Bir dolab, yarım kıyye şeker
Hüseyin Hasan	Bursa	Bir sandık, bir takım elbise, bir kat çamaşır, 100 dirhem sâbûn
Mehmed Süleymân	Kemah	Bir sandık, iki kat çamaşır
Süleymân Abdullah	Kemah	Bir sandık, Tezkire-i Osmâniyye, bir kama, bir kalıb sâbûn.
Vehm Çâvûş	Kemah	Bir sofra, bir sandık, yarım kıyye zeytinyağı

Fabrikaya Âid Zâyiât

Aded	
7	Kalas
2	Boyanmış bezleri nakle mahsûs sedye
2	Urgancılara âid seh-pâ
1	Tehî yağ fıçısı

Bi't-tahkik efrâd ve fabrikaya âid zâyiâtın ber-vech-i bâlâ olduğu ma'rûzdur.

23 Teşrîn-i Sânî 334

İdâre Zâbiti
Yüzbaşı
Muharrem

Aslına mutâbıkdır./23 minh
(Mühür)

BELGE NO. 28-2

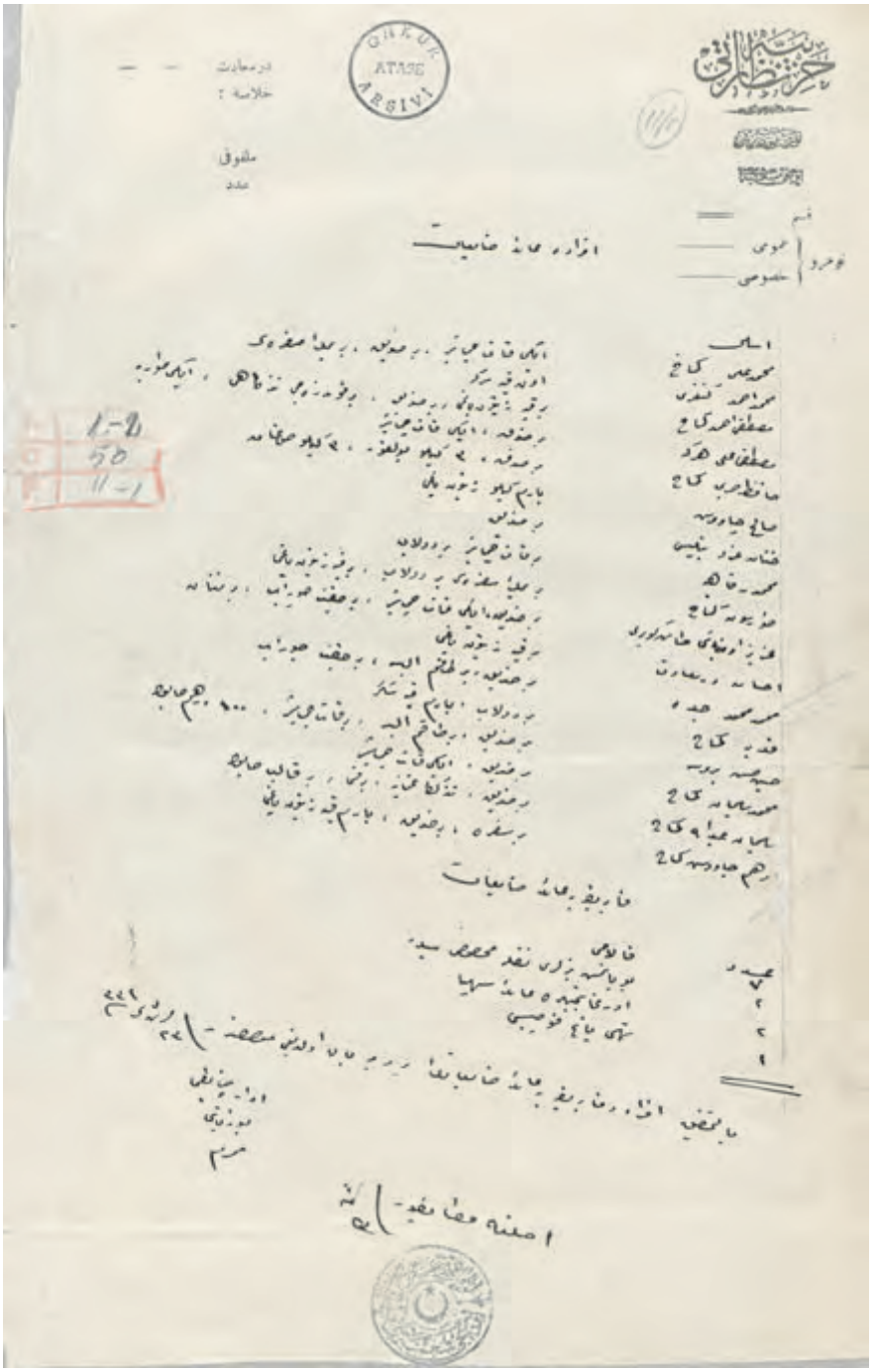

BELGE NO. 29

Ayastefanos ve Civârı
İnzibât
Kumandanlığı
131

Huzûr-ı Âlî-i Kumandanîlerine

Müsta'celdir.

Ayastefanos karyesinde ârâm ve iskân eylemek üzere Fransız topçu kıtaâtından tahmînen dört bin askerin ve küllî mikdârda top-keşân ve binek ve nakliye hayvânâtının ilk ve ikinci kafilesi trenler ile dünden i'tibâren bi'l-vürûd cihet-i askeriyyeden terk ve tahliye olunan hânelere yerleşmekde oldukları emâkinin kuvve-i istîâbiyyesinden fazla askerin vürûdu münâsebetiyle fazla mahal edinmek maksadıyla hôd-be-hôd ba'zı hânelere duhûl gibi uygunsuz ahvâlin vukuu melhûz ve ez-cümle dünki gün Ayastefanos karyesinde Dibek Sokağı'nda mukim Makriköy İâşe Müfettişi Erkân-ı Harb Mîr-alâyı Nasûhî Bey'in hânesine iki Fransız zâbiti ve birkaç neferle ve bir âlet-i mahsûsa ile kapalı olan kapısı güşâd edilerek derûn-ı hâneye hôd-be-hôd duhûl ve mahremiyyetiyle adem-i riâyetle hânesinin odalarını gezdikleri ve bunu gören efrâd-ı âilesi bir odaya kapanıb o esnâda orada misâfireten bulunan tercümân bir kadın vâsıtasıyla vaz'iyyetin bi'l-etrâf kendilerine tefehhüm olunduğu hâlde bile savline sem'-i i'tibâr edilmeyerek burada biz de ikamet edeceğiz ve hem de iâşemizi te'mîn edeceksiniz diye mîr-i mûmâ-ileyhin âilesi efrâdını dûçâr-ı havf ve hirâs eyledikleri ve bunu telefonla Makriköy'ünde Nasûhî Bey'e ihbâr-ı keyfiyyet edilmiş ve bi'l-âhire Nasûhî Bey'in vürûdunda dahi Fransız zâbiti mürâcaatını tekrârla bi'z-zât mîr-i mûmâ-ileyhe karşı mutâlebâtında ısrâr gösterdiği ve bu miyânda artık eksik ba'zı kelîmâtın teâtîsinden sonra kendilerinin ikametleri için başka bir mahall tedârik ve teşebbüsâtda bulunacağını ba'de'l-beyân ayrıldıkları mîr-i mûmâ-ileyhin mürâcaatla ifâdesinden anlaşılmış olduğunun arzla berâber mezkûr kıtaâtın emr ü iskânı hakkında henüz bir ta'lîmât vürûd etmediği ve bir ecnebî kıt'anın emr-i iskânında aynı cihetle ba'zı yolsuzluklara meydân ve imkân ve ahvâlin müsâid bulunacağı tabîî idiğinden muhtelit bir hey'et tarafından sûret-i muntazamada yerleşmeleri için îcâb eden tedâbîrin ittihâzı için muvakkaten ve idâreten muhtâr ve hey'et-i ihtiyâriyye ve me'mûrin-i belediyye ve zâbıtadan ibâret mezkûr hey'et ma'rifetiyle şimdiye kadar iskânın intizâmına sa'y ü gayret olunmakda ise de ba'demâ için bir gûnâ ahvâl-i müessifenin vukuuna imkân bırakılmamak üzere îcâb eden emr-i ta'lîmât ve sûret-i hadd-i hareketimizin emr-i iş'ârına müsâade buyurulması ma'rûzdur efendim.

(Mühür-İmza)

22/11/34

BELGE NO. 29

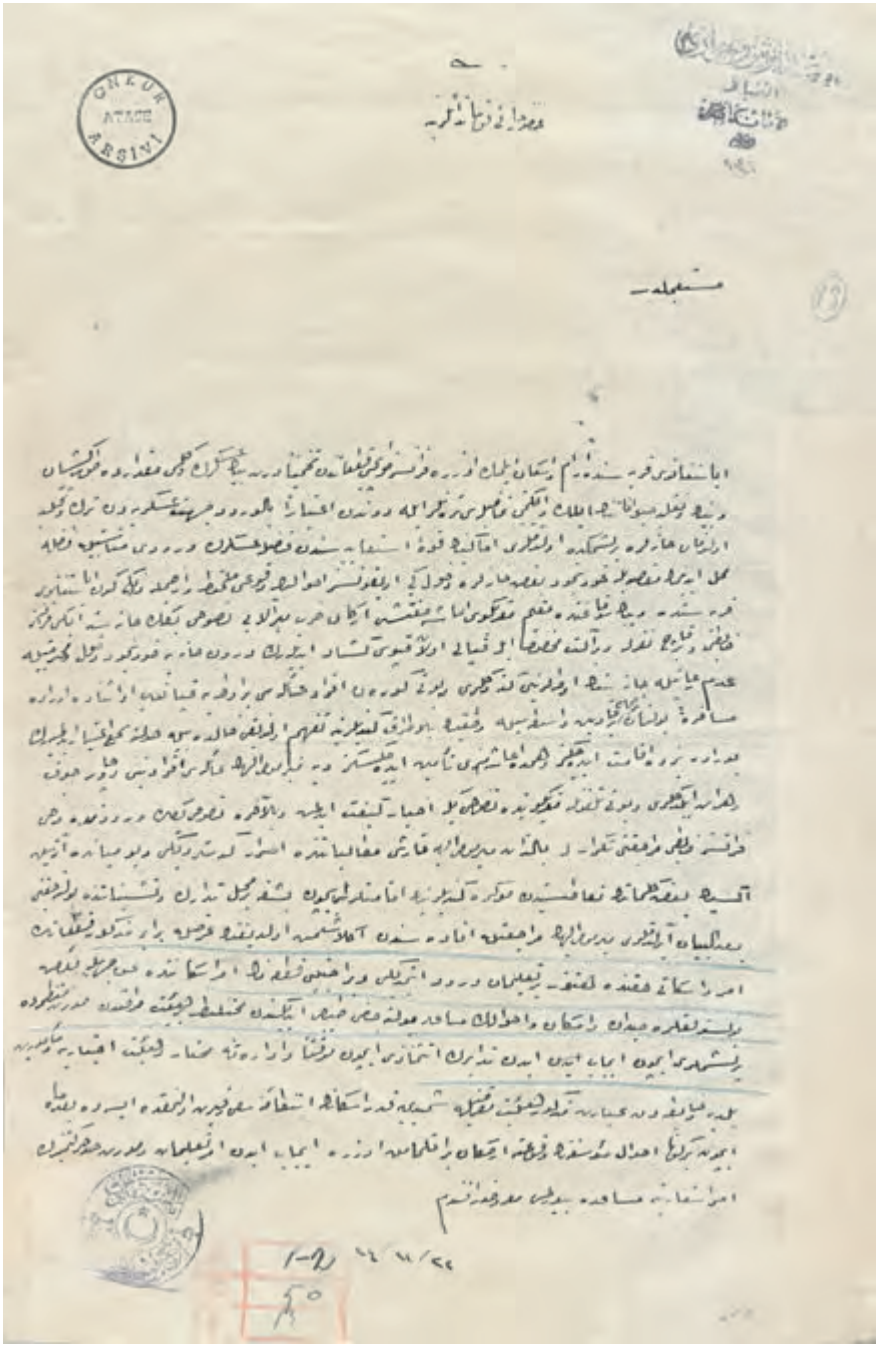

BELGE NO. 30

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
Şu'be
Numro
İ'tilâf Kuvâsı Karâr-gâhı
Dersaadet
22 Teşrîn-i Sânî 334

Osmânlı Ordusu Erkân-ı Harbiyye Riyâset-i Celîlesine

Ferîk Ceneral Vilson'dan aldığım emre nazaran Osmanlı ordusu aksâmı terhîs olundukça depolara vaz' edilecek eslihanın ve depoların teftîşi zımnında zîrde isimleri münderic zâbitânın ta'yîn olunduğunu ve mezkûr zâbitânın depoları esnâ'-yi teftîşinde mazhar-ı suhûlet olmalarının emir buyurulacağını arz ile kesb-i şeref eylerim.

Avrupa-yı Türkî İstanbul ve Gelibolu hâric

Kaim-makam Samson

İstanbul ve civârı

Binbaşı Rayet

İşbu tahrîrât Binbaşı Rayet'e teslîmen nezd-i devletlerine gönderilmişdir. Kendilerine İstanbul ve civârındaki Türk kuvvet ve eslihası hakkındaki ma'lûmât-ı lâzımenin verilmesi husûsunun lâzım gelenlere emir buyurulması ayrıca ricâ olunur.

Brigadiye Ceneral
Fulle(r)

Nâzır Paşa Hazretlerine arz edilerek muktezâsı îfâ kılınmak üzere Harbiyye Dâiresine /22

Cevâd

BELGE NO. 30

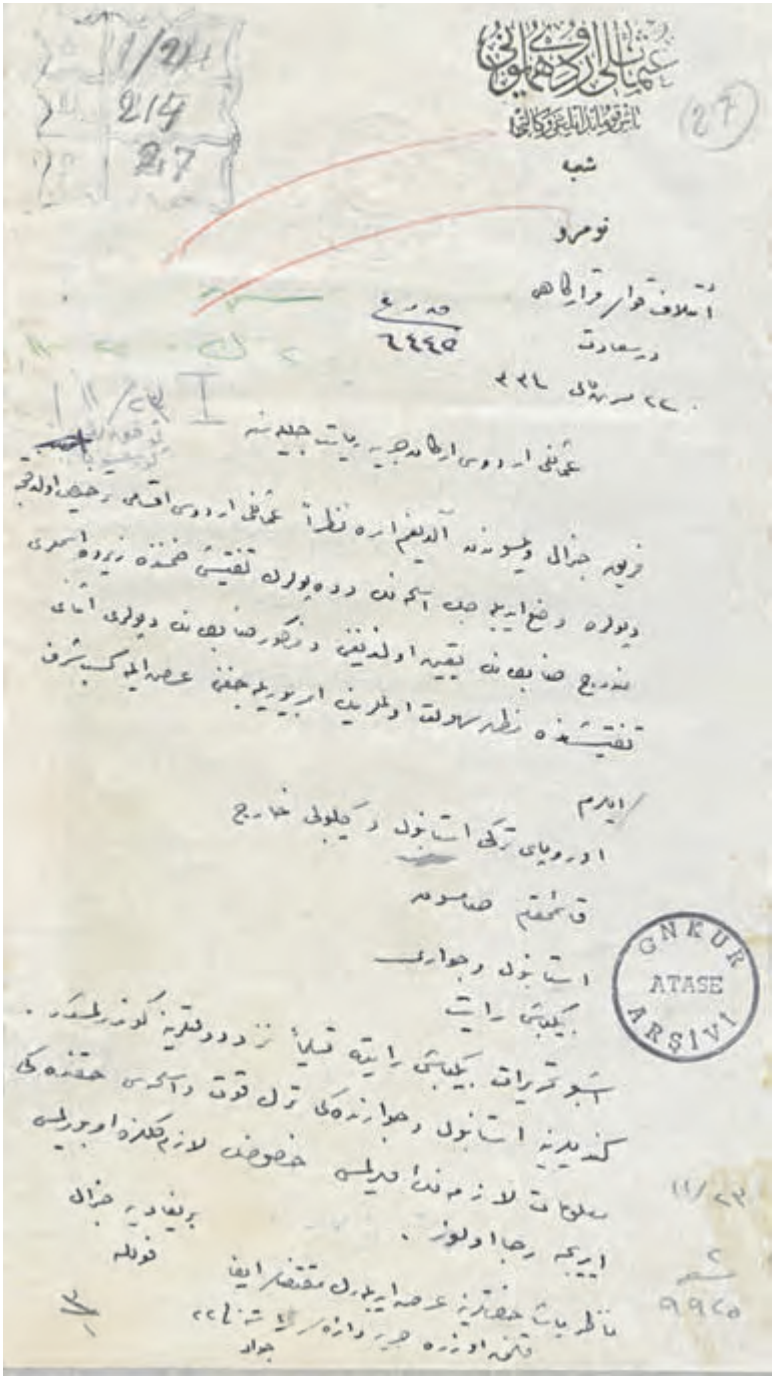

BELGE NO. 31

...(?)
...(?)
1. Şu'be
Umûmî 1495
Husûsî 419

Müsta'celdir.

Paşabahçe'den
23/11/34

Harbiyye Nezâret-i Celîlesi ve Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye
Riyâset-i Aliyyesine

1- Anadolu Kavağı'nda Fransız Kuvâ-yi İşgaliyye Kumandanlığına gönderilen tezkirelerin birer sûreti rabten takdîm kılınmışdır.

2- Bunlardan 20/11/918 târihli tezkirenin birinci mâddesi hakkında yalnız ma'lûmât edinmiş olub, projektörlere âid mâddesi de bi'l-mecbûriyye kabûl olunmuşdur. Yalnız projektörlerin esâs efrâdı terhîs edilmiş ve yerlerine verilen efrâd sırf acemî bulunmuş olduğundan esâsen sırf sunûf-ı gayr-i muhârebeye mensûb me'mûrîn-i fenniyyeden ibâret olan projektör zâbitânının da yerlerinde ibkasına zarûret bulunduğunu ve bunlar alınırsa projektörlerin tathîr ve muhâfazası mümkün olamayacağını bildirdim.

3- 21/11/918 târihli tezkireye de; batarya ve ceb-hânelikler kuvâ-yi işgaliyyece bi'l-âhire devr ve teslîm edilmiş olduğundan bunlara artık bizim nöbetçilerin ikamesinden bi't-tab' sarf-ı nazar edilmişdir. Ancak henüz kendi üzerimizde olan ba'zı erzâk ve malzeme anbarlarıyla projektörlerin muhâfazaları için nöbetçi ikamesine mecbûriyyetimizi mûmâ-ileyh Mîr-alây Mösyö Langlovad'a bildirdim. Ve bu bâbdaki nikat-ı nazarımın kabûlüne delâletini ricâ eyledim.

4- Kuvve-i işgaliyye hemen her gün birer sûretle evvelce İngiliz hey'et-i murahhasasıyla 13/11/34'de tanzîm etdiğimiz şerâit-i tahliye mevâddını ta'dîl veyâ tagayyür etmekdedir. Mümkün olabildiği kadar bu gibi mesâilin lehimize halli için lüzûm görüldükçe kuvâ-yi mezkûre kumandanlıklarıyla şifâhen de temâs edilmekde ise de esâsen mûmâ-ileyhim de bu gibi evâmiri mâ-fevklerinden aldıklarından bi'n-netîce mühim bir fâide istihsâl edilemiyor. Binâen aleyh bu husûsda 18/11/334 târih ve (1495/419) numrolu tezkire-i âcizînin emr-i cevâbîsine arz-ı intizâr eylerim efendim.

Mevki'-i Müstahkem Kumandanı
Kaim-makam
Kerâmeddîn

BELGE NO. 31

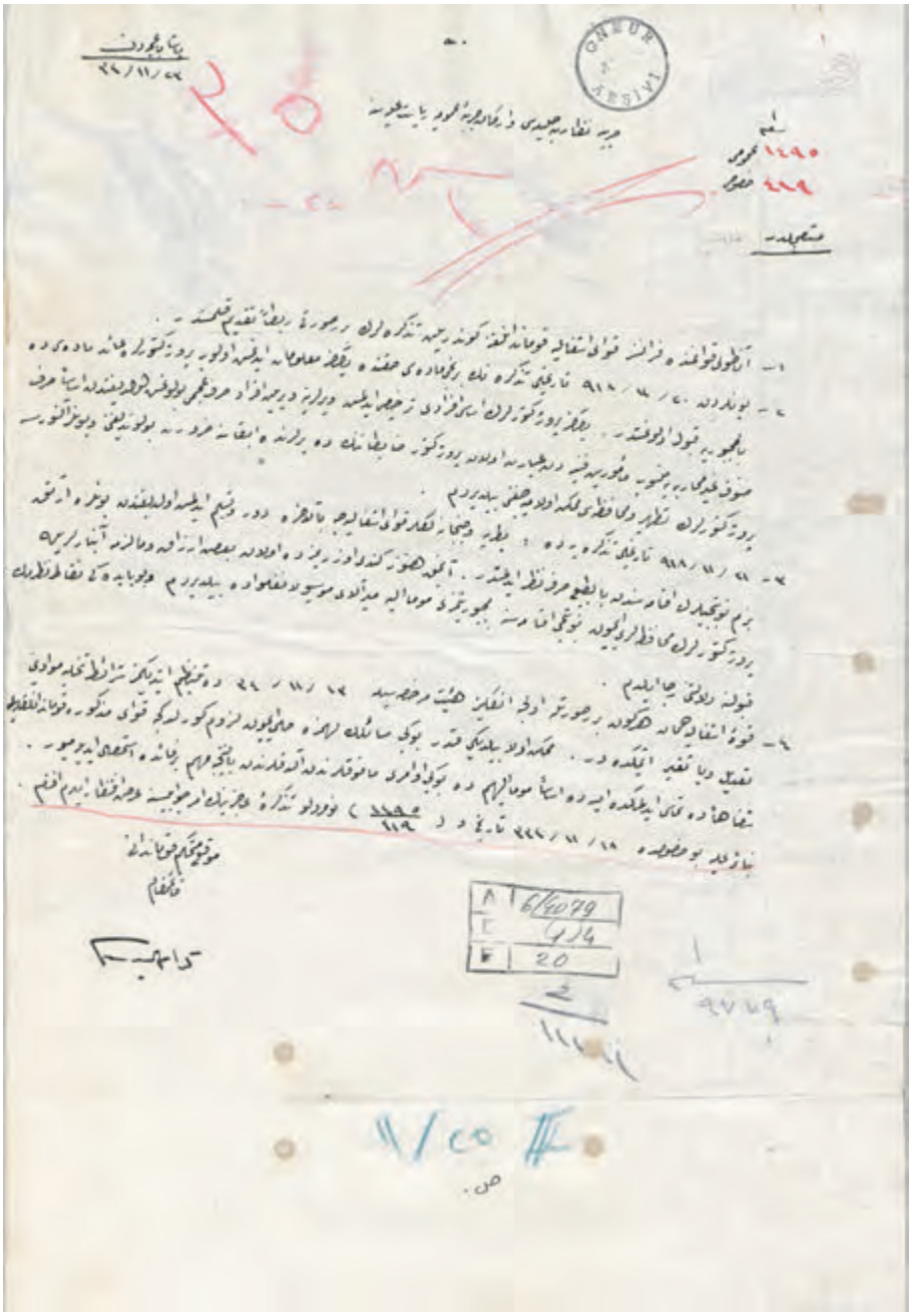

BELGE NO. 32

Kuvâ-yi Havâiyye Müfettiş-i Umûmîliğine

241'inci Fransız Âlâyına mensûb Binbaşı Köne'nin kumandasındaki müfreze-i askeriyye ...(?) karyesine gelib ahırlarımızdan bir kısmı kendilerine verildiği gibi revir de bugün tahliye edilib verilmişdir.

Buna kanâat etmeyib bizim hayvânlarımızın sâat ikiye kadar dışarı çıkarılması, aksî takdîrde cebren işgal edeceklerini Binbaşı Köne söylemişdir. Bundan mâ-adâ İslâm evlerine yer bulmak bahânesiyle giriyorlar ve bu miyânda hânemde bulunmadığımdan istifâde ile cebren girib dolaşmışlardır. Bir insâniyyete müstenid olmayan bu muâmeleler hakkında îcâb eden makamât indinde teşebbüsât-ı lâzımede bulunulmasını kemâl-i ehemmiyyetle ricâ eder ve bu bâbdaki emirlerinize muntazırım efendim.

23/11/34

Ayastefanos Tayyâre İstasyonu
Müdîri
(Mühür-İmza)

Hâriciyye Nezâretinde Müteşekkil
Mütâreke Komisyonu Riyâset-i Aliyyesine:

Efrâd ve hayvânâtı barındırmak için Ayastefanos Tayyâre İstasyonu'na âid haste-gânın ve hayvânâtın ikametine tahsîs edilen mahallere lüzûm-ı şedîd olduğundan tekrar İstasyon emrine iâdesine ve raporda mezkûr ahvâl-i nâ-be-cânın adem-i vukuu hakkında îcâb eden muâmelenin îfâsına delâlet buyurulması ricâsıyla takdîm kılındı.

23/11/34

Kuvâ-yi Havâiyye Müfettiş-i Umûmîliği
(İmza)

BELGE NO. 32

BELGE NO. 33

Harbiyye Nezâreti
Sefer-berlik Şu'besi
Numro
Umûmî
Husûsî 10414

Karâr-gâh-ı Umûmî Erkân-ı Harbiyye Riyâset-i Celîlesine

Gayet müsta'celdir.

Birkaç gün akdem Fransızlar tarafından işgaline teşebbüs olunan Sarayburnu'nda kâin Levâzımât-ı Umûmiyye erzâk anbarının tarafımızdan tahliyesi için verilen mahdûd zamân zarfında anbarın ihtivâ' eylediği dokuz yüz elli ton erzâkdan hemen nısfı mikdârı geceli gündüzlü yağmur altında çalışmak sûretiyle bi't-tahliye civârdaki Rüsûmât anbarlarına vaz' edilmiş idi. Vesâit-i nakliyyenin fıkdânı ve mezkûr erzâkı ihtivâ' edebilecek yerin henüz elde edilememesi ve havâların adem-i müsâadesi dolayısıyla anbarda kalan nısf-ı dîger erzâkın yarından i'tibâren kaldırılamadığı takdîrde Fransızlar tarafından nöbetçi ikamesi sûretiyle erzâkın nakline ve mahall-i mezkûrda Erzâk Anbarı Müdîriyyetince îfâ-yi vazîfeye mümânaat olunacağı Fransız me'mûrîni tarafından beyân kılınmışdır. Vaz'iyyet-i mebhûsaya nazaran ve dâirenin erzâksız kalması gibi vahîm bir hâle ma'rûz kalmamak üzere geceli gündüzlü çalışmak sûretiyle ancak bir haftaya kadar tahliyesi kabil olabilecek olan mezkûr anbarın Fransız kuvveti tarafından işgal altına alınmaması esbâbının serîan istikmâl ve inbâ' buyurulması ehemmiyyetle arz ve ricâ' olunur.

23 Teşrîn-i Sânî 334

Levâzımât-ı Umûmiyye-i Askeriyye
Reîsi
(İmza)

BELGE NO. 33

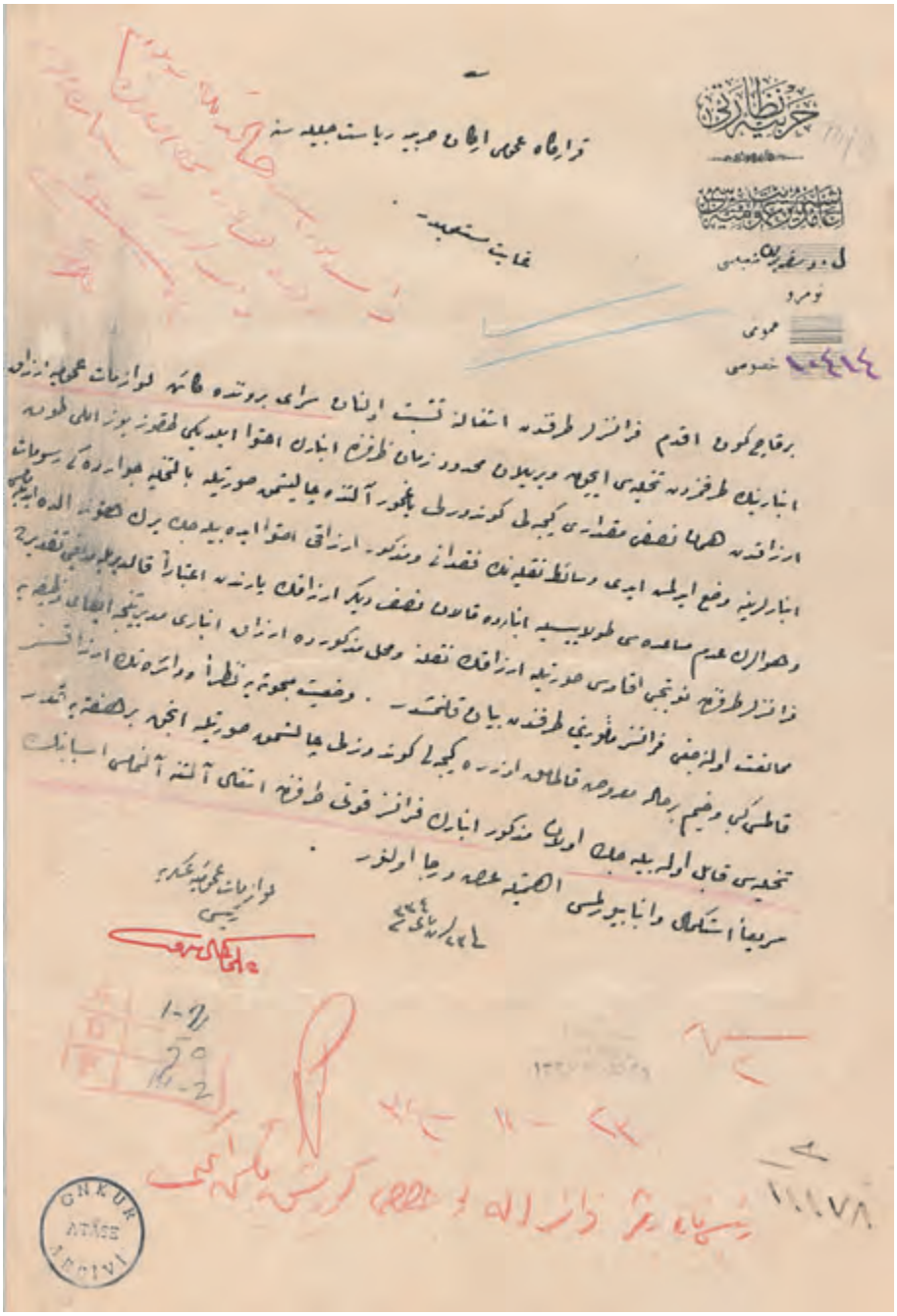

BELGE NO. 34

İstanbul Mıntıkası Konak
Müfettişliği
Aded

Makriköy İnzibât Kumandanlığına

Hâmil-i tezkire me'mûrumuza mıntıkanızdaki Fransız asâkirinin işgal etdikleri emâkinin irâesiyle kuvve-i istîâbiyyeleri ile berâber içinde oturanlar mikdârının yazdırılması husûsu mercûdur.

(Mühür-İmza)

İstanbul Konak Kumandanlığı Cânib-i Âlîsine

Makriköy'ünde Fransız kıtaâtı tarafından birçok hâneler işgal edilmiş ve içinde âile oturan ba'zı hâneler dahi iki, üç sâat mühletle eşyâlar dışarı atılmak sûretiyle her gün işgal etmekdedirler. Kıtaât-ı mezkûr efrâdının son derece serkeş ve ez-cümle me'mûrîn-i Osmâniyye'ye revâ gördükleri muâmele-i şiken-âneden dolayı Hudâ-negerde bir vak'aya sebebiyyet verilmemek için husûs-ı mezkûrun maa'l-esef tedvîr edilemeyeceği arz olunur efendim./23 minh.

Makriköy
İnzibât-ı Askerî Postabaşısı
(İmza)

Konaklar Müfettiş-i Umûmîliği Cânib-i Âlîsine

Fransız kıtaâtının işgal etdikleri emâkini tahkik ve sebt etmek üzere Makriköy'üne i'zâm edilen me'mûrumuza teshîlât-ı lâzımede bulunulmak üzere Makri İnzibât Kumandanlığına yazılan tezkireye verilen cevâbın manzûr-ı devletleri buyurulmak üzere takdîm kılınır efendim.

(Mühür-İmza)

BELGE NO. 34

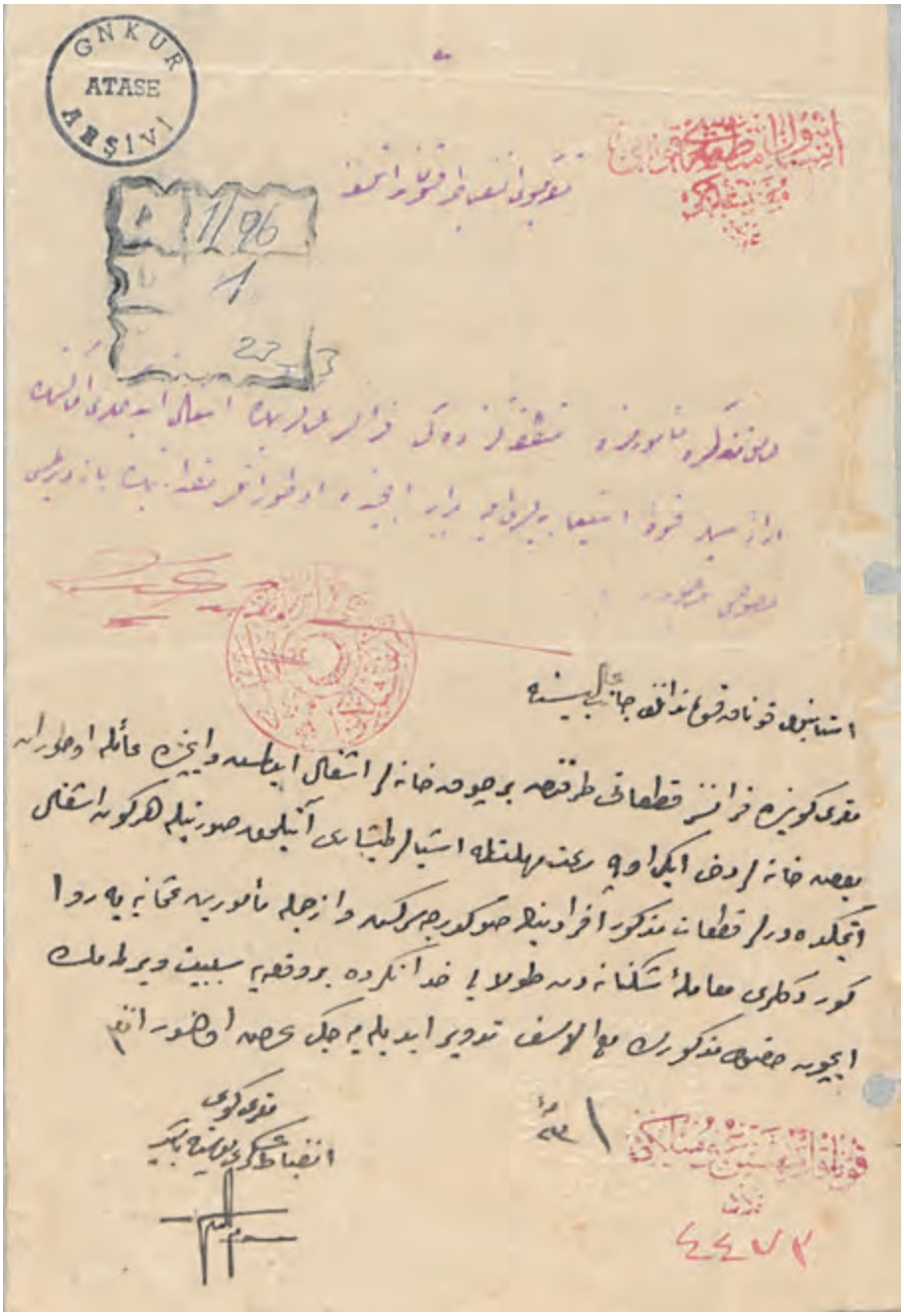

BELGE NO. 34a

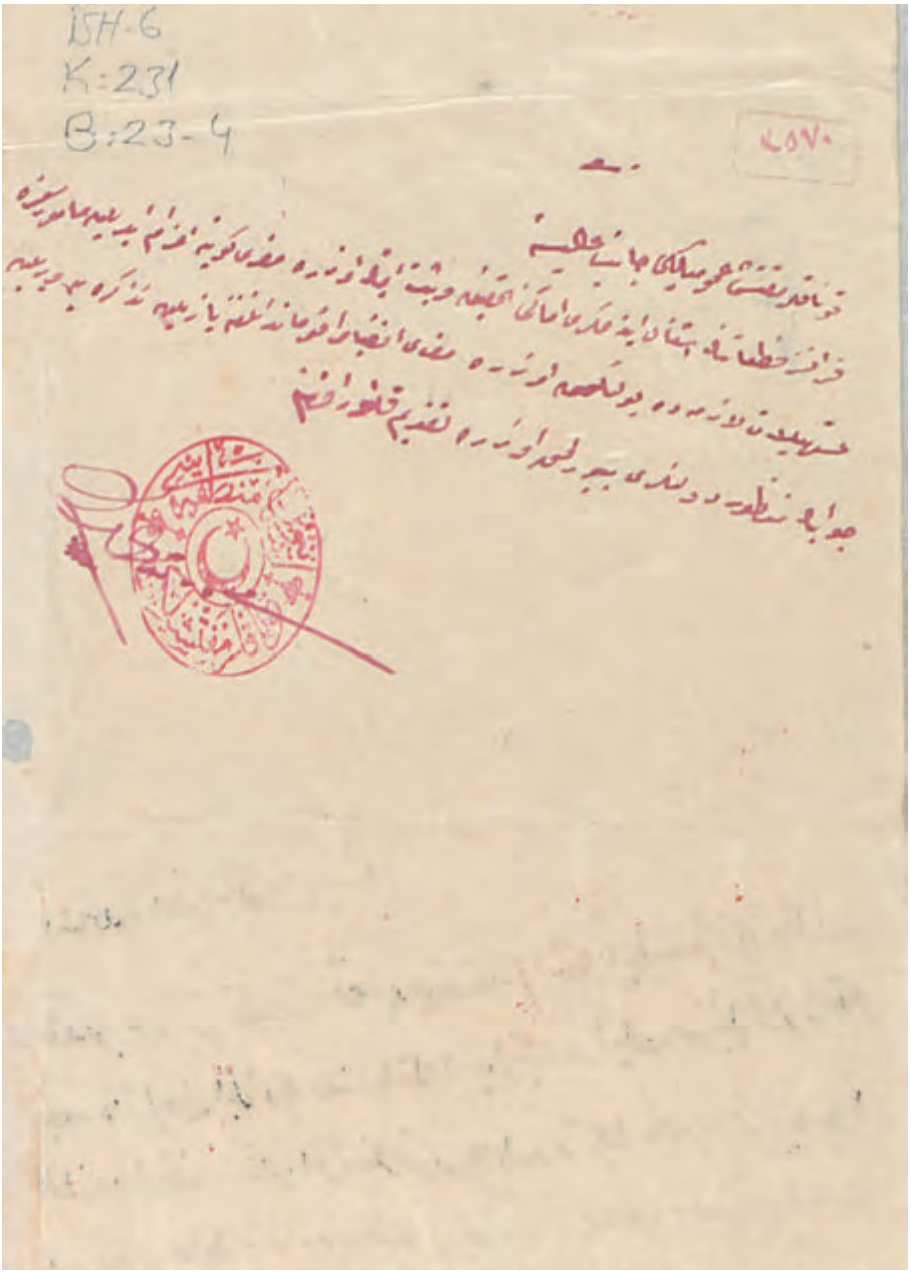

BELGE NO. 35

Harbiyye Nezâreti
İâşe Müdîriyyet-i Umûmiyyesi
Levâzımât-ı Umûmiyye
Sefer-berlik Şu'besi
Umûm Numrosu 10426
Husûsî Numrosu 1006

Pek müsta'celdir.

Hâriciyye Nezâret-i Celîlesinden Mütâreke Ahkâmını
Tedkik ve Tatbîk Komisyonu Riyâset-i Aliyyesine

Atûfetlü Efendim Hazretleri

Sarayburnu Nizâmiyye Erzâk Anbarının hemen tahliyesi için Fransız zâbitânı tarafından mürâcaât-ı mütevâliyede bulunulmakda olduğu Erzâk Anbarı Müdîriyyetinin i'tâ' eylediği takrîrde beyân edilmişdir. Gerçi mezkûr Anbarın sür'at-i tahliyesi için emir verilmiş ve mütemâdiyen gayret edilmekde bulunulmuş ise de Anbarda mevcûd mevâdd-ı iâşe ve sâirenin vaz'ı zımnında dîger bir mahall tedârik ve nakli için her hâlde birkaç gün müddete ihtiyâç olduğu hâlde böyle sür'at-i tahliye husûsunda ısrâr etmeleri mevâdd-ı iâşenin dökülüb saçılmasını ve sokaklarda kalarak zıyâa uğramasını ve bi'n-netîce hazînenin ızrârını bâdî olacağı cihetle bi't-tab' gayr-i câiz görülmüşdür. Bunların her istedikleri mahallin tahliye edilib edilmeyeceği ahkâm-ı Mütâreke'den olub olmadığının tedkikiyle berâber şâyed tahliye edilmesi îcâb eder ise böyle hôd-be-hôd Anbar Müdîrine değil silsile-i merâtibe riâyeten Nezâret-i Âcizîye mürâcaat eylemeleri îcâb ederken silsile-i merâtib-i askeriyyeye muhâlif olarak doğrudan doğruya müessese müdîriyyetine mürâcaat ve bu bâbda tazyîkat-ı mütemâdiye icrâ' edilmesi bi't-tab' tecvîz edilemeyeceğinden Komisyon-ı Âlîlerince tedkik ve teemmül olunarak iktizâsının îfâsıyla bu gibi halâta meydân verdirilmemesi esbâbının istikmâl ve netîcenin inbâ' buyurulması kemâl-i ehemmiyyetle temennî olunur. Ol bâbda emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

19 Safer 337 ve 24 Teşrîn-i Sânî 334

Harbiyye Nâzırı nâmına
Müsteşâr
(İmza)

BELGE NO. 35

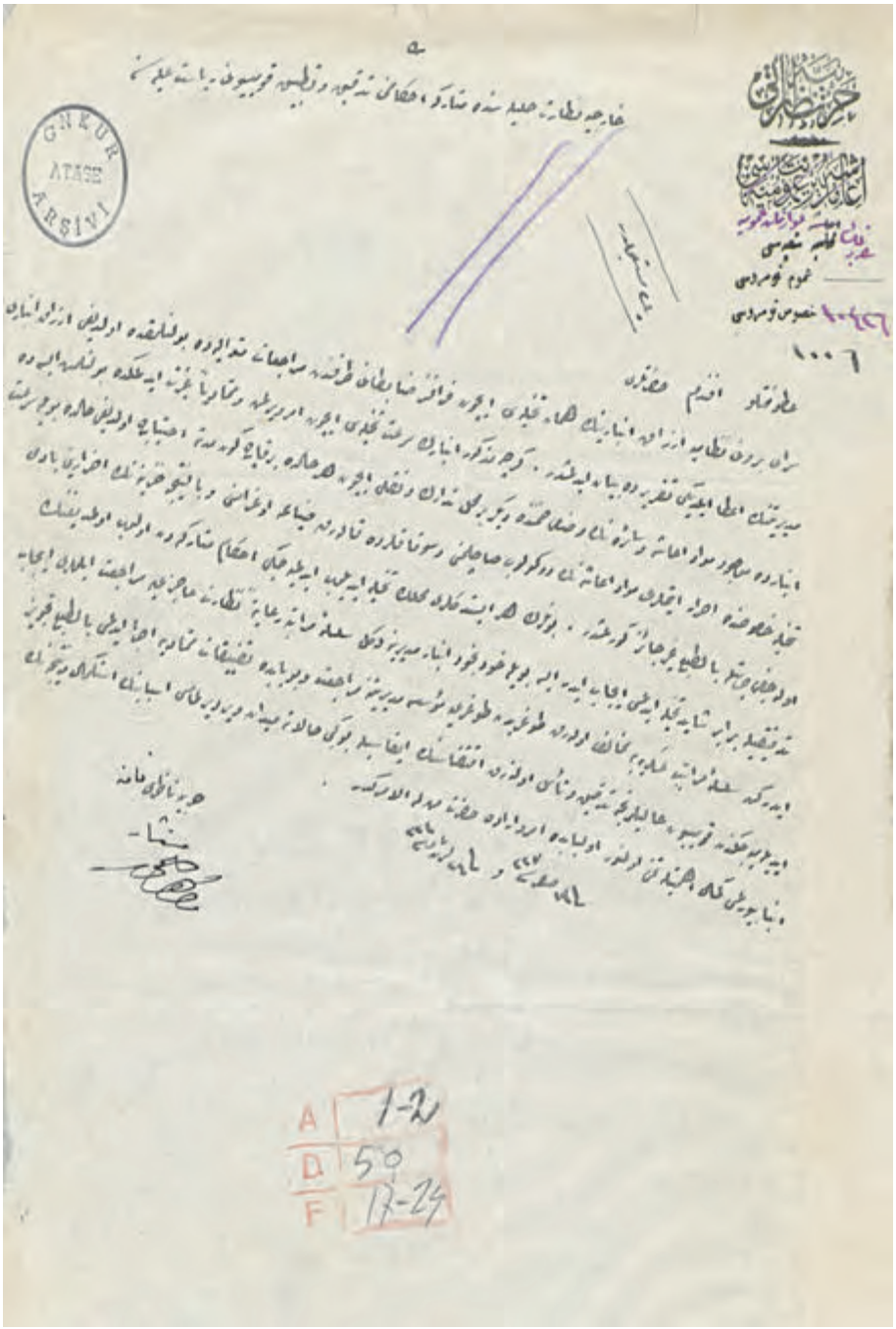

BELGE NO. 36

İ'mâlât-ı Harbiyye Müdîriyyet-i Umûmiyyesi
Kuyûdât-ı Zâtiyye Kalemi
Aded
Umûmî 5547
Husûsî 9907

Aceledir.

24/11/34

Karâr-gâh-ı Umûmî Riyâset-i Aliyyesine

İ'mâlât-ı Harbiyye Müdîriyyet-i Umûmiyyesine mensûb Zeytinburnu Fabrikaları Müdîriyyetine Fransız Kaim-makamlarından Mösyö Küri ve Binbaşılarından Mösyö Boris nâmında iki zât mürâcaat ederek üç bölüğün yatırılması zımnında fabrikayı işgal edeceklerini ve bu bâbda emir aldıklarını beyân etmeleri üzerine mezkûr Fabrikalar Müdîri bir gûnâ emir almadığından bahsle ve bir lisân-ı münâsible Karâr-gâh-ı Umûmîye mürâcaat eylemelerini beyân ve o civârda bulunan Arabsonhan ile metrûk Ermeni Eytâm Mektebinin ve Yedikule'deki Ermeni Hasta-hânesinin işgal edilmesi münâsib olacağını mütâlaa kabîlinden der-miyân ve hattâ mezkûr mahalleri irâe de eylemiş ise de Kaim-makam Mösyö Küri Fişenk Fabrikasını işgal ederek dest-gâhlar arasında efrâdını yatıracağını söyleyerek çıkıb gitdikleri vâki' olan iş'ârdan anlaşılmışdır. Fabrikalarımız arasında en yeni ve muntazam olan Fişenk Fabrikası dest-gâhları arasında efrâd yatırmak fabrikanın mazarratını mûcib olacağı gibi fabrika dâhilinde bulunan malzeme ve fişenk ve sâirenin emr-i muhâfaza ve sıyânetine imkân kalmayacağı ve iki yüz bin lira sarfıyla meydâna gelebilen Fişek Fabrikasının kâmilen harâbiyyetini intâc edeceği ve tekmîl Zeytinburnu fabrikalarından kat'-ı ümîd eylemek îcâb eyleyeceği ve hâlen işleyen fabrika aksâmındaki amele ile Fransız efrâdının temâsı netîcesi ba'zı uygunsuz ahvâle sebebiyyet verilebileceği der-kâr olduğundan Yedikule'de Ermeni Hasta-hânesi boş ve bir âlâyı bile güzelce iskâna müsâid ve bu husûsu mûmâ-ileyh Mösyö Küri'ye söylenilmiş iken refâkatinde bulunan bir Rûm tercümân tarafından bunun millet mâlı olduğu söylenmesi üzerine oraya asker ikamesi mümkün olamadığı beyân edilmişdir. Bu Bölükler efrâdının kısm-ı a'zamı Selânik, Drama, Siroz ve havâlîsi Rûm ahâlîsinden olması da ayrıca mûcib-i endişe ve nazar-ı dikkati câlibdir. Binâen aleyh fabrikalar dâhiline ne bunların ve ne de dîger kıtaâtın sokulmaması Mütâreke Komisyonu Riyâsetine bâ-tezkire bildirilmiş olmağla husûl-i ma'lûmât zımnında arz-ı keyfiyyet olunur.

Müdîr-i Umûmî
(İmza)

BELGE NO. 36

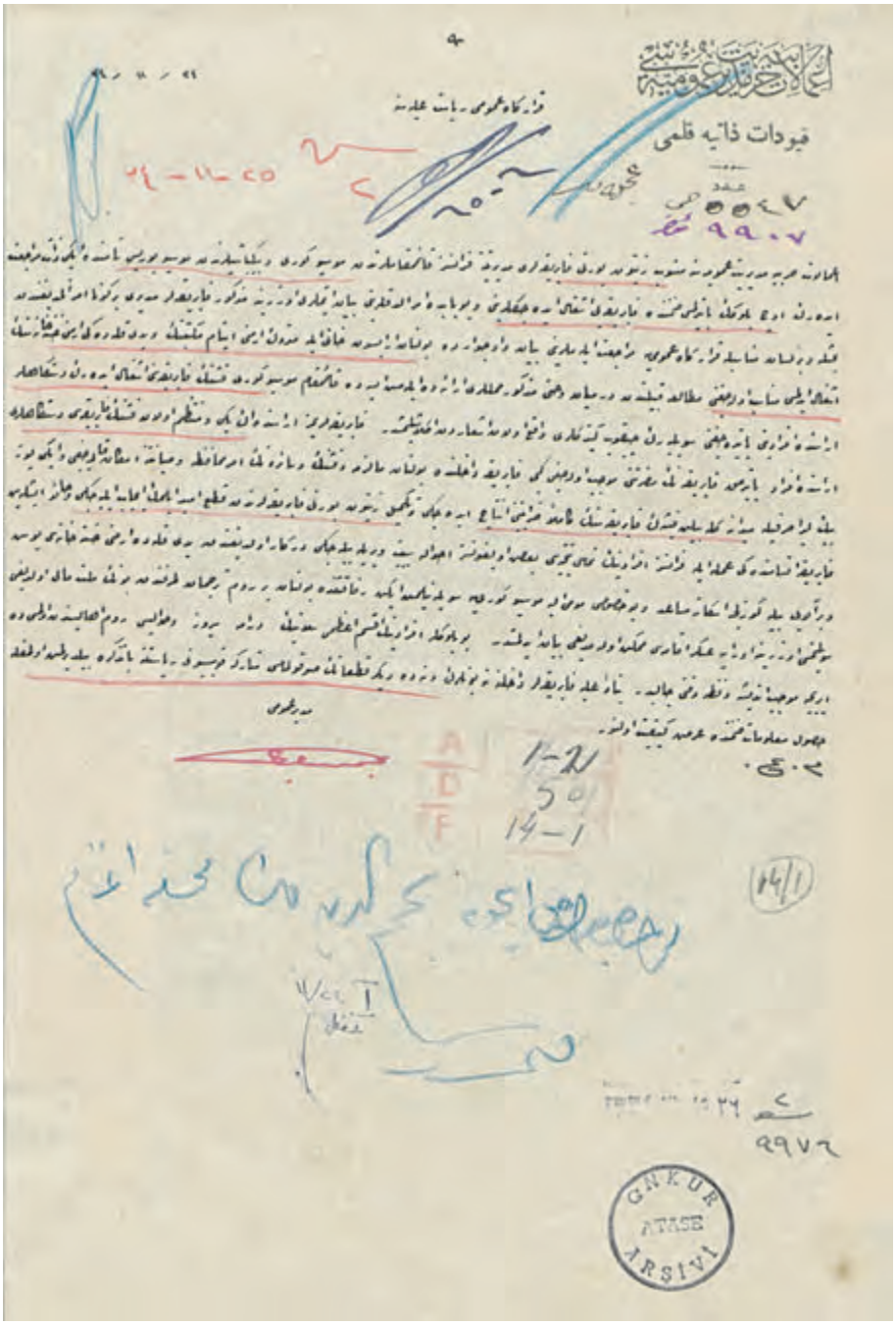

BELGE NO. 37

...(?)
...(?)
1. Şu'be
Umûmî 1529
Husûsî 432

Paşabahçesi
25/11/334

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine

1- Mevki'-i Müstahkemin Rumeli cihetindeki ba'zı santrallerimize dün (24/11/34) İngiliz efrâdınca vaz'-ı yed edilmiş ise de Kuvve-i İşgaliyye Kumandanlığı nezdinde teşebbüsâtda bulunarak santrallerin kemâfi's-sâbık efrâdımıza iâdesi karâr-gîr olmuşdur. Santraller yalnız Kuvve-i İşgaliyyenin nezâret ve murâkabesi altında bulundurulacakdır.

2- Kuvve-i İşgaliyye tarafından kullanılacak dört projektörden mâ-adâsında projektör zâbitânının geriye alınması teklîfine karşı vuku' bulan i'tirâzım üzerine mezkûr projektörlerde birer zâbitin terkine muvâfakat edildiğini Fransız Kuvve-i İşgaliyye Kumandanı bildirdi.

3- Kuvve-i İşgaliyyeye devr ve teslîm edilmiş olan anbarlarımızda kemâfi's-sâbık nöbetçilerimizin bulundurulması hakkındaki teklîfim de kabûl edilmişdir.

4- Bugün (25/11/34) kable'z-zevâl sâat 9.30'da Ceneral Franşe Desperey beş kadar İngiliz ve Fransız cenerali maiyyeti ile birlikde Anadolu Kavağı'na gelerek mürtefi' bataryaya (111. Âlây) çıkmış ve oradan da Büyükdere'deki Ceneral (Soley)i ziyâretden sonra İstanbul'a avdet eylemişlerdir.

5- Bugün (25/11/34) sâat 7 evvelde birkaç torpido ve balıkçı gemisi refâkatinde olduğu hâlde (Jül Mişel) sisteminde bir Fransız zırhlı kruvazörü ile bir İngiliz torpido kruvazörü Karadeniz'e geçmişlerdir. Bi'l-âhire sâat 9.45'de İngiliz, Fransız ve Yunan torpidoları himâyesinde İngilizlerin (Superb) sisteminde iki drednotu ile iki Fransız ve bir İtalyan zırhlı kruvazörü ve bir İtalyan muhâfazalı kruvazörü Boğaz'dan hârice çıkmışlardır.

Mevki'-i Müstahkem Kumandanı
Kaim-makam
Kerâmeddîn

BELGE NO. 37

ANKARA ATATÜRK ARŞİVİ

BELGE NO. 38

Bâb-ı Âlî
Dâire-i Hâriciyye
Kalem-i Mahsûs

Mütâreke Komisyonu
12240
2685

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine

Devletlü Efendim Hazretleri

İngiliz ve Fransız asâkirinin Dersaadet'e ihrâcı keyfiyyetine dâir vâki' olan isti'lâma cevâben İngiliz Amirali'nden mevrûd takrîrde mes'ele-i mebhûs-ı anhânın sû'-i te'sîr hâsıl eylemiş olduğuna beyân-ı teessüf olundukdan sonra asâkir-i mezkûrenin işgal tasavvuruyla ihrâc edilmiş olmayıb ancak ahvâl-i hâzırada icrâ' olunan harekât-ı harbiyye ile münâsebet-dâr esbâb dolayısıyla ihrâca lüzûm görülmüş olduğunun sûret-i kat'iyyede beyâna salâhiyyet-dâr bulunduğunu ve Mütâreke-nâme ahkâmının tefsîr ve tatbîki hakkında müteşekkil komisyona İngiliz murahhası olarak Livâ Ceneral "Dides"in ta'yîn kılındığını ilâveten ityân kılınmış, Fransız kuvvetlerine gelince bunun Sirkeci İstasyonu'nun ve Fransız Şark Ordusunun yeni üssü'l-harekesi karâr-gâhlarıyla erzâk depolarının muhâfazasını ve hidemâtını te'mîn için birkaç bölükden ibâret bulunduğu ve bu kuvvetlerin daha ziyâde tenzîli mümkün olmayan asgarî mikdârdan ibâret olduğunun Hükûmet-i Seniyyece de takdîr buyurulacağını kaviyyen ümîd etdiği ve bundan mâ-adâ Mütâreke mevâddına muhâlif ve işgal ta'bîrinin ma'nâ-yı askerîsinin şümûlü dâiresinde bir şey' görülemediği Fransız Amirali'nden mevrûd takrîrde ayrıca bildirilmiş olmağla berây-i ma'lûmât iş'âr-ı keyfiyyete müsâraat kılındı. Ol bâbda emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

26 Teşrîn-i Sânî 334

Hâriciyye Nâzırı
(İmza)

BELGE NO. 38

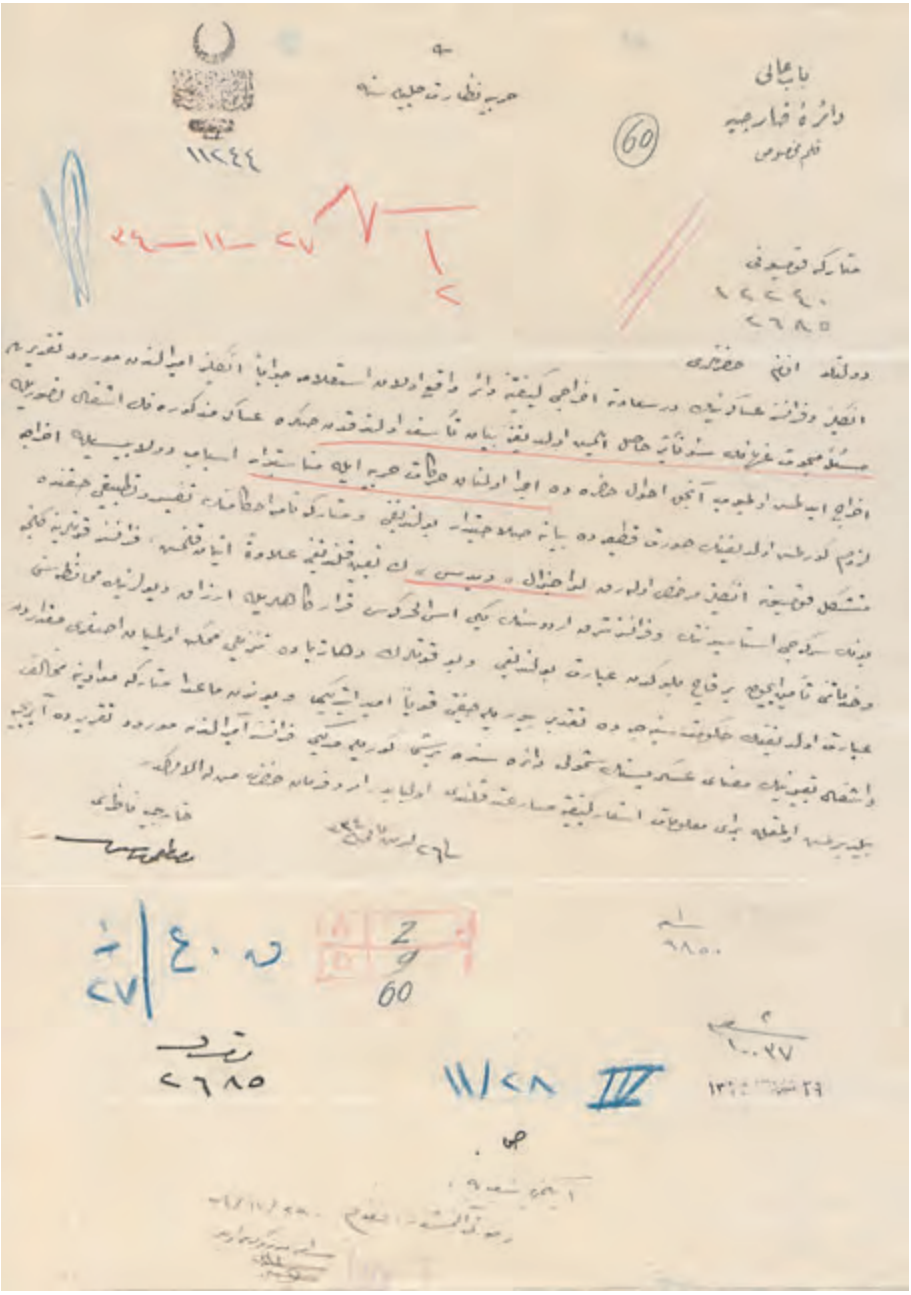

BELGE NO. 39

İstanbul Muhâfızlığı
Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyyesi
1. Şu'be
Umûmî
Husûsi 1486

26/11/34

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine

23/11/34 târih ve 1486 numro ile takdîm-i huzûr-ı sâmîleri kılınan tezkireye zeyldir.

1- 15/11/34 târihinde Kırk Beşinci Fransız Âlâyına mensûb bir zâbit ve yirmi nefer Fransız kıtaâtının sevkıyâtına nezâret etmek üzere (Makriköy) İstasyonu'nu işgal etmişlerdir.

2- 18/11/34'de İzmit'deki Fransız Mektebi, Fransız askeri tarafından merâsim-i mahsûsa ile işgal ve bayrak keşîde edildiği Birinci Kolordu Ahz-ı Asker Hey'eti tarafından bildirilmişdir.

3- 19/11/34'de Taksim'de (Fiyat) garajı dört İtalyan neferi tarafından işgal edildiği gibi İngiliz Mektebi olub evvelce Nişantaşı Mekteb-i Sultânîsi ittihâz olunan Mekteb de sekiz İngiliz neferi tarafından işgal edilmişdir.

İstanbul Muhâfızı
Mîr-livâ
(İmza)

BELGE NO. 39

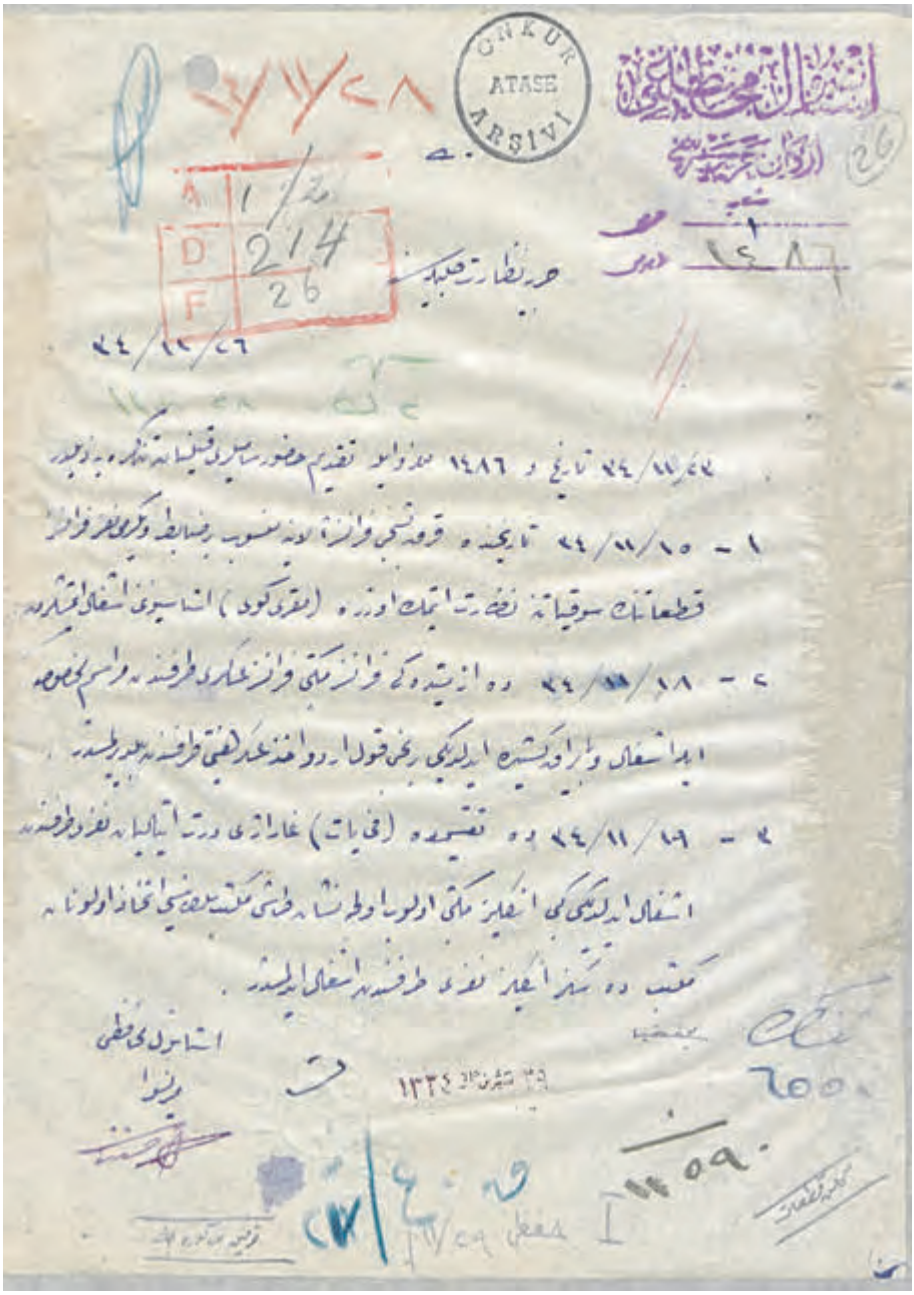

BELGE NO. 40

İstanbul Muhâfızlığı
Erkân-ı Harbiyyesi
1. Şu'be
Umûmî
Husûsî 1698

30/11/34

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâset-i Aliyyesine

Başkumandanlık Vekâleti 1. Şu'be 20/11/34 târih ve 9614/11082 emir-nâme-i âlîleri arîza-i cevâbiyyesidir.

İ'tilâf kuvvetleri tarafından işgal edilen Bahr-i Siyâh Boğazı Mevki'-i Müstahkem mıntıkasında bulunan menzile âid Ekmekçi Müfrezesi Mekteb-i Harbiyye civârına, İkinci Sarıyer Amele Taburu merkeze Mekteb-i Harbiyye civârına, Birinci Sarıyer Amele Taburuyla On Üçüncü ve Yüz Altmış Beşinci Nakliyye Kolları dahi Kağıthane'ye nakl olunduğu Dersaadet Menzil Müfettişliğinden bildirilmekle arz-ı ma'lûmât olunur efendim.

İstanbul Muhâfızı nâmına
Erkân-ı Harbiyye Reîsi
Kaim-makam
(İmza)

BELGE NO. 40

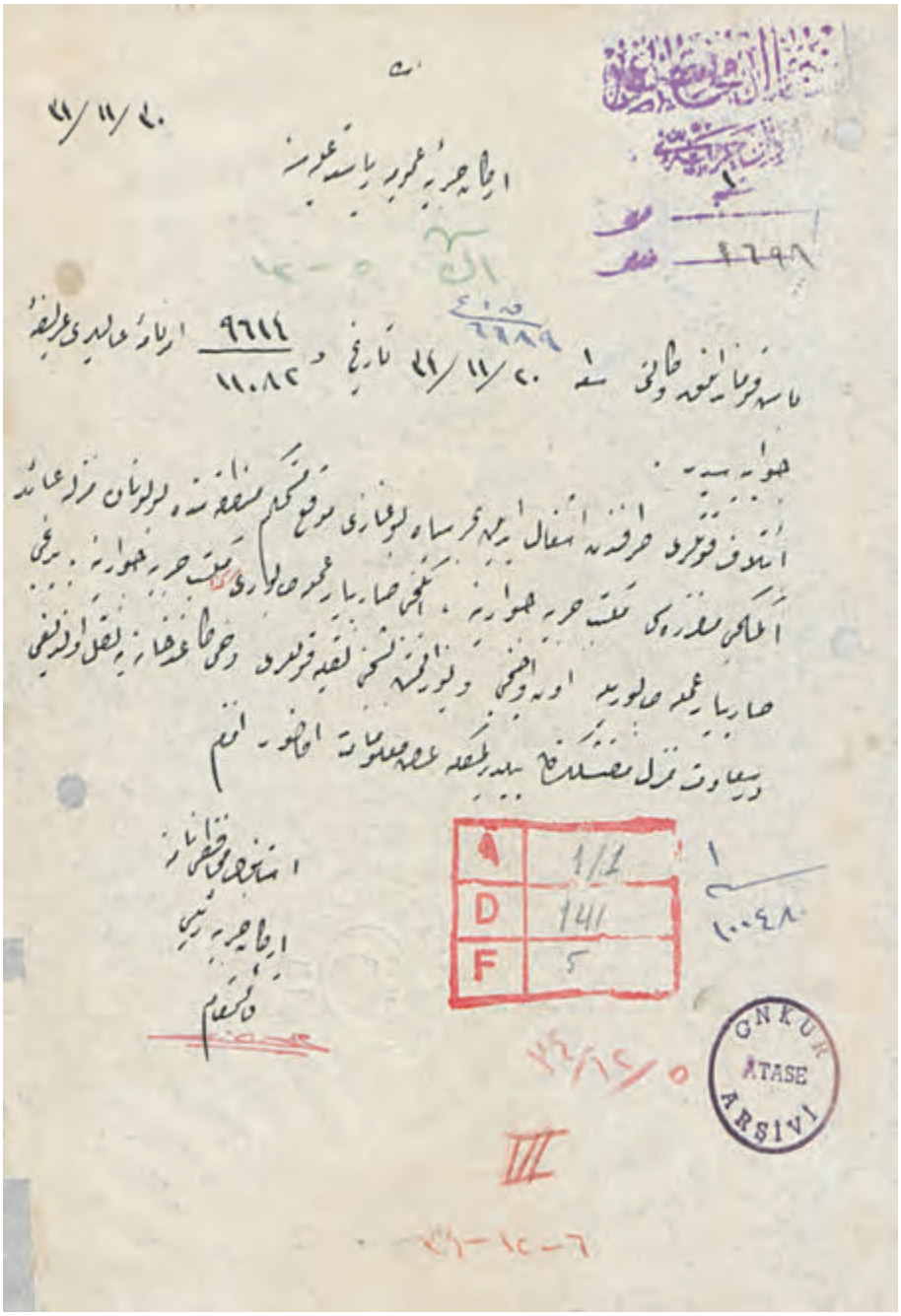

BELGE NO. 41

Nezâret-i Umûr-ı Bahriyye
Üçüncü Dâiresi
Şu'be
Numro { Umûmî 61165
Husûsî 620

Hulâsa:
Boğazlar bahriyye teşkîlâtının Mevki'-i Müstahkem Kumandanlıklarıyla olan râbıtalarının fekki hakkında:

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine

Devletlü Efendim Hazretleri

Boğazlarda mevcûd ve esâsen Bahriyyeye mensûb olan torpil, mânia ve tayyâre müfrezeleriyle dîger teşkîlât-ı bahriyye, harb hasebiyle ve bi'l-hâssa Boğazlar Umûm Kumandanlığının te'sîsi hasebiyle Mevki'-i Müstahkem Kumandanlıklarının umûrlarına tevdî' edilmişlerdi. Ahîren harekât-ı harbiyye ta'tîl edilmiş ve binâen aleyh ba'zı mahzûrlarına rağmen mahzâ Boğazlar kuvâ-yi tedâfüiyyesinin fa'âliyyet-i harbiyyelerini en nâfi' sûretde tanzîm ve tevhîd maksadıyla te'sîs edilmiş olan o vaz'iyyetin muhâfaza ve idâmesine de artık lüzûm ve mahall kalmamış ve ale'l-husûs Boğazlardaki menâtık-ı müstahkeme Kuvâ-yi İ'tilâfiyye tarafından işgal olunarak Mevki'-i Müstahkem Kumandanları menâtık-ı mezkûreden çekilmiş ve Boğazların harbden evvelki vaz'iyyet ve binâen aleyh teşkîlâtlarını iâdeten te'sîsi kabil olsa dahi teşkîlât ve müessesât-ı bahriyyenin doğrudan doğru Makamât-ı Bahriyyenin nezâret ve teftîşi tahtında terbiye, ta'lîm ve ihzâr edilmeleri muvâfık-ı nefsü'l-emr olacağı tabîî bulunmuş olduğundan Boğazlar teşkîlât-ı bahriyyesinin –hâl-i hâzırda ancak Bahriyyeye âid esliha, malzeme ve müessesâtın muhâfızı sıfatıyla Boğazlarda bırakılmış olan ale'l-umûm bahrî mürettebâtın- ba'de-mâ doğrudan doğru Bahriyye Nezâretinin emrine tâbi' bulunacaklarının îcâb edenlere teblîg buyurulması ricâ olunur. Ol bâbda emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

2 Kânûn-ı Evvel 334

Bahriyye Nâzırı
(İmza)

BELGE NO. 41

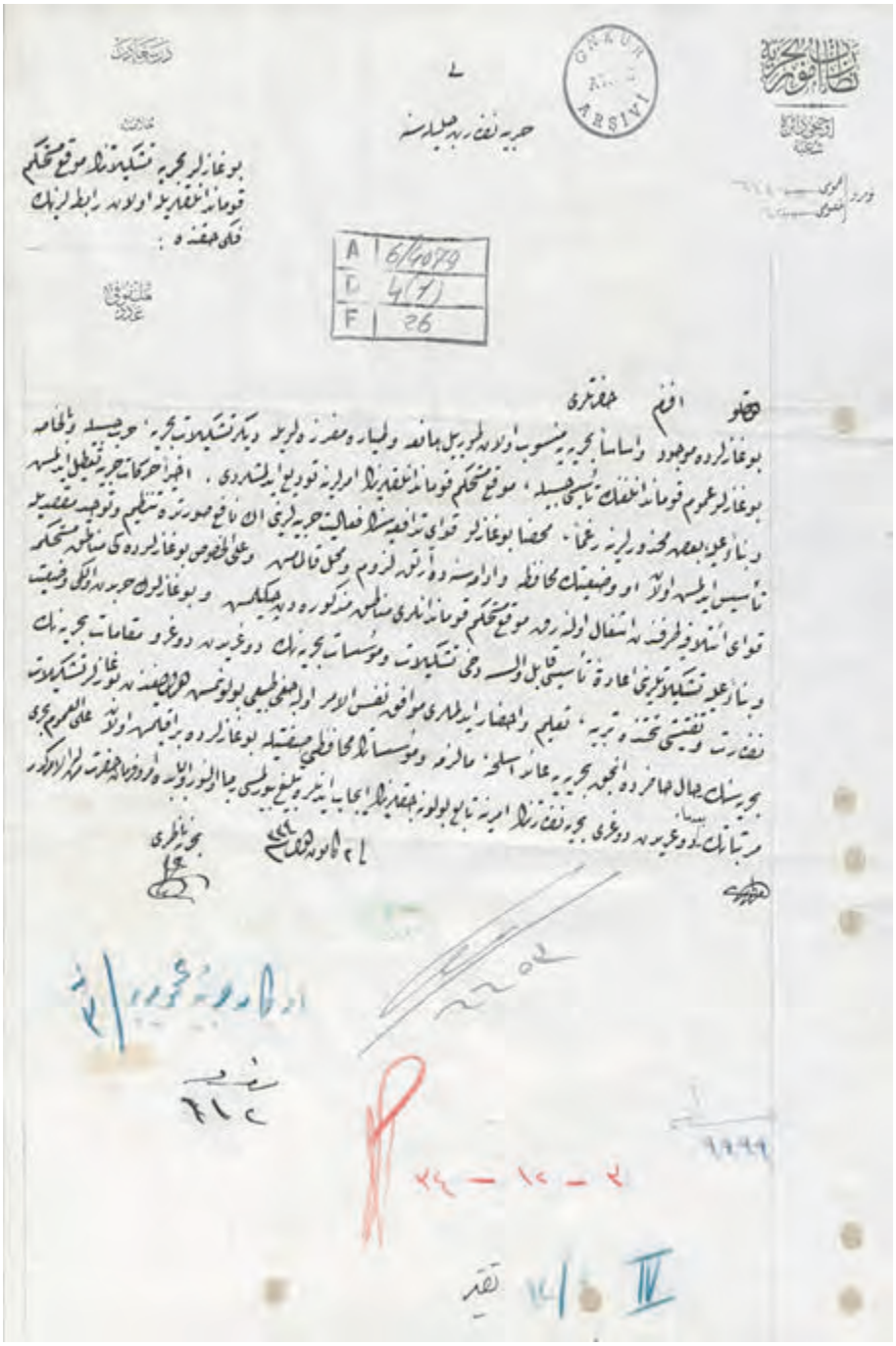

BELGE NO. 42

Karadeniz Boğazı
Mevki'-i Müstahkem Kumandanlığı
1. Şu'be
Umûmî 1536
Husûsî 439
Müsta'celdir.

Paşabahçe'den
2/12/34

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâset-i Aliyyesine

Büyükdere ve Sarıyer mıntıkasında yerleşmiş bulunub da Birinci Kolorduya mensûb olan kıtaâtın hâlen mıntıkayı tamâmen terk etmedikleri cihetle bunların artık mutlaka ihrâcı hakkında Kuvve-i İşgaliyye Kumandanı İngiliz Cenerali Mösyö Soley tarafından yeniden Mevki'-i Müstahkeme mürâcaatda bulunuluyor. Âna göre mezkûr kıtaâta evâmir-i kat'iyye i'tâsı menût-ı rey-i âlîleridir efendim.

Mevki'-i Müstahkem Kumandanı
Kaim-makam
Kerâmeddîn

BELGE NO. 42

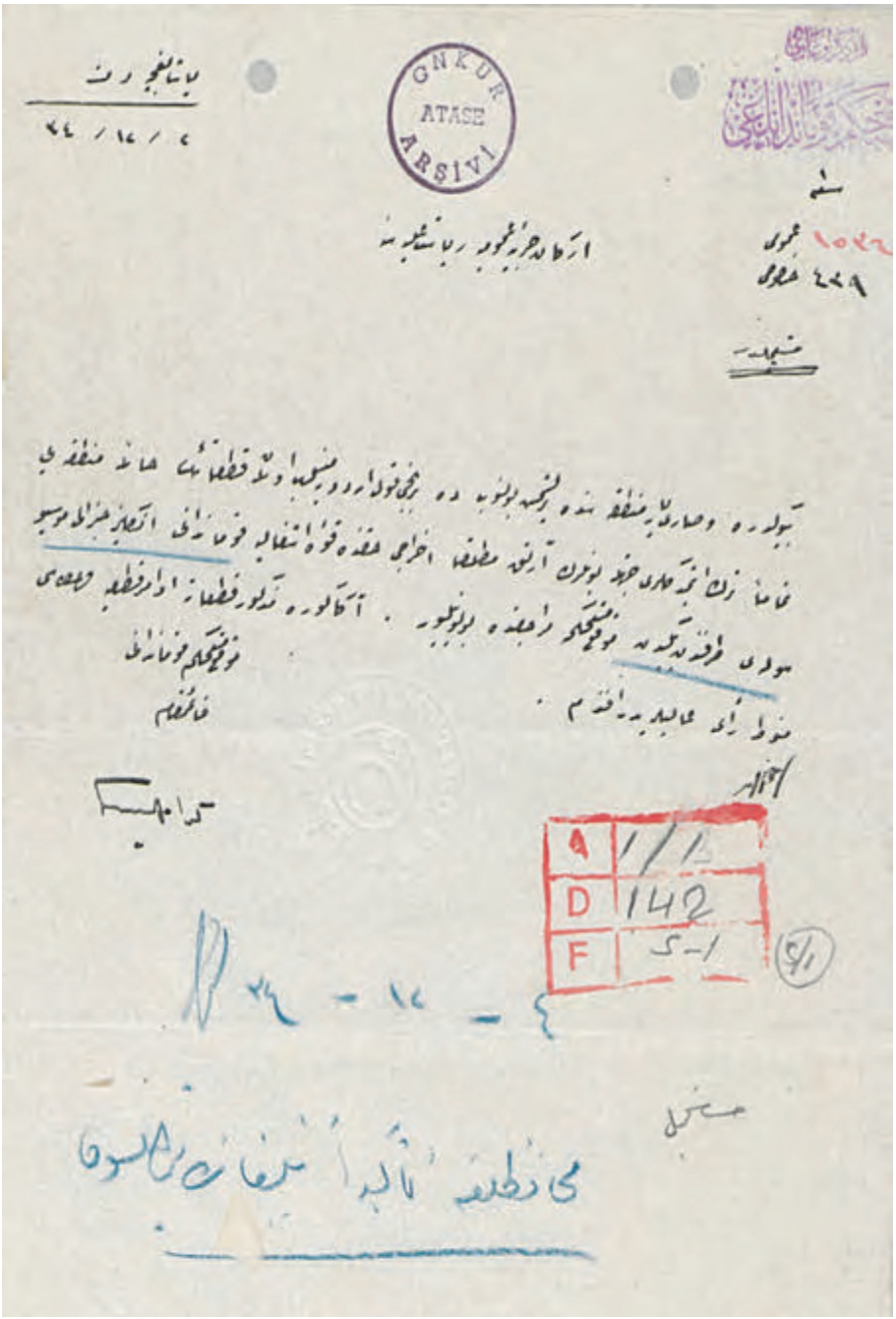

ONKUR ATASE ARSIVI

A 1/1
D 142
F 5-1

BELGE NO. 43

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlık Erkân-ı Harbiyye Riyâseti
2. Şu'be
Târih-i Tesvîdi: 12/12/34

5/12/1918

İstanbul'da Fransız Askerî Hey'eti
Numro 243

Ceneral Bonost'dan Harbiyye Nezâret-i Celîlesine

Devletlü, Saâdetlü Efendim

3 Kânûn-ı Evvel 1918 târih ve 10119 numrolu tahrîrâtınızdan ma'lûmât alındıkdan sonra size anlatdırmağa mecbûr olduğumu zann ederim ki "Türkiye'nin İşgali Ordusu Kumandan Muâvinliği" ser-levhada gösterilen ünvâna protesto ediyorsunuz; 5 Teşrîn-i Sânî 1918 târihli Ceneral Desperey'in emriyle bu ünvân bana resmen verilmiş ve aynı zamânda "Türkiye'nin İşgali Ordusu Kumandanı" makamında olan Ceneral Vilson tarafından gösterilmiş idi.

Resmî mektûblarımda [muharrerâtda] bu ünvânı göstererek muhâberât-ı askeriyye üzerinde Fransız kavânîn ve nizâmâtına tamâmıyla ve harfiyyen mutâbakatdan başka bir şey' yapmıyorum.

Bundan başka zann olunur ki bu ünvân Mütâreke şart-nâmesi ahkâm ve kavânîne mugayir değildir, mâdem ki bu şart-nâmenin 1 ve 7'nci mâddeleri, Osmânlı arâzîsinden muayyen ba'zı nikatın işgali hakkında Müttefiklere tanıtdırıyor.

Her ne olursa olsun, müşkilâtdan ictinâb ârzû olunarak protesto-nâmenizi Ceneral Vilson'a bildirdim. Şunun içindir ki Ceneral Franşe Desperey'e âid mes'ele mevzû'-i bahs olunarak hall olunsun. Bu husûsdaki karâr pek yüksek olan Hükûmete âiddir; eğer Hükûmet fâidesine hükm ederse benim bugünki resmî ünvânım 10119 numrolu bâlâda mezkûr mektûbunuzda bildirdiğiniz "Türkiye'de Kuvâ-yi Müttefika Kumandanlığı Muâvinliği" kaim olur.

20'nci mâdde tatbîkinden ibâret olan techîzât ve malzeme talebine âid husûsâtda ben size beyân etmeğe borçluyum ki Osmânlı ordusu tarafından bütün malzeme veyâ techîzâta veyâ kendi zahâirlerinde gayr-i mevcûd olan şeyleri teslîm etdirmek niyyetinde aslâ bulunmadım. İstanbul'un erzâk iddihârı üssü'l-harekâtı teşkîlâtı hakkında Fransız ordusunun pek ağır vazîfesine inzimâmen bu bâbda Hükûmeti(nizin) taleb etdiği teshîlât ârzûsunu tecdîd ederek temenniyyât-ı vâkıanıza karşı zât-ı atûfîlerine teşekkür ederim.

İhtirâmât-ı fâikamın te'mînini lûtfen kabûl buyurunuz, atûfetlü Paşa Hazretleri.

BELGE NO. 43

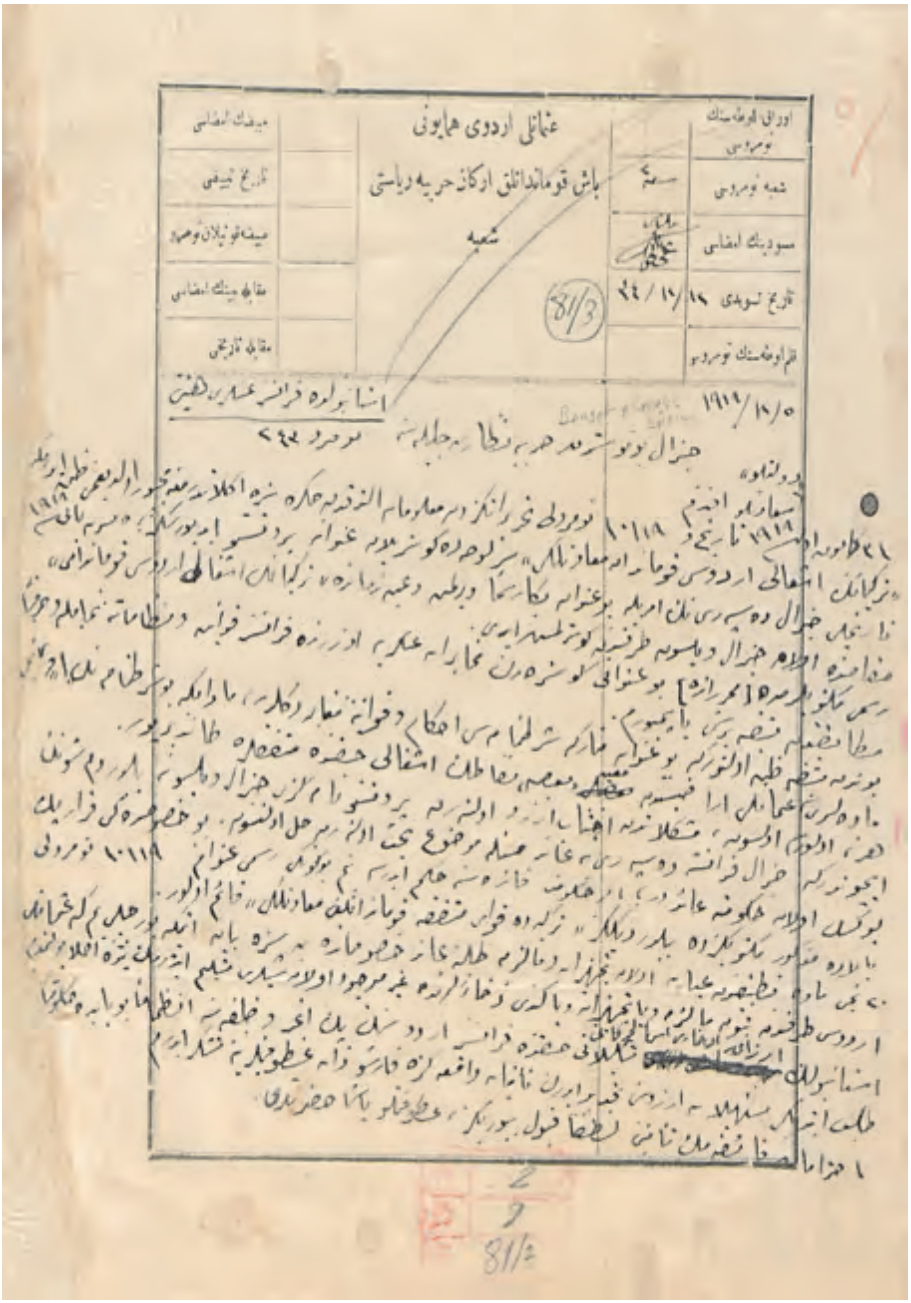

BELGE NO. 44

Mütâreke Komisyonuna/8 Kânûn-ı Evvel 334

Vürûdu
8 minh
Sâat Dakika
10 55

İngiliz Fevka'l-âde Komiserliği
Dersaadet 7 Kânûn-ı Evvel 1918 Numro 1108

Dersaadet'de bulunan İngiliz Hey'et-i Askeriyyesi şehirdeki İngiliz asâkirinin iskân için işgal eyledikleri mahallerin ne münâsib ve ne de maksada kâfî olmadığını bende-nize bildirmişdir.

Zât-ı Âlî-i Nezâret-penâhîlerince dahi ma'lûm olduğu üzere asâkir-i merkumenin bir kısmı ne intizâm-ı askerî nokta-i nazarından müsâid ve ne de bunların kış mevsiminde iskânlarını te'mîn etmeğe kâfî olmayan Beyoğlu'nda vâki' birkaç hânede iskân edilmişlerdir.

Bundan mâ-adâ kuvâ-yi mezkûreyi idâre eden Başkumandan ve maiyyeti hey'etiyle kâtib ve sâirenin ikametine ve ne de kumandanın maiyyeti erkânına âid hayvânâtın iskânına tahsîs kılınan mahaller, bunların istirâhatini te'mîn edecek bir hâlde değildir.

Buna binâen el-yevm bir kısmı zâbitân-ı Osmâniyye tarafından işgal olunan Mekteb-i Harbiyyenin o kısmı ile Türk asâkirinin işgal eylediği Gümüşsuyu Kışlası'nın -bâlâda arz olunan husûsât için isti'mâli zımnında- tahliyesi husûsuna dâir teşebbüsât-ı lâzımeye tevessül eylemelerini Zât-ı Âlî-i Nezâret-penâhîlerinden ricâ eylerim.

150 kadar bâr-gîrin iskânına gelince: Bunların dahi Sipâhî Mektebinin cenûbunda bulunan binâda iskân edilmeleri mümkün olabileceğini istihbâr eyledim.

Emr-i tahliyenin bilâ-teehhür icrâsı ehemmiyyet-i mahsûsayı hâizdir.

Fevka'l-âde Komiser nâmına
Riçırd Veb

Konaklar Müfettişliğine

1- Gümüşsuyu Kışlası el-yevm kimin işgalindedir?

2- Mekteb-i Harbiyyede zâbitân-ı Osmâniyye var mı?

3- Sipâhî Mektebinin cenûbundaki binâ nedir?

Gümüşsuyu Kışlası'nda bizden ne vardır?

Sipâhî Mektebinin cenûbunda bulunan binâ nedir?

BELGE NO. 44

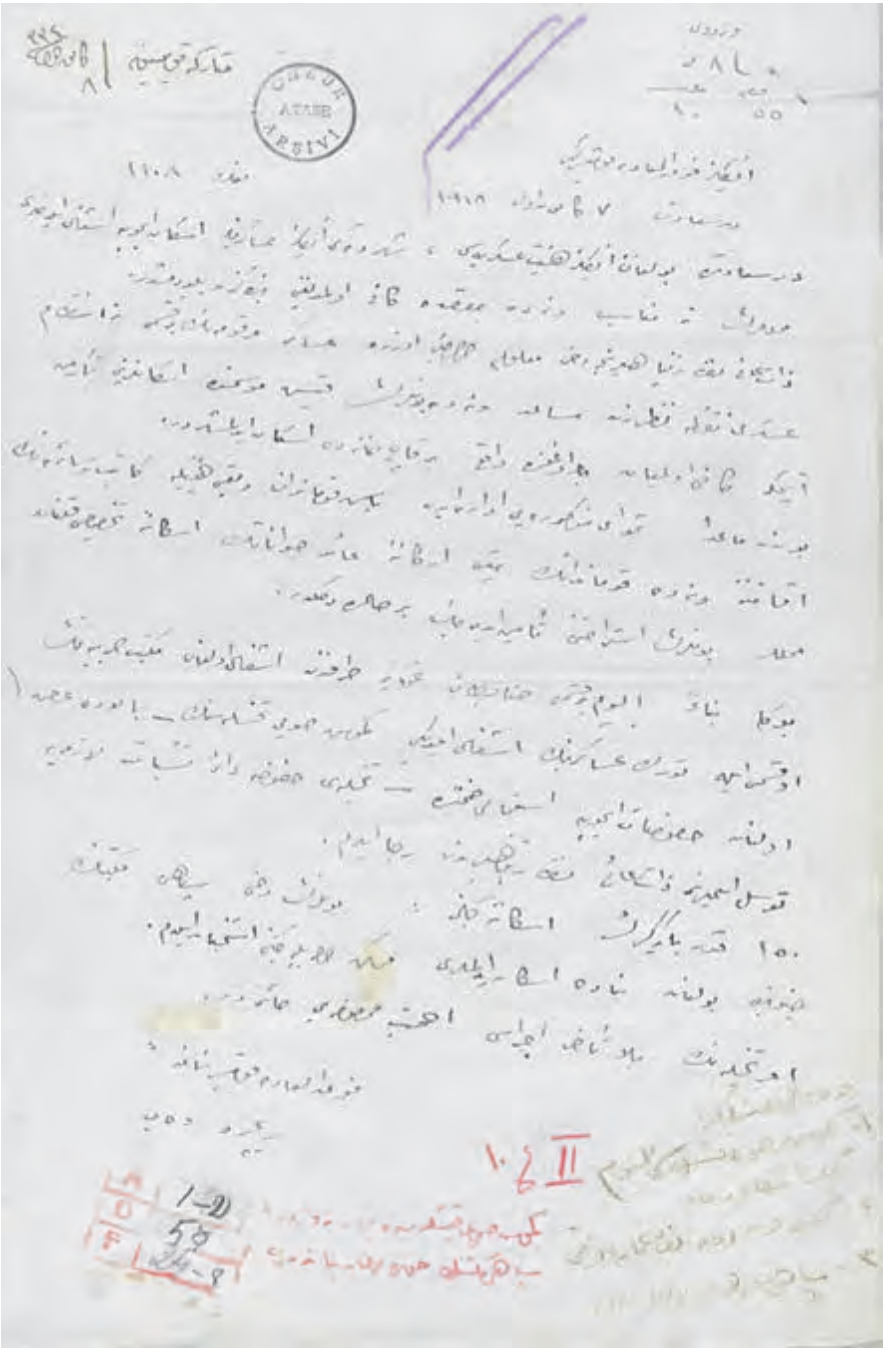

BELGE NO. 44-1

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Dâiresi
2. Şu'be
Numro

Mütâreke Komisyonuna

Fevka'l-âde Komiser nâmına (Riçırd Veb) imzâlı tezkire alındı.

1- Mekteb-i Harbiyyeden henüz işgalimiz altında bulunan aksâmının dahi tahliye edilerek İngilizlerin emrine âmâde kılınması Konaklar Müfettişliğine teblîg edilmişdir. Ancak Mektebde Zât-ı Şahâne'ye âid salonu da ihtivâ' eden Şehzâde-gân Dâiresinin işgal edilmemesi te'mîn olunursa pek muvâfık olur. Aksî takdîrde dâirede mevcûd pek çok kıymetli âsâr ve eşyânın tarafından ta'yîn olunacak murahhaslar muvâcehesinde sebt-i defter etdirilmesi lâzımdır.

2- Gümüşsuyu Kışlası'nın denize nâzır cebhesi tahliye edilmiş ve İngilizlerce hasta-hâne ittihâz olunmak üzere hâzır bulunmuşdur. Esâsen gerek Mekteb-i Harbiyye ve gerek Gümüşsuyu Kışlaları için evvelce Ceneral Vilson'la cereyân eden müzâkere netîcesinde bu Kışla'nın yalnız bir cebhesi taleb olunmuş ve buna başka bir taleb ilâve edilmeyeceği ve bunun son bir ihtiyâc olduğu Müşârün-ileyh Ceneral tarafından ilâve olunarak deniz cebhesi bu sûretle tahliye edilmiş idi. Kışla'nın aksâm-ı sâiresinde memlekete jandarma yetişdirmek gibi pek mühim vazâifi hâiz olan Jandarma Mektebi bulunduğundan ve bu Mektebin başka bir yere nakli hâlen gayr-i mümkin olduğundan her hâlde bu talebden sarf-ı nazar etdirilmesine delâlet buyurulması.

3- Sipâhî Ocağının cenûbunda bulunan ve 60 hayvân kadar alabilecek olan binâ dâhilindeki kıtaât hayvânâtının başka mahallere nakilleri ve ahırların İngilizlere verilmesi îcâb edenlere emir verilmişdir efendim.

11 Kânûn-ı Evvel 334

Harbiyye Nâzırı nâmına
Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reîsi
Ferîk

Pazarcık

Gümüşsuyu Kışlası'nın jandarmaların taht-ı işgalinde bulunan kısmında i'tâsı Umûm Jandarma Kumandanı ...(?) Bey'e İngilizlere telefon edildi. Cevâd Paşa Hazretlerinin emirlerine atfen.

Binâen aleyh bu kâğıd yazılmadı ve yazılmayacak.

BELGE NO. 44-1

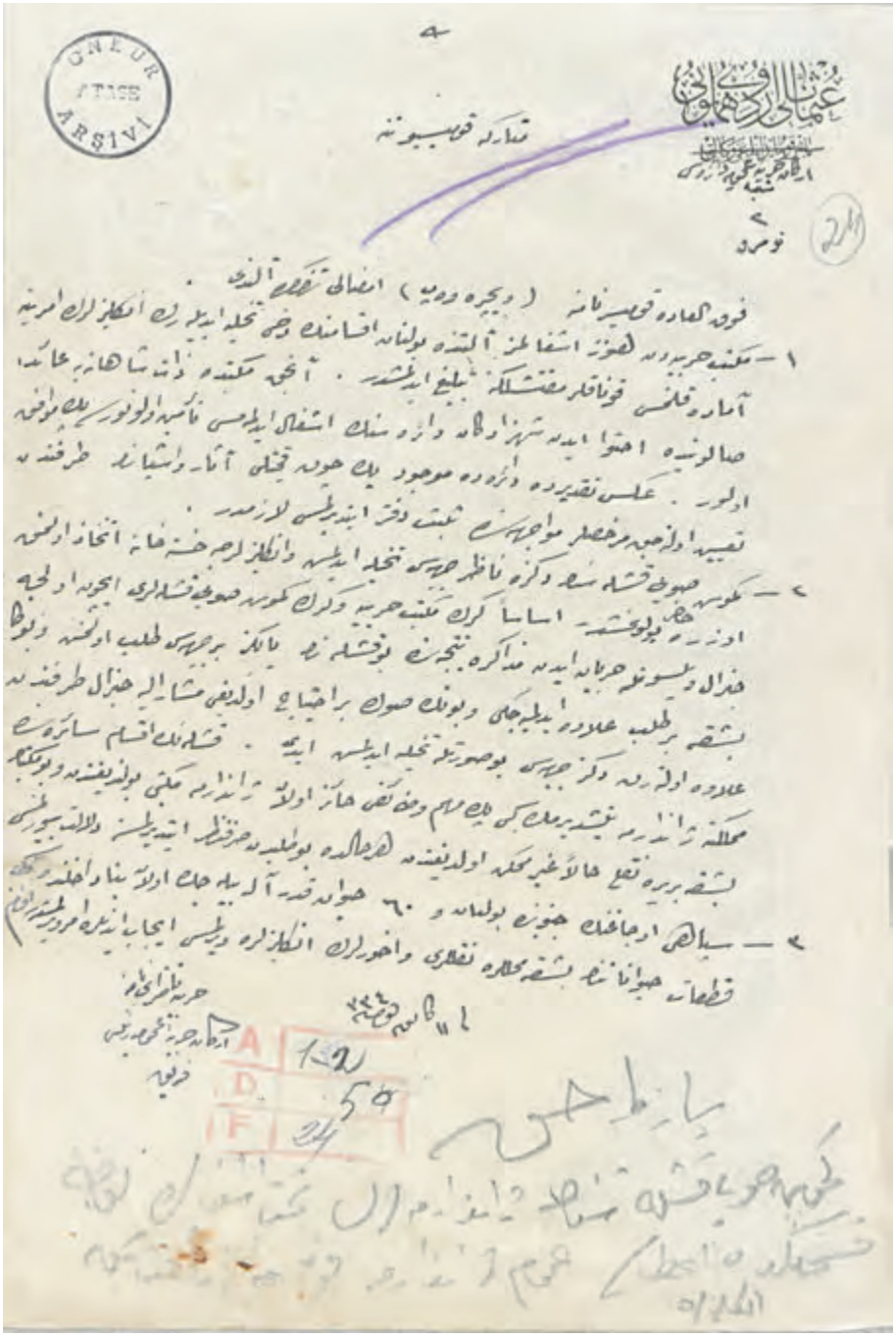

BELGE NO. 44-1a

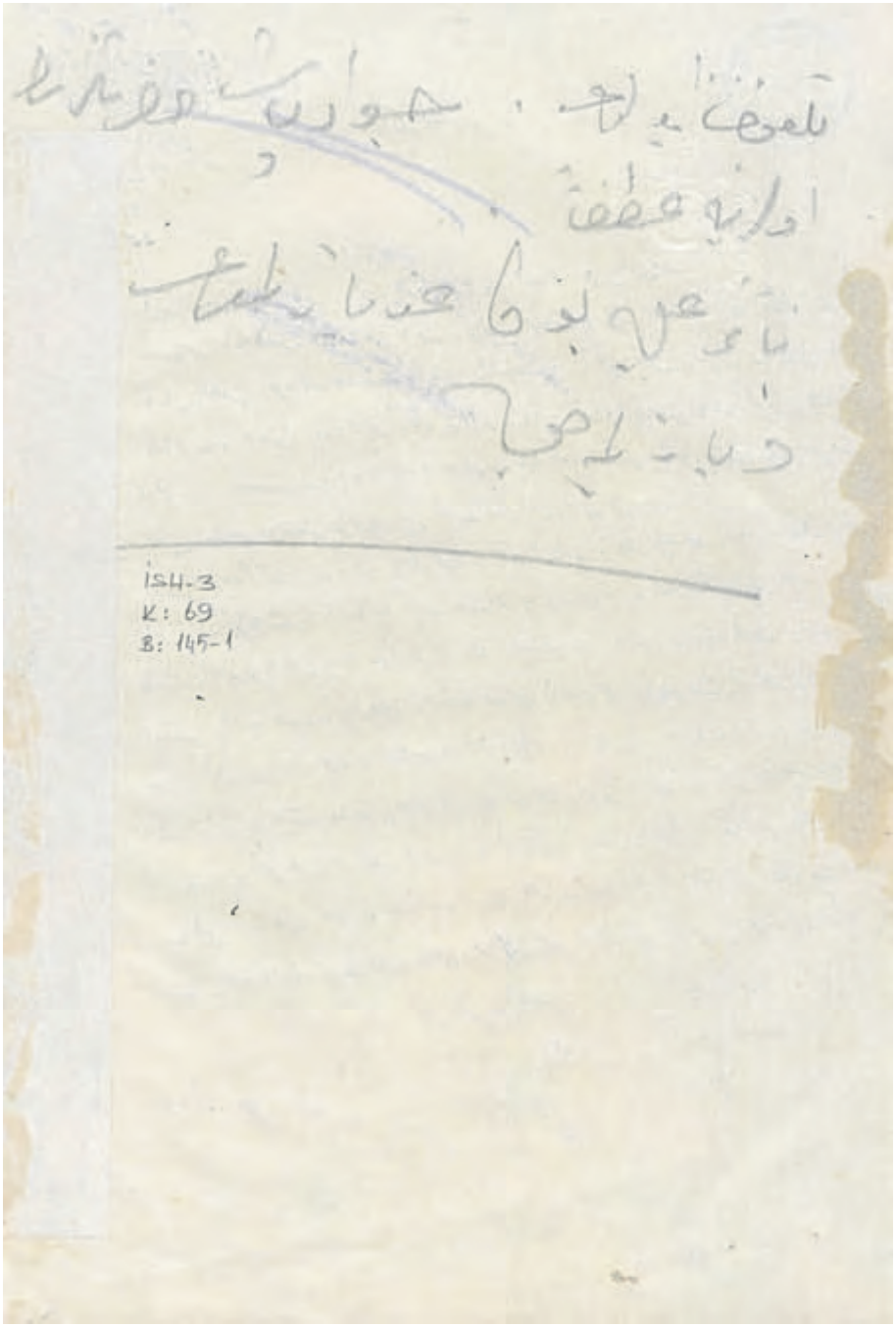

ISH-3
K: 69
B: 145-1

BELGE NO. 45

İstanbul Muhâfızlığı
Erkân-ı Harbiyyesi
1. Şu'be 1. Kısım
Umûmî
Husûsî 27519 Muhtıra

9/12/34

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine

1- İ'tilâf kuvvetlerinden Makriköy ve Ayastefanos'a vürûd edecek kıtaâtın iskânı husûsunda hükûmet-i mahalliyye ve belediyye alâka-dâr görünmeyib boş ve işgal olunabilir emâkinin işgali için -Nezâret-i Celîledeki Komisyondan müsâade taleb etmek üzere- doğrudan doğruya irtibât zâbiti tarafından irâesini taleb etdikleri.

2- Fransız Kumandanı tarafından Davudpaşa Kışlası'nın plânının istenildiği.

3- Makriköy'ünde mezârlık yapacak -arâzî-i hâliye ve emîriyyeden- bir mahal irâesinin taleb olunduğu Makriköy ve Ayastefanos İrtibât Zâbitliğinden iş'âr olunmakla îcâbının âcilen emr ve irâde buyurulması ma'rûzdur.

İstanbul Muhâfızı
Mîr-livâ
(İmza)

BELGE NO. 45

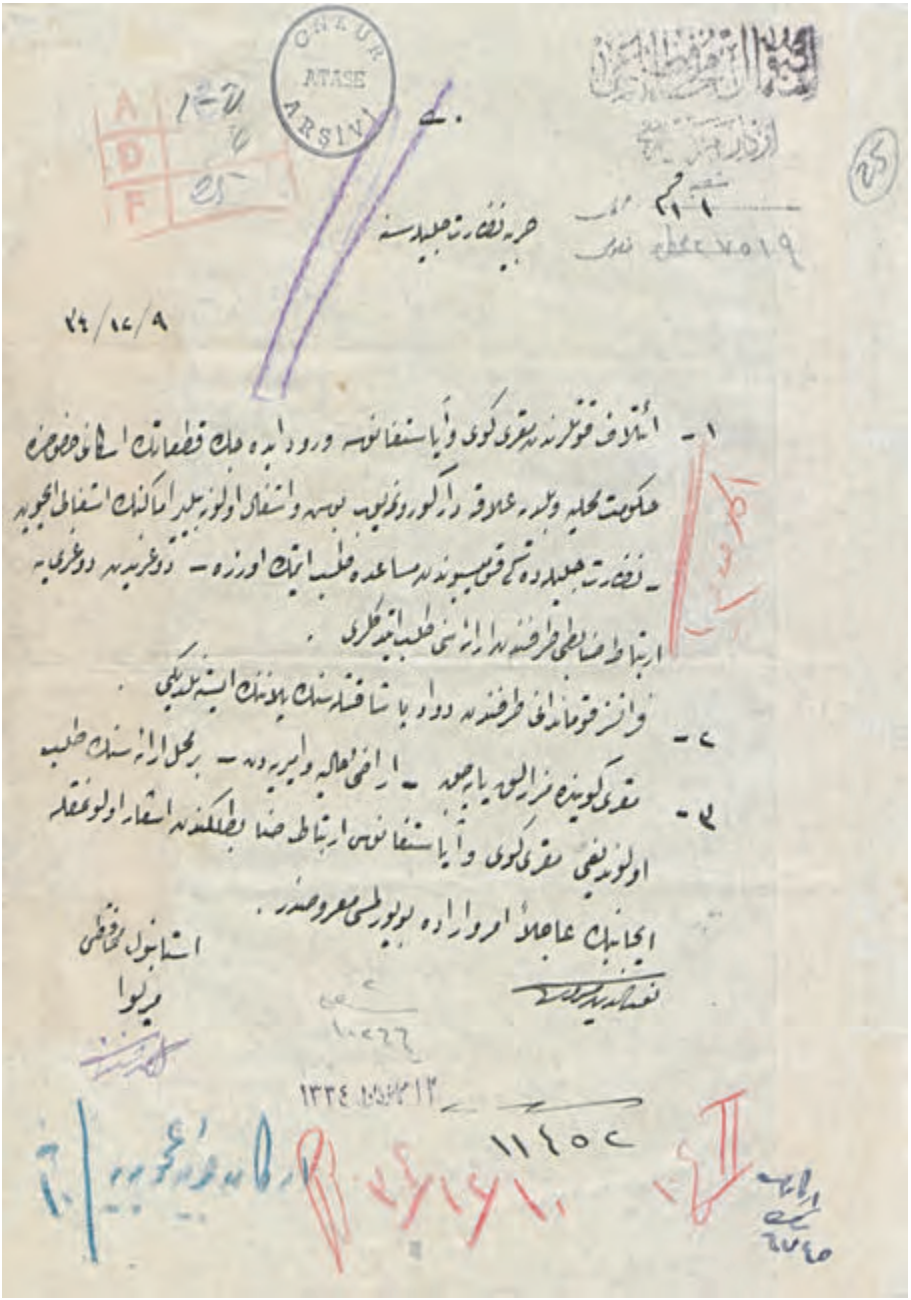

BELGE NO. 45-1

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlık Erkân-ı Harbiyye Riyâseti
Şu'be Numrosu: 2. Şu'be/10266
Târih-i Tesvîdi: 12/12/34
Târih-i Tebyîzi: 14/12

İstanbul Muhâfızlığına

9/12/34 târih ve 27519 numrolu tezkire cevâbıdır.

Husûsî mesâkin tedâriki ve mezârlık mahallinin tefrîki husûsunda Dâhiliyye Nezâret-i Celîlesine yazılan tezkire sûreti merbûtdur.

Nezâret-i Müşarün-ileyhâ ile de doğrudan doğruya te'sîs-i irtibât olunması ve Muhâfızlık, Mü'telifîn kumandanlarıyla pek sıkı münâsebetde bulunmağa mecbûr olduğundan işlerde alâka-dâr makamâtla dâimâ serî' ve tercîhan şifâhî görüşülerek her husûsda muayyen ve kat'î netâyic istihsâline çalışılması ricâ olunur.

Davudpaşa Kışlası esâsen üserâya tahsîs edilmiş ve İ'tilâfçıların elindedir. Plânı yoksa Konaklar Müfettişliği ile temâs edilerek tanzîm etdirilmesi îcâb eder.

(İmza)

BELGE NO. 45-1

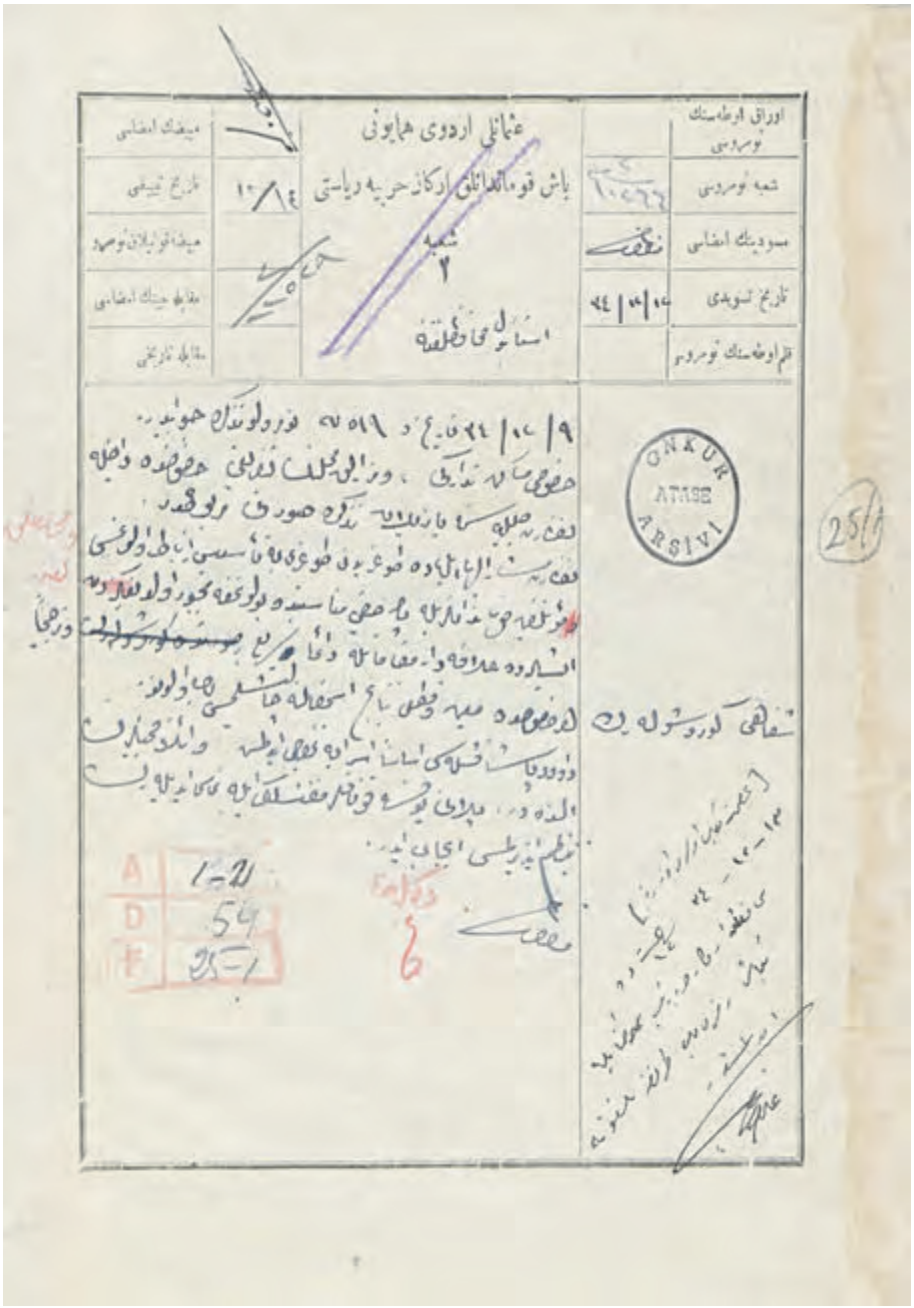

BELGE NO. 45-2

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlık Erkân-ı Harbiyye Riyâseti
Şu'be Numrosu: 2. Şu'be/10266
Târih-i Tesvîdi: 12/12/34
Târih-i Tebyîzi: 14/12

Dâhiliyye Nezâret-i Celîlesine

Makriköy ve Ayastefanos'a gelen İ'tilâf kuvvetlerinin iskânı için ba'zen mebânî-i husûsiyyeye ihtiyâc görülmekde ve buna karşı me'mûrîn-i mülkiyye ve belediyye alâka-dâr bulunmamakdadır.

Ahîren İ'tilâfcılar Makriköy'ünde mezârlık yapılabilecek arâzî-i hâliye ve emîriyyeden bir mahall taleb etmişlerdir. Gerek bu mahallin tefrîkiyle doğrudan doğruya İstanbul Muhâfızlığına teblîgi ve gerekse mebânî-i husûsiyye tedârikinde me'mûrîn-i mülkiyye ile belediyyenin alâka-dâr bulunarak bu husûslarda İstanbul Muhâfızlığıyla te'sîs-i irtibât etmelerinin emir buyurulması ve netîceden Nezâret-i âcizîye de ma'lûmât i'tâsı ricâ olunur. Ol bâbda

(İmza)

BELGE NO. 45-2

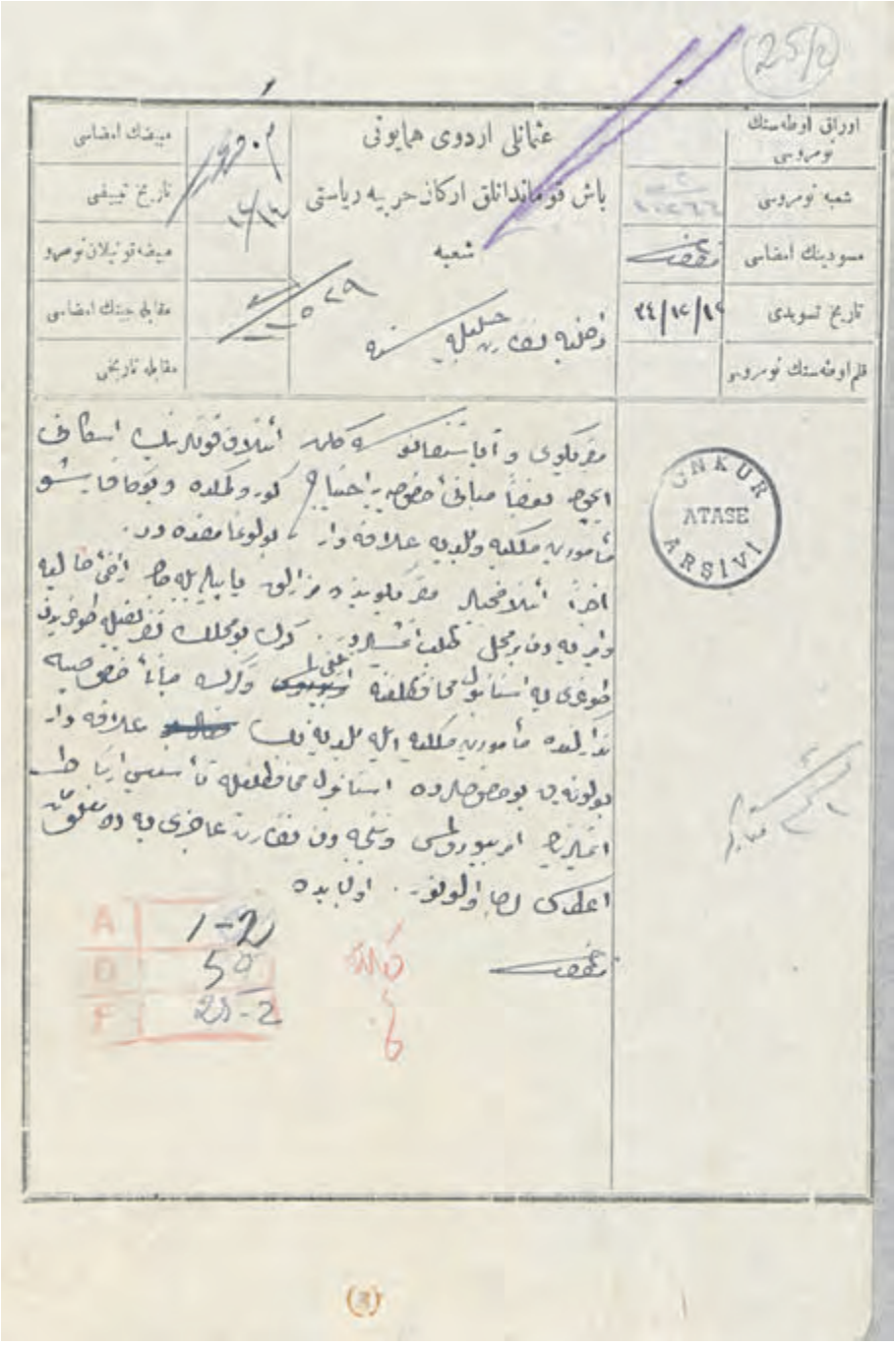

اوراق اوطه‌سنك نومروسی		عثمانلی اردوی همایونی	میدك امضاسی
شعبه نومروسی		باش قوماندانلق ارکان حربیه ریاستی	تاریخ تبیغی
مسودینك امضاسی		شعبه	میدك تونیلان نومرو
تاریخ تسویدی	۲۴/۱۲/۱۹		مقابله جیتك امضاسی
قلم اوطه‌سنك نومروسو			مقابله تاریخی

ANKARA ATASE ARSIVI

A 1-2
D 50
F 23-2

BELGE NO. 46

Harbiyye Nezâreti
Levâzımât-ı Umûmiyye Dâiresi
İkinci Şu'besi
10933
4057

Birinci Kolordu Ahz-ı Asker Hey'etinde Müteşekkil
Mütâreke Komisyonu Reîsi Hilmî Paşa'ya

İstanbul Gümrük Dâiresinin karşısında fıçı i'mâlât-hânesi ittihâz olunan binânın yanındaki Nizâmiyye Erzâk Anbarına âid soda kostik, potas kostik ve tehî mevzûât ile Fransızlar tarafından işgal edilen Sarayburnu Nizâmiyye Erzâk Anbarından tahliye edilen dîger eşyâ' vaz' edilmiş olan anbarın dahi bu kere serîan tahliyesi Fransız zâbitân tarafından bi'l-mürâcaa şifâhen taleb edilmiş ve Anbar Müdîriyyetince eşyânın vaz'ı için başka bir mahall mevcûd olmadığından tahliyesi mümkün olamayacağı cevâben beyân edilmiş ise de mezkûr anbarın kendilerine lüzûmu olduğundan tahliyesinde ısrâr etmekde oldukları mezkûr Anbar Müdîriyyetinden bildirilmişdir. Esâsen Sarayburnu Anbarının tahliye edilmesi hasebiyle gümrük anbarları üst üste eşyâ' ve sâire ile dolu olub tahliyesi taleb olunan anbardaki soda ve sâireyi vaz' edecek hiçbir mahall olmadığından tahliyesi mümkün olamayacağının ve ba'de-mâ bu gibi şeyler için doğrudan doğruya müessesâta mürâcaat olunmayarak kendi kumandanları vâsıtasıyla Nezâret-i Âcizîye mürâcaat edilmesi lâzım geleceğinin tefhîm ve te'mîn (etdirilmesi) esbâbının serîan istikmâli ve inbâsı ehemmiyyetle mütemennâdır. 15-16/12/34

Harbiyye Nâzırı nâmına
(İmza)

BELGE NO. 46

BELGE NO. 47

Umûmî Erkân-ı Harbiyye Dâiresi
2. Şu'be
10312

19/12/34

Ceneral Vilson Cenâblarına

Ayastefanos Tayyâre İstasyonu Müdîriyyetinden 12/12/34 târihli takrîrle bildirildiğine nazaran 13 Teşrîn-i Sânî 334'de ...(?) köyüne gelen İki Yüz Kırk Birinci Fransız Sahrâ Topçu Âlâyının Tayyâre İstasyonu'na âid olub mezkûr köyde bulunan otuz bin kilo çayır ve deposu ittihâz edilen mahaldeki ispit, parmaklık, kuşak, kereste, bakraç, belleme ve sâire gibi eşyâları kısmen ihrâk etdikleri ve kısmen alıb birlikde götürdükleri ve Umûr-ı Havâiyye deposundaki kerestelerin mahall-i mezkûrdaki Fransız zâbitân ve efrâdı tarafından bilâ-me'zûniyyet cebren alınmakda olduğu mezkûr Depo Müdîriyyetinin 11/12/34 târihli takrîrinden anlaşılmağla eşyâ'-yi ma'rûzanın ve tahtaların iâdesine müteallik muâmelenin îfâsı ve men'-i tekerrürü esbâbının istikmâl buyurulması ricâsıyla takdîm-i ihtirâmât eylerim.

Harbiyye Nâzırı nâmına
Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reîsi
Ferîk

BELGE NO. 47

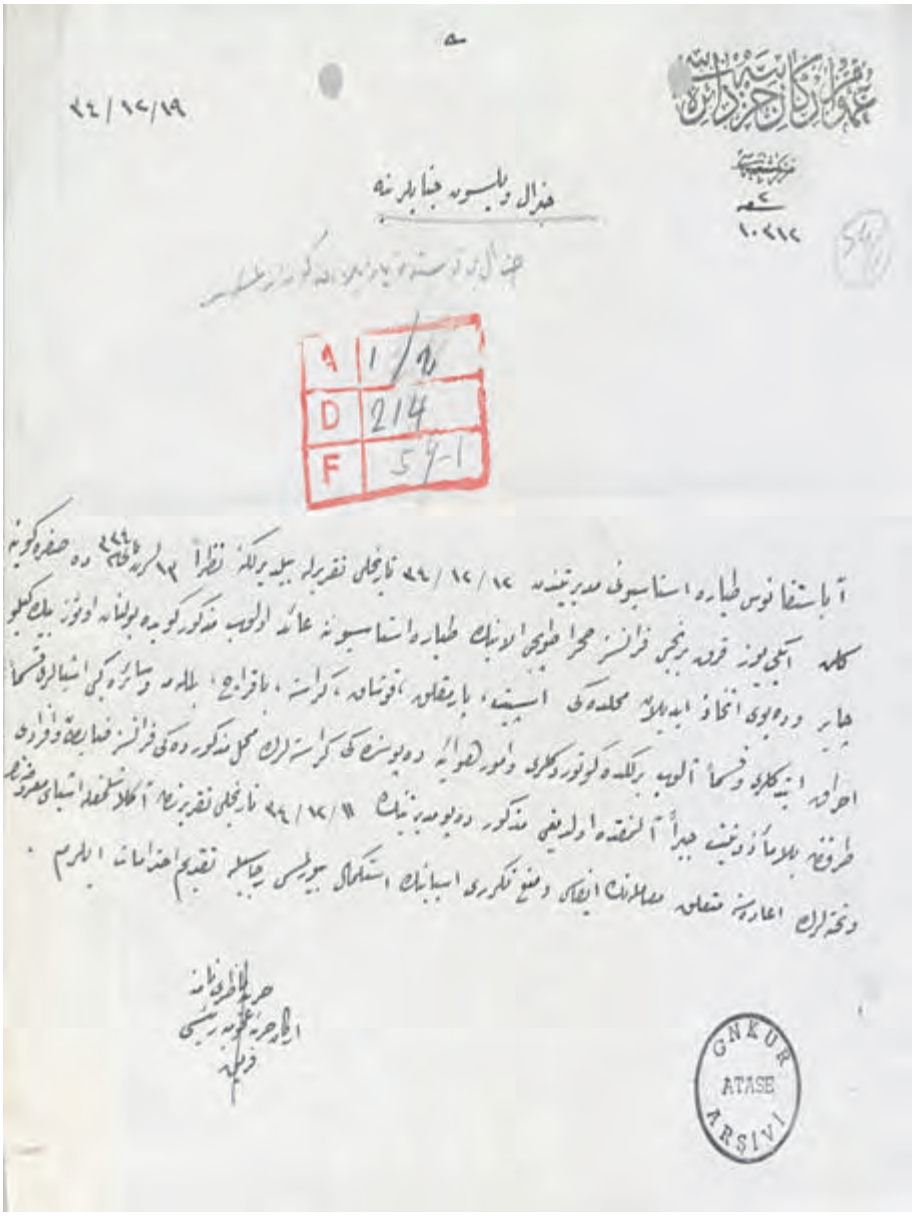

BELGE NO. 48

Harbiyye Nezâreti
Levâzımât-ı Umûmiyye Dâiresi
Üçüncü Şu'besi
Numro { Umûmî
Husûsî 4899

Birinci Kolordu-yi Hümâyûn Ahz-ı Asker Hey'eti Riyâsetine

Mekteb-i Harbiyyeyi işgal eden İngiliz me'mûrîni tarafından mektebdeki karyolalardan yetmiş adedinin taleb olunduğu Mekâtîb-i Harbiyye Müdîriyyet-i Umûmiyyesinden mevrûd takrîr mündericâtından anlaşılmış ve talebeye mahsûs olan mezkûr karyolaların doğrudan doğruya verilmemesi ve taleb edecekleri bu gibi şeyleri ale'l-usûl taleb etmeleri îcâb edeceğinin lisân-ı münâsible tefhîmi hakkında mezkûr Mekteb Müdîriyyetine emir verilmiş ve bu sûretle hareket edilmesinin te'mîn buyurulması için de Hâriciyye Nezâretinde müteşekkil Mütâreke Komisyonu Riyâsetine iş'ârda bulunulmuşdu. Bu husûs hakkında mezkûr Komisyon Riyâsetinden cevâben vârid olan tezkirede işgal olunacak mebânî ve buna müteferri' husûsât ile Riyâsetiniz tahtında müteşekkil komisyonun meşgul olduğu iş'âr edilmekde olduğundan sâlifü'z-zikr mes'ele hakkındaki muktezânın te'mîn ve netîcesinin inbâ' buyurulması mütemennâdır. 28 Kânûn-ı Evvel 334

Levâzımât-ı Umûmiyye
Reîsi
(İmza)

Mebânî hakkında olunacak muâmelenin hasbe'l-taalluk îfâsı zımnında bunun Konaklar Müfettiş-i Umûmîliğine takdîmi ma'rûzdur. 4 Kânûn-ı Sânî 335

Üçüncü Kısım Âmiri
Binbaşı
(İmza)

BELGE NO. 48

BELGE NO. 49

Harbiyye Nezâreti
Tahrîrât-ı Ecnebiyye ve Tercüme Kalemi
548

Harbiyye Nâzır-ı Celîli Paşa Hazretlerine Selânik İngiliz Kuvâsı Kumandanı Ferîk Ceneral Vilson Tarafından Vârid Olan 28 Kânûn-ı Evvel 1918 Târih ve 1120 Numrolu Merbût İngilizce Tahrîrâtın Tercümesi

Efendim,

Osmaniye Telsiz Telgraf İstasyonunda el-hâletü hazihi pek fazla mikdârda me'mûrîn-i Osmâniyye'nin bulunduğunu arz ile kesb-i şeref eylerim, nitekim:

Me'mûrîn-i fenniyyeden olarak 5 zâbit ile 35 sâir rütbeden

Me'mûrîn-i gayr-i fenniyyeden olarak 30 sâir rütbeden

(Binâberîn) fennî me'mûrînden onunun (dördü telefoncu ve altısı telgrafcı) ve gayr-i fennî me'mûrînden on beşinin (tarafınızdan) kaldırılması taleb olunur.

Bu tenkihâtdan sonra kalacaklar:

5 zâbit

5 âteşci

1 elektrikci

10 telgrafcı

2 âteşci

1 hidmetci

5 küçük zâbitân ve bahriyyeli

1 şoför

Mutî'-i bende-niz olmakla müftehir
Ferîk Ceneral
(Vilson)

Tercüme aslına mutâbıkdır.
(Mühür-İmza)

BELGE NO. 49

٥٠

حرب ناظر علیلی پاشا حضرتلرینه سلانیک انکلیز قونسلاتی فریعه
جنرال ویلسوندن افندینه وارد اولان ۲۸ کانون اول ۱۳۳۸ تاریخ و ۱۱۲۰ نومرولو
ربوط انکلیزجه تحریراتک ترجمه‌سی

٥٤٨

GNKUR ATASE ARŞİVİ

افندیم ،

عثمانیه تلسز تلفراف استاسیونده الحاق اولنان فصله مقدار ٥ مأموریه عثمانیک بولندیغی عرض ایلدکده شرف ایلدم ، تقریم :

مأموریه فنیه‌دن اولمه ٥ ضابط ایله ٤٥ سائر تبعه‌دن
مأموریه غیر فنیه‌دن اولمه ٢٠ سائر تبعه‌دن

باریه فنی مأموریندن اونک (دردی تلفونجی و آلتمش تلغرافجی) و غیر فنی مأموریندن اون بشنک مرخص‌دن قالدیرلمسی طلب اولنور .

بونلرک اسمالری صکره قالم‌جقدر :

٥ ضابط
٥ آتشجی
١ اکلیزجی
١٠ تلغرافجی
٢ آتشجی
١ فدنجی
٥ کوچک ضابطان و بحریلی
١ شوفور

A 1-9
D 53
F 54-18

مطبع سنه‌کز اولمقدمنجه
فریق جنرال
(ویلسون)

ترجمه‌سی مطابقدر .

BELGE NO. 49-1

Umûmî Erkân-ı Harbiyye Dâiresi
İkinci Şu'besi
Numro
10550

2/1/35

İ'tilâf Kuvvetleri Kumandanı Ceneral Vilson Cenâblarına

29/12/1918 târih ve 1120 numrolu Tezkire-i Âlîlerinde Osmaniye Telsiz İstasyonundaki Türk me'mûrlarının adedinin çok olduğundan bahs etmiş ve bir kadro ta'yîn ederek bu mikdârın tenzîli taleb buyurulmuş idi. (Nâmlarına, Kaim-makam Hambri) imzâsıyla alınan 3/1120 numrolu tezkirede ise Türk me'mûrlarının bütün bütün oradan kaldırılması ârzû edilmekdedir. Hangi talebin ârzûları dâhilinde olduğunun lûtf-i iş'ârını ricâ ederim.

Harbiyye Nâzırı

BELGE NO. 49-1

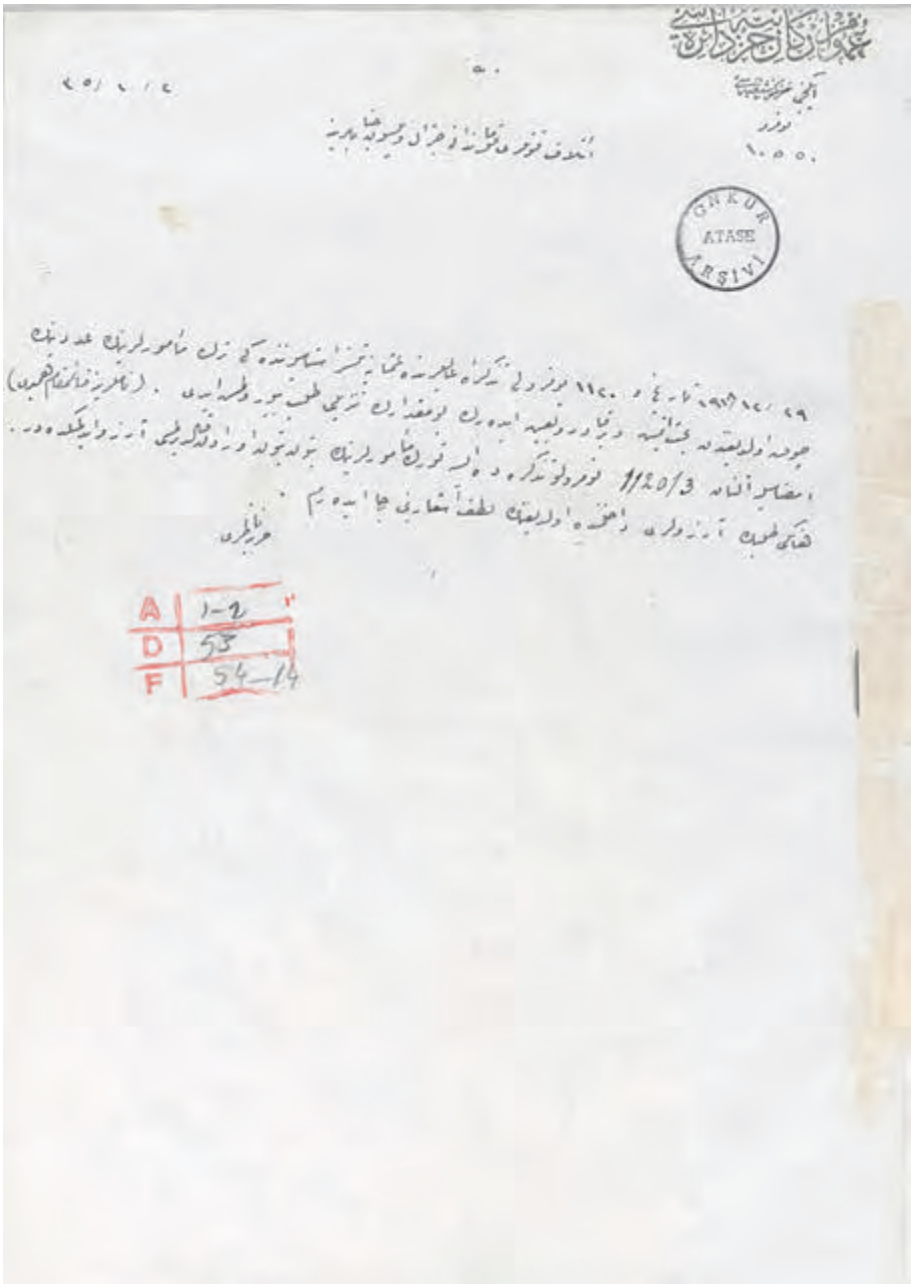

ONUR ATASE ARSIVI

A	1-2
D	53
F	54-14

BELGE NO. 49-2

Nezâret-i Umûr-ı Bahriyye
Üçüncü Dâire
3. Şu'be
Husûsî 16
Umûmî 61575

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine

Devletlü Efendim Hazretleri

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Dâiresi İkinci Şu'be ifâdesiyle muharrer 28 Rebîü'l-evvel 1337/30 Kânûn-ı Evvel 1334 ve 10550/11830 numrolu Tezkire-i Nezâret-penâhîleri cevâbıdır:

Osmaniye Telsiz Telgraf Merkezine mensûb me'mûrîn-i fenniyyenin adedi, taleb-i vâki' mûcibince, otuza tenzîl edilmişdir. Me'mûrîn-i gayr-i fenniyye nâmı tahtında zikr edilenler ise esâsen İstasyonun malzeme ve sâir hidemât-ı sakilesi nakliyyâtında müstahdem ve İstasyon ile hiçbir münâsebetleri olmayan ve hâric-i İstasyonda mahsûs(?) barakalarda ikamet eden nizâmiyye amele efrâdından olub Mütâreke'den mukaddem mikdârları seksen iken el-yevm terhîs sebebiyle, on bire tenezzül etmiş ve bu mikdâr efrâdın büsbütün kaldırılması değil belki mikdârının sâbıkı kadar olmazsa bile her hâlde kırk ilâ elliye iblâğı ve aksî hâlde İstasyon nakliyyât ve tanzîfâtının külliyyen sekte-dâr olacağı ma'lûm-ı sâmîleri buyurulmak üzere ol bâbda emr ü fermân hâzret-i men lehü'l-emrindir./6 Kânûn-ı Sânî 335

Bahriyye Nâzırı nâmına
(İmza)

BELGE NO. 49-2

BELGE NO. 49-3

Harbiyye Nezâreti
Tahrîrât-ı Ecnebiyye ve Tercüme Kalemi
617

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine Selânik Kuvâ-yi İ'tilâfiyye Kumandanı Ceneral Vilson Tarafından Vârid Olan 31 Kânûn-ı Sânî 919 Târih ve 3/1120 Numrolu Merbût İngilizce Tahrîrâtın Tercümesi

31 Kânûn-ı Evvel 918 târih ve 3/1120 numrolu mektûbda bahs eylediğim me'mûrîn-i Osmâniyye'nin henüz Okmeydanı'ndaki Telsiz Telgraf İstasyonu'nda bulundukları cihetine celb-i dikkat eylerim.

Bu sebeble Osmânlı Bahriyyesine mensûb olduğunu bildiğim bu eşhâsın Beş Şubat'da oradan alınmalarının te'mînini ricâ ederim.

Ceneral Vilson nâmına
İmzâ:
...

Merbût aslına mutâbıkdır./2 Şubat 335
(Mühür-İmza)

BELGE NO. 49-3

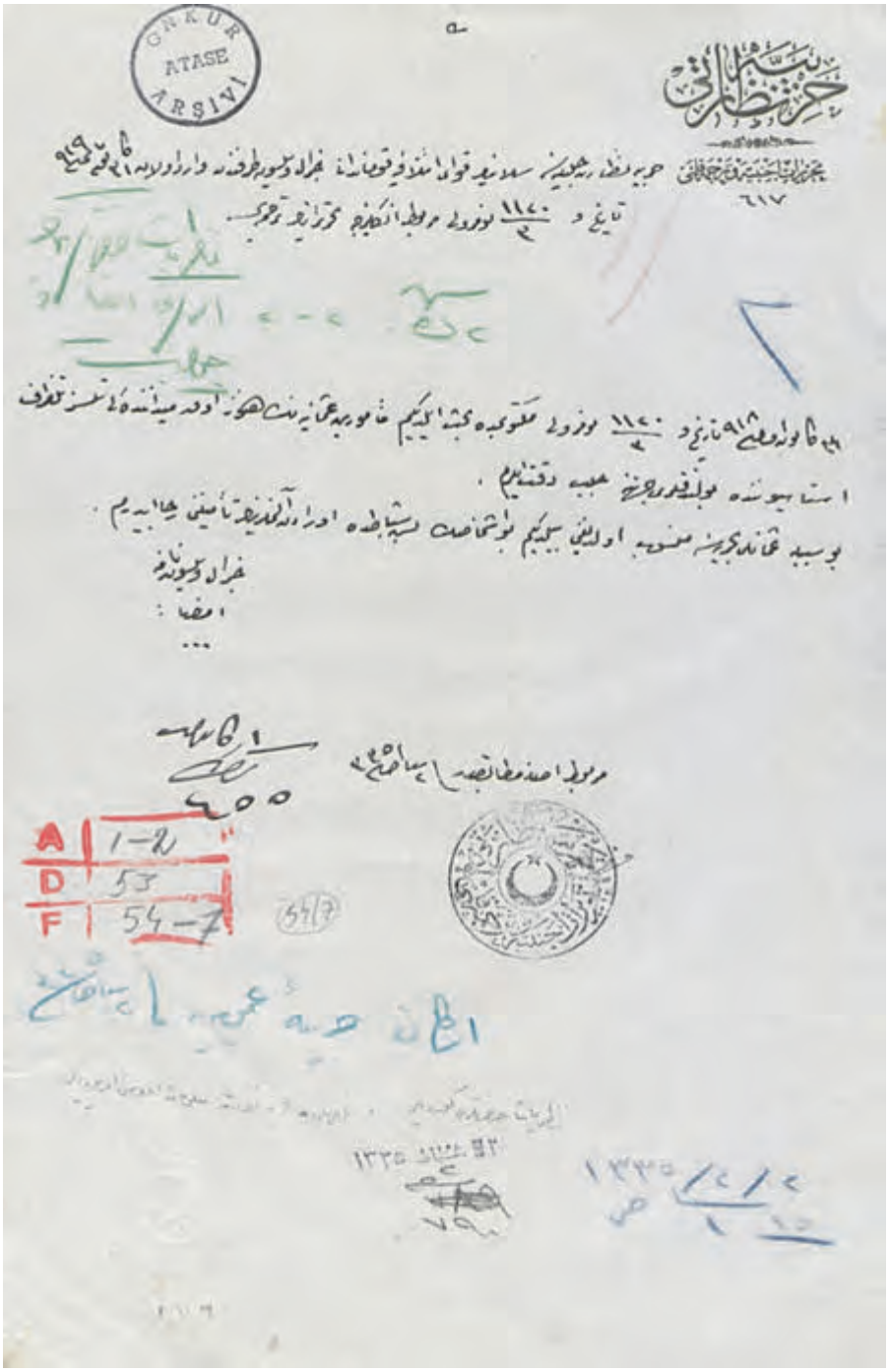

BELGE NO. 49-4

Nezâret-i Umûr-ı Bahriyye
Birinci Dâire
Şu'be
Husûsî 79
Umûmî 61918

Gayet müsta'celdir.

3/2/35

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine

Devletlü Efendim Hazretleri

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Dâiresi İkinci Şu'besinden muharrer 2235 numrolu ve 2/2/35 târihli Tezkire-i Devletleri cevâbıdır: Osmaniye İstasyonu mesâfe-i baîde ve Avrupa ile muhâbere etmekde ve burada Osmânlı, İngiliz ve Fransız me'mûrları müştereken çalışmakdadır. Karadeniz, Marmara, Adalar Denizi gibi yakın mesâfelerde bulunan Osmânlı askerî transportlar ve tarassud sefâini ile muhâbere husûsunda Okmeydanı merkezinde dahi Osmânlı me'mûrlarının da bulunması zarûrîdir. Esâsen İstasyon, Düvel-i Mü'telifenin talebi üzerine İstasyon'da bulunan Osmânlı me'mûrîni hadd-i asgarîye tenkis edilmiş ve Düvel-i Mü'telife me'mûrîni ile birlikde îfâ-yi vazife etmekde bulunmuşdur. Bu sûret-i tesviyenin İngiliz Selânik Kuvvetleri Kumandanlığına teblîg edilmesi İngiliz Fevka'l-âde Komiseri Ataşe-navallığına 8 Kânûn-ı Sânî 35 târihinde iş'âr edilmiş olduğu gibi 28 Kânûn-ı Sânî 35 târihinde dahi İstasyon'daki Türk zâbit ve efrâdın büsbütün tahliyesi hakkındaki teklîfden sarf-ı nazar edilmesi te'kîd edilmişdir.

Mütâreke-nâme'nin on ikinci mâddesinde "Hükûmet muhâberâtı müstesnâ olmak üzere telsiz telgraf ve kabloların İ'tilâf tarafından murâkabe edileceği" muharrerdir. Binâen aleyh Ceneral Vilson'un Okmeydanı'ndaki Telsiz Telgraf İstasyonu'nda bulunan me'mûrîn-i Osmâniyye'nin büsbütün oradan alınması hakkındaki talebi Mütâreke-nâme ahkâmına da mugayir bulunduğundan taleb-i vâkiden sarf-ı nazar edilmesi husûsunun der-akab mezkûr Kumandanlığa iş'âr buyurulması bâbında emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Bahriyye Nâzırı
(İmza)

BELGE NO. 49-4

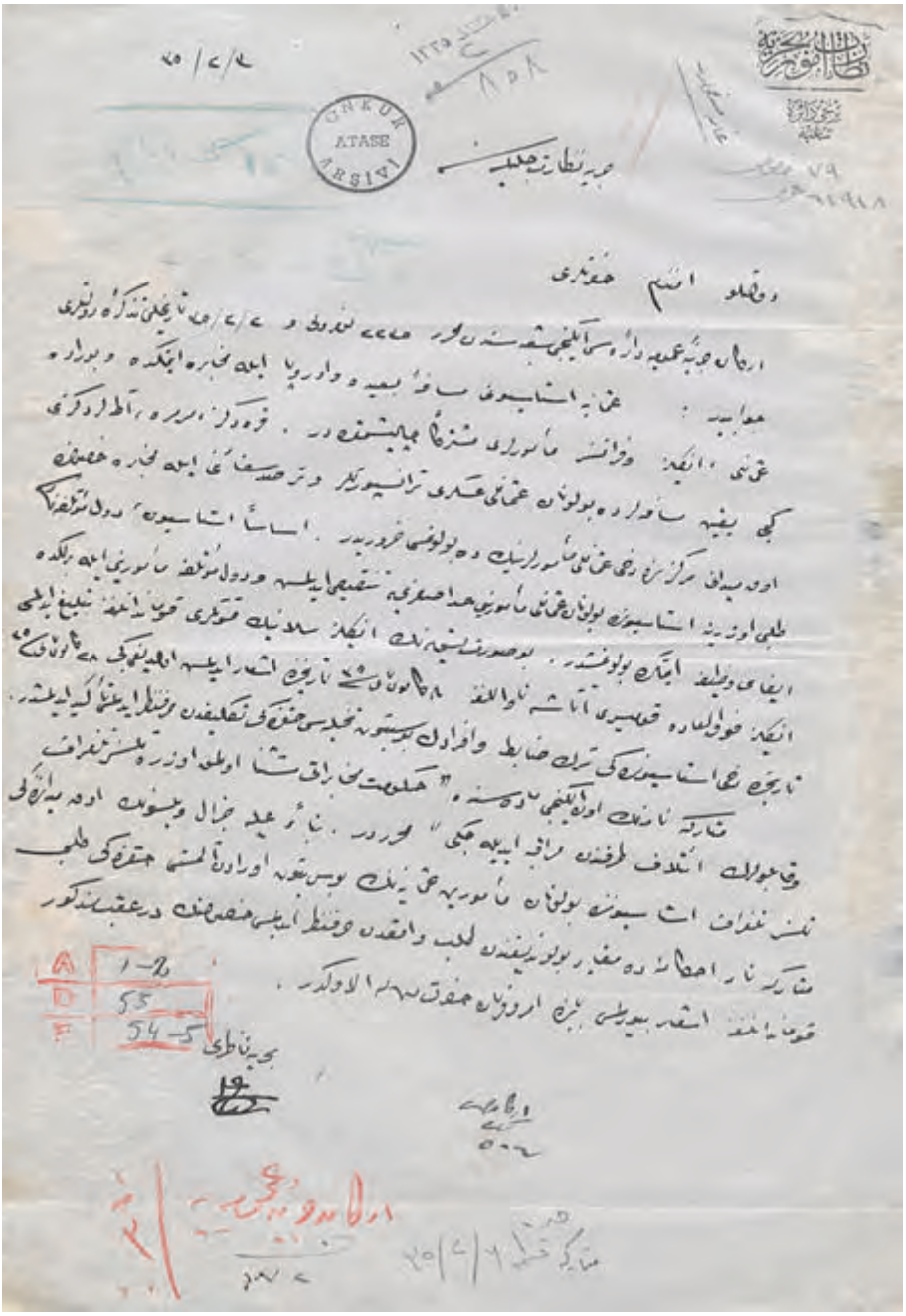

BELGE NO. 49-5

Harbiyye Nezâreti
Tahrîrât-ı Ecnebiyye ve Tercüme Kalemi
633

Harbiyye Nâzır-ı Celîli Paşa Hazretlerine Dersaadet'de
İngiliz Karâr-gâh-ı Umûmîsinden Vârid Olan 8 Şubat 919 Târih
ve 3/1120 Numrolu İngilizce Mektûbun Tercümesi

Benim 31 Kânûn-ı Evvel ve 31 Kânûn-ı Sânî târihli ve 3/1120 numrolu mektûblarımda zikr edilmiş olduğu vechle Okmeydanı Telsiz Telgraf İstasyonu Osmânlı mürettebâtı 12 Şubat 1919 târihinde dahi daha orada kalacak olurlarsa bu husûsa me'mûr edilen İngiliz zâbitinin bunları oradan çıkarmak emrini aldığı berây-i ma'lûmât arz olunur.

Selânik İngiliz Kuvâsı Başkumandanı nâmına
Kaim-makam
.....

Merbût aslına mutâbıkdır./9 Şubat 335
(Mühür-İmza)

BELGE NO. 49-5

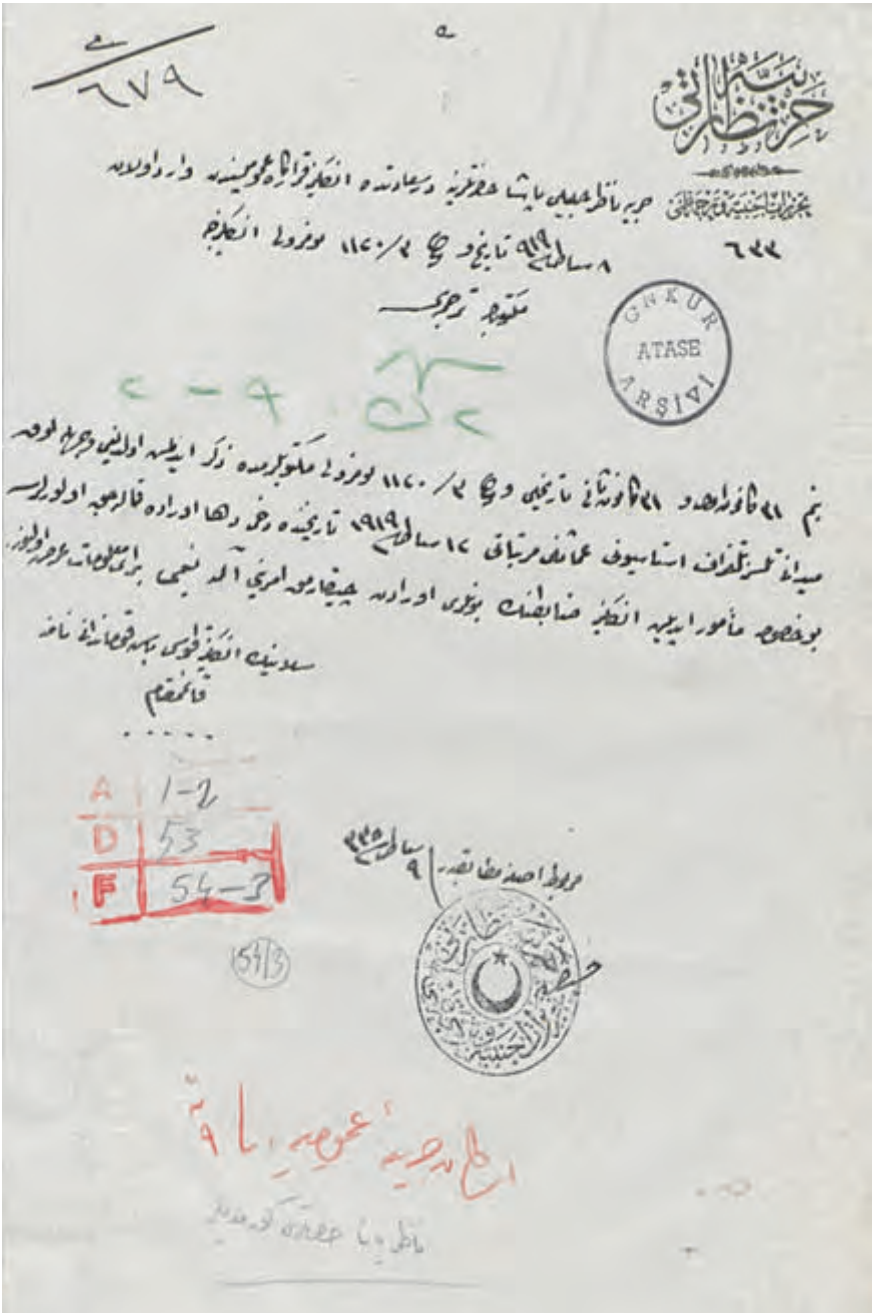

BELGE NO. 49-6

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
Şu'be
Numro
561

10/2/35

Mekteb-i Harbiyyede İngiliz Selânik Kuvvetleri Başkumandanlığına

8 Şubat 19 târih ve 633 numrolu Tezkire-i Asîl-âneleri dîgerleri gibi âidiyyeti cihetiyle Bahriyye Nezâretine aynen teblîg kılındığı ve Nezâret-i Müşârün-ileyhâya âid bu istasyonlar için vuku' bulacak mutâlebâtda doğruca Nezâret-i mezkûreye mürâcaat tesrî'-i muâmeleyi mûcib olduğu arz olunur.

Harbiyye Nâzırı

BELGE NO. 49-6

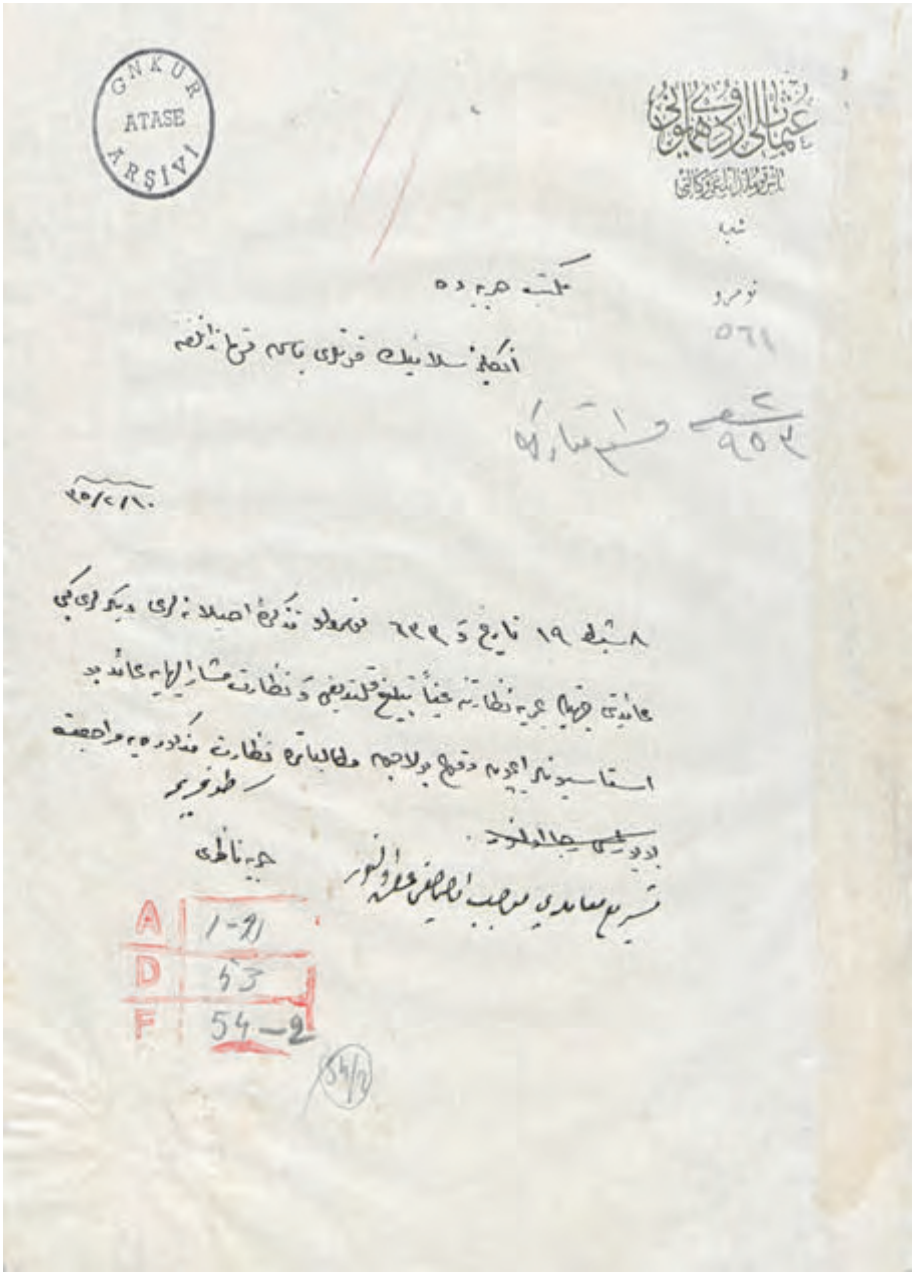

GNKUR ATASE ARŞİVİ

A 1-21
D 53
F 54-2

BELGE NO. 50

Harbiyye Nezâreti
Tahrîrât-ı Ecnebiyye ve Tercüme Kalemi
551

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine Mîr-livâ "Kont Vogan" Tarafından
Vârid Olan 28/12/1918 Târih ve 207 Numrolu
İngilizce Mektûbun Tercümesi

1- Hadımköy'ünden Terkos'a giden dekovil hattıyla yolun ta'mîrinin İngiliz nezâreti altına alınması için tertîbât ahz edilmişdir. Bu emir için bu sâhaya takrîben beş İngiliz zâbiti, 120 dîger rütbeden efrâd ve 300 ilâ 500 me'mûrîn-i Osmâniyye'nin ta'yîn ve ibâtesi elzem olduğundan şimdiden bu bâbda lâzım gelen tertîbât ahz edilmişdir.

2- Bunların ibâtesinin âtîdeki vechle olabileceği hakkında kanâat hâsıl edilmişdir:

a- Çatalca hattı istihkâmât-ı muhtelifesinin barakalarında

b- (Eğer ceb-hâne iyi yerleşdirilmiş ve daha ziyâde muhâfaza altına alınmış ise) bu sâhada ceb-hâneliklerde, bu hidmet îcâb etdirdiği takdîrde bu husûsda amele nokta-i nazarından muâvenet-i lâzımede bulunulabilecekdir.

3- İngiliz müfrezesine kumanda edecek zâbit ile kendi hidmetcilerinin emrine ikinci fıkrada beyân olunduğu vechle muvâfık mesâkin tedâriki için Çatalca Hatt Kumandanı'na evâmir-i kat'iyye ve serîa i'tâsı matlûbdur.

4- Ben (ya'nî Ceneral Vogan) önümüzdeki 30 Kânûn-ı Evvel târihine müsâdif Pazartesi günü Hadımköy'üne şitâb ile bi'z-zât Kumandan'ın nezdine gideceğim. Ümîd ederim ki, İngiliz zâbitân ve efrâdının emrine der-hâl memnûniyyet-bahş mesâkinin âmâde kılınması için evâmir-i lâzımenin i'tâ' olunmuş bulunduğunu orada işiteyim.

İmzâ:
Mîr-livâ
Kont Vogan

Merbût aslına mutâbıkdır./29 Kânûn-ı Evvel 334

BELGE NO. 50

MINISTÈRE DE LA GUERRE

حربیه نظارتی

٥٥١

١١٨١٢

حربیه نظارت جلیله‌سی مربوط ، ووغاد ، طرابلس و اردو قومانده‌سی ١٩١٨/٧/٢٨

تاریخ و ٧٠٧ نومرولی انگلیز مکاتبه‌سی

١ — خارجیه‌نک ترقومه‌سنه ده فوق‌العاده بوصورتله تعیین انگلیز نظارتی آلتنه آلنمسی ایچون ترتیبات اتخاذ ایلنمشدر.
بو امر ایچون بوساعتده تقریباً سبه انگلیز ضابطی ، ١٤٠ دیکرینه ده افراد و ٤٠٠ الی ٥٠٠ مأموریتلری تدقیقه وابسته
الزم اولدیغندن بوجهته لازمکلن ترتیبات اتخاذ ایلنمشدر.

٢ — بونلرک ایاقتنده آتیده‌کی وجهله اولدیغی حالده قضیه قناعت‌بخش ایلنمشدر :

آ — ضابطلر خلقک احتیاجات مختلفه‌سنه بارقالرنده

ب — (اکر ضابطلر ایلریلرینه ودهاتلریده محافظه آلتنه آلنسه‌لر) بوساعتده چیقارلمکده ،
بو مدت ایچنده ایدیریلمکده بولونمقده بولونمقده محافظه‌لرنده معاونت لازمده
بولونیورلر.

٣ — انگلیز مقدمه‌سنه قومانده‌سی ایله عین ضابطلر ایله کندی غیرمجاهدینک امریه‌لری فقره‌ده بیان اولنان وجهله موقعه مسلمه
تابعلری ایچون ضابطلر خلقه قومانده‌سنه اوقوقلری وسریع اعطاسی مطلوبدر.

٤ — بو (یعنی جزاله وغاد) اوکروه‌کی ٢٠ تموز تاریخ مصادف یازیلی کوزه غدام کوزه شتابله بلدیات قومانده‌سنه
تودیع کیلمکدر . امیدایدرم که ، انگلیز ضابطلری و افرادینک امریه‌لری ایچون کیلمکده مخوفیت‌بخش مساکنک آماده قالمسی ایچون لازم کلن
اعطا اولنه بولونمق اوزره ایشتیرم .

ارفعا :
مربوط
ووغاد

مربوط امر نظارتجه ١٩ تموز ١٣٣٤

ONKUR ATASE ARSIVI

BELGE NO. 51

Harbiyye Nezâreti
Tahrîrât-ı Ecnebiyye ve Tercüme Kalemi
555

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine Kuvâ-yi İ'tilâfiyye Bahrî ve Askerî Hey'et-i İdâre Reîsi Mîr-livâ Ceneral Von Tarafından Vârid olan 29 Kânûn-ı Evvel 1918 Târih ve 617 Numrolu Merbût İngilizce Tahrîrâtın Tercümesi

Limanda bulunan İngiliz Kuvâ-yi Bahriyyesi vesâit-i sâbiha-i sagire husûslarınca muhtâc-ı muâvenet bulunmakdadır. Anlaşıldığına nazaran sac kablo olmak üzere ihtiyâc-ı vâkii zâmin gayet güzel motorlu mavnalarınız vardır. İşbu motorlardan birisinin İngiliz bahriyyesi emrine tahsîs olunduğu hâlde pek mesrûr kalacağım. Binâen aleyh motorun i'tâsı tensîb buyurulduğu takdîrde zamân ve mekân-ı teslîminin iş'ârını ricâ ederim.

İmzâ': Mîr-livâ Ceneral
(Von)

Tercüme aslına mutâbıkdır.
(Mühür)

BELGE NO. 51

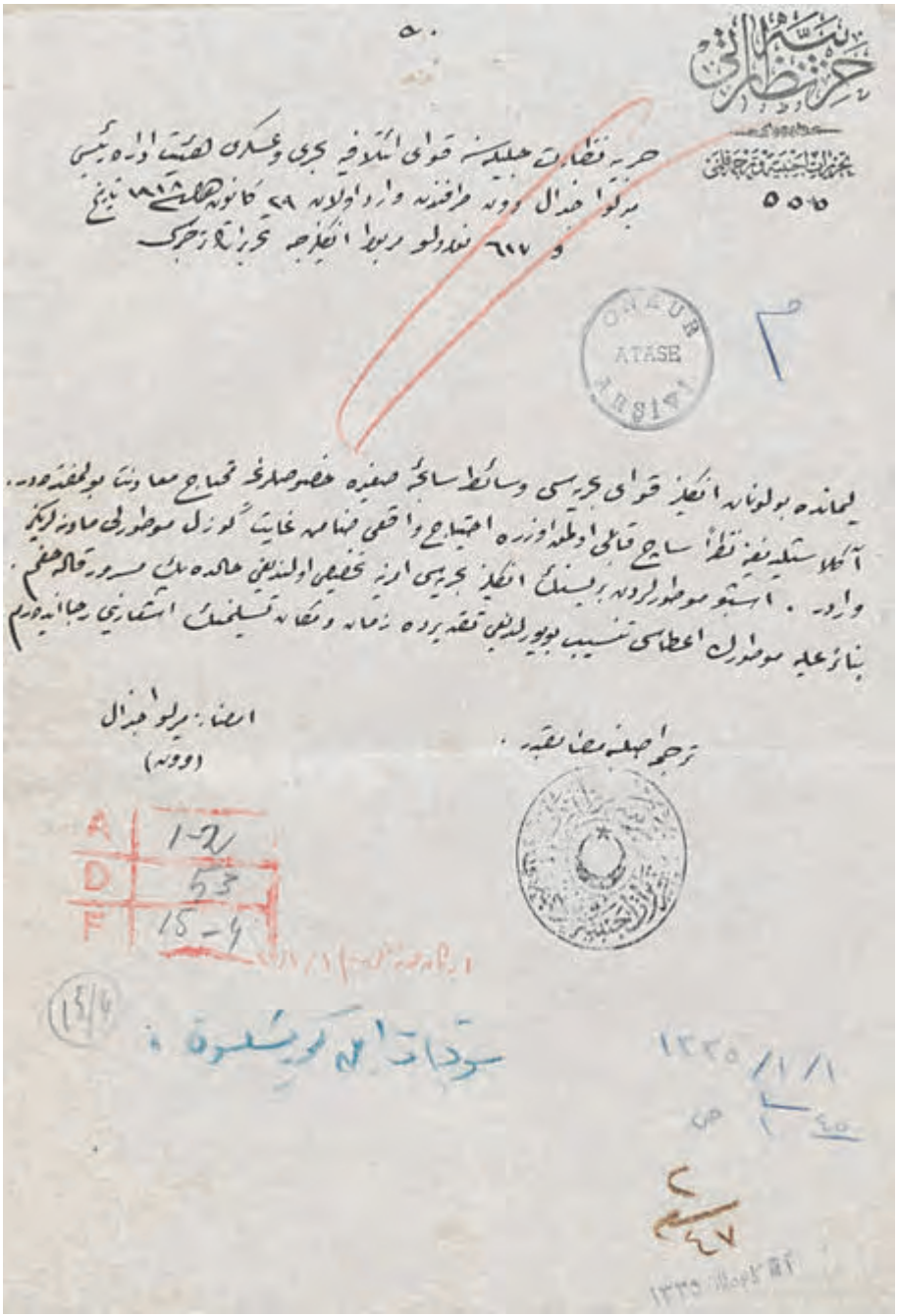

BELGE NO. 52

Harbiyye Nezâreti
Levâzımât-ı Umûmiyye Dâiresi
Dördüncü Şu'besi
Dâire
6. Şu'be
11

Konaklar Müfettiş-i Umûmîliğine

Mekteb-i Harbiyye dâhilindeki Sipâhî Ocağına âid olan inşâât malzemesinin mevzû' bulunduğu mahallin kapısı İngiliz askerleri tarafından kırılarak malzeme-i mezkûreden bir kısmı alınmakda olduğu Sipâhî Ocağı Müdîr Muâvini tarafından haber verilmekdedir. Bu bâbda evvelce de Mütâreke Komisyon Riyâsetine bildirildiği üzere Kuvâ-yi İ'tilâfiyyenin ihtiyâclarına binâen taleb edecekleri malzeme makbûz mukabilinde usûlü vechle verilebileceğinden kuvâ-yi mezkûrenin şu sûretle mürâcaat etmeksizin malzeme almaları muâmelât-ı devleti teşvîş ve binâen aleyh me'mûrîn-i devleti malzeme kuyûdâtı açık kalmasından dolayı işkâl eylemekde olduğundan bu gibi hâlâta hâcet bırakılmaksızın ihtiyâcât-ı vâkıa neden ibâret ise usûlü dâiresinde mürâcaatla almalarının taht-ı te'mîne aldırılması ricâ olunur. 2 Kânûn-ı Sânî 335

Harbiyye Nâzırı nâmına
(İmza)

BELGE NO. 52

BELGE NO. 53

İstanbul Muhâfızlığı
Erkân-ı Harbiyyesi
Şu'be
Umûmî
Husûsî

2/1/35

İstanbul Muhâfızlığına

Mâdde-1: Taşkışla İ'tilâf kıtaâtına teslîm olunacakdır. Konaklar Müfettişliğince Kışla'nın tahliyesiyle Ceneral Von'a haber verilmesi lâzımdır.

Mâdde-2: Muhâfızlığın mezkûr Kışla'da te'sîs etmek istediği misâfir-hânenin âher bir binâda vücûda getirilmesi ricâ olunur.

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reîsi
Mîr-livâ
Fevzî

BELGE NO. 53

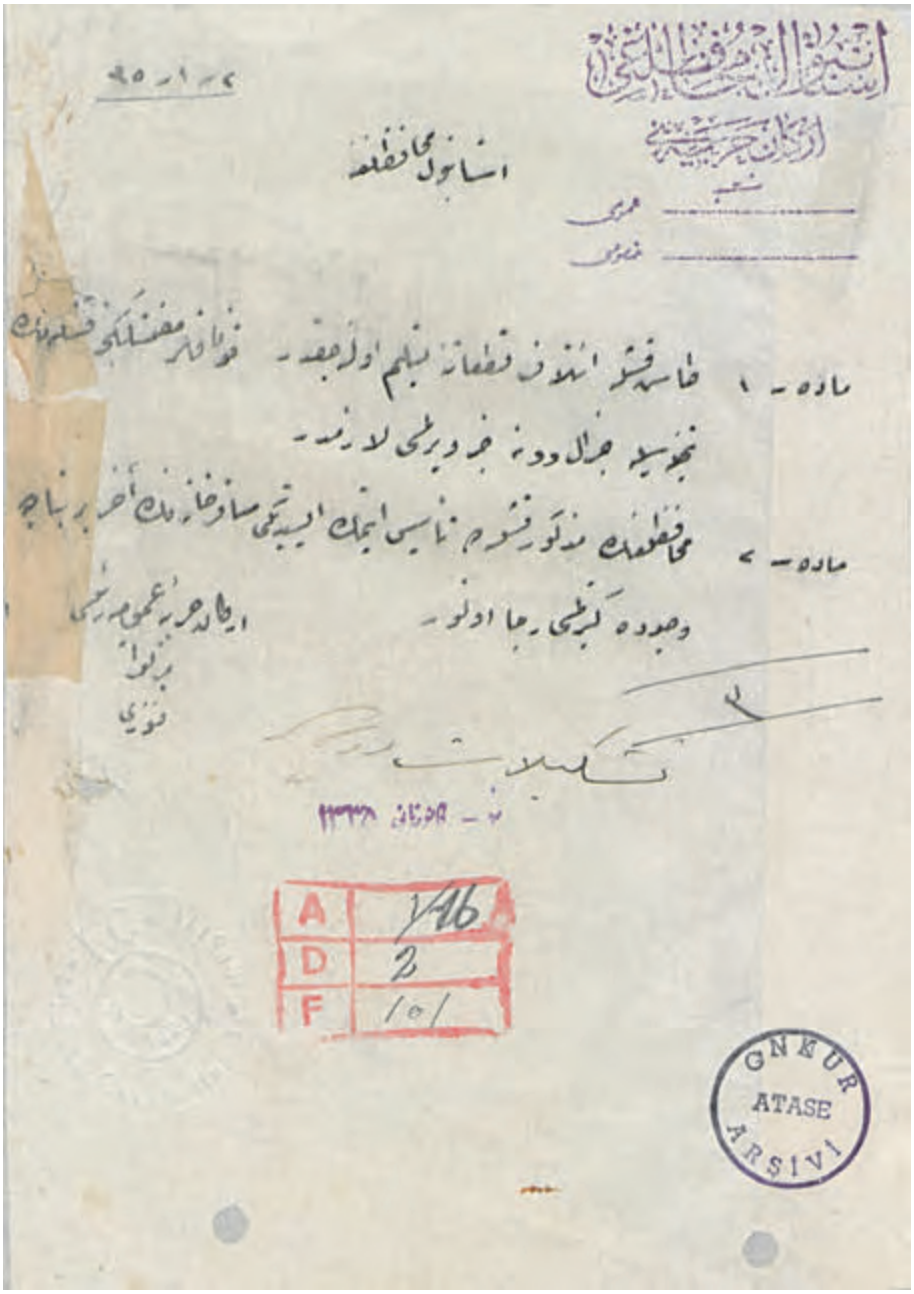

BELGE NO. 54

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlık Vekâleti
Evrâk Odasının Numrosu: 2. Şu'be/109
Târih-i Tesvîdi: 5/1/35

Harbiyye Dâiresine

Şu'beden

İngiliz Kuvâsı Başkumandanı Ferîk Ceneral Vilson tarafından Harbiyye Nâzırı Paşa Hazretlerine gönderilen İngilizce tahrîrâtın tercümesi leffen takdîm kılınmışdır. Bu mes'ele hakkında Şu'be-i âcizîce hiçbir muâmele yapılmamışdır efendim.

(İmza)

BELGE NO. 54

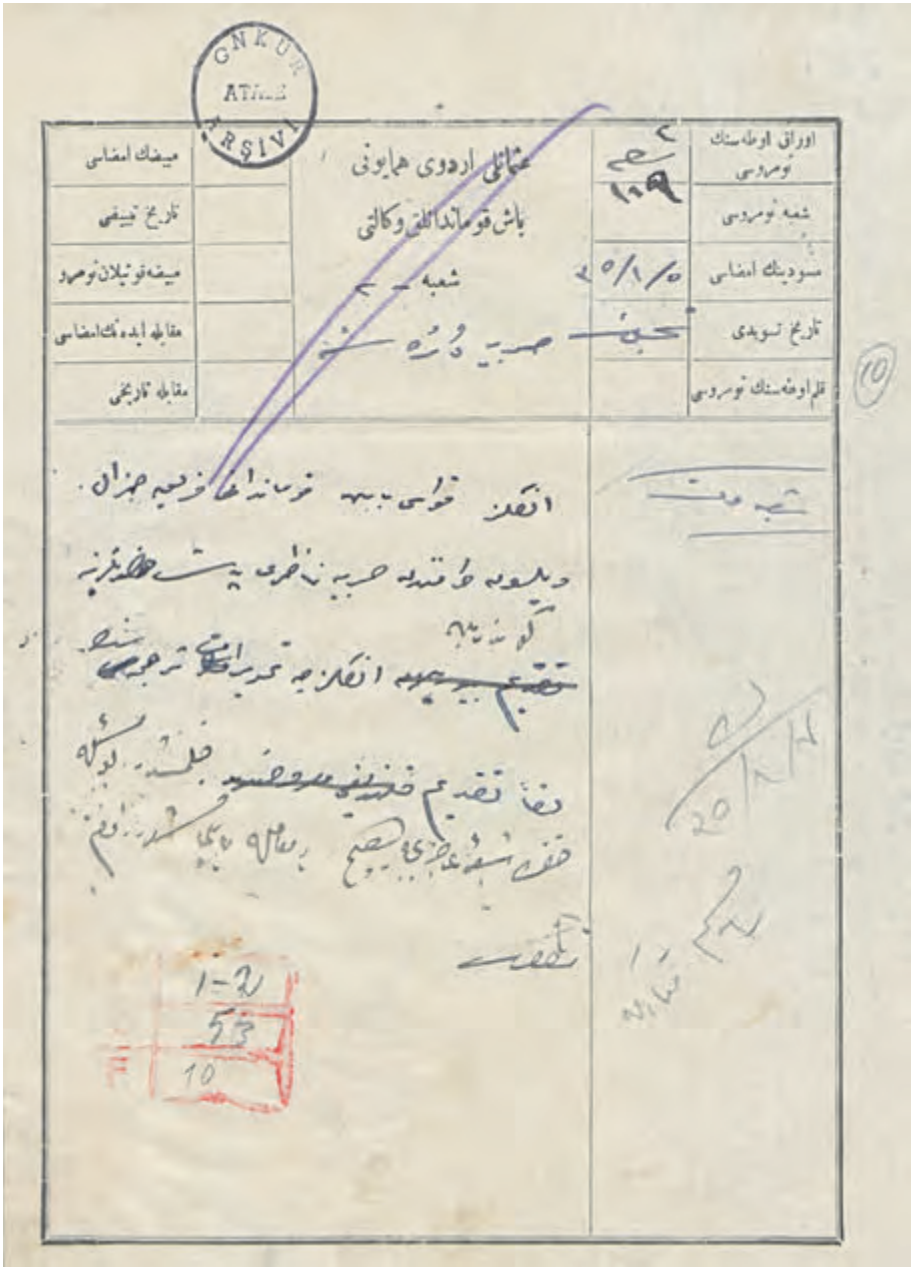

اوراق اوطه‌سنك نومروسی	٢ / ١٠٩	عثمانلی اردوی همایونی باش قوماندانلغی وکالتی شعبه ـ ـ حربیه دائره‌سی	میعاد امضاسی
شعبه نومروسی			تاریخ تبیضی
مسودینك امضاسی	٢٥/١/٥		میعاد تونبلان نومرو
تاریخ تسویدی			مقابله ایده‌نك امضاسی
قلم اوطه‌سنك نومروسی			مقابله تاریخی

انقره قوماندانلغنه

دیلوه طاقمنه حربیه نظارتی ترجمه‌خانه‌سنه

تقدیم ~~بیورلمه~~ انقره‌جه تعریب ایتدیرلمك ترجمه ~~ایتدیرلمك~~

~~تقدیم~~ ~~خلاصه~~ ~~مرخصه~~ جلسه‌ده بولنمك

قلم شعبه‌ده جزئی تصحیح بعد الیوم ~~ایتدیرلمك~~

~~تحریر~~

1-2
53
10

BELGE NO. 54-1

Harbiyye Nezâreti
Tahrîrât-ı Ecnebiyye ve Tercüme Kalemi
558

Harbiyye Nâzırı Halîl Paşa Hazretlerine Selânik İngiliz Kuvâsı Başkumandanı Ferîk Ceneral Vilson İmzâsıyla Vârid Olan 4 Kânûn-ı Sânî 919 Târih ve I. 2408 Numrolu Merbût İngilizce Tahrîrâtın Tercümesi

(Kuvâ-yi İ'tilâfiyyeye âid olub haklarında sâir sûretle emre müheyyâ bulundurulmasını teklîf etdiklerimden başka) Maçka ve Tophane'de depo edilmiş olan harb tüfenklerinin bi'l-cümle sürgü kollarının Mütâreke-nâme'nin beşinci mâddesi mûcibince tüfenklerden ayrı bir mahalde depo edilmesi maksadıyla oradan kaldırılması hakkında evâmir ısdârını lâzımeden add eylerim.

Aynı zamânda bu sürgü kollarının emîn bir sûretde iddihârı için Gelibolu Şibh-i Cezîresi'nde münâsib bir mahallin ihzârı hakkında dahi i'tâ'-yi emr buyurulması bende-nizi memnûn edecekdir.

Bu sürgülerin şerâit-i fenniyye dâhilinde muhâfaza edilmeleri, bunların teftîşini îcâb etdirdiğinden eğer lüzûm görülürse, me'mûrîn-i askeriyye-i Osmâniyye tarafından böyle bir muâyenin icrâsı için tertîbâtda bulunulacağını zât-ı sâmîlerine te'mîn eylerim.

Mutî'-i bendeleri olmakla müftehir
Selânik İngiliz Kuvâsı Başkumandanı
Ferîk Ceneral
(Vilson)

Merbût aslına mutâbıkdır./4 Kânûn-ı Sânî 335
(Mühür-İmza)

BELGE NO. 54-1

BELGE NO. 55

Harbiyye Nezâreti
Tahrîrât Dâiresi
Tahrîrât Kalemi

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine Mîr-livâ Von Tarafından Vârid Olan 4 Kânûn-ı Sânî 1919 Târih ve 668 Numrolu İngilizce Mektûbun Tercümesi

Birkaç gün zarfında Kuvâ-yi İ'tilâfiyye için azîm mikdârda benzin vürûduna intizâr olunmakdadır. Bunların mahfûz bir hâlde bulundurulmalarını te'mîn için Çubuklu'da taht-ı nezâretinizde bulunan benzin depolarının cenûbî beş(?) müddaharının lûtfen İngiliz me'mûrîni emrine i'tâ' ve aynı zamânda on kişiden mürekkeb bir İngiliz askerî muhâfaza takımı için ikamet-gâh tedârik buyurulması ricâ olunur.

Bu müddaharlardan biri veyâ ikisinin hâl-i hâzırda bir mikdâr gazyağı ihtivâ' eylemeleri ihtimâline binâen, eğer böyle ise mezkûr gazyağının burada dîger bir müddahara nakli için her gûnâ muâvenetde bulunulacakdır. İşbu taleb edilen müddaharların mâh-ı hâlin sekizinci Çehâr-şenbih günü İngilizlerin emrine terk edilmesi ricâ olunur. Zîrâ yevm-i mezkûrda ihtiyâcâtımız için gazyağı mahmûl olan vapurun vürûduna intizâr olunmakdadır.

İmzâ'
Mîr-livâ
Von

BELGE NO. 55

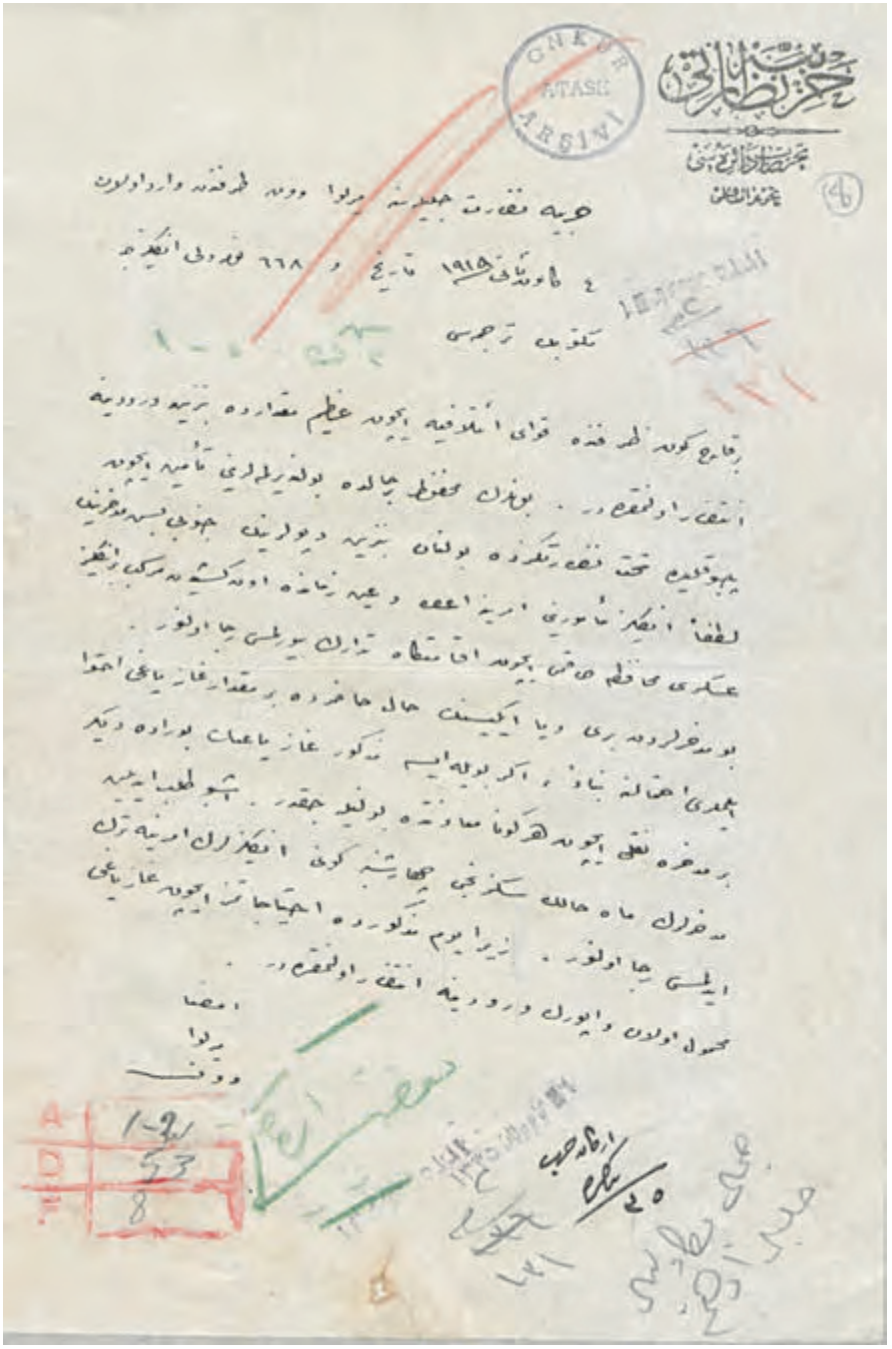

BELGE NO. 56

Birinci Kolordu Ahz-ı Asker Reîsi Hilmî Paşa Hazretlerine

Boğaziçi'nde Sarıyer'de kuvâ-yi bahriyyemiz tarafından bir telsiz telgraf istasyonu te'sîs olunacakdır. İmdi:

1- Me'mûr, âlât ve edevât için o civârda bir hâneye ihtiyâc hâsıl olmuşdur.

2- İstasyon mahalli keşf edilmiş ve kabil-i iskân bir hâne bulunmuşdur.

3- Bulunan hâne el-yevm boş olub İzmir'de bulunan Kaim-makam Mustafâ Bey'in mâlıdır. Hâneye âilesi ve Osmânlı ordusu zâbitânından Mülâzım Mahmûd Efendi tarafından nezâret edilmekdedir.

Mezkûr hâneyi husûsî sûretde elde etmek için sarf-ı gayret olunmuş ise de muvaffak olunamamışdır. Şimdi tarafeynin hüsn-i muvâfakatiyle hall-i mes'ele mümkün olamazsa ihtiyâca binâen hânenin sûret-i resmiyyede işgali zarûrî ve elzemdir.

Mes'eleyi nazar-ı dikkatinize vaz' ile hallini ve hânenin ne zamân tarafımızdan işgal edilebileceğinin iş'ârını ricâ ederim.

5-1-919

Ceneral Von

BELGE NO. 56

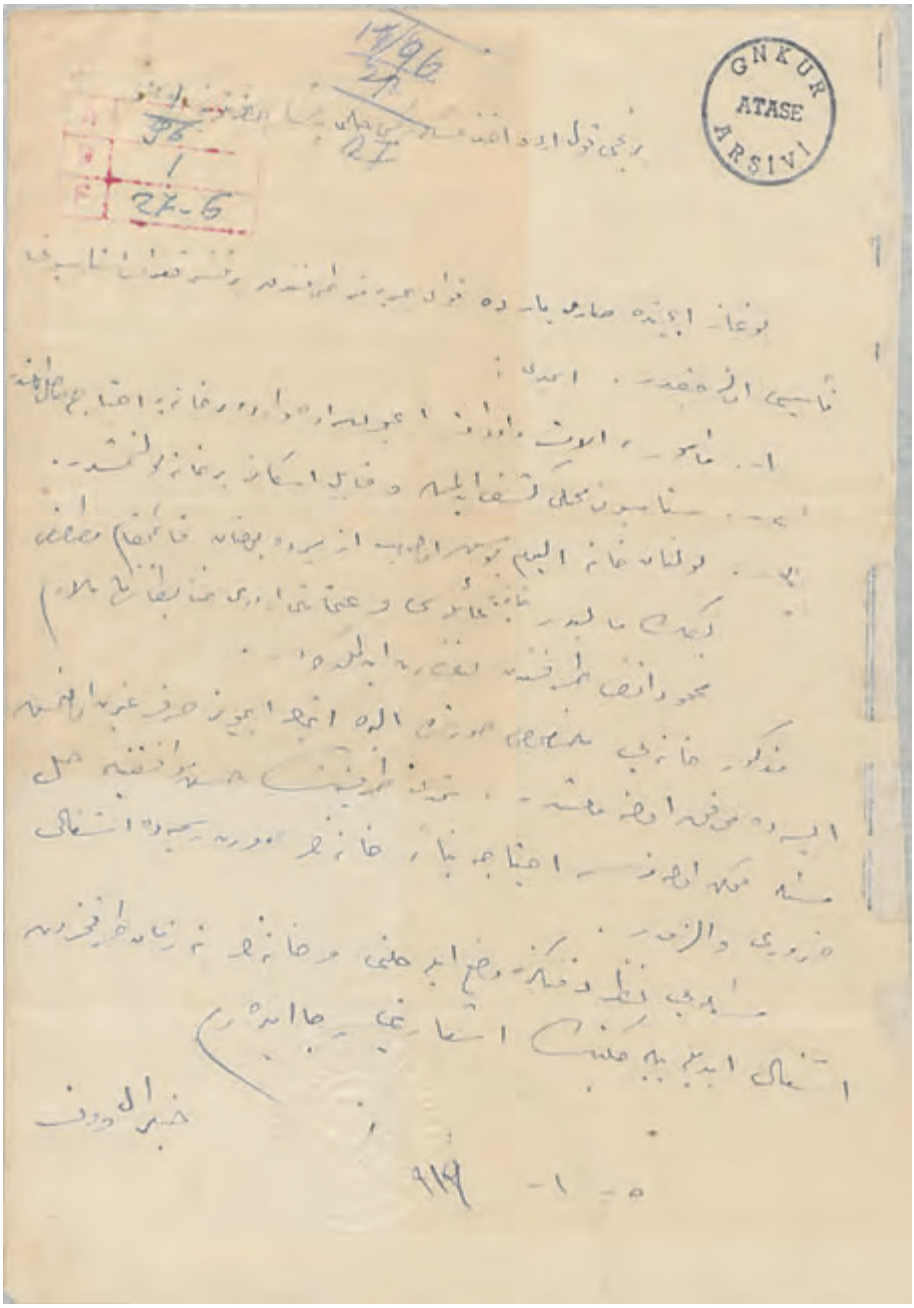

BELGE NO. 56-1

Harbiyye Nezâretine

5 Kânûn-ı Sânî 919 târih ve 625 numrolu tezkiremize zeyl ve Birinci Kolordu Ahz-ı Askerinin 8 Kânûn-ı Sânî 919 târih, 18 numrolu tezkiresine cevâbdır.

Mülâzım Mahmûd Efendi'nin şehr-i hâlin 16'ncı Penc-şenbih günü kable'z-zevâl sâat 10.30'da hânesinde (Sarıyer'deki) bulunmasının teblîgini ricâ ederim. Vakt-i mezkûrda mûmâ-ileyh ile görüşmek üzere bir zâbitimiz gönderilecek ve terk edilecek olan eşyâ' İngiliz Hey'et-i Bahriyyesi nâmına tesellüm edilerek îcâr mes'elesi ma'kul bir sûretde hall olunacakdır. Hâl-i hâzırda Dersaadet'de mesâkin hakkındaki îcâr-ı askerînin iş'ârını ve Mahmûd Efendi'nin hânesi için tarafınızdan da bir fîât takdîrini ve inbâsını ricâ ederim.

14-1-919

Ceneral Von

BELGE NO. 56-1

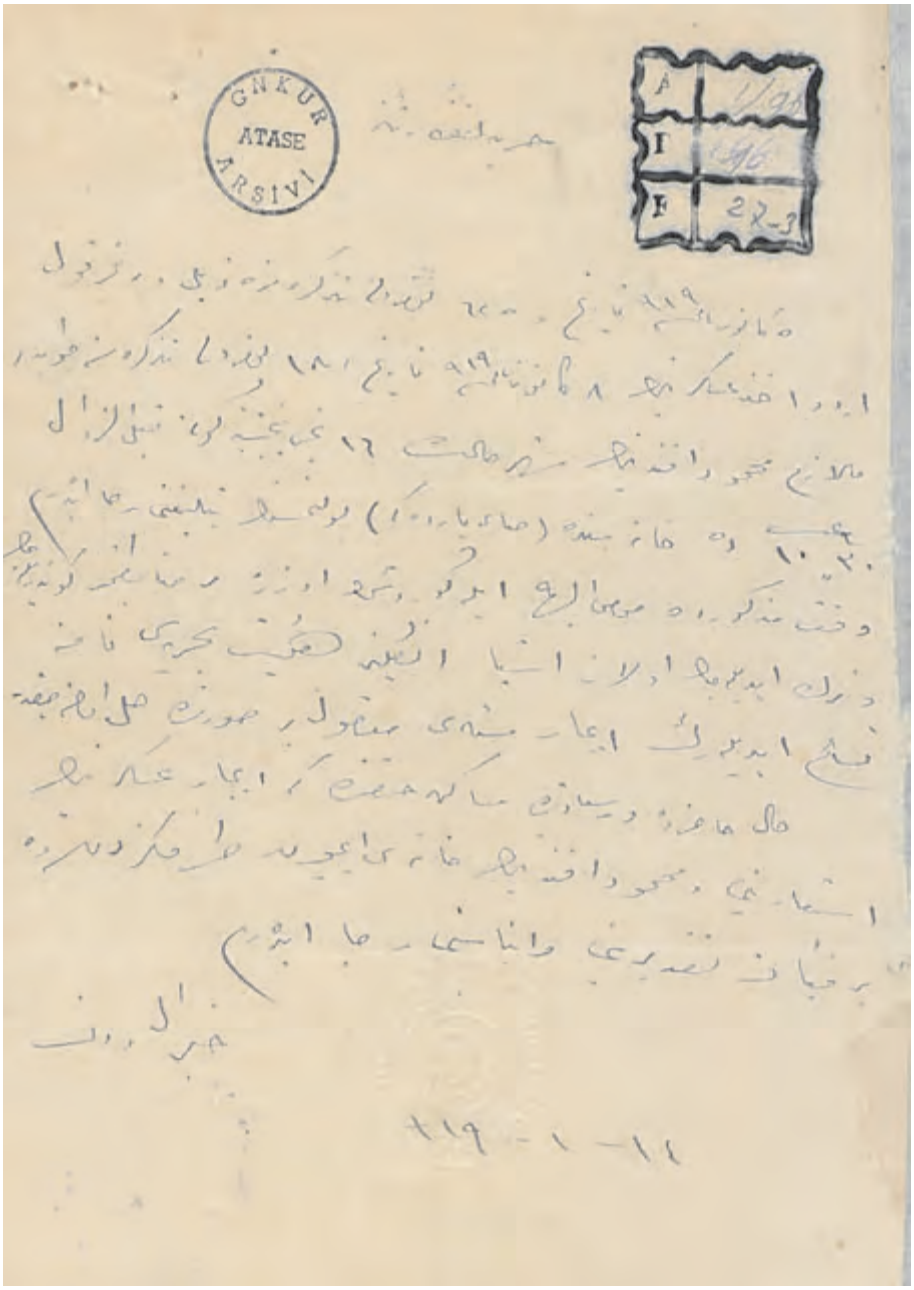

BELGE NO. 57

Numro
17

6/1/35

Ceneral Von Hazretlerine

İstanbul'da mevcûd bi'l-cümle kışlaların tathîrât ve tanzîfât-ı dâhiliyye ve hâriciyyelerinin te'mîni maksadıyla her kışlada birer kışla müdîri ve maiyyetinde (bir) mikdâr asker bulundurulması mukarrer olub bu ciheti bu sabâh arz ve îzâh etdiğim sırada İngilizlerin taht-ı işgalindeki kışlalarda böyle bir tedbîrin tatbîkine mahall görülemeyeceği ve fakat bu bâbda Fransızların da re'yleri istimzâc edilmek üzere keyfiyyetin iş'ârı tavsiye buyurulmuşdu. Bu husûsdaki Fransız nokta-i nazarının da sür'atle iblâğına delâlet-i aliyyelerini temennî eder ve takdîm-i ihtirâmât eylerim Ceneral Hazretleri.

(İmza)

BELGE NO. 57

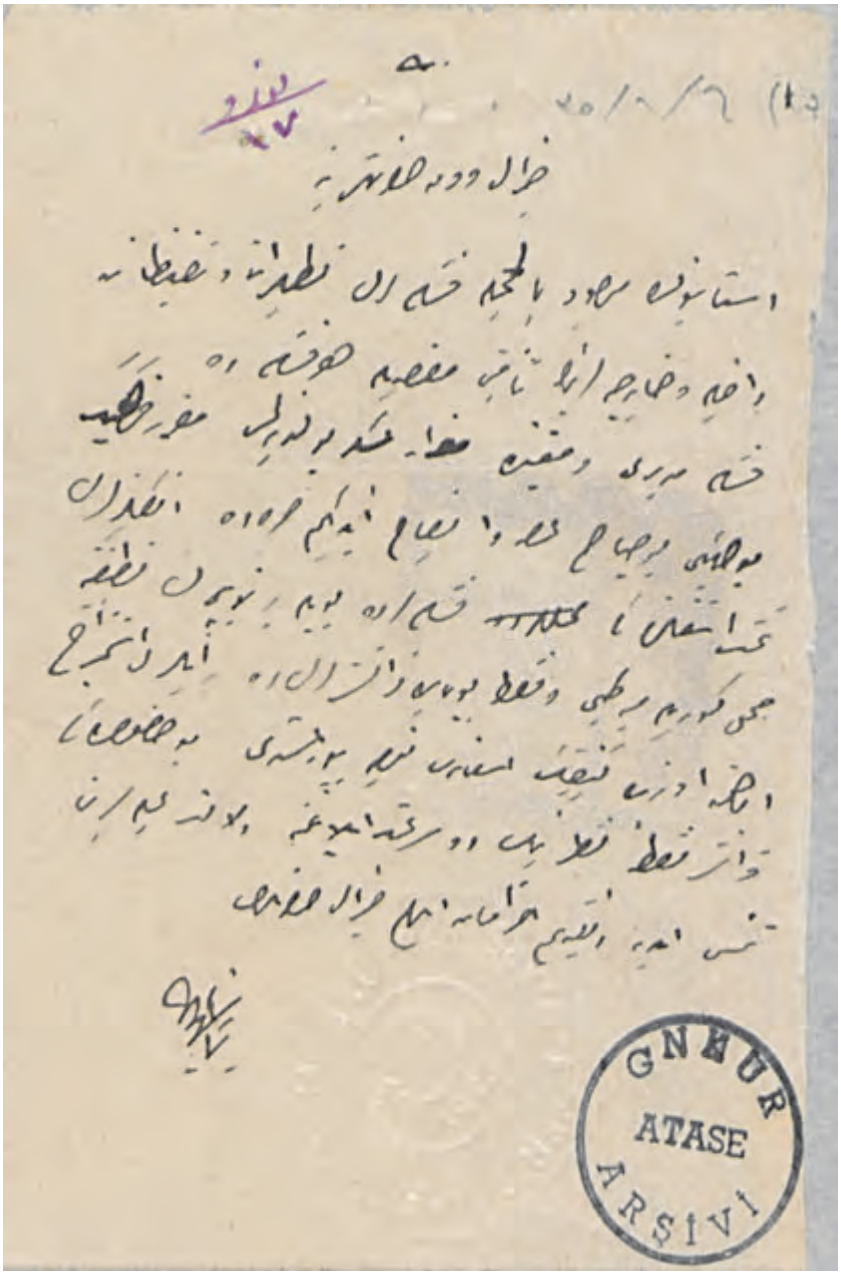

GNKUR
ATASE
ARŞİVİ

BELGE NO. 57-1

Harbiyye Nezâretine

Birinci Kolordu Ahz-ı Asker Riyâsetinin 6 Kânûn-ı Sânî 919 târih ve 17 numrolu tezkiresine cevâbdır.

Tezkirenizdeki mütâlaâtınız Fransızlara bildirildi. Fransızlar tarafından işgal edilen mebânînin hüsn-i sûretde muhâfazası için binâlar dâhilindeki kıtaât kumandanlarına evâmir-i lâzıme verilmişdir. Hilâf-ı emr hareket edenler mâ-fevklerince mes'ûl tutulmakdadır. Binâen aleyh tarafınızdan mebânî dâhilinde ayrıca bir dâire müdîri bulundurulmasına lüzûm olmadığı beyân olunur.

Ceneral Von

14-1-919

BELGE NO. 57-1

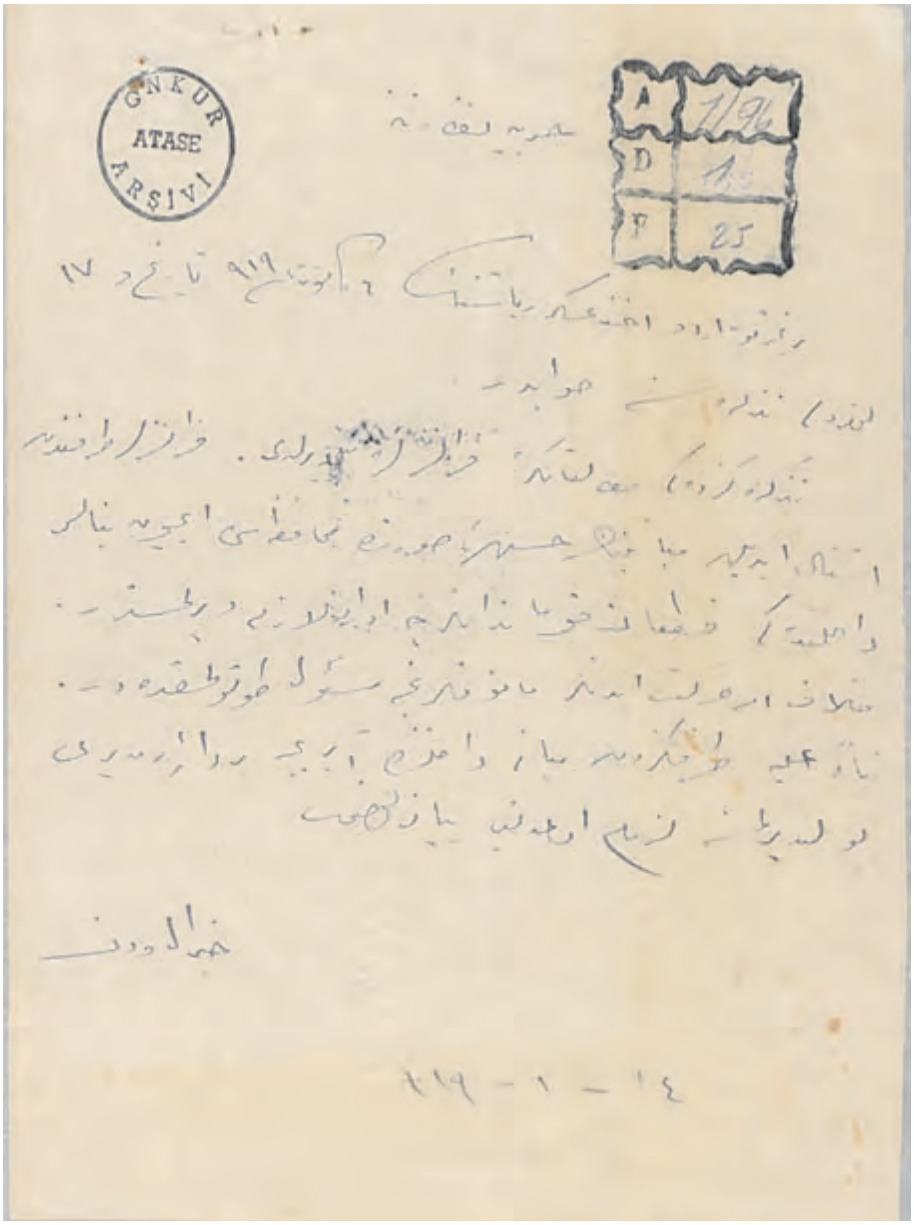

BELGE NO. 58

Numro
56

Birinci Kolordu Ahz-ı Asker Hey'eti Riyâseti Huzûr-ı Âlîsine

Kışlamızda bulunan İki Yüz Kırk Birinci Sahrâ Topçu Âlây, Kışla'nın ceb-hânelik avlusuna dahi hayvân bağlamak için orasını dahi işgal etdiler ve bu husûsda Âlây Kumandanlarına ma'lûmât i'tâ' edilmiş ise de semeresiz kalmışdır. Bir gün sonra ceb-hânelik derûnunda bulunan Birinci Kolorduya mensûb Birinci Süvâri Topçu Taburunun mahfûz olan efrâd ve zâbitâna âid husûsî eşyâlar ile bir kısım köhne ve hurda beylik eşyâların ve mezkûr Taburun sancâğı dahi mevcûd bulunan deponun kapısını Fransız askerleri tarafından kırılıb içerisinde bulunan ve yukarıda arz olunan eşyâların kâmilen sandık ve çanta derûnunda bulunduğu hâlde onları dahi kırıb almışlar ve mezkûr Taburun sancâğını dahi kesmişler. Merkumların depodan çıkar iken aynen müşâhede olunmuş ise Makam-ı Âlîlerinden müdâfaa etmek için elimizde bir emir olmadığından müdâfaa edilmemişdir. Ve neferler dahi zâbitlerine göstererekden şikâyet etmiş isek de semeresiz kalmışdır. Deponun keşf edilmesi için me'mûr-i mahsûs gönderilerek müşâhede edilmesi ma'rûzdur efendim. 7/1/335

Davudpaşa Kışlası Müdîri
Yüzbaşı Nâmına Muâvin
(Mühür)

BELGE NO. 58

GNKUR
ATASE
ARŞIVI

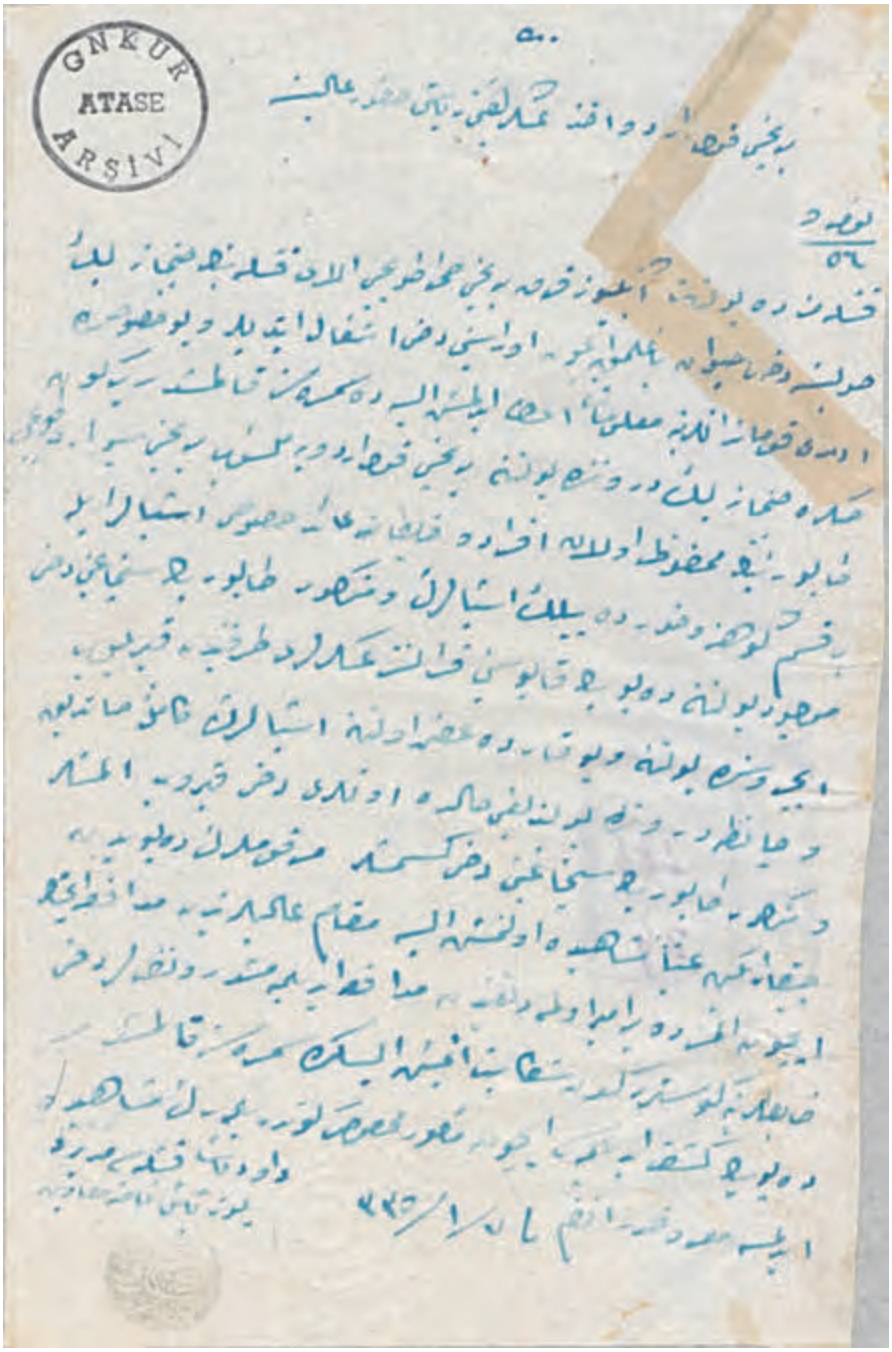

BELGE NO. 59

Harbiyye Nezâreti
Tahrîrât Dâiresi
Şifre Kalemi
Numro
1145

İngiliz Selânik Kuvvetleri Başkumandanı Ceneral Sir Jorj F. Miln'den
Dersaadet'de
Harbiyye Nâzırı Paşa Hazretlerine

Karâr-gâh-ı Umûmî-Dersaadet
11 Kânûn-ı Sânî 919

Efendim,

Ayastefanos Tayyâre İstasyonu'yla civârındaki bi'l-cümle depo ve mebânînin zâbitân ve efrâd tarafından tahliyesi için îcâb eden evâmiri ısdâr etmenizi arz eylerim.

İşbu tahliye 18 Kânûn-ı Sânî (1919)a kadar itmâm edilmelidir.

Aerodrom, târih-i mezkûrdan sonra Fransız ve İngiliz tayyâre kıtaâtı tarafından işgal olunacakdır.

Ârzû edebileceğimiz hangar ve levâzım barakaları tarafımızdan kullanılmak üzere bırakılacakdır.

İ'tilâf kıtaâtı karâr-gâhından Ceneral Von, tahliyeye nezâret edecek ve mümessilinizle doğrudan doğruya teferruâtı takarrür etdirecekdir.

Mutî'-i hâdiminiz olmağla müşerref
J. F. Miln
İngiliz Selânik Kuvvetleri Başkumandanı

Dün gelen aynı mâddeye dâir tezkire Kuvâ-yi Havâiyye Müfettişliğine verilmiş ve bunun dahi bir sûreti mezkûr Müfettişliğe verilmişdir. Müfettişlik cevâbını yazıyor.

1. Kısım Mütâreke 13/1/35

BELGE NO. 59

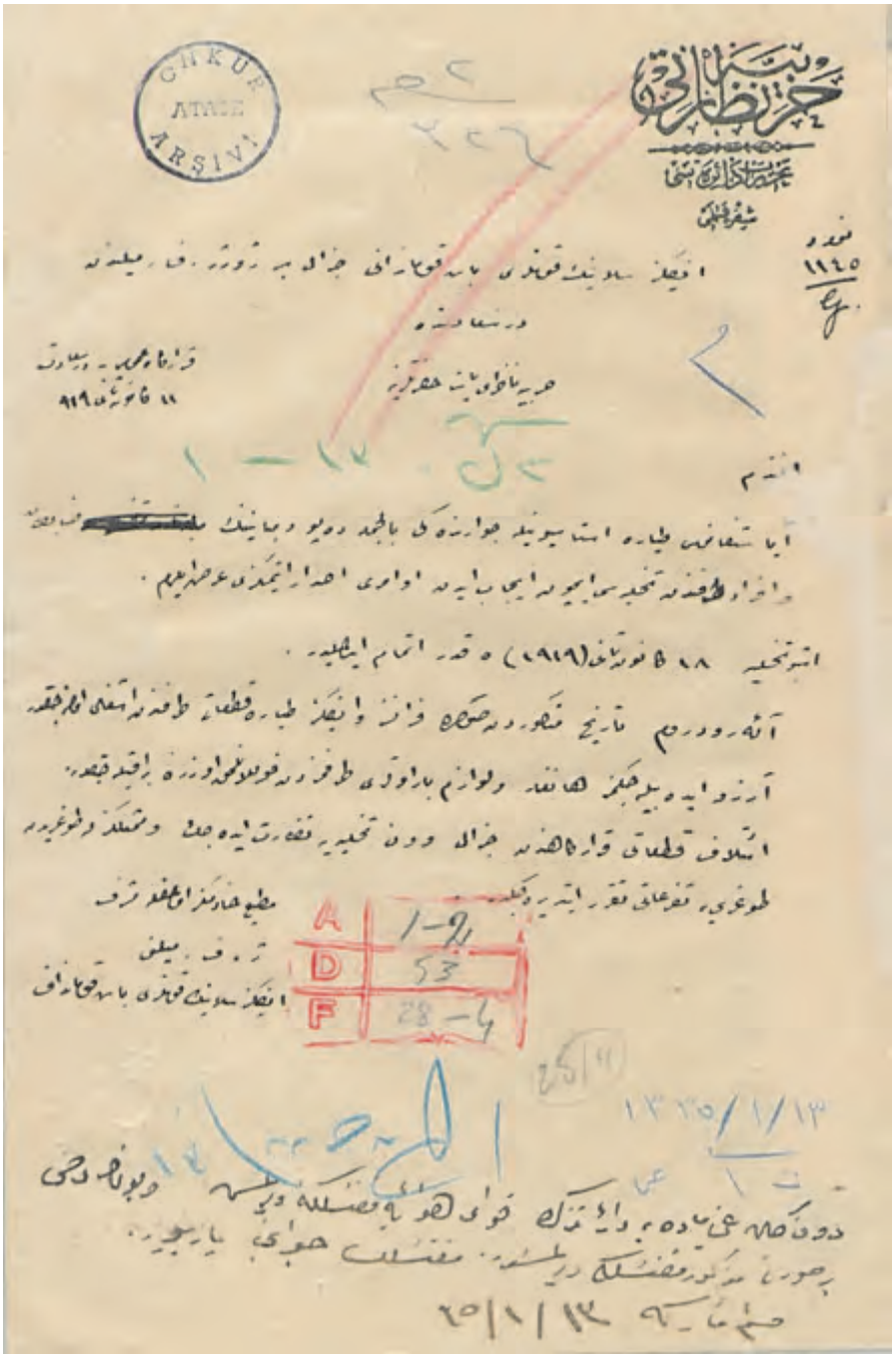

BELGE NO. 59-1

Müsta'celdir.

Harbiyye Nezâretine

Mâh-ı hâlin 12'nci günü iki İngiliz tayyâre filosu Dersaadet'e gelmekdedir. Bunların Ayastefanos tayyâre parkında yerleşdirilmesi zarûreti hâsıl olmuşdur.

İmdi el-yevm mezkûr parkda Osmânlı tayyârecileri tarafından işgal edilmekde olan kısmın tahliyesiyle İngiliz tayyârecilerinin emrine i'tâsını ricâ ederim.

Tayyâre filolarının ilk kısmı mâh-ı hâlin 15'inci Çehâr-şenbih günü Ayastefanos tayyâre parkına gelecekdir. Mütebâkîsi de ayın 18'inci Cumartesi günü gelib yerleşecekdir.

Filoların buraya gelmesi gayr-i muntazır bir vak'a olduğundan daha evvel ihbâr-ı keyfiyyet edemediğime müteessirim.

Ceneral Von

BELGE NO. 59-1

ONKUR
ATASE
ARŞİVİ

BELGE NO. 59-2

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
Şu'be
Numro
61

18/1/35

Sûret

İngiliz Selânik Kuvvetleri Başkumandanı J. F. Miln Cenâblarına

9/1145 numrolu ve 11 Kânûn-ı Sânî 919 târihli mektûbunuzla Ayastefanos Tayyâre İstasyonu'nda tahliyesi îcâb etdiği bildirilen mahaller için 15/1/35 kable'z-zevâl sâat 9.31'de Ceneral Von Cenâbları nâmına hareket eden Tayyâreci Mülâzım-ı Evvel Bradon Efendi ile mümessillerim temâs eylemiş ve Tayyâre İstasyonu'nda mukaddemâ Yunan tayyârecileri tarafından işgal edilen ve hâl-i hâzırda Fransızlar yedinde bulunan bir tayyâre hangarı ile zâbitâna mahsûs dört odadan iki odası ve bundan mâ-adâ iki hangar ve bir kısmı Fransızlar tarafından işgal edilen zâbitân gazinosunun on bir odası ve bir büyük salondan ibâret olan kısm-ı dîgeri ve mezkûr gazino binâsının altında depo olarak isti'mâl edilmeğe elverişli (...) kâmilen vürûd edecek filolar emrine tahsîs ve istasyon ta'mîr-hânesinde lüzûm gördükce ta'mîrâtın icrâsı takarrür eylemişdir. Gazino binâsını tahliye edecek efrâdımızın iskânı için muktezî olan ve hâl-i hâzırda Fransız sıhhiyye efrâdı idâresinde bulunan mahallin tahliyesiyle Fransızlarla alâka-dâr sâir husûsâtın Mülâzım-ı Evvel Bradon Efendi tarafından te'mîni Ceneral Von Cenâbları tensîb ve Efendi-i Mûmâ-ileyhi me'mûr eylemiş olmakla işbu mukarrerât mûcibince îcâb eden evâmirin Ayastefanos Tayyâre İstasyonu Müdîriyyetine i'tâ' edildiği ma'rûzdur.

Harbiyye Nâzırı nâmına
Müsteşâr
Mustafâ Hilmî

Aslına mutâbıkdır.
(Mühür-İmza)

BELGE NO. 59-2

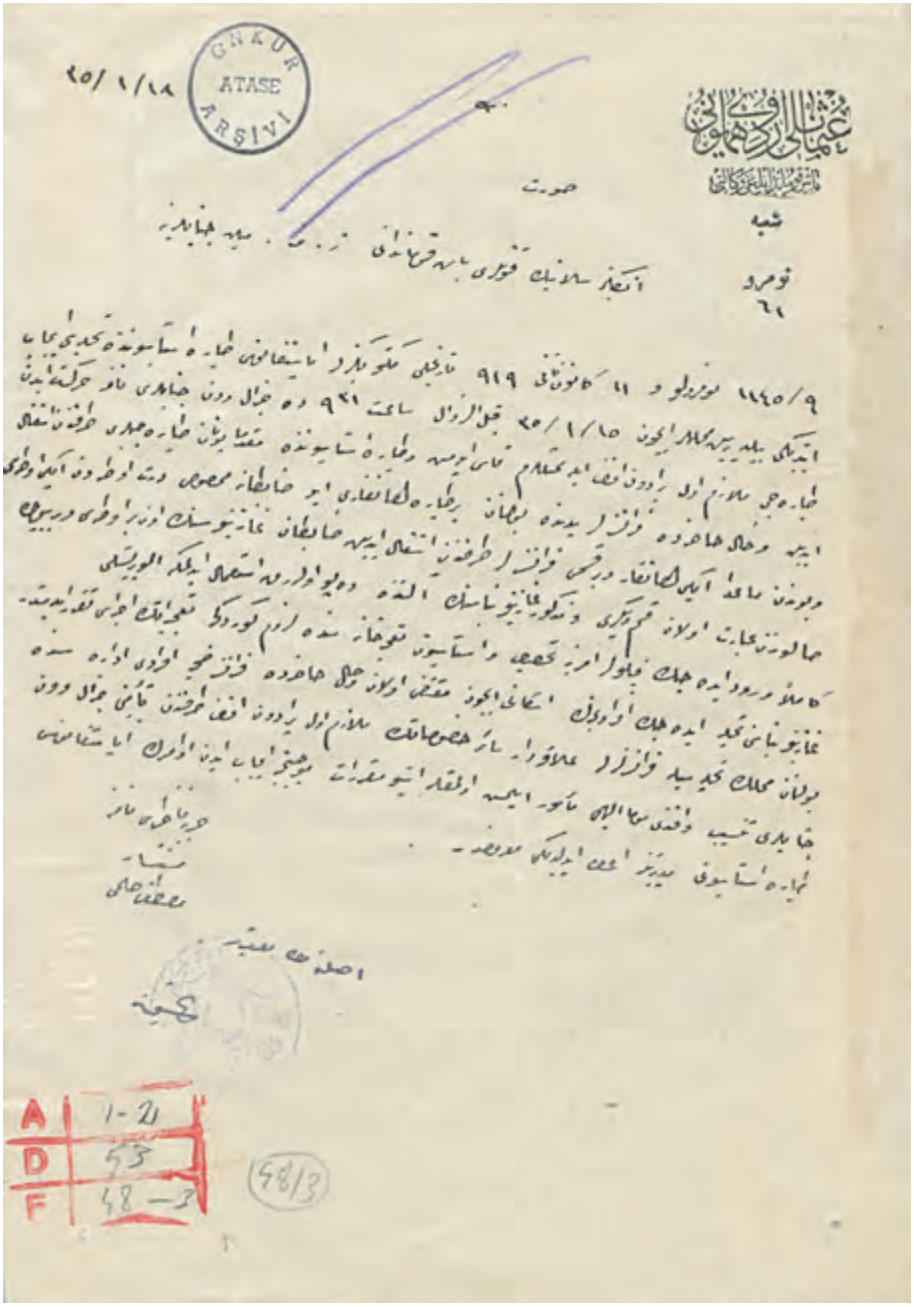

ONKUR ATASE ARŞIVI

٢٥/١/١٨

عثمانلی اردهمیونی
قومندانلغی

شعبه

نومرو
٦١

صورت

آنجاق سلانیك قوللری بابه قوماندانی نزدنده بولنان جبانلرینه

٩/١٤٤٥ نومرولو و ١١ کانون ثانی ٩١٩ تاریخلی تلگرافلرك استفاسنه جواباً ستاسیونده تحدید اجرا ایدیلکده بولنان جبانلرك ایچون ٢٥/١/١٥ قبل الزوال ساعت ٩٢١ ده جنازه دون جبانلری نامه حرکت ایدن جبانه جی ملازم اول زاده فقط ایدیکلدن تماماً ستاسیونده مقیم بولنان جبانه جبلری طرفندن استفاده ایدیلمه وحالی حاضرده قوللر بیدنده بولنان جبانه لرك انقاری ایچون خانطانه مخصوص دیشلو اوطه دن ایکی اوطه ایله بودن ماعدا ایکی اوطه قرمسی قوللر طرفندن استعمال ایدیلمه خانطانه غایتجه سنك اوزرا اوطه ده بولنمق حالدن عبارت اولان قمرکری و دیکر غایتجه نك الده ده بولوندرلمه استعمال ایدیلمکه الویرشلی کاملاً ورود ایده جك فیلوار ایچون تحصیل و ستاسیونه توجیه ایده لزوم کوردکی تعویلك اجرای تقدید ایدیلمشدر. غایتجه نك تحدید ایده جك اولدیغی اشغال ایچون مقتضی اولان حال حاضرده قوللر ضبط اولنان محلات تحدید قوللر علاوه سائر خصوصات ملازم اول زاده فقط طرفندن تأمین جنازه دون جبانلری تنسیب وقتدن بحث ایلیه مأمور ایلمه اولمقله اشبو تقدیرات مهمه نك اجرا ایدیلمسی استعلامنه جواباً عرض ایدیلکه مدعا ستاسیونده بیدنده اجرا ایدیلکه مدعا.

عثمان حلمی

اصلنه مطابقدر

A 1-21
D 55
F 48-3

(48/3)

BELGE NO. 59-3

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
13. Şu'be
Numro
61

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine

Ayastefanos tayyâre hangarlarının tahliyesiyle İngiliz tayyâre kıtaâtının emrine tahsîsine dâir Ceneral Von ve Ceneral Milen Cenâblarından vürûd eden mektûblar üzerine İngiliz Mümessili Tayyâreci Mülâzım Bradon Efendi ile temâs hâsıl edilerek Fransızların yedinde bulunan bir tayyâre hangarı ile zâbitânına mahsûs dört odadan ikisi ve bundan mâ-adâ iki hangar ve bir kısmı Fransızlar tarafından işgal edilen zâbitân gazinosunun on bir odası ve bir büyük salondan ibâret olan kısm-ı dîgeriyle mezkûr binâ' altındaki bodrumun İngiliz tayyâre kıtaâtına tahsîsine karâr verilmiş ve Ceneral Von ile Ceneral Milen Cenâblarından gelen mektûbların asıllarıyla onlara verilen cevâbların sûretleri rabten takdîm-i huzûr-ı alîleri kılınmışdır.

19/1/35

(Mühür-İmza)

BELGE NO. 59-3

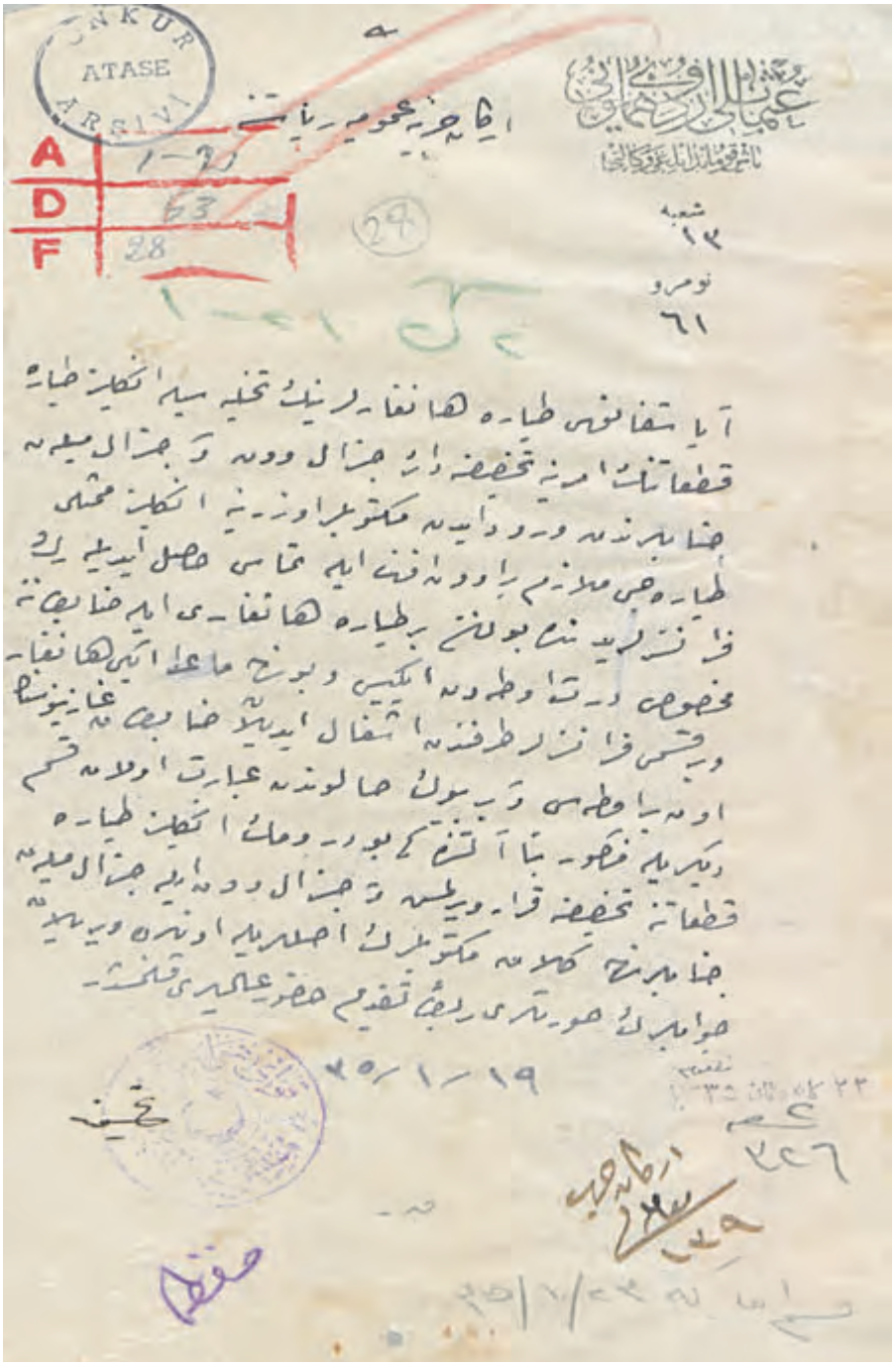

BELGE NO. 59-4

Numro
171

8/2/35

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine

Ayastefanos Tayyâre İstasyonu'nun Düvel-i İ'tilâfiyye tarafından tahliyesi talebine dâir İstasyon Kumandanlığının takrîri ile Hâriciyye Nezâretinde müteşekkil Mütâreke Komisyonuna yazılan tezkire sûretleri rabten takdîm kılınmağla ma'lûmât-ı husûl buyurulması ma'rûzdur.

(Mühür-İmza)

BELGE NO. 59-4

BELGE NO. 59-5

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
Şu'be
Numro
171

Sûret

Hâriciyye Nezâretinde Müteşekkil Mütâreke Komisyonu Riyâsetine

Mukaddemâ/11 Kânûn-ı Sânî 1919 târih ve 9/1145 numrolu İngiliz Selânik Kuvvetleri Başkumandanı Jeneral F. Miln Cenâblarından, 12 Kânûn-ı Sânî 1919 târihli Ceneral Von Cenâblarından olmak üzere Ayastefanos Tayyâre İstasyonu'na vürûd edecek İngiliz tayyâre kıtaâtına mahall tahsîs edilmesine dâir Harbiyye Nezâret-i Celîlesine iki kıt'a mektûb vürûd etmişdir. Mekâtîbînin vürûdunu müteâkıb der-hâl Ceneral Von Cenâblarının ta'yîn eylediği murahhas ile temâs edilmiş ve Tayyâre İstasyonu'nda bulunan zâbitân ve efrâd pek fazlasıyla sıkışdırılarak ve yetmişi mütecâviz tayyâreler üst üste dört hangara istif edilerek merbût evrâk sûretindeki mevâdd takarrür ve Jeneral Von Cenâbları da tasvîb etmişdir. Bunun üzerine Nezâret-i Celîle tarafından Jeneral F. Miln Cenâblarına 18-1-35 târih ve 61 numrolu ve Jeneral Von Cenâblarına da 18-1-35 târih ve 60 numrolu mektûblar cevâben takdîm kılınmış idi. Bu kere Ayastefanos Tayyâre İstasyonu Kumandan Muâvini Yüzbaşı Ahmed Nüzhed Efendi'nin merbût takrîrinden müstebân buyurulacağı üzere 5-2-35 târihinde Erkân-ı Harb Binbaşısı İsmâil Hakkı Bey'in refâkatinde iki İngiliz zâbitinin İstasyona gelerek tahliye hâzırlığı görülmesini teklîf edilmişdir.

Ayastefanos Tayyâre İstasyonu Devlet-i Aliyye-i Osmâniyye'nin yegâne tayyâre müessesesi olduğundan mahall-i dîgerde hiçbir fabrika, ta'mîr-hâne ve sâiremiz yokdur. Esâsen bütün zâbitân üç dört ufak odaya ve efrâd iki koğuşa sıkışdırılarak ta'mîr-hânede ârzû etdikleri ta'mîrâtı icrâ' eylemeleri şartıyla bütün mebânî Düvel-i İ'tilâfiyye emrine tahsîs edilmişdir.

Bundan fazla mahall tahsîs ihtimâli mevcûd değildir. Aksî takdîrde âlât-ı nâzike ve mühimmenin nakli için bir mahall ve vesâit-i nakliyye olmadığı gibi olsa dahi yegâne müessesenin inhilâle uğraması muhakkakdır. Bu ise kat'iyyen muvâfık değildir. Buna nazaran îcâb eden muâmelenin îfâsı mercûdur.

Aslına mutâbıkdır.
(İmza)

BELGE NO. 59-5

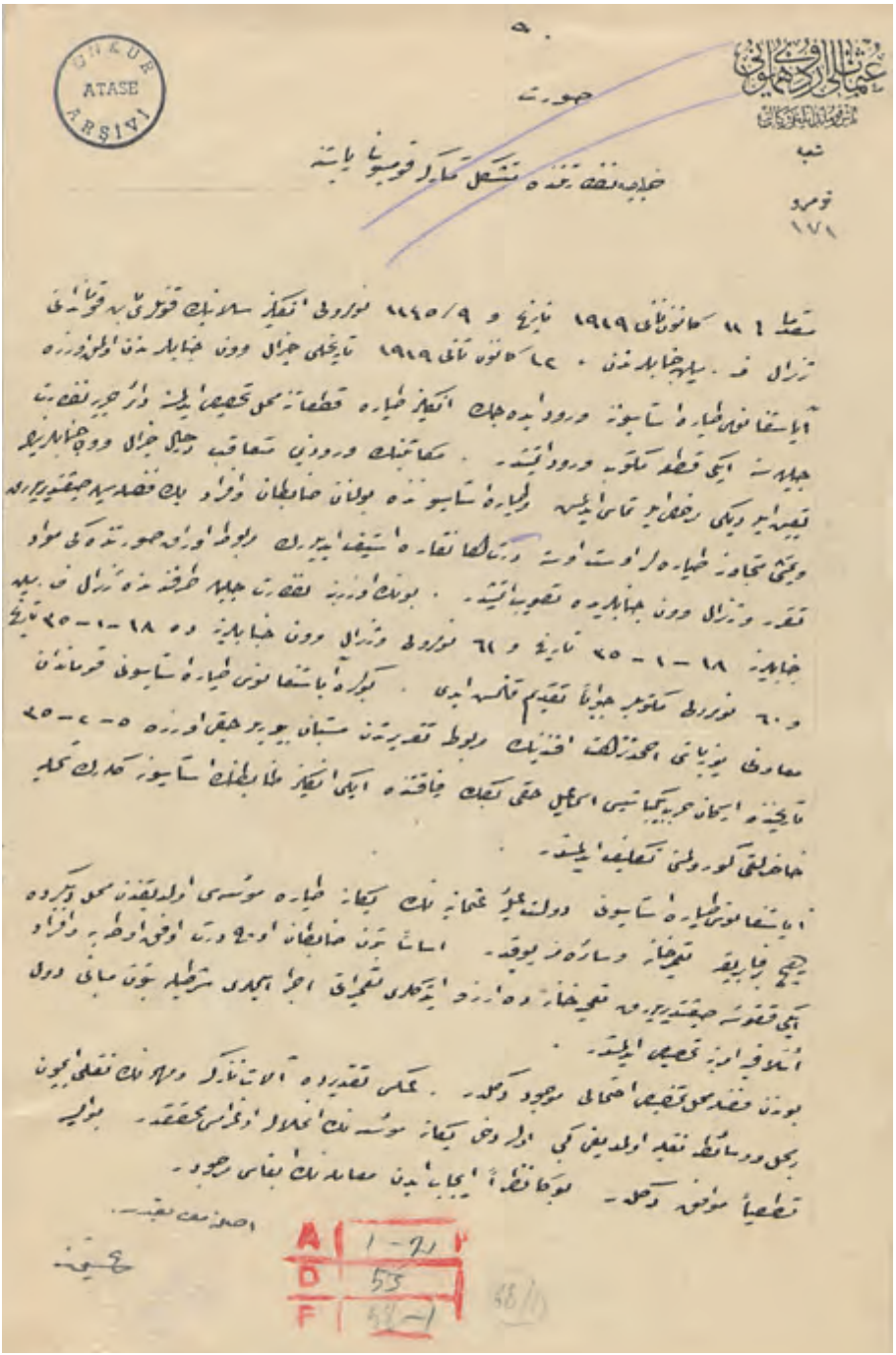

ONUR ATASE ARŞİVİ

عثمانلی آرشیوی

صورت

شعبه

نومرو
١٧١

خلاصه نقده تشکیل تمام قومیسیونی بابنده

سطور ١١ کانون ثانی ١٩١٩ تاریخ و ١١٤٥/٩ نومرولی انقره سلانیک قومیسیونی بدر قومانداغی
تزرال ف. بیلهجه خابلدیغی ٢٤ کانون ثانی ١٩١٩ تاریخلی جزال وون خابلر ده اولدوغزده
آیاستفانوس طیاره ساتیوزه ورود ایده جك انقره طیاره قطعاتنه محل تخصیص ایلمك اوزره جریده نقدینه
جلبنه ایکی قطعه تلگراف ورودی تبلیغ ایتمشدر. مکاتبات ورودینی تعاقب جزال وون خابلر ایله
قیصه بر دیکی رفقه بر تماس ایلمشلر. طیاره ساتیوزده بولنان ضابطان و افراد یك قطعه سیله جنوبی برلره
ویرمکی تجاوز طیاره لر اوستنده وزنلرنی تنقیه ایدرك بولوط اوزه صورتده کی مواد
نقده و تزرال وون خابلرده تصویب ایتمشدر. بونك اوزرینه نقدینه جلبنه طرفندن تزرال ف. بیلهجه
خابلرینه ١٨-١-٢٥ تاریخ و ٦١ نومرولی و تزرال وون خابلرینه ده ١٨-١-٢٥ تاریخ
و ٦٠ نومرولی تلگراف جوابنا تقدیم قلنمشدر. کوره باستفانوس طیاره ساتیوزی قومانداغی
معاونی یوزباشی احمد زکی افندینك بولوط تقدیرینه مستبان بر جریده اوزره ٥-٢-٢٥
تاریخنده ایکی جریه کیاسی اسماعیل حقی بکك قیاقنده ایکی انقره ضابطانك ساتیوزه کلدکلری محل
خاصلقی کوره ولنی تکلیف ایلمشدر.

آیاستفانوس طیاره ساتیوزی دولت علیه عثمانیه نك یکانه طیاره موسسی اولدیغندن محل وکیرده
بیچه قاریقه تیجهخانه وساره یوقدر. اساساً بونی ضابطان اوچه و دنا اوفیه اوطه بر و افراد
ایکی قطعه سی جنوبی برلره تیجهخانه ده ارزو ایتمکلری تحقیق اجرا ایلدکده مرقومه بونی سابق دولت
اتلافه اوزره تصمیم ایلمشدر.

بونده فقط محل تخصیص اعمالی موجود دکلدر. محل تقدیرده آلات نازکه و مهمه نك نقلی بیوك
رنج و وسائط نقلیه اولدیغی کبی اول وقت یکانه موسسه نك عملاً اوفلاسی محققدر. بونلر
قطعیاً موجود دکلدر. بوحالده ایجاب ایدن مصارفك بقاسی رجود.

اصل نسخه نقدیر.

A 1-71
D 55
F 55-1

BELGE NO. 59-6

Sûret

5/2/35

Bugün sâat 10 evvelde Erkân-ı Harbiyye Binbaşısı İsmâil Hakkı Bey'in refâkatinde iki İngiliz zâbiti İstasyon'a gelerek İstasyon'un her tarafını gezdiler. İsmâil Hakkı Bey, İstasyon'un Düvel-i İ'tilâfiyyeye lüzûmu olduğundan emir gelinceye kadar tahliye etmeğe hâzırlanılmasını emr etdiği berây-i ma'lûmât ma'rûzdur.

Ayastefanos Tayyâre İstasyon Kumandan Muâvini
Yüzbaşı
Ahmed Nüzhed

Aslına mutâbıkdır.
(Mühür-İmza)

BELGE NO. 59-6

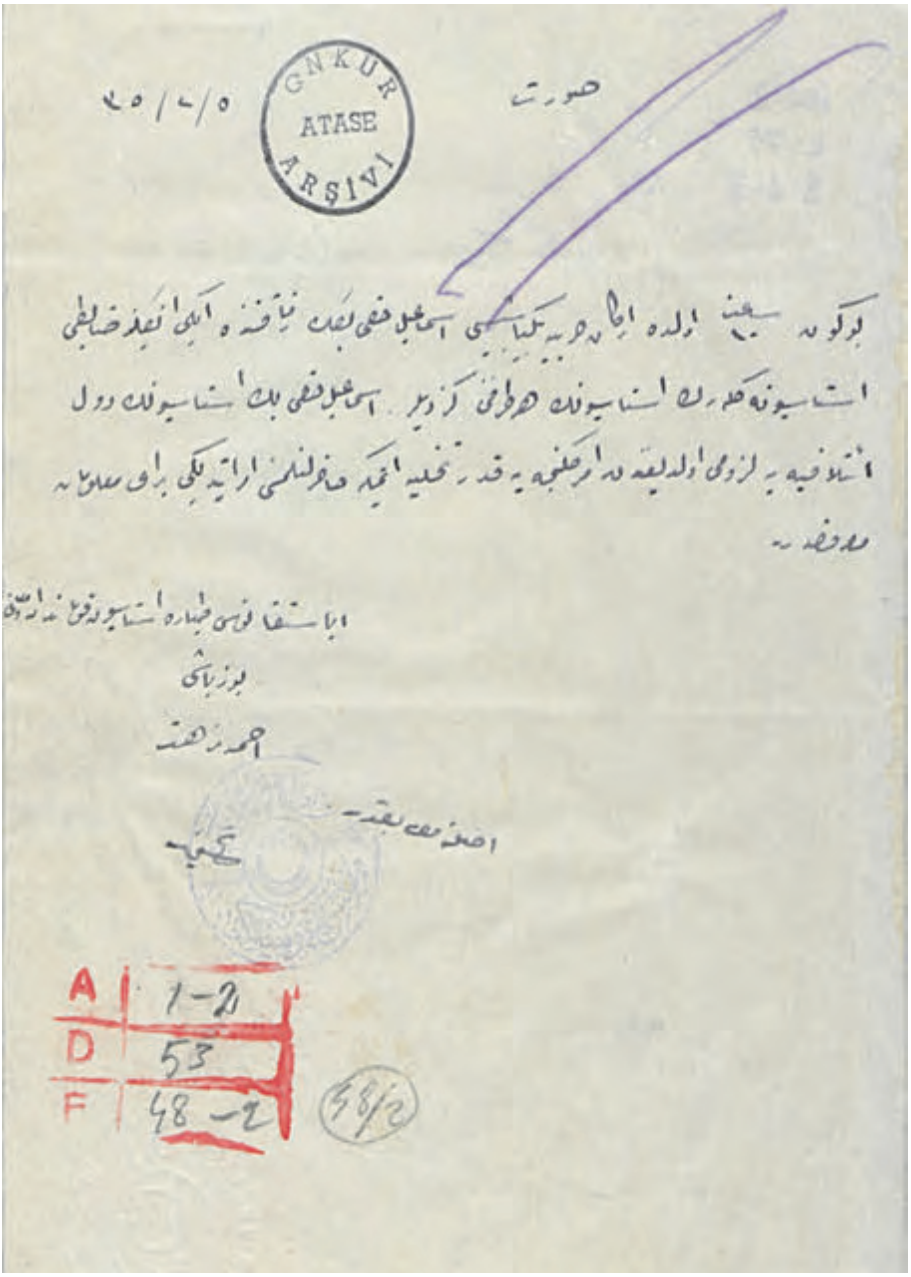

ATATÜRK ATASE ARŞİVİ

A 1-2
D 53
F 48-2
58/2

BELGE NO. 60

İ'mâlât-ı Harbiyye Müdîriyyet-i Umûmiyyesi
Kuyûdât-ı Zâtiyye Kalemi
Aded
154
53
124

Mahrem ve müsta'celdir.

11 Kânûn-ı Sânî 335

Meâl: İ'tilâf sefâinine mensûb efrâd
tarafından fabrikalardan bomba
ve sâire sirkat eylediklerine dâir

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâset-i Aliyyesine:

İ'tilâf sefâin-i harbiyyesine mensûb efrâdın İ'mâlât-ı Harbiyye Tophane fabrikaları rıhtımı vâsıtasıyla şehre duhûl ve gemilerine avdetlerinde gerek ta'lîm-hânede ve gerek deniz cihetindeki anbarlar arasında mermî ve fişenk kovanlarıyla el humbaralarını ve buna mümâsil tesâdüf eyledikleri eşyâ'-yi mîriyyeyi alıb götürmekde ve bu gibi eşyâ' her ne kadar ortadan kaldırılarak kapalı bulunan mahallere vaz' ve pey-der-pey îcâb eden mahallere sevk edilmekle berâber lâzım gelen nikata muhâfız, müsellâh devriyyeler ikame etdirilmiş ise de efrâd-ı merkumeye karşı cebr isti'mâli câiz olamamasına mebnî bu hâlin önü alınamamakda olduğu gibi fabrikanın akşam ta'tîlinden sonra gelib geçerken bi'l-mecbûriyye hâricde bulundurulan top ve toparlakların kayışlarını kat' ve deniz cihetindeki kömür anbarı kapısının kilidini şikest ederek derûnunda bulabildikleri eşyâyı alarak götürdükleri bildirildiğinden efrâd-ı merkumenin başka bir mahalden mürûr ü ubûrlarının te'mîni esbâbının istikmâli ehemmiyyetle ma'rûzdur.

(Mühür-İmza)

BELGE NO. 60

BELGE NO. 60-1

İ'mâlât-ı Harbiyye Müdîriyyet-i Umûmiyyesi
Kuyûdât-ı Zâtiyye Kalemi
Aded
146

Tophane
21-1-35

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâset-i Aliyyesine

İ'tilâf sefâin-i harbiyyesine mensûb efrâdın İ'mâlât-ı (Harbiyye) Tophane fabrikaları rıhtımı vâsıtasıyla şehre duhûl ve gemilerine avdetlerinde gerek ta'lîm-hânede ve gerek deniz cihetindeki anbarlar arasında mermî ve fişenk kovanlarıyla el humbaralarını ve buna mümâsil tesâdüf eyledikleri eşyâ'-yi mîriyyeyi alıb götürmekde olduklarından ve sâireden bahsle efrâd-ı merkumenin başka bir mahalden mürûr ü ubûrlarının te'mîni 11 Kânûn-ı Sânî 335 târih ve 124 numrolu muhtıra ile arz-ı istirhâm kılınmışdı.

Şehr-i hâlin On Beşinci Çehâr-şenbih gecesi sâat yedi râddelerinde bir hayli İngiliz bahriyye efrâdı fabrikanın deniz kenârındaki bakır malzeme anbarını açdıkları ve On Dokuzuncu Pazar gecesi alafranga on bir buçuk râddelerinde dahi yirmi kadar İngiliz bahriyye efrâdı esliha-i atîka anbarına gelerek bunlardan beşi nöbet beklemekde olan Muhâfız Taburunun Birinci Takımı Üçüncü Mangasında Dadaylı Hasan oğlu ...(?) süngü ile tehdîd ederek ceb-hâne arabalarının altına sokdukları ve dîgerleri yerli ve asma kilidli anbar kapısını kırarak içeriye duhûl ile ellerine geçirdikleri rövolverleri alıb savuşdukları esnâda merkum nöbetçinin bulunduğu mahalden vuku' bulan feryâdı üzerine etrâfdan yetişilerek üç aded rövolver ve bir aded kınsız süvâri kılıncı yerde bulunduğu ve mütecâvizlerin bir kısmı deniz kenârından ve bir kısmı da ta'lîm-hâne meydânından hangar iskelesine doğru gitdikleri anlaşılmış ve efrâd-ı merkume tarafından bu gibi tecâvüzâtın tevâlî etmekde bulunmasına mebnî îcâb-ı hâlin müsâraaten icrâsı kesb-i ehemmiyyet eylemiş olduğundan fabrikamızın muhtelif aksâmını işgal eden İngiliz piyâde kıtaâtından sarf-ı nazar hiç olmaz ise bahriyye efrâdının gemilerine gidib gelmeleri husûsunun seyr-i sefâin binâsı rıhtımına hasrıyla mürûr ü ubûrun fabrika dâhilinden men'i esbâbının istikmâli ehemmiyyetle ma'rûzdur.

(Mühür-İmza)

BELGE NO. 60-1

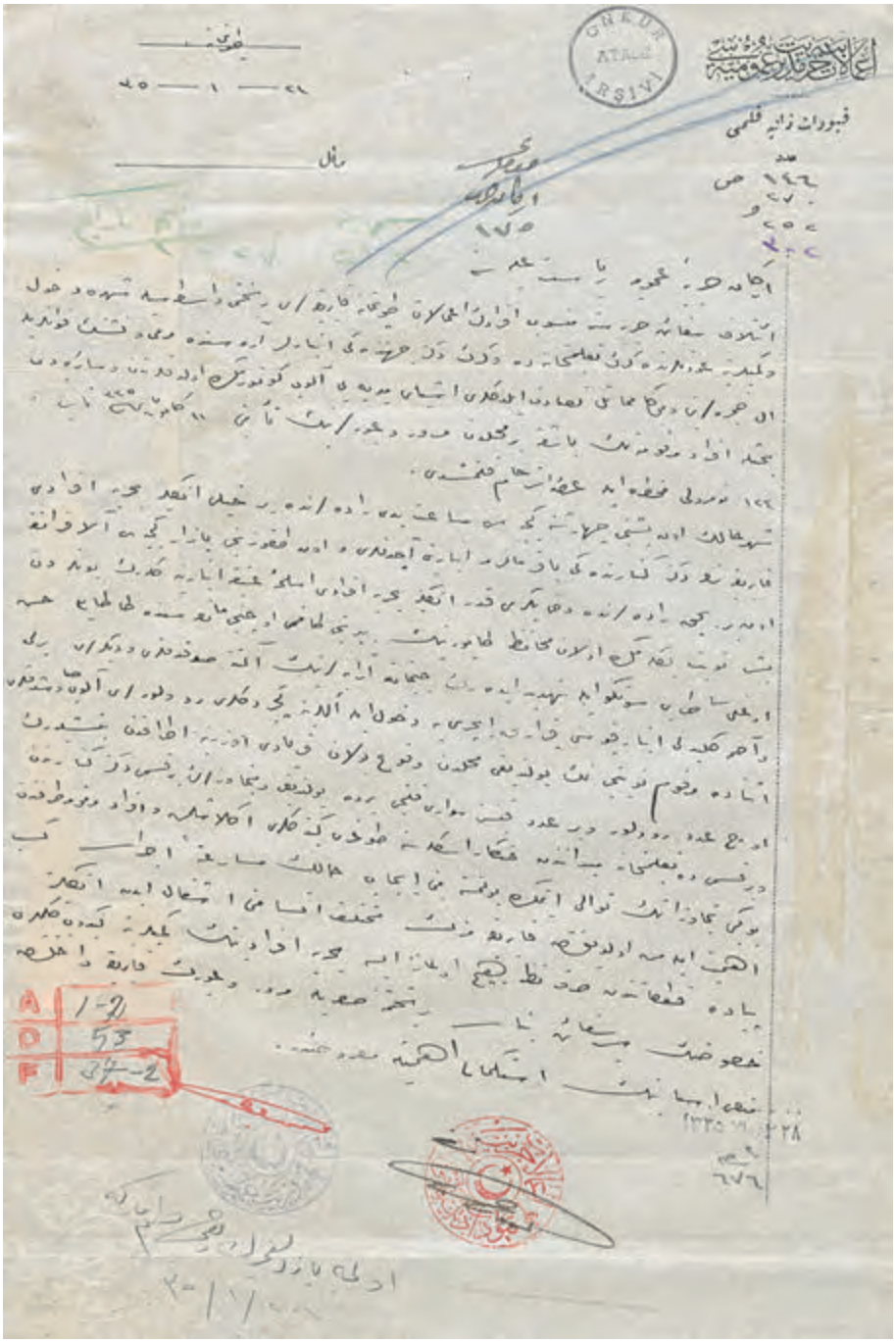

BELGE NO. 61, 61-1

Bâb-ı Alî
Hâriciyye Nezâreti
Mühimme Kalemi
Umûmî 13173
Husûsî 58

Harbiyye Nezâreti Vekâlet-i Celîlesine

Devletlü Efendim Hazretleri

El-yevm İ'tilâf asâkiri tarafından kısmen işgal edilmekde bulunduğu istihbâr olunan Taksim Kışla ve Meydânı'nın tamâmen asâkir-i mezkûre işgaline terk edilmesine mukabil asâkir-i merkume tarafından işgal edilmekde bulunan Mekteb-i Harbiyye, Taşkışla veyâ sâir mebânî-i emîriyyeden birinin tahliyesi teklîf olunmak mezkûr Kışla ve Meydân hakkında evvelce sebk eden bir muâmele-i mâliyye dolayısıyla mûcib-i muhassenât telâkki edilmekde olduğundan bu bâbdaki mütâlaa-i aliyye-i âsaf-ânelerinin ve Mekteb-i Harbiyye veyâ dîger mebânî-i askeriyyenin İ'tilâfiyûnca işgaline nihâyet verilmiş olub olmadığının iş'ârına bezl-i himmet buyurulması mercûdur.

Emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir./11 Rebîü'l-âhir 337 ve / 15 Kânûn-ı Sânî 335

Hâriciyye Nâzırı nâmına
Umûr-ı Siyâsiyye Müdîriyyet-i Umûmiyyesini
idâreye me'mûr
Süferâ-yı Saltanat-ı Seniyyeden
(İmza)

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyyeye/16 minh

Şimdiye kadar işgal olunan mebânînin bir listesinin rabtı müsta'cel 18/1/35

İ'tilâf devletleri tarafından Dersaadet'de işgal olunan mebânî-i mîriyye listesidir.

1- Mekteb-i Harbiyye

2- Taşkışla

3- Taksim Kışlası [kısmen]

4- Gümüşsuyu Kışlası

5- Davudpaşa Kışlası

6- Makriköy'ündeki bütün askerî kışlalar

7- Gülhane Hasta-hânesi [kısmen]

8- Maltepe Hasta-hânesi

9- Sipâhî Ocağı binâ ve tavlaları

10- Top-hâne meydân ve gaz-hânesi ve binâlar

11- Sarayburnu erzâk anbarları ve barakalar

12- Sirkeci sevkıyât binâsı ve misâfir-hâne

13- Galata Rıhtımı'nda gümrük binâsı

14- Zeytinburnu Fabrikası [kısmen]

BELGE NO. 61

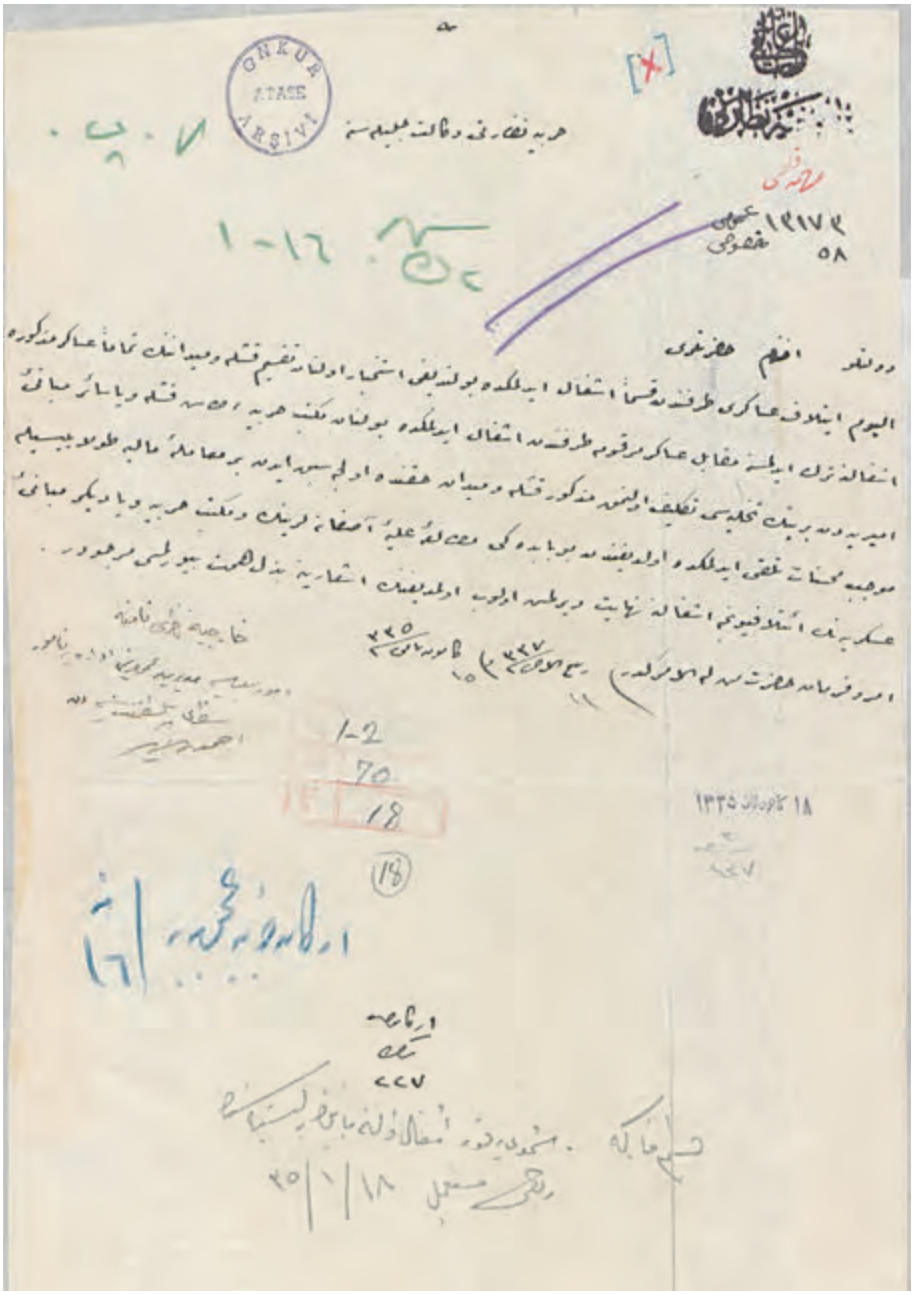

BELGE NO. 61-1

GNKUR ATASE ARŞİVİ

اسکوفه دوتری طرفندن دیعاوده اشغال ایلمامه مبادرت بریه لیتیه سیه‌ده

١ـ مکتب حربیه
٢ـ طاسه قشله
٣ـ تفنگ قشله‌سی [قشلا]
٤ـ کوسه‌لری قشله‌سی
٥ـ داودپاشا قشله‌سی
٦ـ نقلیه کوزه‌کی جوره عسکری قشله‌لر
٧ـ کلفانه خسته‌خانه‌سی [قشلا]
٨ـ مالتپه خسته‌خانه‌سی
٩ـ سیاهی اچاغی بنا وطارلالری
١٠ـ طوپخانه بیناسه رفیق خانه‌سی دینار.
١١ـ سولی بروی ارزاق انبارلری وبارانه‌لر
١٢ـ سرکه‌جی سوقیات بناسی وسامرخانه
١٣ـ غلطه نخته‌ه کومرک بناسی
١٤ـ زیتون بروی فابریقه‌سی [قشلا]

1-2
70
18
1

18/1

BELGE NO. 62

Birinci Kolordu-yi Hümâyûn
Ahz-ı Asker Hey'eti Riyâseti
Numro
22

Cağaloğlu
15/1/35

Yeniköy Belediyye Riyâset-i Aliyyesine

Sarıyer'de kâin ve Kaim-makam Mustafâ Bey'e âid bir köşkün, İngilizler tarafından telsiz telgraf merkezi olarak intihâb olunduğu ve mezkûr köşkü bedeli mukabilinde istîcârı ârzû eyledikleri cihetle sâhibleri ile bu ciheti takarrür etdirmeğe çalışmışlarsa da arada bir haylî fark görüldüğünden i'tilâf mümkün olamamışdır. Bunun üzerine İngiliz ordusu cenerallerinden ve bu işlerle iştigal eden Ceneral Von, Makam-ı Âcizîye mürâcaatla mezkûr köşk için bir bedel-i îcâr ta'yîn ve inbâsını taleb etmekdedir. Mezkûr köşkün İngilizlerin eşyâsından bir kısm-ı mühimmiyle tevdî' olunacağına ve âilenin sâkin olduğu binâda kirâ ile ikamet edib karîben oradan çıkmağa mecbûr bulunduğuna ve bi't-tab' ihtiyâcları ve İngilizlere verecekleri köşkleri vüs'atinde bir yerde ikamet edeceklerine ve başkaca îcâbât-ı sıhhiyye ile de tebdîl-i hevâ mecbûriyyetinde bulunduklarına nazaran âile-i mezkûrenin de mutazarrır olamayacağı bir sûretde mevzû'-i bahs köşk için o havâlîdeki emsâline ve esbâb-ı ma'rûza da nazar-ı dikkate alınarakdan bir îcâr-ı şehrî bedeli ta'yîn buyurularak bir vesîka-i resmiyye ile ve sür'at-i mümkine ile inbâ' buyurulması lüzûmuna göre ehemmiyyetle ma'rûzdur.

Birinci Kolordu Ahz-ı Asker Reîsi
Ve Konaklar Müfettiş-i Umûmîsi
Mîr-livâ
(İmza)

Mümkün ise yarın yaya olarak Sarıyer'e kadar gidilmesi olamadığı takdîrde vapurla mahall-i mezkûra gidilerek tahmin muâmelesinin icrâsı zımnında Mühendis Fahrî Bey'e.

15 Kânûn-ı Sânî 35

Büyükdere Ahz-ı Asker Riyâseti ve Konaklar Müfettiş-i Umûmîliğinin işbu tezkire mevzû'-i bahs hânenin îcâr-ı şehrîsine (dâir) bi't-tanzîm takdîm kılınmış olmağla ol bâbda.

19 Kânûn-ı Sânî 35

Mühendis
(İmza)

Mazrûfen ve rabten taleb buyurulan vesîkada Birinci Kolordu Ahz-ı Asker Reîsi ve Konaklar Müfettiş-i Umûmîliği cânib-i vâlâsına

19 Kânûn-ı Sânî 35

(Mühür-İmza)

BELGE NO. 62

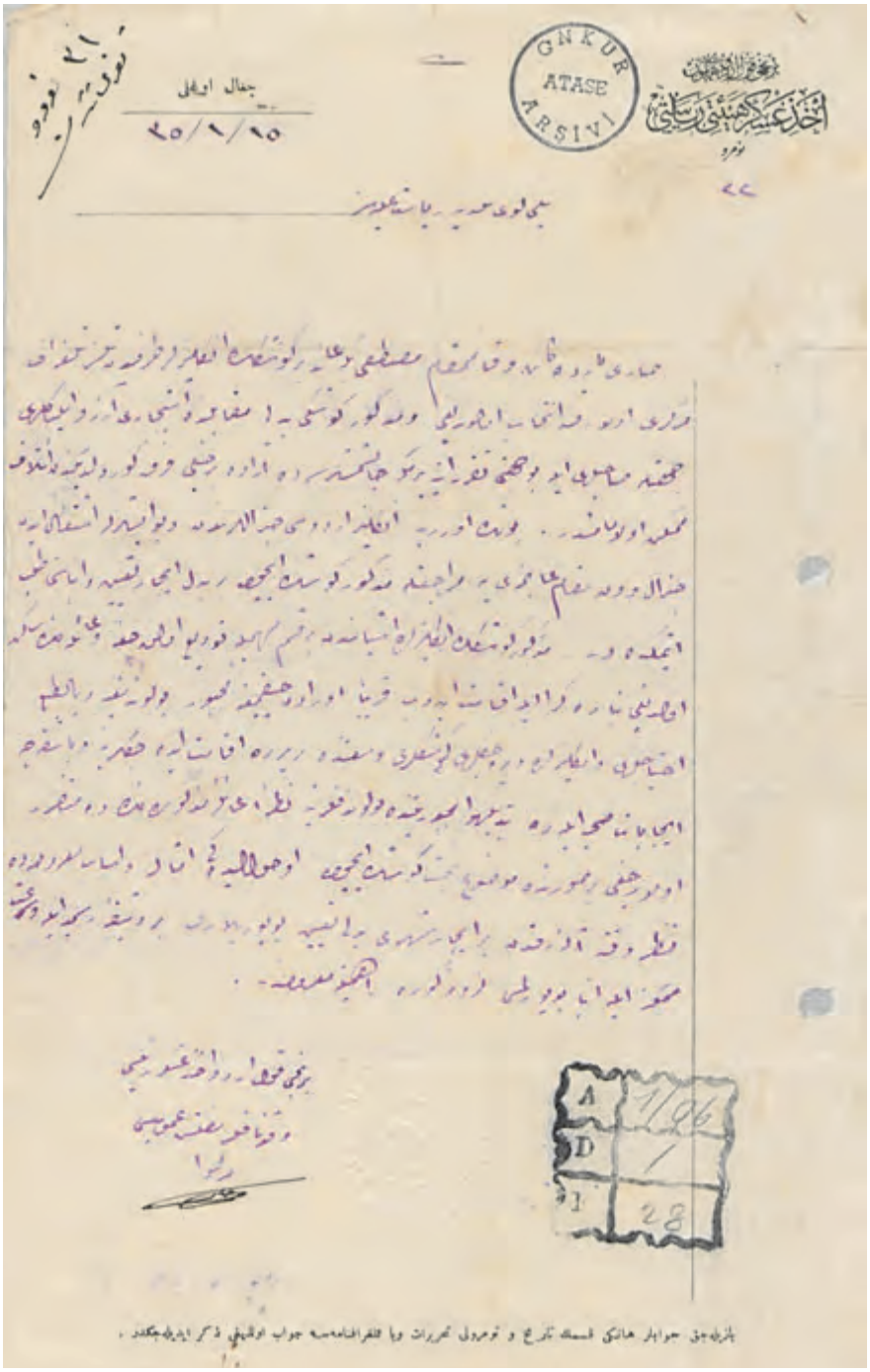

BELGE NO. 62a

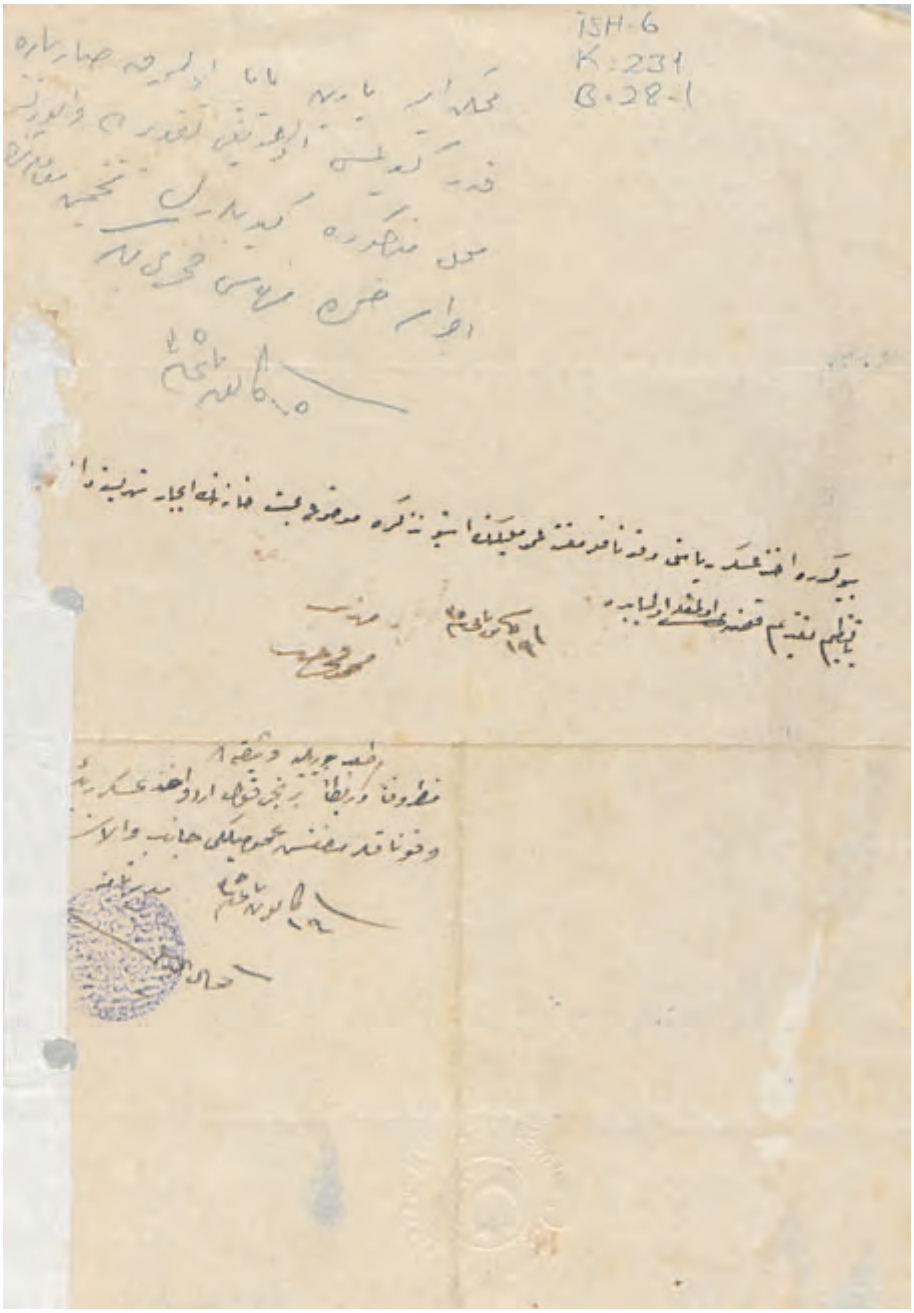

BELGE NO. 63

İstanbul Muhâfızlığı
Erkân-ı Harbiyye ...(?)
1. Şu'be 1. Kısım
Umûmî 51843
Husûsî 736

18/1/35

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine

Üsküdar mıntıkası dâhilinde Haydarpaşa ve civârında bulunan İ'tilâf asâkiri sokak başlarına nöbetçi ikame ederek gelib geçenlerin üzerinde silâh taharrî etmişler ve mezkûr asâkir kumandanı, Ceneral Vilson'dan emir aldığını zikr ile şübhe etdikleri hâneleri bilâ-istisnâ taharrî edeceklerini ve bu bâbda kendilerine yardım eylememizi taleb eylemiş ve işbu mutâlebât tarafımızdan redd olunmuşdur. Husûs-ı mezkûr Mütâreke Komisyonunda Galib Kemâlî Beyefendi'ye arz edilmiş ve hall-i mes'ele edileceği cevâbı alınmışdır. Sâlifü'l-arz asâkir kumandanı bu bâbda muvâfık cevâb taleb eylemekde olduğundan îcâbı arz ve istîzân olunur.

İstanbul Muhâfızı
Mîr-livâ
(İmza)

BELGE NO. 63

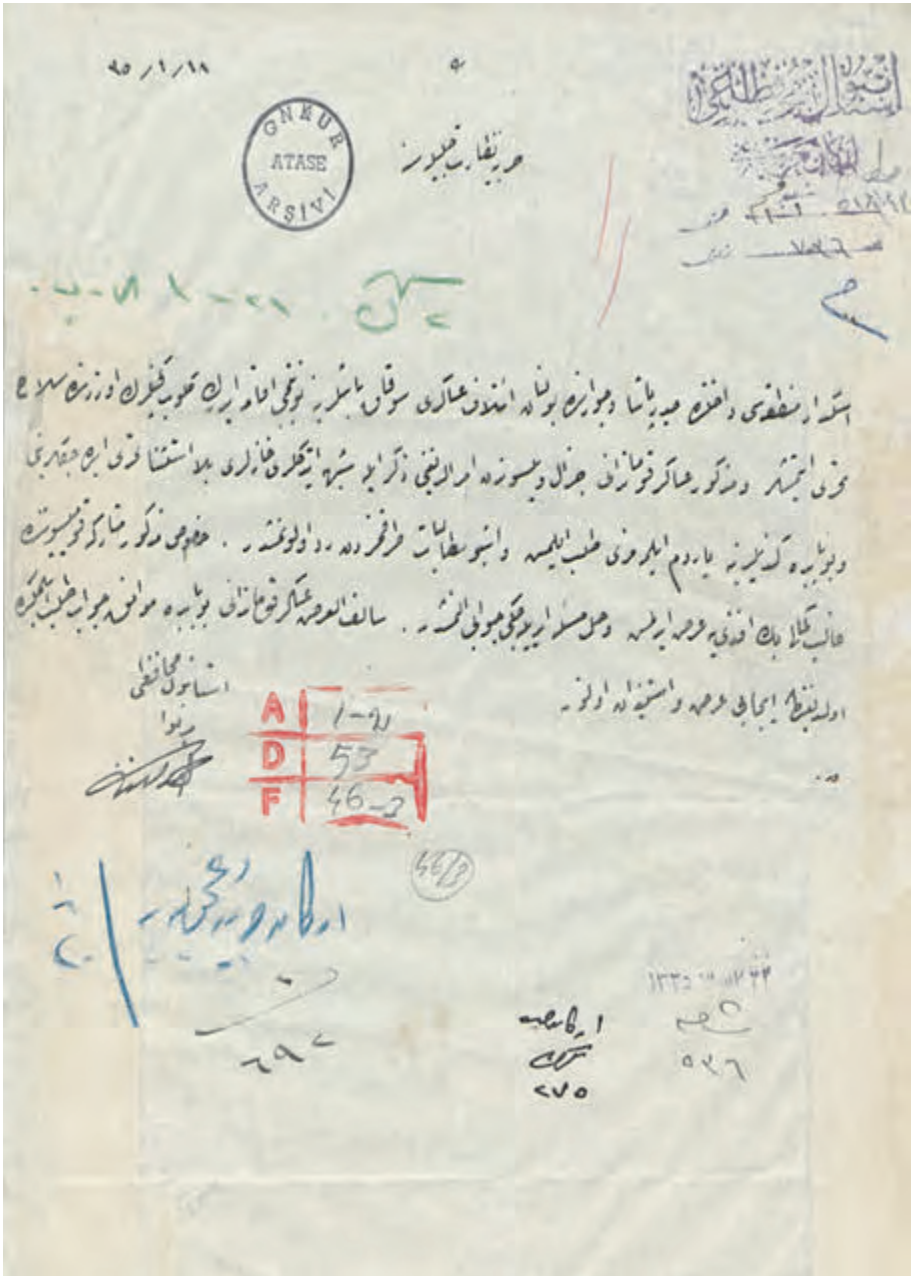

BELGE NO. 63-1

Bâb-ı Âlî
Hâriciyye Nezâreti
Kalem-i Mahsûs
13500/117

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine

Devletlü Efendim Hazretleri

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye ifâdesiyle vârid olan 25 Kânûn-ı Sânî 1335 târihli ve 275 numrolu Tezkire-i Nezâret-penâhîleri üzerine İngiliz Fevka'l-âde Komiserliği nezdinde teşebbüsât-ı lâzıme îfâ kılındı ve îcâb etdikce me'mûrîn-i Osmâniyye'ye ma'lûmât verilerek taharriyyât icrâ' etdirilmesi zımnında vâki' olan teşebbüsât üzerine tasavvurât-ı ma'lûmeden ferâgat etmiş oldukları anlaşıldı. Fî mâ ba'd bu yolda teklîfât vâki' olursa yine aynı sûretle cevâb-ı redd verilerek Mütâreke Komisyonuna hemen ma'lûmât i'tâsı husûsunun îcâb edenlere emr ve havâle buyurulması bâbında emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir./2 Şubat 335

Hâriciyye Nâzırı
(İmza)

BELGE NO. 63-1

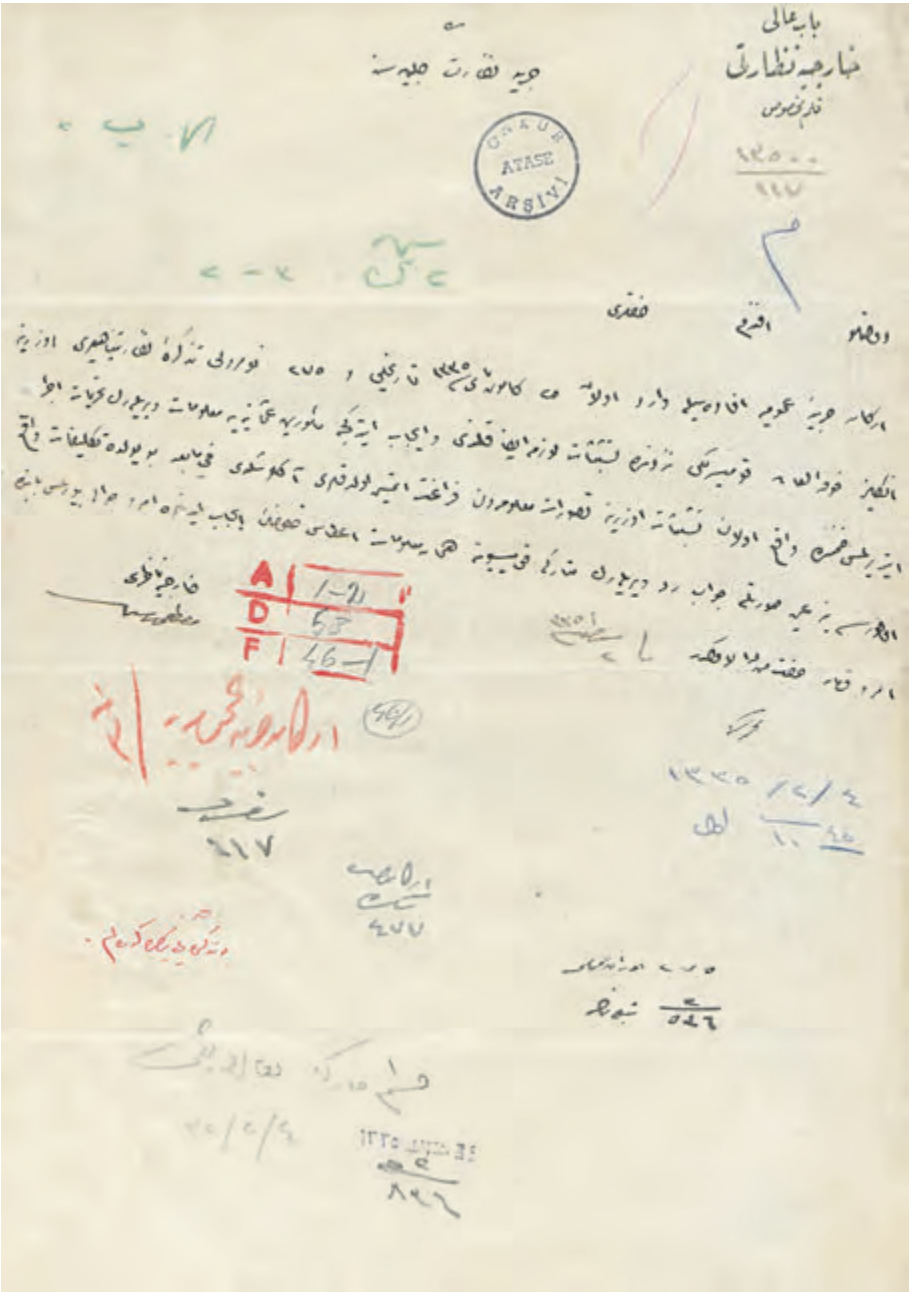

BELGE NO. 64

Harbiyye Nezâreti
Tahrîrât-ı Ecnebiyye ve Tercüme Kalemi
590

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine Ceneral (Von) Tarafından Takdîm Olunan 19/1/919 Târih ve 48/435 Numrolu Merbût İngilizce Varakanın Tercümesi

El-yevm Haydarpaşa İstasyonu'nda asâkir-i Osmâniyye tarafından işgal edilmekde bulunan muhâfız odalarının tahliyesi için lâzım gelen evâmirin lûtfen i'tâsını istirhâm eylerim.

Bu odalar zemîn katında olub İngiliz asâkirinin ikametleri için taleb olunmakdadır.

Bu karâr-gâha merbût ve Osmânlı ordusuna mensûb Binbaşı Hakkı Bey vaz'iyyetle kesb-i mümârese etmiş olub metâlibe tamâmıyla vâkıfdır.

Mes'elenin kuvveden fi'le getirilmesi için der-hâl evâmir i'tâ' buyurulursa memnûn olacağım.

İmzâ': Ceneral
(Von)

Merbût aslına mutâbıkdır./20 Kânûn-ı Sânî 335
(Mühür-İmza)

BELGE NO. 64

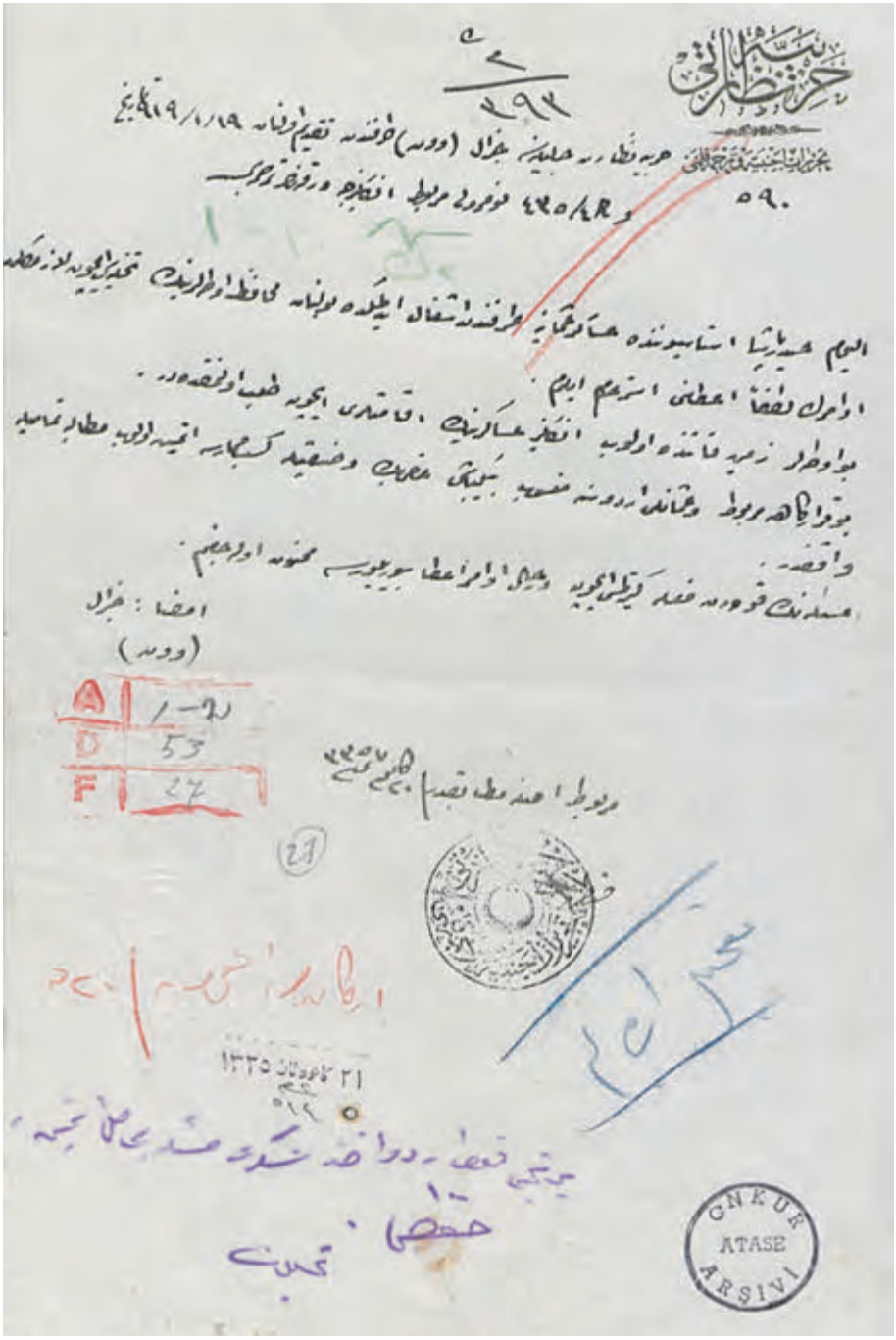

BELGE NO. 65

Harbiyye Nezâreti
Tahrîrât-ı Ecnebiyye ve Tercüme Kalemi
602

25/1/35

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine Ceneral (Von) Tarafından Gönderilen
23 Kânûn-ı Sânî 919 Târih ve 693 Târihli Merbût
İngilizce Mektûbun Tercümesi

1- Karîben Dersaadet'e vâsıl olacak bir İngiliz motorbot bölüğü için ikamet-gâh tedâriki zarûreti karşısında bulunduğumuzdan âtîdeki mahallerin İngiliz kuvâsı emrine âmâde kılınması müsterhamdır.

(a) Merbût krokide

[3] "C" harfiyle gösterilen rıhtım sâhasıyla "D" harfiyle gösterilen demir veyâ palamar mahalli.

(b) Krokide "E" harfiyle irâe edilib evvelce marangoz dükkânları olarak isti'mâl olunan binâlar

(c) Kezâ merbût krokide (G) harfiyle irâe olunan ve tersanenin Hasköy kapısına mücâvir bulunan cesîm binânın bir kısmı.

Bu, üç katlı cesîm bir binâ' olub harbden evvel Osmânlı Bahriyye Zâbitân Mektebi ve esnâ'-yi harbde dahi Alman ikamet-gâhı olarak müsta'mel idi.

Bu binâ' kâmilen taleb edilmeyib, tefrîk edilebilen ve krokide gölgeli olarak irâe olunan kısmında pek münâsib bir ikamet-gâh tehiyye edilebilir.

İşgal olunacak mahallerin hudûdu hakkında bir karâr verilmek üzere işbu karâr-gâhdan ta'yîn olunacak bir erkân-ı harb zâbitiyle oraları dolaşmak için bir mümessilinize evâmir-i lâzıme i'tâ' buyurulduğu takdîrde bu binâların der-hâl tesellümü icrâ' olunacakdır.

Kuvâ-yi İ'tilâfiyye Bahrî ve Askerî Hey'et-i
İdâre Reîsi
Mîr-livâ
Von

Tercüme aslına mutâbıkdır.
25/1/35
(Mühür-İmza)

[3] Kroki-1.

BELGE NO. 65

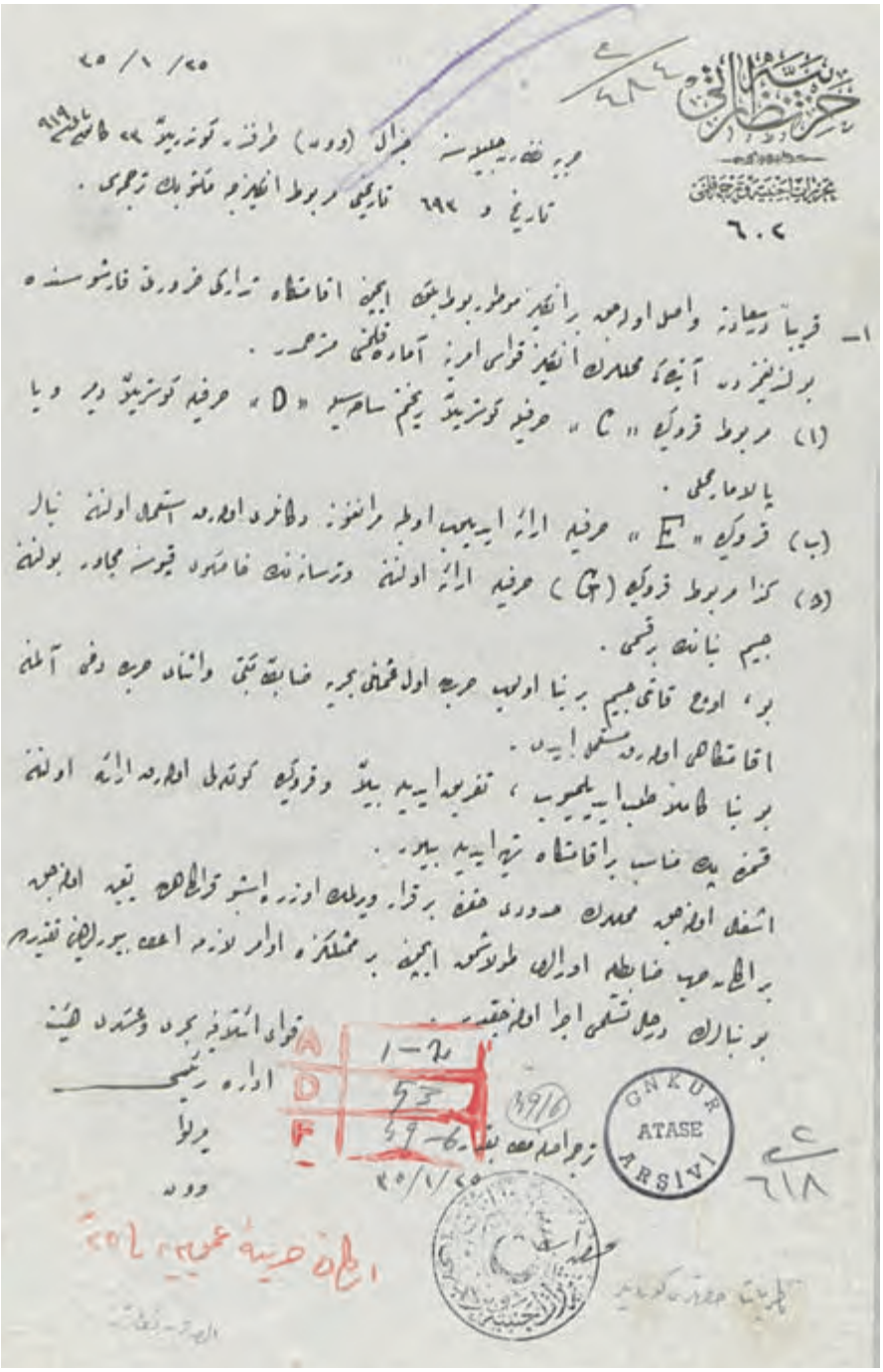

٢٥/١/٢٥

حربیه نظارتی

٦٠٢

جبهه قوماندانلیغی جنرال (دوده) طرفندن کونديلن «٥٩» طائفه نك ٩١٩ تاریخ و ٦٩٢ نمره لی مربوط انكلیزجه مكتوبك ترجمه سی .

١ـ قریباً دیماندن واصل اولدقجه بر انكلیز موطنی بولنمق ایچون اقامتگاه تهیه سی ضروری قارشوسنده بولنیورز . آنجق محلدن انكلیز قوای امریه آماده قلمقدمز .

(ا) مربوط قروكی « C » حرفیله كوستریلن یخم ساحلنده « D » حرفیله كوستریلن دیر ویا یالاماجی .

(ب) قروكی « E » حرفیله ایفاء ایدیلمش اولان مرانغوز دطاغنده اولان استحكامات اولنه بیلر .

(ج) كذا مربوط قروكی (G) حرفیله ایفاء اولنان دترسانه نك خاموده قیوسنه مجاور بولنان جسیم بنانك بر قسمی .

بو ، اوچ قاعده جسیم بر بنا اولمق حربك اول قسمنی جریان ایدن ضابطه تمثیل واثناء حربده دخی آملك اقامتگاهی اولمق اوزره مستعمل ایدی .

بر بنا كامل طبابت ایلمیوب ، تفریغ ایدیلیوب وقروكی كوستریلن اولان اوزره اولنه قسمی یك مناسب بر اقامتگاه تهیه ایدیلیبیلور .

اشبو اولمق محلدن صدوری حقنده بر قرار ویریلمك اوزره اشبو تزكره یك اولمق اوزره بر الطاف ضابطه اوزاق طولاشمه ایچون بر مملكتده اوزاق لزوم اعتبار بورلیان تقدیرده بو بنالرك دخی تسلمی اجرا اولنه جقدر .

قوای استدفاعیه بحری وعسكری قیادت اداره رئیسی

یرلو

دوده

A 1-2
D 53
F 59-6

زجواهدن بقدر ٢٥/١/٢٥

(3916)

GNKUR ATASE ARSIVI

٦١٨

BELGE NO. 65-1

Nezâret-i Umûr-ı Bahriyye
Üçüncü Dâire
Şu'be

Numro { Umûmî 61848
Husûsî 66

26 Kânûn-ı Sânî 335

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine

Devletlü Efendim Hazretleri

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye İkinci Şu'besi ifâdesiyle şeref-mevrûd 25 Kânûn-ı Sânî 335 târih ve 618 numrolu Tezkire-i Devletleri cevâbıdır:

Düvel-i İ'tilâfiyye ile mün'akid Mütâreke-nâme'nin dokuzuncu mâddesi mûcibince Tersane-i Âmire fabrikaları Kuvâ-yi İ'tilâfiyye sefâin ve vesâit-i nakliyyelerinin ta'mîrâtlarını der-uhde eylemiş ve bu husûsu tanzîm ve tedvîr için İngiliz, Fransız, Osmânlı a'zâlardan müteşekkil bir komisyon ta'yîn olunmuşdur. Merbûten arz ve takdîm kılınan Kuvâ-yi İ'tilâfiyye Bahriyye Başkumandanı Amiral Galtorp'un muhtırası mündericâtından müstebân olacağı üzere Tersane'de Düvel-i İ'tilâfiyye'ye âid ta'mîrât ve sâire için doğrudan doğruya işbu Komisyona mürâcaat olunması takarrür etdirilmiş ve ol vechle îcâb edenlere de ta'mîm olunmuşdur.

Binâen aleyh Ceneral Von tarafından karîben İstanbul'a vâsıl olacak motorbotlar için Tersane'de mahall ve binâların tahsîs ve i'tâsı hakkındaki mektûbda sâlifü'l-arz muhtelit komisyona irsâl olunduğunun Müşârün-ileyhe iş'ârı ricâ olunur. Ol bâbda emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Bahriyye Nâzırı nâmına
(İmza)

BELGE NO. 65-1

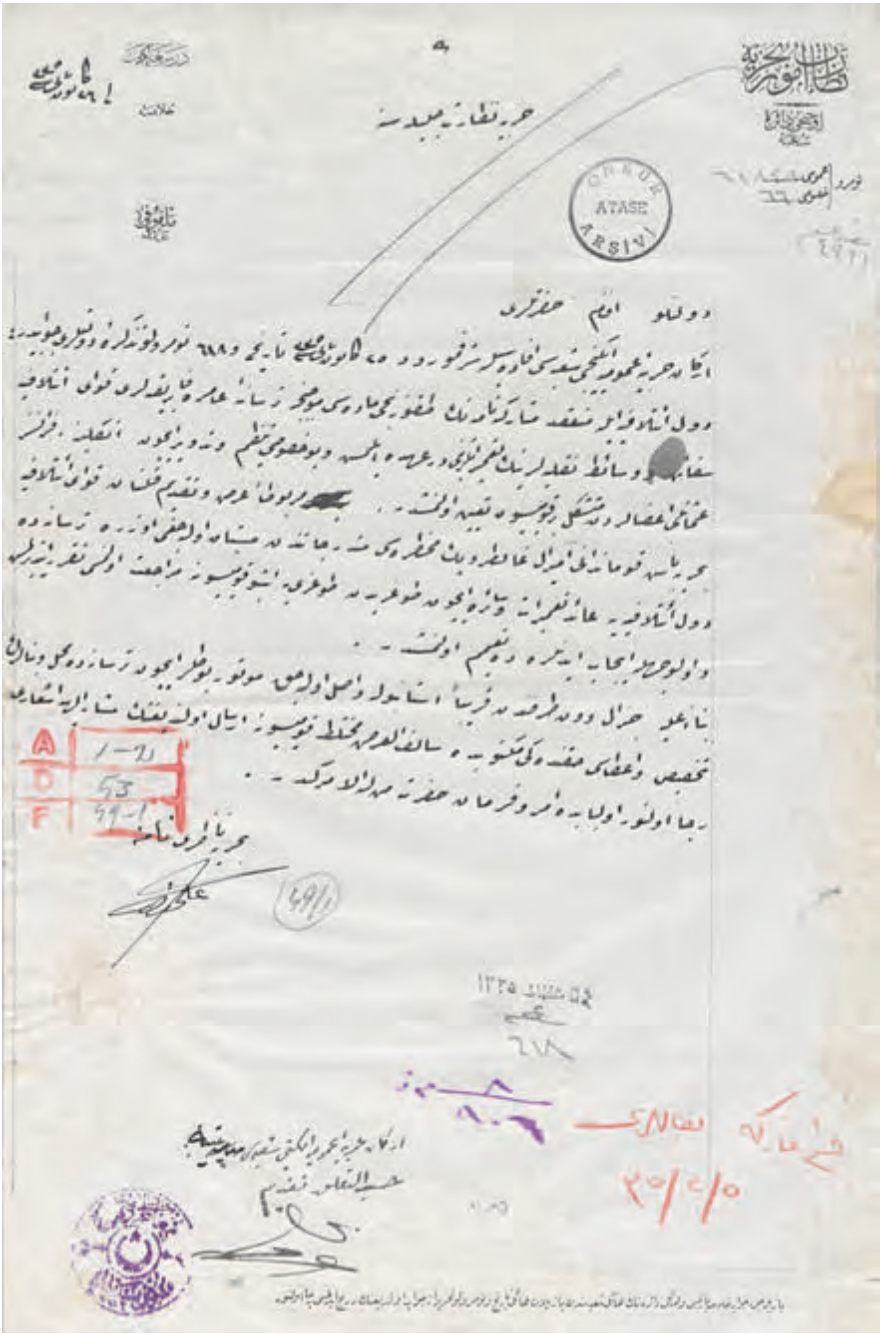

BELGE NO. 66

29/1/35

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâset-i Sâmîlerine

Fransızların Makriköy'ünde işgal eylemekde bulundukları Reşadiye Kışlası Câmii minâresine iki günden beri Fransız bayrağı çekdiklerini bi'z-zât gördüm. Herhangi milletde olursa olsun maâbîde hürmet mecbûrî olduğu cihetle bu hâlin âhâli-i İslâmiyye'ye pek büyük bir sû'-i te'sîr yapdığından sarf-ı nazarından, dâhilinde, Rûmlar tarafından bunun büyük meserretle karşılandığını ve kendilerinin de Ayasofya'ya Yunan bayrağı çekmek hakkına yol açıldığı söylenildiğini işitdiğim cihetle bu husûsun Zât-ı Sâmîlerine arzını bir vazîfe-i kat'iyye telâkki eylerim efendim.

Erkân-ı Harbiyye Üçüncü Şu'bede Stajda
Mülâzım-ı Evvel
(İmza)

BELGE NO. 66

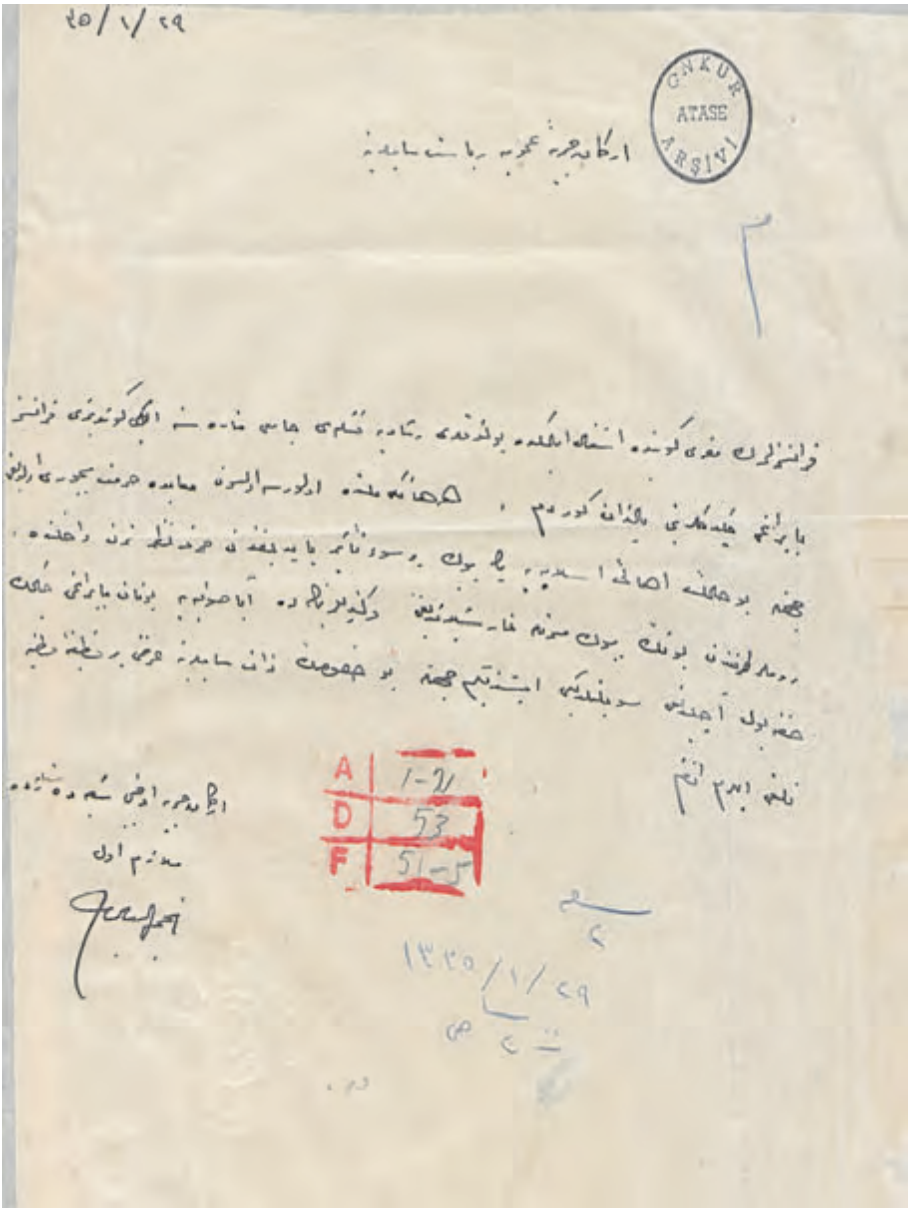

BELGE NO. 67

Harbiyye Nezâretine

Ayastefanos'da Topçu Mesâha Mektebi olan binânın 122'nci Fransız Fırkası emrine verilmesini ricâ ederim.

Bu binânın serîan Fransızların yed-i isti'mâline tevdîi îcâb etmekde olduğundan en kısa bir zamân zarfında tahliyesi için tedâbîr-i lâzıme ittihâzı pek ziyâde mûcib-i memnûniyyet olacakdır.

Ceneral Von

29-1-919

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyyeye/30 minh

Manzûr buyuruldu.

BELGE NO. 67

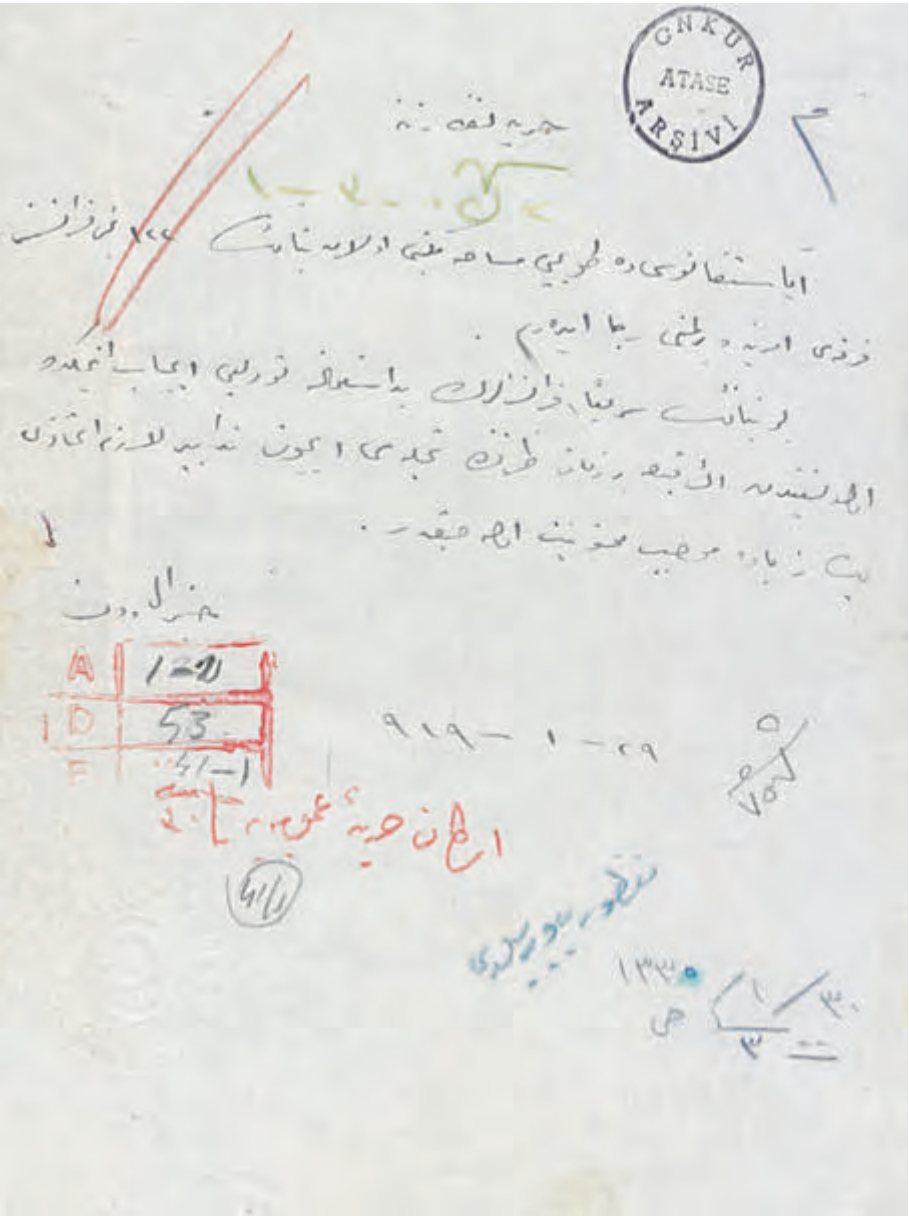

BELGE NO. 68

Harbiyye Nezâreti
Muâmelât-ı Zâtiyye Müdîriyyeti

Harbiyye Nezâreti Muâmelât-ı Zâtiyye Müdîriyyetine

Mütâreke Komisyonu a'zâsından İngiliz Zâbiti Simit'in bir refîki ile Tal'at Bey nâmında bir zât bugün Pendik'e gelerek Harbiyye Nezâretine iş'âr edildiği üzere, Amiral Galtorp nâmına âtîdeki mutâlebâtda bulunmuşdur. İhtiyât Zâbit Nâm-zedleri Ta'lîm-gâhının Pendik'de işgal etmekde olduğu bütün mebânî, nihâyet Salı gününe kadar tahliye edilecekdir. Aksî hâlde esliha, mühimmât ve eşyânın nakline müsâade edilmeyecekdir. Sûret-i hareketimizin emr ve iş'âr buyurulması ve Ta'lîm-gâh Erenköy ve Bostancı'daki sâbık ikamet-gâhlarına nakline müsâade buyurularak keyfiyyetin Üsküdar Konaklar Müfettişliğine telgrafla emr ve iş'âr buyurulması ve esliha, eşyâ' ve mühimmâtın nakli zımnında on beş mavna veyâ vagona ihtiyâc-ı kat'î olduğundan vesâit-i mezkûrenin serîan Pendik'e i'zâmına müsâade-i âlîleri ma'rûzdur. 30 Kânûn-ı Sânî 335

Ta'lîm-gâh Kumandanı nâmına
Kâzım

Müsta'celdir.

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye İkinci Şu'be Müdîriyyetine:

Pendik'de bulunan İhtiyât Zâbit Nâm-zedleri Ta'lîm-gâhı Kumandanlığından alınan telgraf-nâme sûreti aynen bâlâ edilmişdir. Bu bâbda Nezâretce takarrür etmiş bir keyfiyyet varsa inbâsı mütemennâdır.

30/1/35

(Mühür-İmza)

BELGE NO. 68

BELGE NO. 69

Harbiyye Nezâretine

İşgal edilmiş olan Enver Paşa Yalısının ittisâlinde bulunan Abdurrahman Paşa oğullarının köşkünün Şark Müttefik Orduları Başkumandanı Ceneral Franşe Despere emrine verilmesini ricâ ederim.

El-hâletü hazihi köşkde ikamet etmekde olan Ziyâ' Paşa ile Fevzî Tâhir Bey, Ahmed Hüseyin Bey, Saadeddîn Beylerin kendilerine başka bir ikamet-gâh tedârik etmelerine mecbûriyyet vardır.

Mezkûr köşk Şubat'ın 8'inci günü kable'z-zevâl sâat 11'e kadar tahliye edilib Ceneral Franşe Despere Erkân-ı Harbiyyesine mensûb me'mûra teslîm edilmiş bulunacakdır.

Ceneral Von

31-1-919

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyyeye/1 Şubat 335

Nâzır Paşa Hazretleri görmüşdür.

BELGE NO. 69

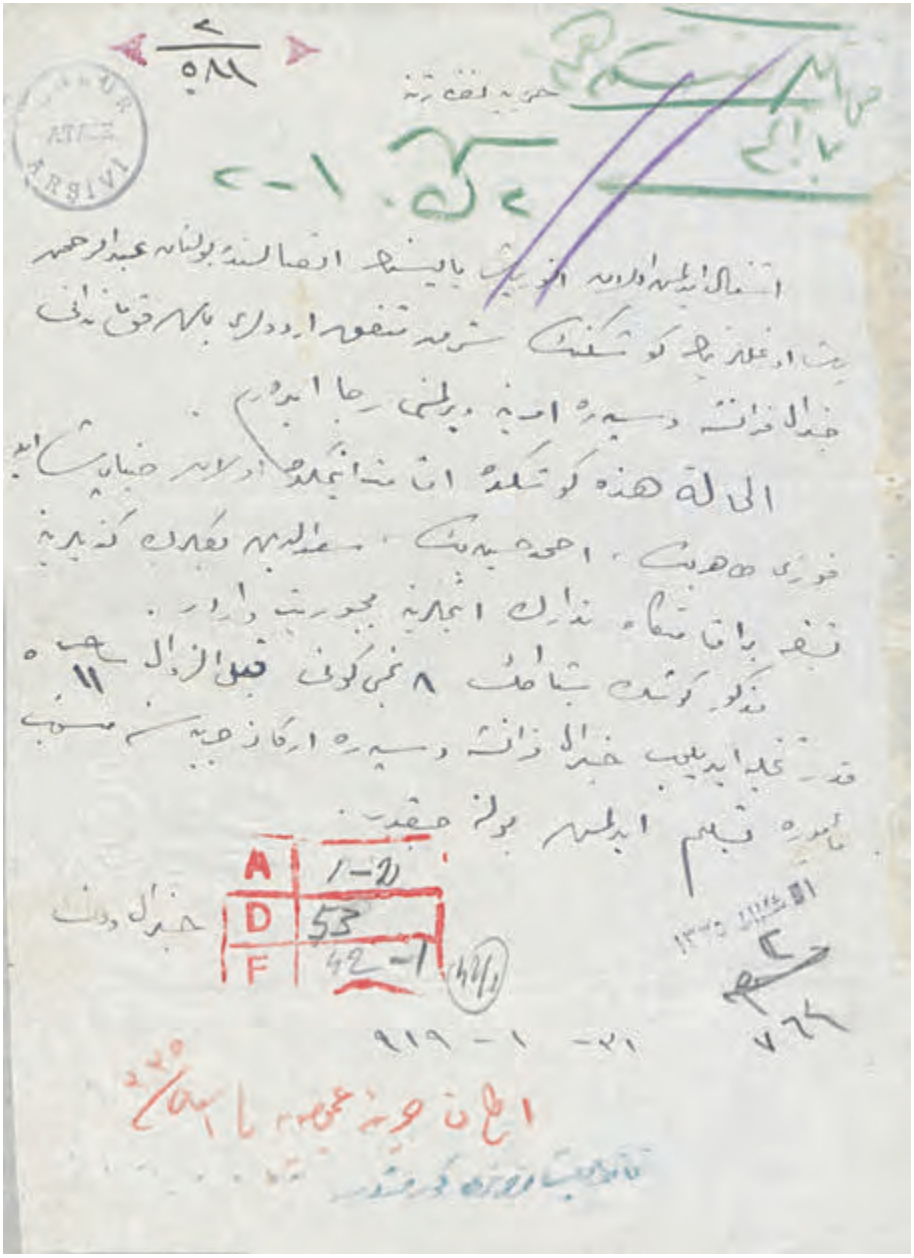

BELGE NO. 70

Harbiyye Nezâretine

Umûr-ı Nâfıa Müdîri Kaim-makam Teyler İngiliz kuvâ-yi askeriyyesi tarafından isti'mâl edilmek üzere Dersaadet'deki malzeme-i istihkâmiyye depolarından ba'zı malzemeyi almağa me'zûndur.

Kaim-makam Teyler alacağı malzemeye mukabil makbûz verecekdir. Mûmâ-ileyhin mürâcaat edeceği âtîdeki depolara ta'lîmât-ı lâzımenin i'tâsı mercûdur.

Eski Galata Köprüsü'nün cenûbundaki depo

Câmi' altı civârındaki depo

31/1/19

Ceneral Von nâmına
Kaim-makam
Kuks

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyyeye
ve Harbiyye Dâiresine/1 Şubat 335

Nâzır Paşa Hazretleri görmüşdür.

BELGE NO. 70

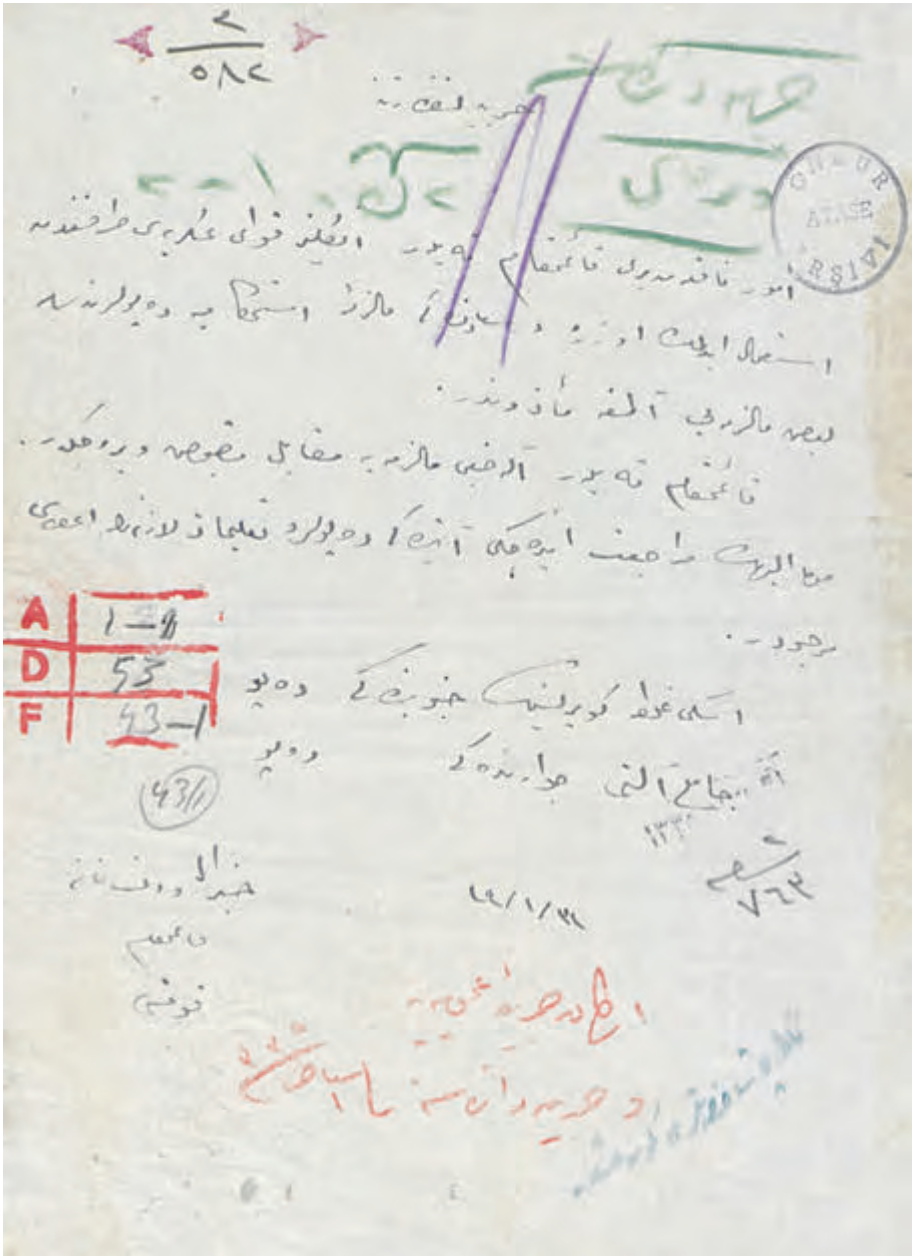

BELGE NO. 71

Harbiyye Nezâreti
Tahrîrât-ı Ecnebiyye ve Tercüme Kalemi
634

Sahîfe Numrosu
4056

Merbût İngilizce Karâr-nâme Sûretinin Tercümesi

İstanbul Rıhtımı'nın İngiliz ve Fransız nakliyyât işlerine tahsîs ve taksîmi için 16 Teşrîn-i Sânî 1918 târihinde kable'z-zevâl sâat onda "Saçinita(?)" sefînesinde akd olunan konferans mukarrerâtı nüsha-i asliyyesinin sûreti.

Hâzırûn

Şarkî Bahr-i Sefîd Nakliyyât-ı Bahriyye Ser-zâbiti Yüzbaşı E. ...(?)

Kaim-makam Kuks

Osmânlı Liman Reîsi

Üss-i Bahriyye Kumandanı Binbaşı Lublevek

Erkân Kaim-makamı Horsburg

Amiral Amet Cenâblarının Erkânından Binbaşı Jirarvon

"Süperb" sefîne-i harbiyyesi Güverte Zâbitânından Binbaşı Öşer(?)

Gümrükler Müdîri

1- "Biriyan" Fransız gemisiyle bi'l-cümle tahte'l-bahrların Haliç'de demirlemeleri hakkında i'tilâf hâsıl olmuşdur.

2- a) Galata köprübaşından rıhtımın ilk dirseğine kadar, îcâb etdikce gerek İngiliz ve gerekse Fransız askerî gemileri tarafından gerek tecemmu' ve gerekse hasta-hâne işlerinde isti'mâl edilmek üzere bir bî-taraf mıntıka itthâzı karâr-gîr olmuşdur.

b) Bu dirsekden yirmi kadem gerideki kapının umûmî ihrâc mahalli ittihâzı

c) Oradan 115 metre tûlünde bir mahallin Fransız muhriblerine palamar mahalli ittihâzı

d) Oradan dahi 350 kademlik bir mahallin İngiliz filosuna ve-yâhûd Selânik hamûle hidmetine tahsîsi

e) El-hâletü hazihi mahallî yolcular için isti'mâl olunub Osmânlı gümrüğü kapısına kadar mümtedd olan rıhtımın mütebâkî kısmının İngiliz nakliyye hidmeti tarafından isti'mâli

f) Bundan sonra kalacak rıhtım kısmının Türkler tarafından isti'mâli

3- 2'nci mâddenin (a), (b), (c) fıkralarında gösterilen rıhtım aksâmında Fransız kollarının (d), (e) aksâmında dahi İngiliz kollarının gezmeleri

4- (a) kısmına gemi rabt etmek ârzû olunduğu günden bir gün evvel İngiliz ve Fransız nakliyye zâbitânının mes'eleyi yoluna koymaları

5- Bâlâda tahsîs ve taksîm olunmuş bulunan sâhaların gayrı olan bi'l-cümle rıhtım kısmının gemilerden ârî bulundurulması

6- El-yevm kuru otu muhtevî bulunub yolcu gümrüğüne muttasıl olan küçük anbar müstesnâ olmak üzere mâh-ı hâlin On Sekizine müsâdif Pazartesi günü ba'de'z-zevâl sâat altıda bi'l-cümle gümrük sundurmalarının malzemeden tahliyesi karâr-gîr olmuşdur. El-yevm yolcu işleri için isti'mâl olunan gümrük taleb edilmemekdedir.

7- Fransızlar araba vapuru iskelesinden i'tibâren eski saray kapısına kadar mümtedd olan rıhtım kısmının bi'l-cümle sundurma ve kalemleriyle berâber kendilerine tahsîs ve bu sundurma ve kalemlerin Pazartesi sabâhında kendileri için tahliye edilmiş bulunmalarını ârzû ediyorlar.

Bahr-i Sefîd-i Şarkî Nakliyyât-ı Bahriyye Ser-zâbiti
(İmzâ): (E. ...(?))

Merbût aslına mutâbıkdır./9 Şubat 335
(Mühür-İmza)

BELGE NO. 71

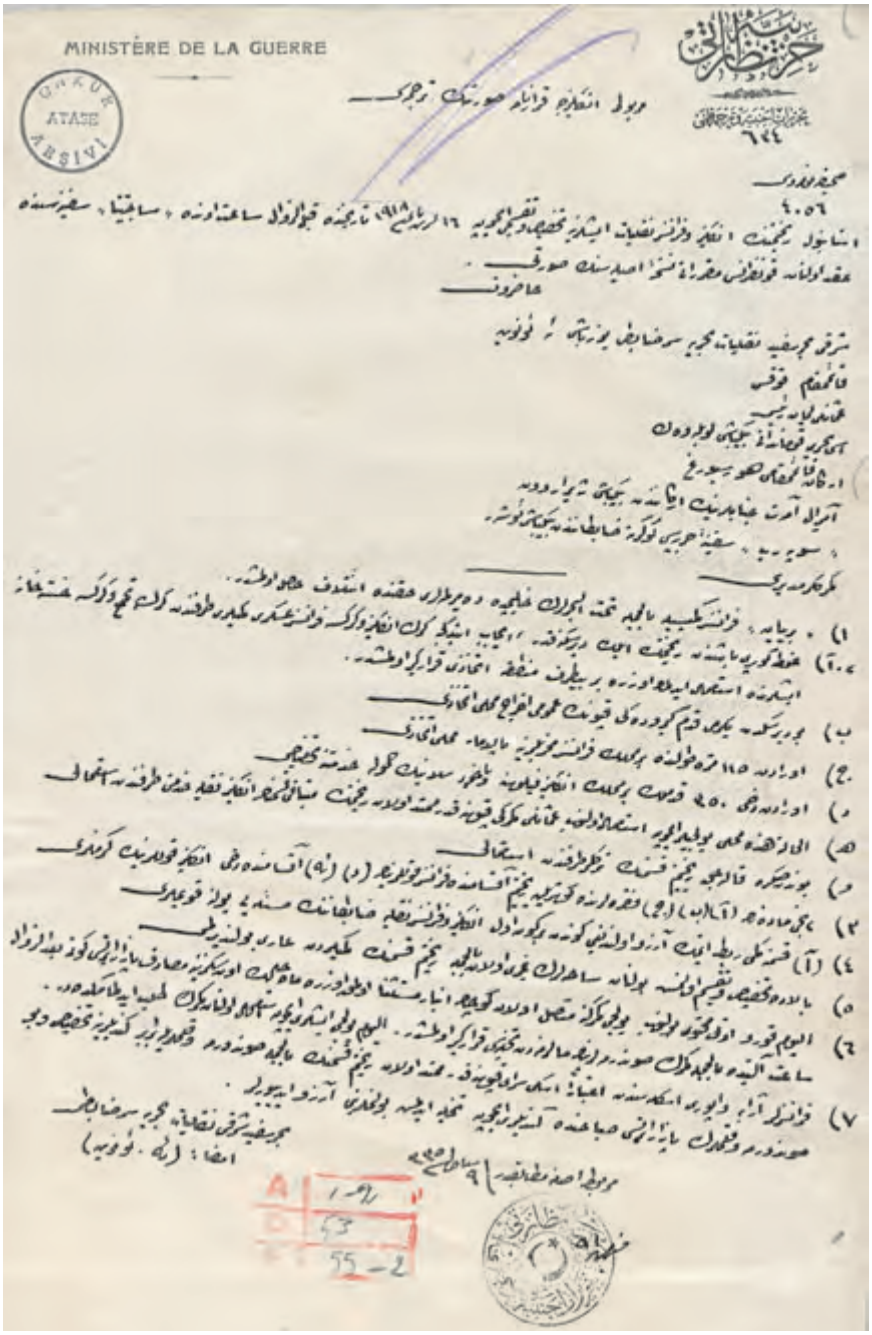

MINISTÈRE DE LA GUERRE

ANKARA ATASE ARSIVI

حربیه نظارتی

مربوط انقره قرارنامه صورتنك ترجمه‌سی

٦٤٤

٤٠٥٦

استانبول ترجمه‌ت انقره و فرانسه نقلیات ایداره تخصیصاتی تقسیماتی ١٦ ربیع الآخر ٩١٨ تاریخلی قبولنامه ساعت اونده ، سابقیا ، سفیر سنده عقد اولنان قوانین مقدماتی نسخه اصلیسنك صورتی .

عاجزانه

شرق مجریه نقلیات مجریه سرضابطی یوزباشی ا. نونیه

قانونلر قوتی

تماندلاره بر

ای مجریه قوماندانی جیتی لوبوده ول

ا. کاله قانونلری صورتی بیوریلمق

آمرلاری آمت جنابلرینه ایاننده جیتی تیرلاردن

، سویه‌سی ، سفیر حربیه نظارتنه جیتی نوشته

مکرر بر

١) ، بریاده ، فرانسه طبیب بالجه تحت ایدارنده خانجیده ده بر دائره حقنده استدعا قلنمشدر .

٢) خطوط کوریه باشنده تحت ایت دریکوفه ، ایجاب ایتدکجه کوک انقره و فرانسه عسکری طبیبلری طرفنده کرک تحت و کرک خسته‌خانه ایداره‌سنده استعمال ایدلمک اوزره بر بیلوف منطقه انحاذی قرار ایلمشدر .

ب) بوریکسه یکی قسم کوردوه‌کی قیوندن عمومی اقراج محلی اتخاذ

ج) اوزاده ١١٥ قره‌قولنده برملك فرانسه مؤسسه بالجه محلی اتخاذ

د) اوزاده‌کی ٢٥٠ قره‌قولك انقره قیلوبنه ، ظهور سودینك کولر خدمته تخصیص

ه) الی‌ازهنده محلی بولیدیجه استعمال اولنمق عثمانلی کوک قیوندن قرمه اوزره تحت تصرف انقره نقلیه قسمی طرفنده استعمال

و) بوزیکره قالمجه تحت قسمنده نوکر طرفنده استعمال

٣) بحری حادثه‌لر (آ) (ب) (ج) فقره‌لرنده تحریر ایتدیکم آقسامه فرانسه قوتلری (د) (ه) آقسامنده‌کی انقره قوماندانلری کوندرلمک

٤) (آ) قسمی ربط ایت آرزو اولنان کونده بکوره اول انقره و فرانسه نقلیه ضابطانك مسنده بولنه قوعیدر

٥) بادره تخصیص قسم اولنمه بولنان ساعتلرك بر اوزره بالجه تحت قسمنده طیبلرده عادی بولنه‌رلی

٦) الیوم قوردوقوی بولنمق بولجه مرکز متصل اولدوقه کوچیك انبار مستقلا اولمق اوزره ساعتلك اولنمه‌کرك لطیف ایلمشدر . الیوم بولجه ایشلر ایچون

BELGE NO. 71-1

Harbiyye Nezâreti
Tahrîrât-ı Ecnebiyye ve Tercüme Kalemi
632

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâset-i Aliyyesine Bahr-i Sefîd-i Şarkî Nakliyyât-ı Bahriyye Başzâbitliğinden Vârid Olan 6 Şubat 919 Târih ve 4056 Numrolu Merbût İngilizce Tahrîrâtın Tercümesi

1- 16 Teşrîn-i Sânî 1918 târihinde "Saçinita(?)" sefînesinde Liman Reîsi Mahmûd Bey'in huzûruyla akd olunan ve (altıncı mâddesi mûcibince) Galata Rıhtımı'nda bulunan bi'l-cümle sundurmaların İngiliz Hükûmetine teslîmi karâr-gîr olan merbût konferans mukarrerâtı sûretine atfen, bu mâddeden, el-yevm derûnunda tütün ve un değirmeni makineleri bulunan ve gümrük binâsı dâhilinde olan merkez sundurmasının o zamân istisnâ' edilmiş olduğunu arz ile kesb-i şeref eylerim.

2- Rıhtım hâl-i işbâa gelmiş ve mahall için eşedd-i lüzûm hâsıl olunmuş bulunduğundan mezkûr sundurmanın gelecek hafta içinde tahliyesini taleb ve ricâ eylerim. Eğer makineleri koymak için yer bulunamazsa bunların Haydarpaşa'da açıkda yığılması için size muâvenet edebilirim.

3- Zemîn katı üzerinde bulunan kalemler İngiliz Nakliyyât-ı Bahriyye hidmeti tarafından taleb edilmemekdedir.

Mutî'-i bendeleri olmakla müftehir
İmzâ: (E. ...(?))

Merbût aslına mutâbıkdır./9 Şubat 335
(Mühür-İmza)

BELGE NO. 71-1

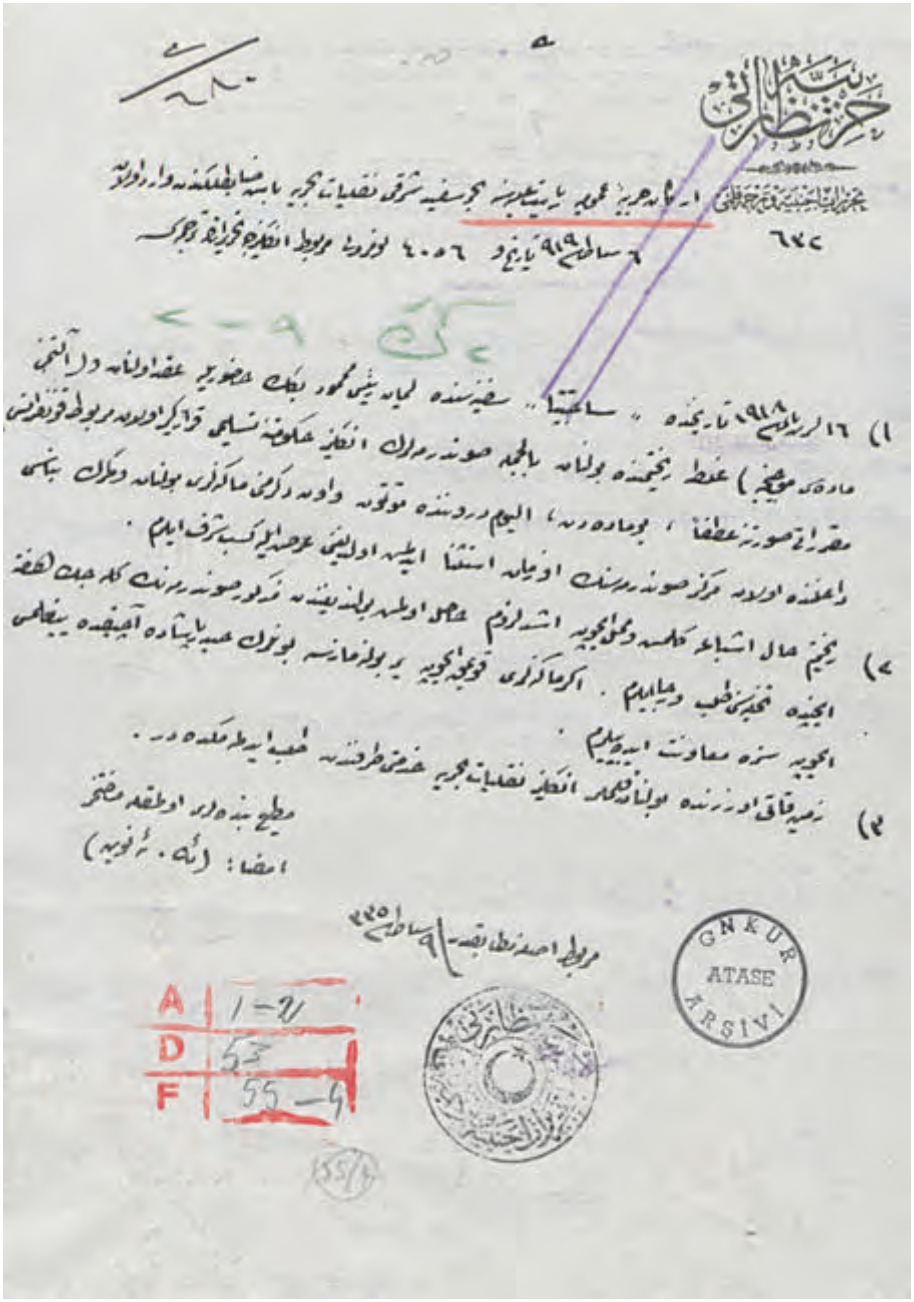

BELGE NO. 72

Ma'ârif-i Umûmiyye Nezâreti
Tedrîsât-ı Âliye Dâiresi Müdîriyyeti
2. Şu'be
Husûsî Numro 200
Umûmî Numro 250634

Hulâsa:
Harbiyye-i Şâhâneden kaldırılmış olan
tabloların Müze-i Hümâyûnda muhâfazası hakkında

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine

Devletlü Efendim Hazretleri

Düvel-i İ'tilâfiyye askeri tarafından geçende işgal olunan Mekteb-i Harbiyye-i Şâhânede mevcûd bulunan ve Cennet-mekân Sultân Abdü'l-azîz Hân-ı merhûm tarafından ihdâ' buyurulmuş olan yağlı boya tabloların esnâ-yi işgalde İbtidâ' Hangar Dâiresine ve Dâire-i mezkûreden bir kısmının daha işgali üzerine oradan da dîger bir tarafa nakl edildiği ve bunlar ise gayet kıymet-dâr enâfis-i âsârdan olduğu cihetle bunların orada depo hâlinde kalmaları zıyâ' ve harâblarını mûcib olacağından sûret-i lâyıkada hıfz edilmek üzere Müze-i Hümâyûna nakilleri münâsib olacağı Müze-i Hümâyûn Müdîr-i Umûmîliğinden bildirilmiş olmağla îfâ-yi muktezâsının lâzım gelenlere emr ve havâle buyurulması bâbında emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

6 Şubat 335

Ma'ârif-i Umûmiyye Nâzırı
(İmza)

BELGE NO. 72

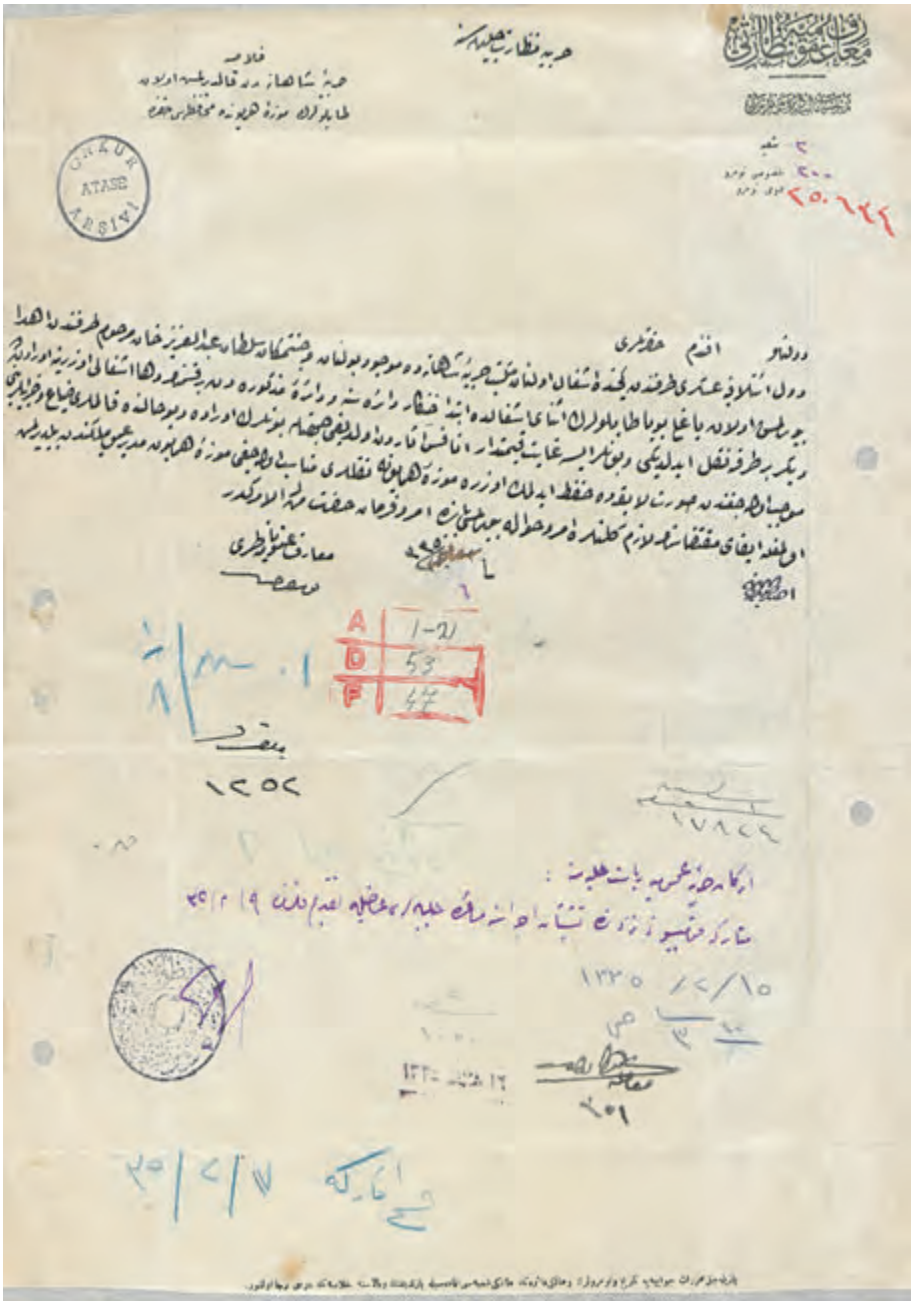

BELGE NO. 73

Tayyâre İstasyonu Müdîriyyetine

Mâh-ı hâlin Yedinci Cum'a günü İngiliz efrâdı tarafından fotoğraf-hânenin derûnunda fotoğraf ve malzeme-i fotoğrafiyye bulunan sandıklarla dolab ve masaların bulunduğu oda işgal edilmişdir.

Bilâ-emr mezkûr odanın işgali muvâfık olamayacağı husûsunda nazar-ı dikkatleri -İngiliz Kumandanı'nın- celb ve işgal için bir emrin daha büyük makamlardan i'tâsı lüzûmu ricâ olunmuş ise de mezkûr oda ve karanlık odanın fotoğraf malzemesi konmak üzere lüzûmu olduğu için işgal edildiği ve başka sûretle hareket edilemeyeceği cevâben bildirilmişdir.

El-yevm fotoğraf-hânenin bir odası İngiliz efrâdıyla dolu olub orada bulunan malzemeyi vermemekde oldukları ve mezkûr eşyâ' miyânında âcizlerine âid bir mikdâr kitâbla plak bulunduğu ma'rûzdur.

8/2/35

Tayyâre İstasyonu Fotoğraf Zâbiti
Râsıd Mülâzım-ı Evvel
Y. Sırrı

Numro
351

Aceledir.

Kuvâ-yi Havâiyye Müfettiş-i Umûmîliğine:

İ'tilâf zâbitânının yapmakda oldukları bu gayr-i kanûnî muâmele ne vakte kadar devâm edecekdir. Çâre-i hallinin tesrîiyle ne sûretle hareket olunacağının lûtfen iş'ârı. Ve zıyâa uğrayan ve uğrayacak malzeme için İstasyon kat'iyyen mes'ûliyyet kabûl edemeyeceği ma'rûzdur. 8/2/35

Ayastefanos Tayyâre İstasyonu Müdîr Muâvini
Yüzbaşı
Ahmed Nüzhed

BELGE NO. 73

ANKARA ATASE ARŞİVİ

A 1-21
D 53
F 57-2

BELGE NO. 73-1

12/2/35

Hâriciyye Nezâretinde Müteşekkil Mütâreke Komisyonu Riyâsetine

Merbût takrîrde İngilizler tarafından işgal olunan odada kaldığı bildirilen fotoğraf malzemesinin iâdesine ve tekrâr etmekde olan bu gibi ahvâle nihâyet verdirilmesine delâlet buyurulması ma'rûzdur.

Aslına mutâbıkdır.

BELGE NO. 73-1

BELGE NO. 73-2

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
Şu'be
Târih-i Tesvîdi: 15/2/35

Nezâretden

Ceneral Von Cenâblarına

1- Mâh-ı hâlin Yedinci Cum'a günü Tayyâre İstasyonu Fotoğraf Zâbitliğinin malzeme-i fotoğrafiyye ve âlât, edevâtı ile eşyâ'-yi husûsiyyeyi muhtevî bir odası İngiliz efrâdı tarafından iktizâ' eden makamâta ma'lûmât ve tahliyesi için bir müddet i'tâ' edilmeden der-hâl işgal edilmiş ve oda derûnundaki malzeme ve eşyâ' dahi iâde edilmemişdir.

Kuvâ-yi İ'tilâfiyye tarafından taleb olunan mebânî Hükûmet-i Seniyyece her dürlü tedâbîr ittihâz edilerek verilmekde bulunmasına rağmen bilâ-ma'lûmât mebânînin işgali orada mevcûd malzeme ve eşyânın zıyâını mûcib olacağı bedîhî olduğundan bu husûsu nazar-ı dikkat-i âlîlerine arz ile te'yîd-i ihtirâmât eylerim.

2- Maltepe'de İstihkâm Müfettiş-i Umûmîliği emrinde bulunan tombaz anbarına bir İngiliz zâbiti tarafından dört İngiliz askeri ikame edilmek sûretiyle işgal edilmişdir.

(İmza)

BELGE NO. 73-2

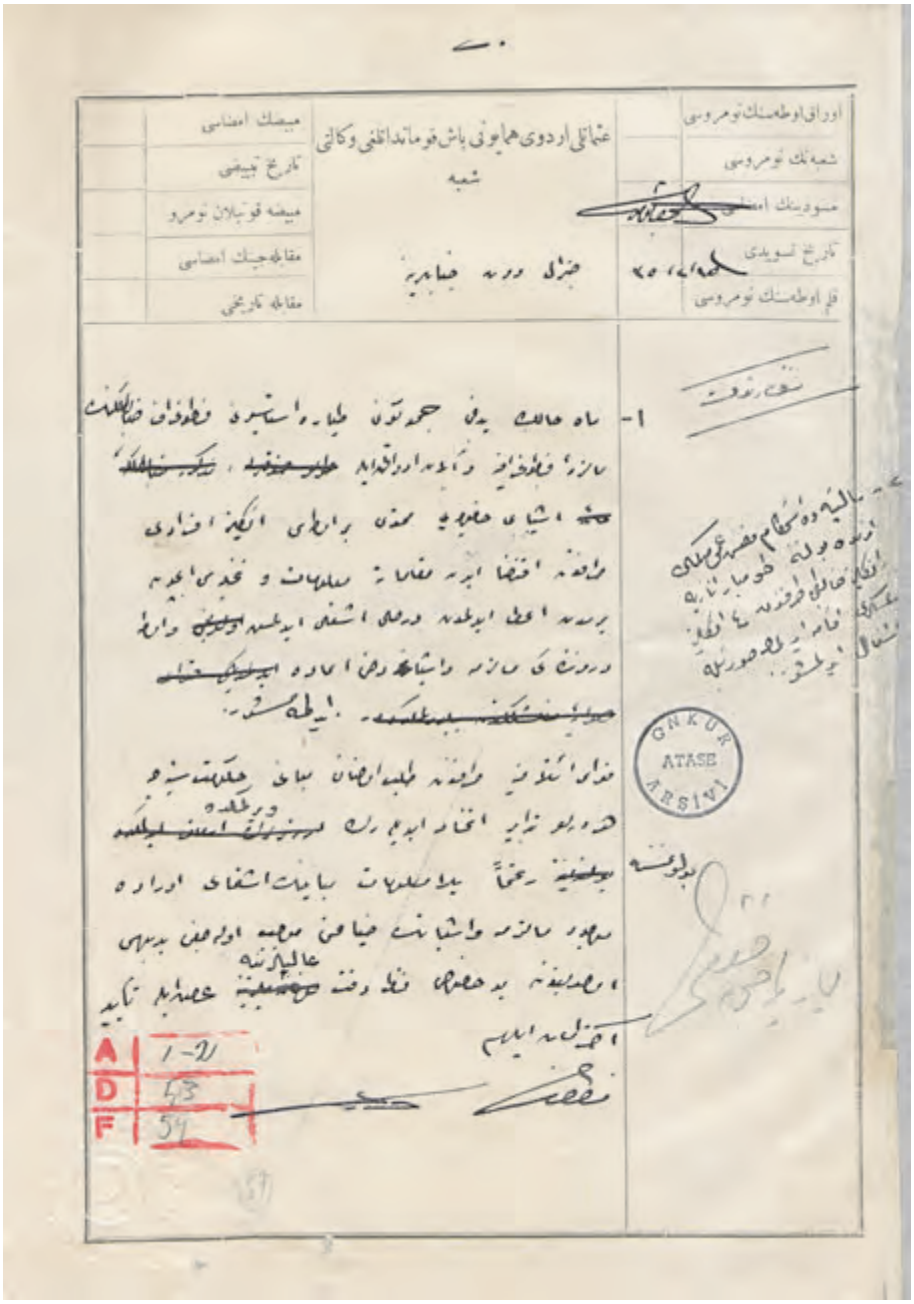

اوراق اوطه‌سنك نومروسی	عثمانلی اردوی همایونی باش قوماندانلغی وکالتی	مبیعك امضاسی	
شعبه‌نك نومروسی	شعبه	تاریخ تبیضی	
مسوده‌نك امضاسی		مبیضه قوتبلان نومرو	
تاریخ تسویدی	جنرال دوره جنابلری	مقابله‌جینك امضاسی	
قلم اوطه‌سنك نومروسی		مقابله تاریخی	

1- ساه حالت بدن جمعه‌تون طیاره استیشونه قطوفاق ضابطلنك سازه قطوفاق و تابعه اوراقدایه ~~طوبرخانه~~ ، ~~تکرسنالك~~ ~~ه~~ اشیای حاضره‌یه محدن برابرلری ایکی افرادی مرافقه اقتضا ایدر مقتضای سلاحات و مخدومی ایجه برسه اعطا ایدلمه ورطی اشغال ایدلسه ~~ویلین~~ وارلغ دورونشکی سازه واشیاسی رفع اداره ~~ایدیکی~~ ~~حالده~~ ~~ایدلمشکنه~~ ~~ایدلمکه~~ ایدلمه‌سی.

فدای انکلره مرافقه طلب اوطان بیاض حکمتسیزه حدود بولنزایر اتخاذ ایدیلرك ~~ورزیاق~~ ~~اسنی ایدلمکه~~ ورطه‌ده ~~بولنمه~~ رعمتاً بیلا سلاحات بایات اشغال اداره مجبور سازه واشیانك حیاتی مرعیه اولوجق بدیهی اولمیانه بدحالی نظر دقت ~~مرعیه~~ عالیلرینه عطفایله تأیید اختیار ایدلیم

نقص

نقص رفت

GNKUR ATASE ARSIVI

A 1-21
D 43
F 54

BELGE NO. 74

Harbiyye Nezâreti
Harbiyye Dâiresi
...(?)
Numro
364

Dersaadet
16/2/35

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Dâiresine:

1- Şimendüfer Kıtaâtı Müfettişliğinin Ayastefanos'daki deposundan Fransız İstihkâm Âlâyı Onuncu Bölük efrâdı açıkda bulunan on gürgen tahtasıyla iki fıçı karpiti müsâdere etmişlerdir. Depo Müdîriyyeti bunların istirdâdı için Fransız efrâdının âmiri bulunan Mülâzım-ı Evvel Mösyö Fenpol'a mürâcaat etmiş ise de bir semere hâsıl olmamışdır.

2- Şimendüfer Kıtaâtı Müfettişliğinin mâlı olub 143 numrolu B lokomotifini de müsâdere edilib Yedikule'ye sevk etmişlerdir. Lokomotifin müsâderesi için de Şark Demir Yolu Kumpanyası Müdîriyyetinde Beşinci İstihkâm Şu'be Âmiri Yüzbaşı Mösyö Fever tarafından emir verilmişdir.

3- Kuvâ-yi İ'tilâfiyye için lüzûmu olan bi'l-umûm malzeme-i harbiyye ve sâire için bir usûl-i sâlim dâhilinde mürâcaat edilmesinin iktizâ' edenlere emir ve teblîgine Mü'telifîn nezdinde delâlet buyurulması ricâsıyla muhtıra takdîm kılındı.

(Mühür-İmza)

BELGE NO. 74

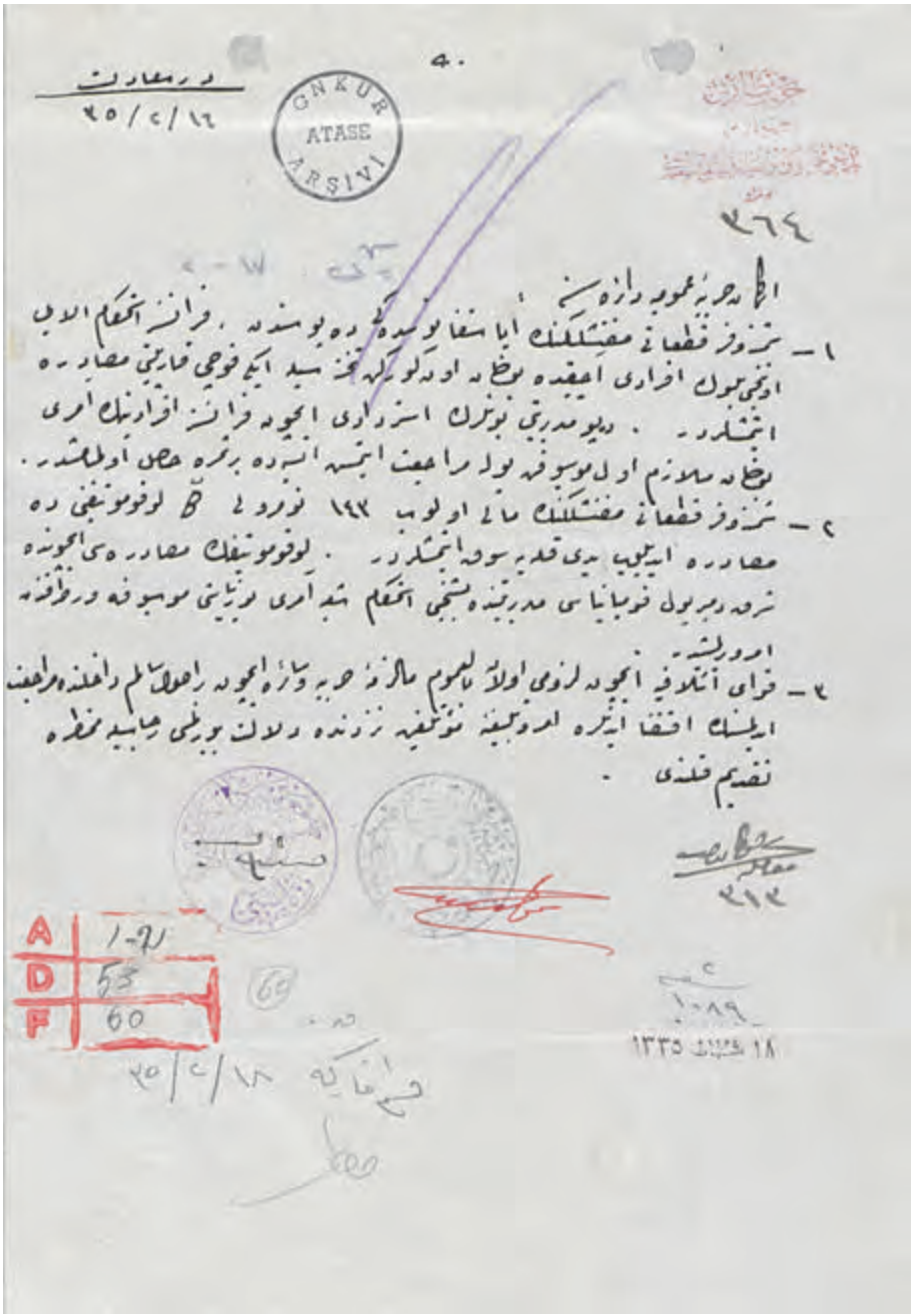

BELGE NO. 75

Harbiyye Nezâreti
Tahrîrât-ı Ecnebiyye ve Tercüme Kalemi
659

Harbiyye Nâzır-ı Celîli Paşa Hazretlerine Dersaadet'de
Selânik İngiliz Kuvâsı Başkumandanı Ceneral Miln Tarafından
Vârid Olan 18 Şubat 919 Târih ve 2303 Numrolu
İngilizce Mektûbun Tercümesi

Devletlü Efendim Hazretleri

Mümessilimin evâmirinin der-hâl mevki'-i fi'le vaz'ı, îcâb eden Selimiye Kışlası'ndaki zâbitânınıza verilen ta'lîmâtdan memnûn olmadığı arz eder ve mûmâ-ileyhin irâe edeceği mahaller ve odalar açılmaz, tahsîs ve tathîr edilmezse benim için mûcib-i teessüf bir hareketde bulunacağım ki o da ârzûlarımın cebren is'âfı için Kışla'yı kıtaâtımla işgal etmekdir. Bundan mâ-adâ bu Kışla'yı Arab âileleri ve-yâhûd Mısır'dan gelen asâkir için isti'mâl etmek niyyetinde bulunduğuma dâir serd edilen beyânât tamâmıyla bî-esâs olduğu gibi bundan evvel dahi bu yolda bir teklîfde bulunulmamışdır. Niyyetim bu Kışla'yı ancak Arab asâkirinin mahall-i ictimâı olarak isti'mâl etmek olduğundan Osmânlı ordusunda mütebâkî kalan bi'l-cümle Arab asâkirinin der-hâl orada cem'ini taleb ederim ki bunu müteâkıb ben de bunları iâşe ve vatanlarına iâdelerine teşebbüs eyleyeyim.

El-hâletü hâzihi mümessilime mâni' olan zâbitânın oradan teb'îdi zımnında ittihâz-ı tedâbîr eylemeğe Zât-ı Devletlerinin beni mecbûr kılmayacaklarına i'timâd etmekdeyim.

Selânik İngiliz Kuvâsı Başkumandanı
Ceneral
Miln

Tercüme aslına mutâbıkdır.
20/2/35
(Mühür-İmza)

Ordu Dâiresi Riyâsetine:

Ceneral Miln'den gelen tezkire aynen takdîm kılınmışdır efendim.

20/2/35

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reîsi nâmına
Reîs-i Sânî
(İmza)

BELGE NO. 75

MINISTÈRE DE LA GUERRE

ATASE

٦٥٩

سلانیک انکلیز قوماندانلغی
جنرال میلنه

BELGE NO. 75-1, 75-2

Harbiyye Nezâreti
Ordu Dâiresi
Numro 2/853 O-3

22/2/35

Sûret

Kaim-makam Kravford Cenâblarına

Asâletlü Ceneral Miln tarafından vârid olan 18 Şubat 19 ve 2303 numrolu mektûbda Selimiye Kışlası'ndaki Osmânlı zâbitânına verilen ta'lîmâtdan memnûn olunmamış olduğu ve İngiliz Mümessilinin ârzûsunun icrâ' edilmediği gerek bu husûs ve gerekse Mümessil-i mûmâ-ileyhe mâni' olan zâbitânın oradan uzaklaşdırılması te'mîn olunmadığı takdîrde müdâhale edileceği bildirilmekdedir. Bu husûsda Zât-ı Âlînize verilen şifâhî ma'lûmâtı îzâhât-ı âtiye ile te'yîd etmeyi pek fâideli add ediyorum. Ceneral Vilson Hazretlerinin Nâzır Paşa Hazretlerine mahsûs olan 22 Şubat 1919 târihli mektûblarında Selimiye Kışlası'na bir İngiliz kumandanı ta'yîn olunması ve Kışla'nın kâmilen arâzî-i meşguleye mensûb efrâda tahsîs ve masârifi Hükûmet-i Osmâniyye'ye âid olmak üzere iâşelerinin tefrîk ve İngilizlere tevdîi teklîf buyurulmuş olduğundan Nezâretden yazılan 6/2/35 târihli cevâbda Selimiye Kışlası'ndan, Arab efrâdından mâ-adâ daha tahmînen elli bin kişinin geçeceği ve İstanbul dâhilindeki birçok hasta-hânelerin Düvel-i Mü'telifeye verilmiş olmasından dolayı Selimiye Kışlası'ndaki hasta-hânenin tevsîi pek zarûrî olduğu için Kışla'nın Osmânlı Harbiyye Nezâretinde bırakılması ve mezkûr Kışla'da nezâret maksadıyla bulundurulacak İngiliz zâbitinin kumandan olarak bulunması emsâli gayr-i vâki' ve mahâzîri mûcib görülerek bundan sarf-ı nazar olunması ve iâşe mes'elesinin bir sûret-i muntazamada arâzî-i meşguleye mensûb olanlara tahsîsi müsâvâtsızlığını mûcib ve binâen aleyh Kışla'da bulunacak efrâd ve sâire üzerinde sû'-i te'sîr icrâsını bâdî görülerek bunun teklîfi vechle ve fakat orada bulunacak umûm terhîs efrâdına teşmîli sûretiyle tatbîki sûret-i mahsûsada ricâ olunmuş idi ki bu cihet bu def'a Zât-ı Âlîleri tarafından kabûl buyurulmak sûretiyle tatmîn edilmiş demekdir. Ceneral Miln Cenâblarının iş'âr-ı ahîrlerine kadar 6/2/35 târihli mârrü'z-zikr Nezâret-i Celîle-i Tezkirenin son fıkrasında da zikr olunduğu üzere cevâba intizâren Selimiye Kışlası'ndaki zâbitâna şimdiye kadar umûmî bir ta'lîmât verilmemiş ise de yine bu esnâda Kışla'daki İngiliz Mümessilinin tervîci yed-i iktidârında bulunan mutâlebâtını der-hâl tatmîn etmesi lüzûmu Komisyon Riyâsetine yazılan delâlet-i âlîleriyle gönderilen emirle tatmîn olunduğu gibi başkaca evâmir-i husûsiyye ile de Reîsin salâhiyyeti mütemâdiyen tezyîd ve İngiliz Mümessilinin mutâlebâtı muntazaman tervîc edilegelmişdir. Ve ba'de-mâ da edilecekdir. Buna delîl olmak üzere de mezkûr Kışla'daki Mümessiliniz tarafından Komisyon Riyâsetine verilen teşekkür-nâmenin bir sûretini takdîm ve vazîfesine i'tinâ' göstermediğini haber aldığım bir zâbitin der-hâl Komisyondan çıkartdırılması

hakkında 16/2/19 târihinde emir verdiğimi ve Ceneral Miln Cenâbları tarafından son mektûblarında Arab asâkirinin Selimiye Kışlası'nda cem'i hakkında izhâr olunan ârzûnun bunu efrâdın der-hâl mezkûr Kışla'ya gönderilmesi için evvel ve âhir verilen evâmirin son def'a olarak 12-15/2/35 târihinde tekrâr olunduğu gibi bu kere de te'yîd kılındığını arz eder ve Osmânlı Harbiyye Nezâretinin bu bâbda tâm bir hüsn-i niyyet ile ta'kîb-i keyfiyyet etmekde olduğuna i'timâd buyurmanızı ricâ ve şimdiye kadar îrâd buyurulan tavassut-ı(?) asîl-âneleriyle hall edilmek üzere bulunmuş olan mesâil-i sâire tarzında bu mes'elenin de şifâhî mülâkatımızda va'd buyurulan teshîlât-ı aliyyeleri dâiresinde bir sûret-i hasenede ikmâl edileceğini ümîd ederim ve sevk edilmiş ve der-dest bulunmuş Arab efrâdı hakkındaki ma'lûmât-ı adediyyeyi gösterir bir kıt'a pusulayı leffen takdîm ile kesb-i şeref eylerim.

BELGE NO. 75-1

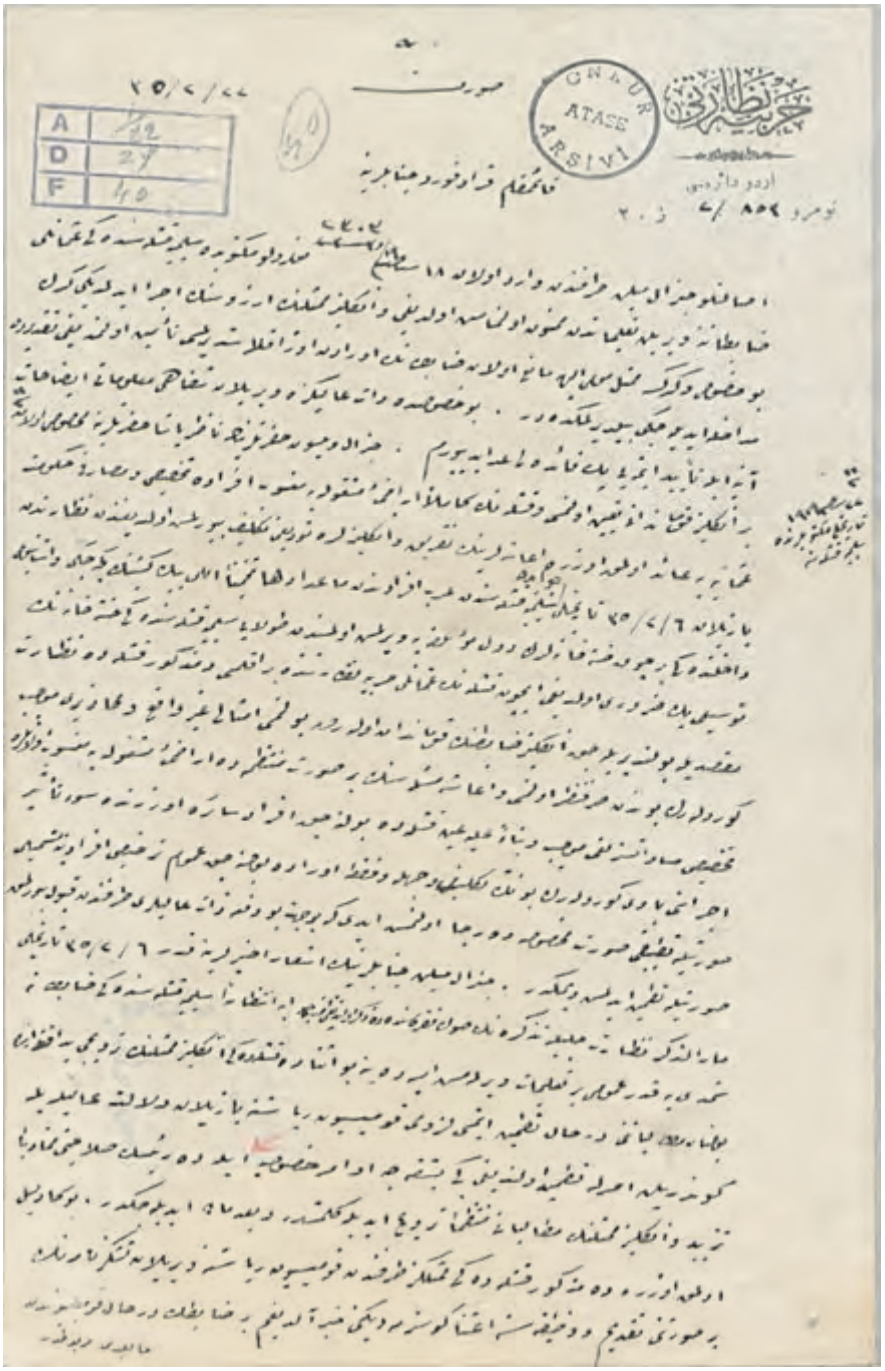

BELGE NO. 75-2

ATATÜRK ARŞİVİ

BELGE NO. 76

Otuz Birinci Kafkas Âlây Kumandanlığı
Aded
274

Taksim Kışlası
27/2/35

Onuncu Kafkas Fırkası Kumandanlığına

Bugün sâ. 5 sonrada bir Fransız mîr-alâyı ile Fransız ordusu ümerâsından Binbaşı Halmed(?) Bey ve maiyyetlerinde bir mülâzım olduğu hâlde Taksim Kışlası'nı gezdiler. Kışla'nın iki ...(?) koğuş ve odaları nazar-ı tedkik-i muâyeneden geçirdiler. Mîr-alây bu aralık Gümüşsuyu Taşkışla mıntıkasındaki mebânînin meşgul olub olmadığını bende-nizden sordu. Mîr-alây Kışla dâhilinden bu mebânîyi bi't-tab' ta'yîn edeceği için isimleriyle söyledim. Ve İngiliz ve Fransızların taht-ı işgalinde olduklarını ilâve etdim.

Kışla'yı nazar-ı tedkikden geçirdikden sonra Mîr-alây Beyoğlu Mıntıkası Konaklar Müfettişliğiyle görüşeceğini ve kendilerine lâ-akall otuzar odalı iki büyük ikamet-gâha da ihtiyâc olduğunu îzâh etdi. Tal'at Bey mevkiinde bulunamadığından Binbaşı Halmed Bey vâsıtasıyla yarın Tal'at Bey'le görüşmek üzere avdet etdiler.

Mahsûsâtıma nazaran mühim bir Fransız kuvvetinin karîben Dersaadet'e muvâsala edeceği ve Taksim Kışlası'nı kısmen veyâ kâmilen tahliye mecbûriyyetinde kalacağımızı anlıyorum. Şu vaz'iyyete nazaran nâ-gehânî bir müşkilât karşısında kalmamak üzere Kışla'nın şimdiden tahkiki esbâbına tevessül lüzûmu tahakkuk ediyor. Binâen aleyh tedâbîr-i âtiyeyi der-pîş-i teemmül ediyorum.

Evvelâ: Kadıköy'ünde der-dest-i teşkîl bulunan 124'üncü Âlây nizâm-ı harbine dâhil olduğu rivâyet edilen Hücûm Bölüğünün müsâraaten karşı yakaya nakilleri.

Sâniyen: Mülga Samsun-Sivas hattının ma'rûzât-ı sâbıka vechle Kışla'dan ihrâcları.

Sâlisen: Ahz-ı asker şuâbâtı için şimdiden ikamet-gâh taharrîsi ve tedâriki.

Râbian: Âlây için şimdiden hâricde bir ikamet-gâh tasavvur ve tedârik edilmesi.

Hâmisen: Fransız ordusu eslihasından olan Tayyâre Topcu Kısmının bir ân evvel hârice nakli.

Sâdisen: Otomobil ve Levâzım Mektebleri için birer mahall-i mahsûs teemmül edilmesi.

Husûsât-ı ma'rûza miyânında Hücûm Bölüğüyle Samsun, Sivas hattı mensûbîninin ve Tayyâre Takımının bir ân evvel Kışla'dan ihrâcı mühim ve mübrem olduğu kanâatinde olduğumdan gerek bunlar hakkında ve gerek husûsât-ı sâire emrinde îcâb-ı hâlin îfâsını arz eylerim efendim.

Kafkas
Otuz Birinci Âlây Kumandanı
Binbaşı
(İmza)

BELGE NO. 76

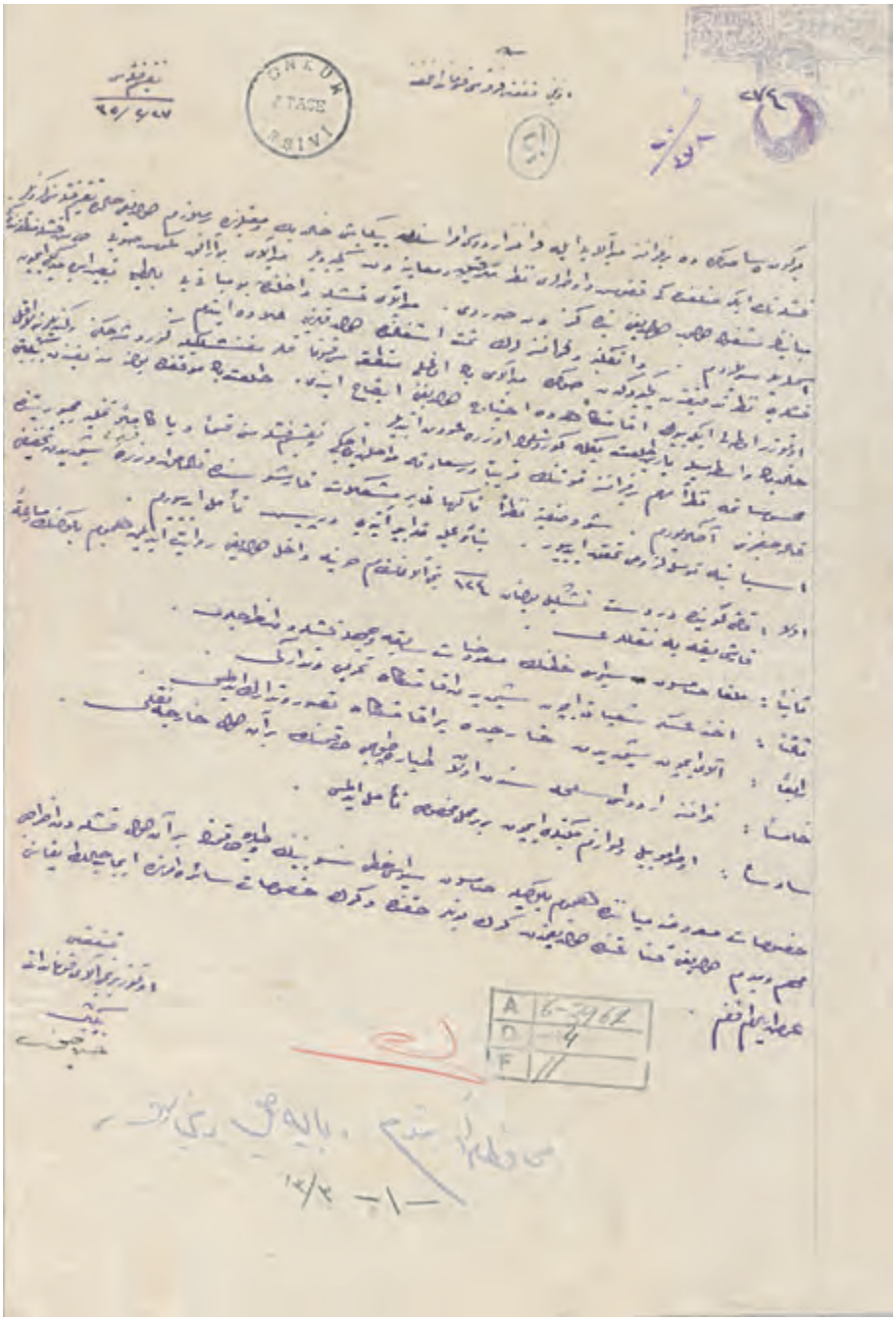

BELGE NO. 77

1213

Ordu Dâiresi Riyâsetine

Selimiye'den
28/2/35

Bugün cum'a olmak münâsebetiyle ber-mu'tâd Kışla'nın nizâmiyye kapısı üzerindeki sancâk direğine Osmânlı bayrağı keşîde olunmuşdur. İşbu sancâk direğinin altına isâbet eden odalarda ikamet etmekde olan İngiliz zâbitânı nezd-i âcizîye gelerek bayrağın bu direkden indirilerek kışlanın dîger mahalline nakli gibi nâ-ma'kul bir teklîfde bulunmuşlardır.

Âcizleri de: "Kışla'nın İngilizler tarafından işgal edilmiş olmadığını ve bizim taht-ı işgal ve idâremizde bulunan bu Kışla'da cum'a günleri ancak bu mahall ve bu direkde bayrak keşîdesi usûlümüz îcâbından bulunduğunu" cevâben söyledim. Sükûtla ve fakat bu cevâbımdan memnûn olmadıklarını îmâ' eder çehre ile gitdikleri ma'rûzdur.

Ordu Dâiresi Seferî Sevk Komisyonu Reîsi
Binbaşı
(İmza)

BELGE NO. 77

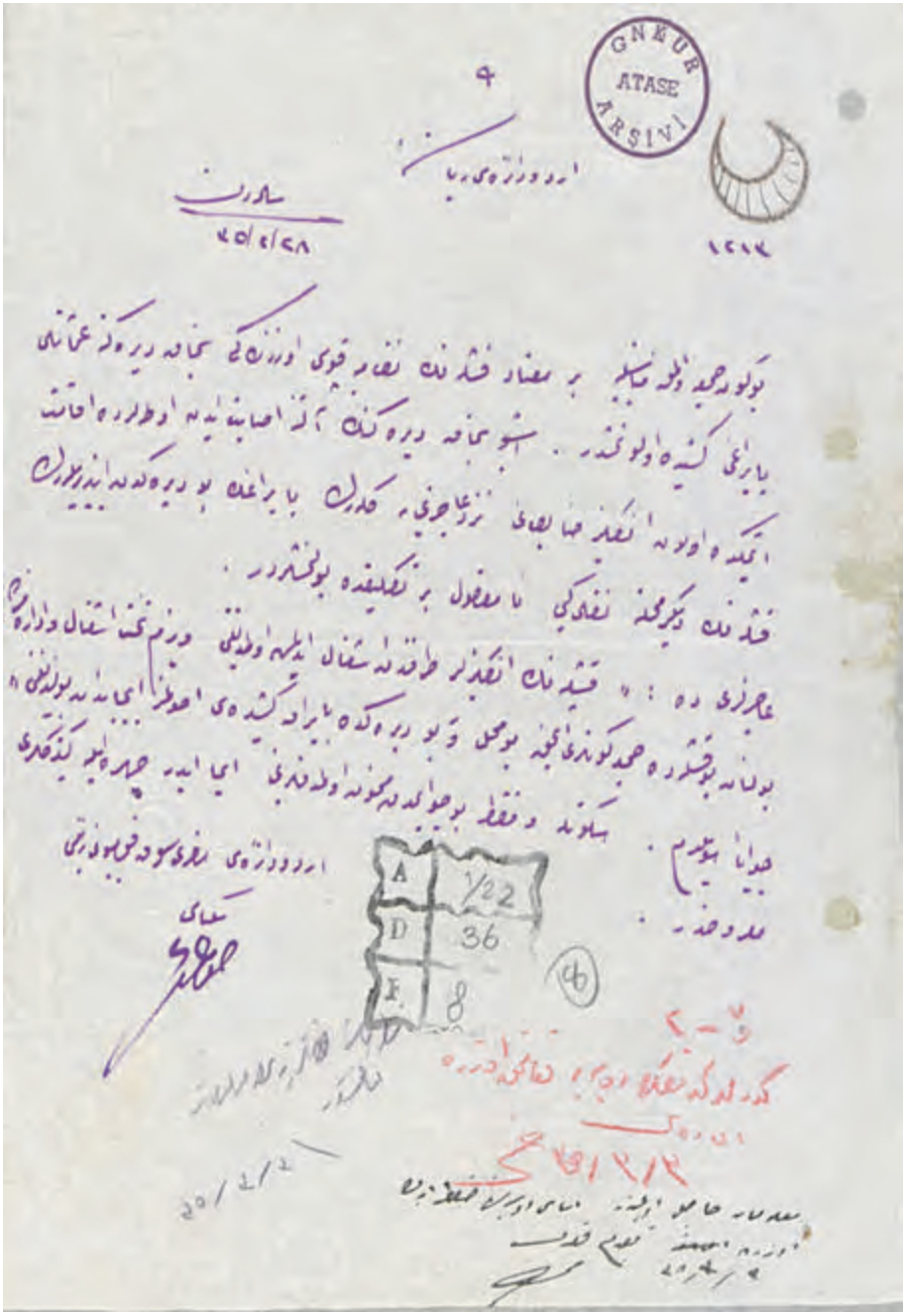

BELGE NO. 78

1230

Ordu Dâiresi Riyâsetine

Selimiye'den
2/3/35

Buradaki İngiliz zâbitânı bidâyetde yalnız Suriye ahâlîsinden olan terhîs efrâdını taht-ı idârelerine almışlardı. Bir müddet sonra Haleb ve daha sonra Musul ve Bağdadlı olanları da iskân ve iâşe etmeğe başlamışlardır. Memâlik-i müstevliye ahâlîsinden Kerkük ve Süleymaniye havâlîsinden olanları, cenerallerinden emir almadıklarından bahsle iâşe etmemekdedirler. Havâlî-i mezkûreye mensûb olanlar Komisyonumuzca iskân ve iâşe ve sevk olunmakdadır.

İskân: Kışla'da tefrîk olunduğu evvelce arz olunan koğuşlar asid-i ...(?) gibi muâlecât ile koğuşlar yıkatdırıldıkdan sonra asker iskân ve beher nefere bir çadır, iki battaniye verilmişdir. Çadırlar efrâdın altına serilmekdedir.

İâşe: Yirmi dört sâatde dört aded bisküvi gibi peksimed, ba'zen sabâhları reçel ve her gün sıcak konserve, etli taze sebze verilmekdedir. Efrâd-ı merkume doymadıklarını söylemekde ve bizim efrâda verdiğimiz ekmeğe büyük bir ârzû ve iştihâ' atf eylemekdedirler.

İlbâs: Beher nefere bir takım elbise, don, gömlek, potin, çorap, kabalak iksâ' olunmuşdur ki bunlar kâmilen Komisyondan verilmişdir. Tathîrât, öteden beri olduğu vechle bi'l-umûm Arab efrâdı da Selimiye Tathîr Merkezinde yıkatdırılmakda ve etüvden geçirilmekdedir. Sâbûn ve sâiresi Komisyonca verilmekdedir.

Hâlen mevcûdu: Haleb, Musul, Bağdad havâlîsinden olan [280] nefer trenle sevk olunmak üzere bugün Haydarpaşa İstasyonu'na göndermişlerse de trene yetişemediklerinden avdet etmişlerdir. Bunlardan başka [200] kadar da Suriyeliler var ki bunları vapurla sevk edeceklerini ifâde etmekde oldukları berây-i ma'lûmât arz olunur.

Ordu Dâiresi Seferî Sevk Komisyonu Reîsi
Binbaşı
(İmza)

BELGE NO. 78

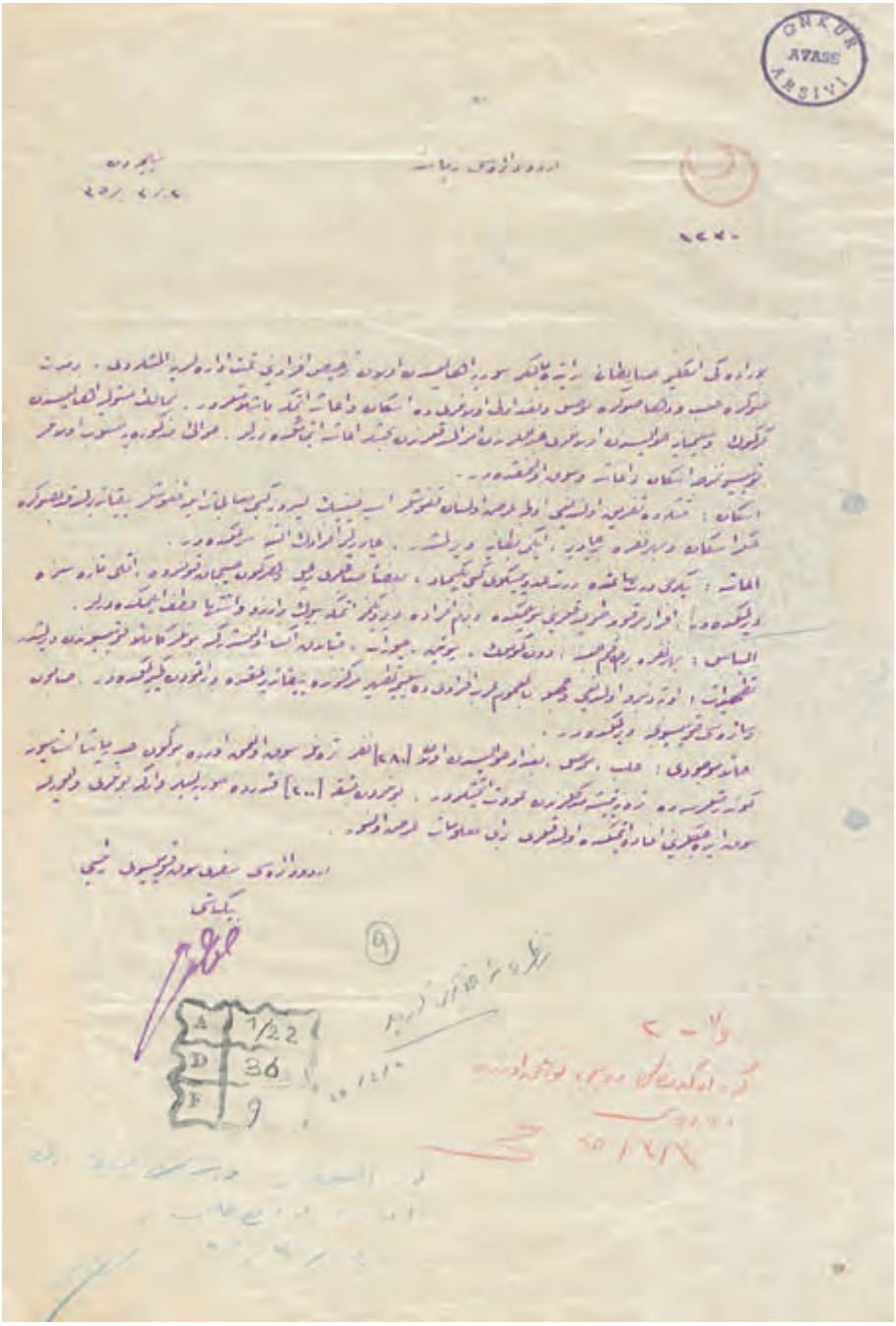

BELGE NO. 79

1. Şu'be 3. Kısım
1325

2-3-35

On Dördüncü Kolordu Kumandanlığına
Çanakkale Boğazı Mevki'-i Müstahkem Kumandanlığına

Karadeniz Boğazı'nın işgali esnâsında Kuvve-i İşgaliyye Kumandanlığı bidâyetde yalnız telefoncu neferlerimizin ibkasına râzı olmuş iken Karadeniz Boğazı Kumandanı'mızın kendi teşebbüs-i şahsîsi ile Boğaz'daki Kuvâ-yi İ'tilâfiyye kumandanlarıyla uzlaşması netîcesinde Boğaz'ın umûm batarya, projektörler ve inşâât anbarlarıyla torpil müfreze ve deposu ve tayyâre hangarı için telefoncular da dâhil olduğu hâlde cem'an yekûn 22 zâbit, 8 küçük zâbit ve 88 neferin Boğaz'da alıkonulması te'mîn edilmişdir.

Çanakkale Boğazı'ndaki her nev' müessesât-ı harbiyyemizin hüsn-i muhâfazası için İ'tilâfın depoların muhâfazası için rızâ' gösterdiği mikdârdan mâ-adâ mikdâr-ı münâsib zâbit ve efrâd tavzîf etdirilmesi için ayrıca bir de Karadeniz Boğazı Kumandanlığının teşebbüs-i şahsiyyesine imtisâlen gerek Çanakkale'deki Komisyonumuz Reîsimizin ve gerek On Dördüncü Kolordudan murahhas bir zâbitin teşebbüsât-ı şahsiyyede bulunmasından te'mîn-i fâide me'mûl görülmekdedir.

(İmza)

BELGE NO. 79

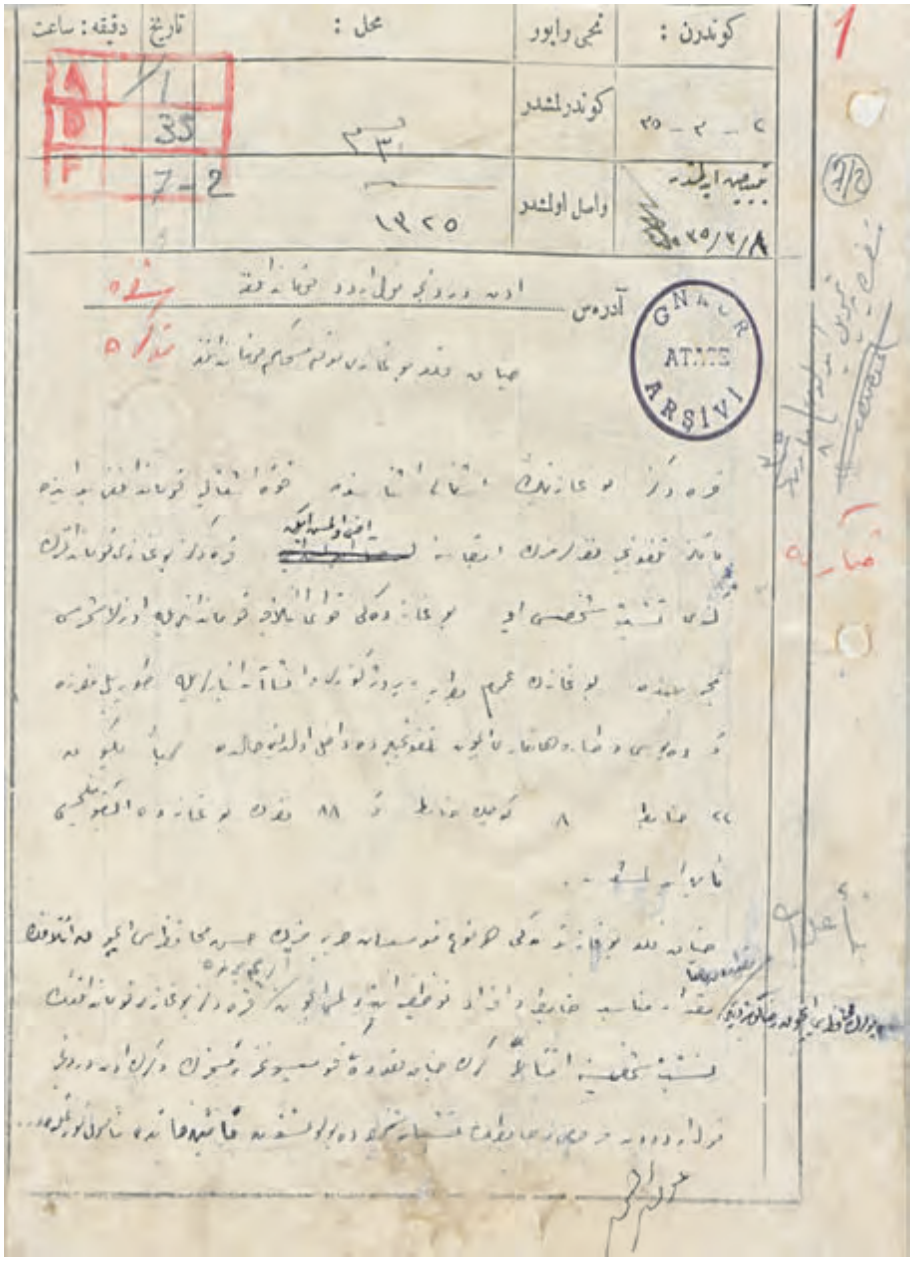

BELGE NO. 80

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
Şu'be
Numro

Müsta'cel

6/3/35

Fransız Kumandanlığı İstanbul'dan Ayastefanos'a müntehî câddenin sür'atle ta'mîrini ârzû ve ricâ etmekdedir.

Bu yol bizim tarafımızdan yapılmazsa onlar yaparak masârifini bizden istîfâ' edeceklerinden buna mahall kalmama(k) üzere ber-vech-i âtî husûsâtın tatbîki ricâ olunur.

1- Bu yolun ta'mîrine müteallik bütün tedâbîri İstanbul Muhâfızlığı ittihâz edecekdir.

2- Bu ta'mîrât için lüzûmu olan her gûnâ edevât ve malzemeyi Muhâfızlık îcâb etdikce Levâzımât-ı Umûmiyye ve Harbiyye (Dâirelerinden) taleb edecek ve der-akab verilecekdir.

3- Fransızların benzin verecekleri taayyün ederse Nakliyye Müfettiş-i Umûmîliği İstanbul Muhâfızlığının talebi üzerine lüzûmu kadar yük otomobili Muhâfızlık emrine ve bu ta'mîr işine tahsîs edecekdir.

4- Muhâfızlık taht-ı emrindeki İstihkâm Taburundan bir kısım efrâd ile hemen işe başlayacak ve bir tarafdan da ücretli sivil amele tedârik edecekdir. Muhâsebât-ı Umûmiyye bu husûsdaki masârif-i zarûriyyeyi (kabûl) edecekdir. İcrââtda pek büyük isti'câl gösterilmelidir.

5- İstanbul Muhâfızlığına, Nakliyye Müfettiş-i Umûmîliğine, Levâzımât, Harbiyye ve Muhâsebât Devâiri Rüesâsına teblîg edilmişdir.

Harbiyye Nâzırı Vekîli
(İmza)

BELGE NO. 80

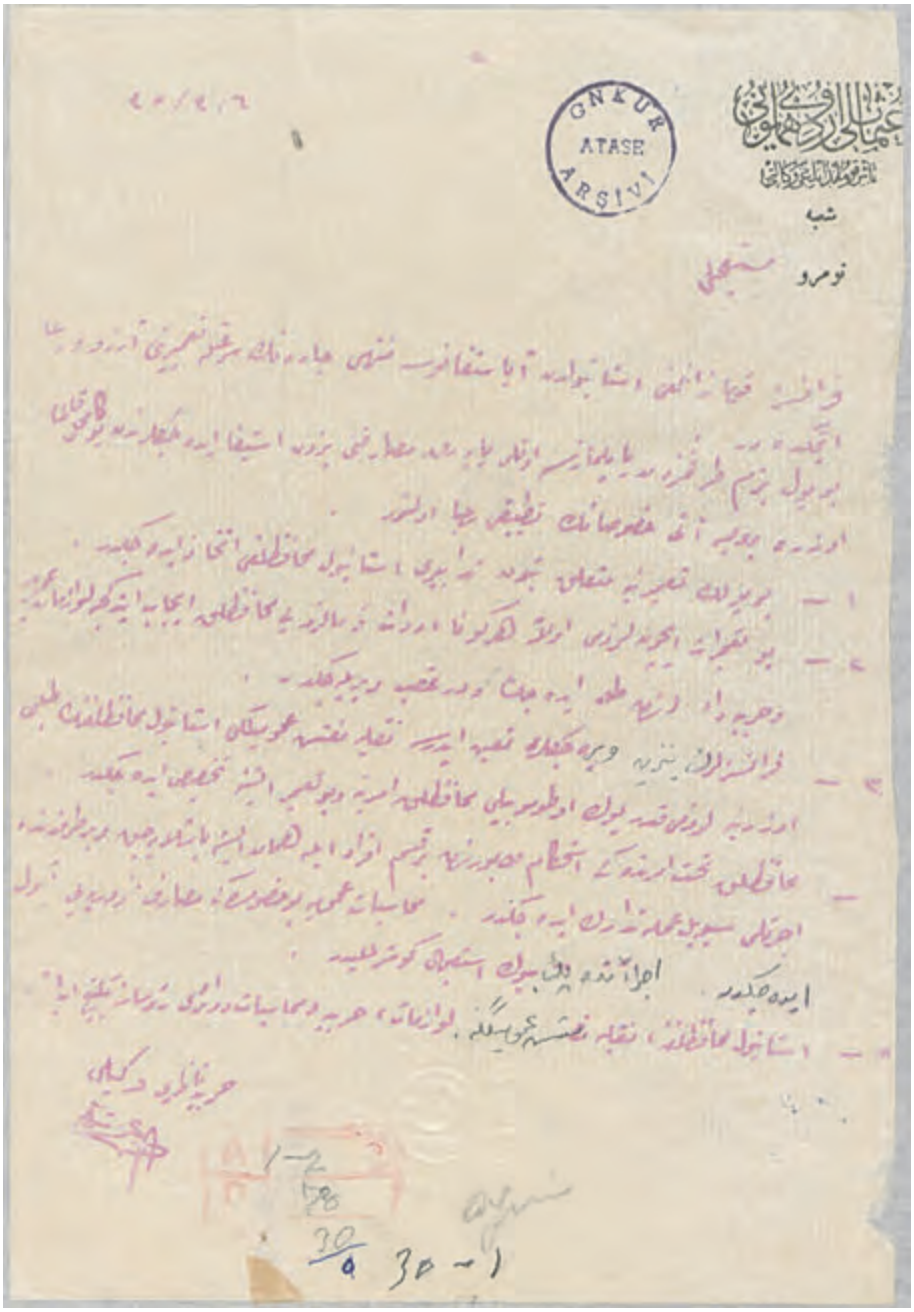

BELGE NO. 81

Osmânlı Ordû-yi Hümâyûnu
Başkumandanlık Erkân-ı Harbiyye Riyâseti
Evrâk Odasının Numrosu: 2. Şu'be/257
Târih-i Tesvîdi: 9/3/35

Levâzımât-ı Umûmiyye Riyâsetine

İngilizler motorlu bir mavna taleb etmişler ve Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye İkinci Şu'be ile Levâzım Beşinci Şu'be arasında cereyân eden müzâkerât netîcesinde Dersaadet Sevkıyâtından bir mavnanın verilebileceği taayyün etmişdir.

Cevâben İngiliz Cenerali Von Cenâblarına motorlu mavnanın 15/1/35 târihinde Dersaadet Sevkıyâtında teslîm edilebileceğini ve tesellüm edecek me'mûrun Dersaadet Sevkıyât Müdîri Binbaşı Rızâ' Bey'le te'sîs-i irtibât etmesi, ve ücret mes'elesinin de Rızâ' Bey'le hall edilmesi yazılmışdır.

Sûret-i iş'âr dâiresinde bir motorlu mavnanın yevm-i mezkûrda mürâcaat edecek İngiliz me'mûru emrine âmâde kılınması ve ücret mes'elesinin dahi halli ricâ olunur.

(İmza)

BELGE NO. 81

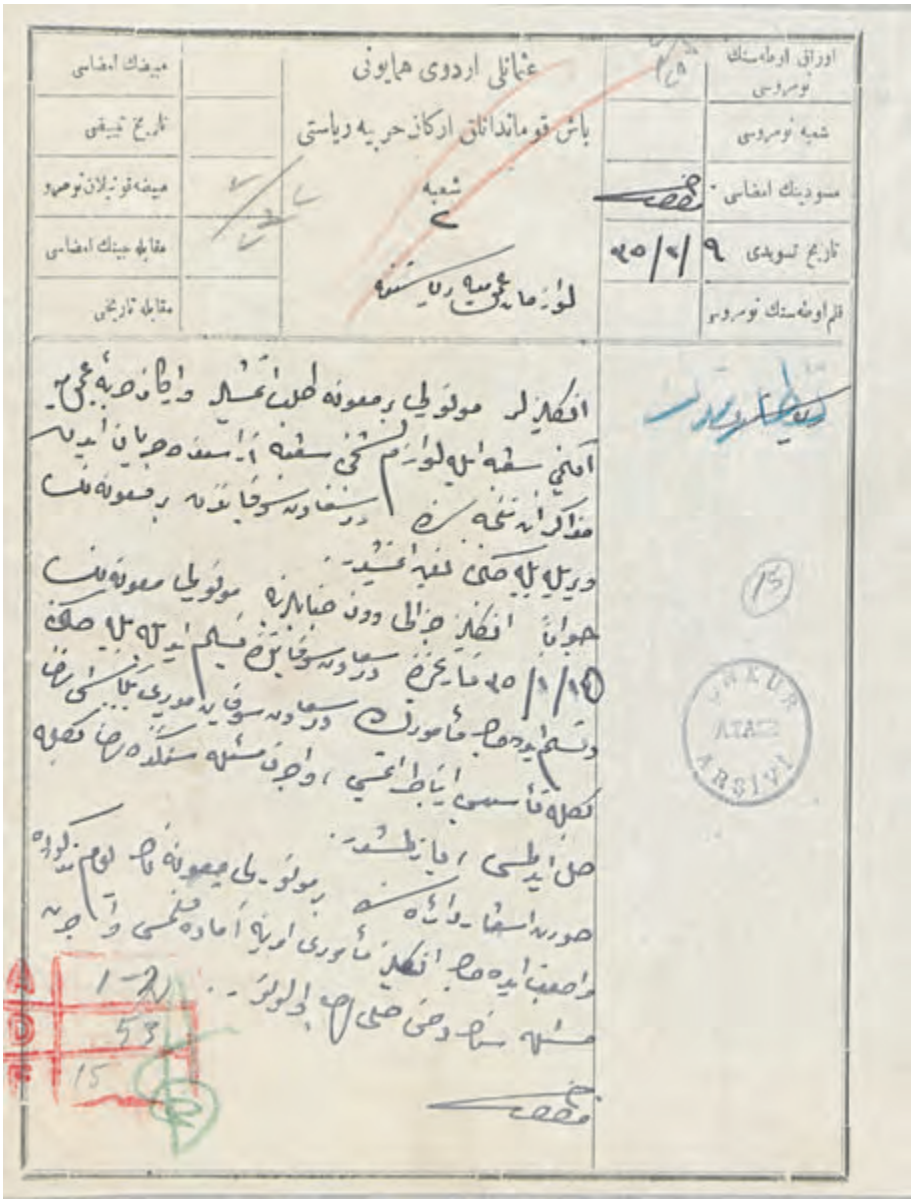

اوراق اوطه‌سنك نومروسی		عثمانلی اردوی همایونی	میعنك امضاسی
شعبه نومروسی		باش قوماندانلق ارکان حربیه ریاستی	تاریخ تبیقی
مسودینك امضاسی		شعبه	میعنه قونیلان نومرو
تاریخ تسویدی	٩/١/٩٥		مقابله جینك امضاسی
قلم اوطه‌سنك نومروسی		لوازم عمومیه رئاستنه	مقابله تاریخی

BELGE NO. 81-1

Harbiyye Nezâreti
Levâzımât-ı Umûmiyye Dâiresi
Beşinci Nakliyyât ve Sevkıyât Şu'besi
Numro
124

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Dâiresi İkinci Şu'besine

Mülga Başkumandanlık Erkân-ı Harbiyyesi İkinci Şu'be ifâdesiyle vârid olan Tezkire-i Aliyye-i Nezâret-penâhîye cevâbdır.

İngiliz Cenerali Von Cenâblarına i'tâsı emr buyurulan motorlu mavna için Sevkıyât İdâresince kırk beş bâr-gîr kuvvetinde Doyç motorlu mevzû' altmış ton mâ' mahrecinde yirmi altı numrolu bilâ-nevâkıs tefrîk ve ihzâr edilmiş olmağla mezkûr mavnanın tesellümü için bir me'mûrun Sevkıyât İdâresine i'zâmıyla mevcûd âlât ve edevâtını ve ahvâl-i hâzırasını mübeyyin olarak tanzîm kılınacak nüshateyn makbûz mukabilinde ahzı ve tesellümü ve ba'de't-tesellüm ücret mes'elesinin hall ve ta'yîni için Dâirenin Beşinci Nakliyyât Şu'besine mürâcaat edilmesi husûsunun îcâb edenlere emr ve teblîgine ve inbâsına müsâade buyurulması ma'rûzdur.

(Mühür-İmza)

BELGE NO. 81-1

BELGE NO. 82

Harbiyye Nezâreti
Kuvâ-yi Havâiyye Müfettiş-i Umûmîliği
Numro
267

Müsta'celdir.

14/3/335

İstihkâm Müfettişliğine

Ayastefanos Tayyâre İstasyonu'nun Düvel-i İ'tilâfiyye tarafından işgali üzerine Tayyâre İstasyonu Maltepe'ye nakl edilmiş ise de tahsîs edilen binâların adem-i kifâyesinden dolayı yüz binlerce liralık malzeme ve tayyâreler açıkda ve yağmur altında harâb olmakdadır. Mezkûr malzemenin zıyâına meydân vermemek için Maltepe şimendüfer hattıyla sâhil arasındaki üç anbardan şark tarafında olub Dâire-i aliyyelerine âid bulunan barakanın Tayyâre İstasyonu emrine i'tâsına emr ve müsâade buyurulması mercûdur.

(Mühür-İmza)

İstihkâm ve Projektör Kıtaâtı Şu'besine
13/3/335

BELGE NO. 82

حربیه نظارتی

قوای هوائیه مقتدر عمومیلکی

نومرو

٢٦٧

٢٢٥/٢/١٢/١/٤١

D 4

F 2

استحکام مفتشلکنه

آیاستفانوس طیاره مناسبتنک دول ائتلافه طرفندن اشغالی وزیر طیاره مناسبتی مالکنه نقل ایدلسه ایسه ده تخصیص ایدیلمه سنه بنا لرک عدم کفایه سندن طولایی یوز بکلرجه لیرالق مازوت طیاره لر آتیلمده و یاغمور آلتنده خراب اولمقده در. مذکور مازوتلرک ضیاعی میدانده ورمه مک ایچون مالکنه تمدید و فرصت ساحل اوه سنده کی اوچ آیاردن شرط طرفنده اولوب دره عدیلرنه عائد بولنان باقیه نک طیاره مناسبتی امر اعطاسنه امر و مساعده بیورلمسی رجادر.

تحریر

استحکام دیرکتورقطعات سجلی

٢٢٥/٢/١٢

٢٥/٢/١٢

٥٢٦

BELGE NO. 82-1

İstihkâm Ta'lîm ve Tecrübe Tabur
Kumandanlığı
Aded
294

İstihkâm Kıtaâtı ve Mevâki'-i Müstahkeme Müfettiş-i Umûmîliğine

13/3/35 târih ve 437 numrolu Tahrîrât-ı Aliyyeleri cevâbıdır:

Şimendüfer hattıyla sâhil arasındaki barakalardan şarkdaki barakada gerek Taburun ve gerek ta'lîm-gâhdan devr olunan ve mikdârı Müfettiş-i Umûmîlikce ma'lûm muntazam ve gayr-i muntazam maa-teferruât köprücülük malzemesi bulunmakdadır ki bunların da aynı hâlde açıkda bulunması her vechle zıyâ' ve mahv ve teleflerini mûcib olacağı gibi emr-i muhâfazası efrâd mevcûdu hadd-i kifâyede olsa bile gayr-i mümkindir. Bundan mâ-adâ bu malzemeyi istîâb edecek bir münâsib mahall de yokdur. Esâsen açıkda kalan tayyârelerden pek azını bu baraka istîâb edebilir. Tekmîl tayyârelerle teferruâtının bir mahall-i mahfûza idhâli her hâlde hangar inşâsına lüzûm göstermekdedir. Şimendüfer hattı güzer-gâhında hangara şebîh ve oldukça vüs'ati hâiz tehî sâha bir baraka mevcûd olduğundan, hangar inşâsıyla berâber bu barakadan da tayyârelerin istifâde etdirilmesi husûsuna delâlet buyurmaları ma'rûz ve müsterhamdır. 14/3/35

Ta'lîm ve Tecrübe T. K.
Binbaşı
(İmza)

BELGE NO. 82-1

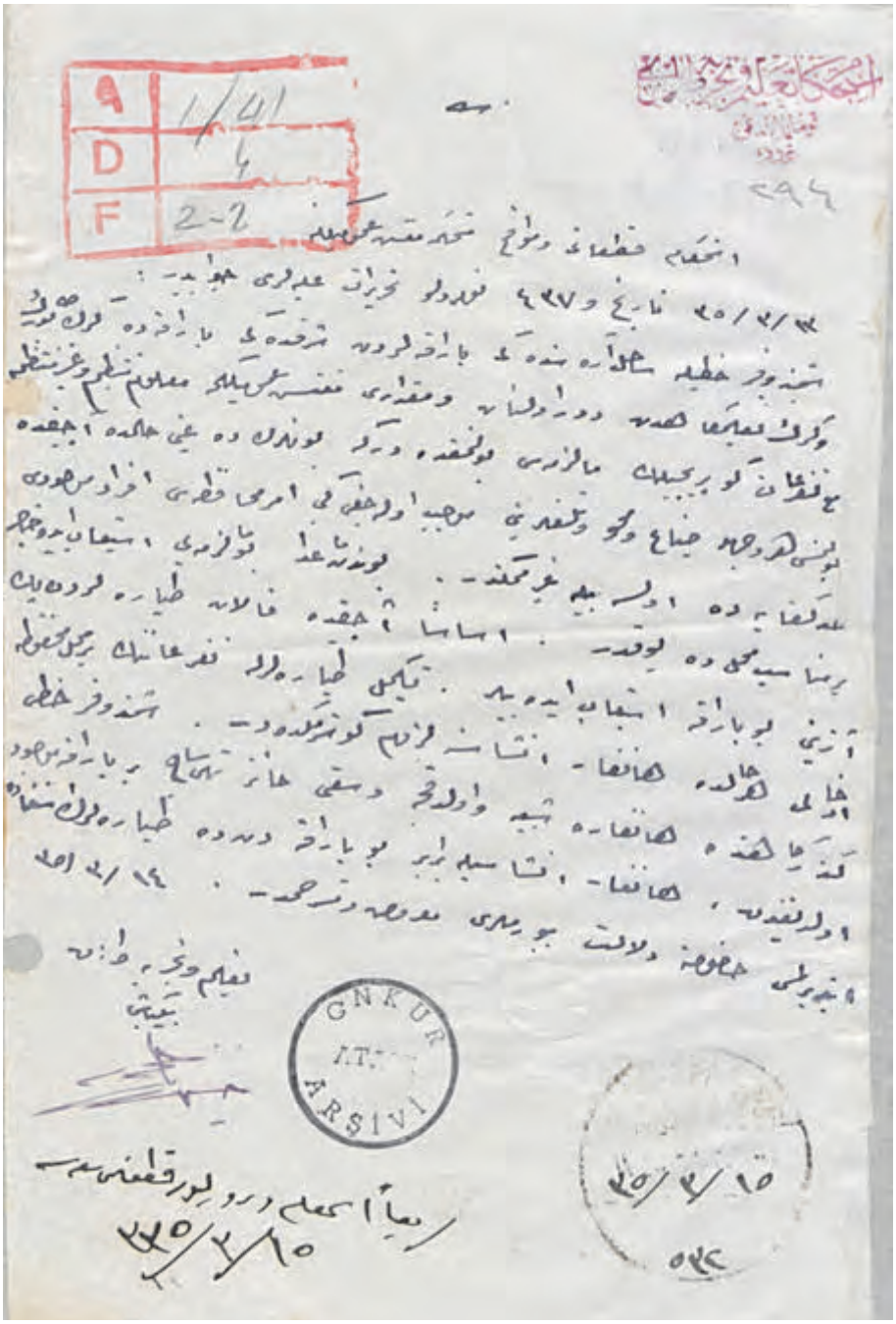

BELGE NO. 83

İstanbul Muhâfızlığı
... (?)
1. Şu'be 3. Kısım
Umûmî 58018
Husûsî 2860

17/3/35

Harbiyye Nezâret-i Celîlesine

Fransızlar 14/3/35 günü Rami Kışlası'nı işgal etdikleri ve mezkûr Kışla'd(a) ikamet eden topçu kıtaâtı civârdaki boş hâne, câmi' ve mescidlere nakl etmiş oldukları İstanbul Mıntıkası İnzibât Kumandanlığının (iş'ârına) atfen ma'rûzdur.

İstanbul Muhâfızı nâmına
Erkân-ı Harbiyye Reîsi
(İmza)

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyyeye/19 minh

BELGE NO. 83

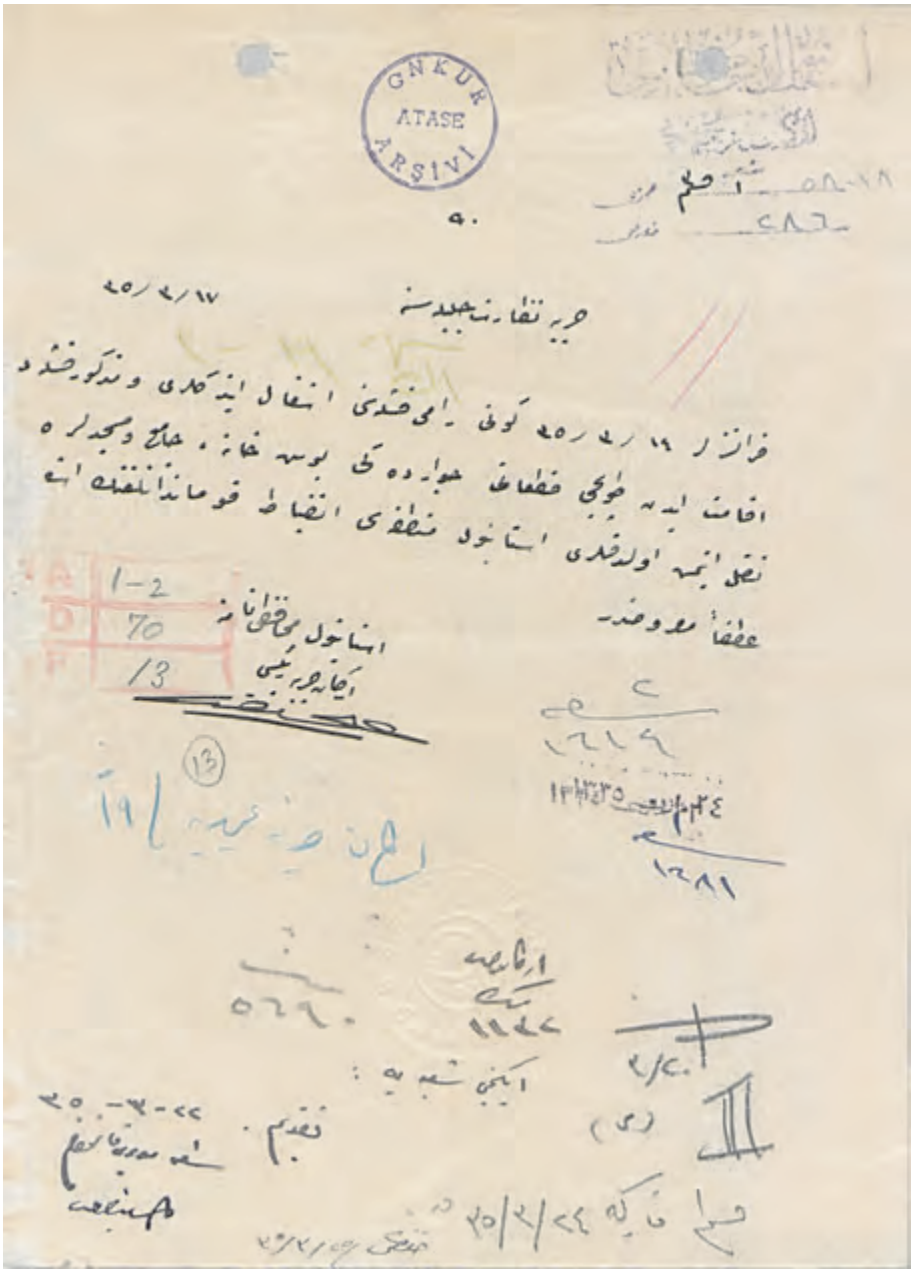

BELGE NO. 83-1

Harbiyye Nezâreti
Tahrîrât-ı Ecnebiyye ve Tercüme Kalemi
758

Harbiyye Nâzır-ı Celîli Paşa Hazretlerine Yüz Yirmi İkinci Fırka Kumandanı Ceneral "Topar(?)" Tarafından Vârid Olan 26 Mart 919 Târih ve 3/640 Numrolu Fransızca Mektûbun Tercümesi

Kıtaât-ı İ'tilâfiyye Umûm Başkumandanlığından ahz edilen yeni ta'lîmâta nazaran Rami Kışlası'nın Fransız kıtaâtı tarafından işgali husûsu henüz şimdiden vuku' bulmayacağını arz ile kesb-i fahr eylerim.

Maa-mâ-fîh bu Kışla'nın yine benim emrime âmâde bulunmasını ârzû eder ve Fransız kıtaâtı tarafından işgal edilinceye değin bir Türk postası tarafından muhâfaza etdirilmesini ricâ eylerim.

İmzâ:
Topar
ve mühr-i resmî

Merbût aslına mutâbıkdır./26 Mart 335
(Mühür-İmza)

BELGE NO. 83-1

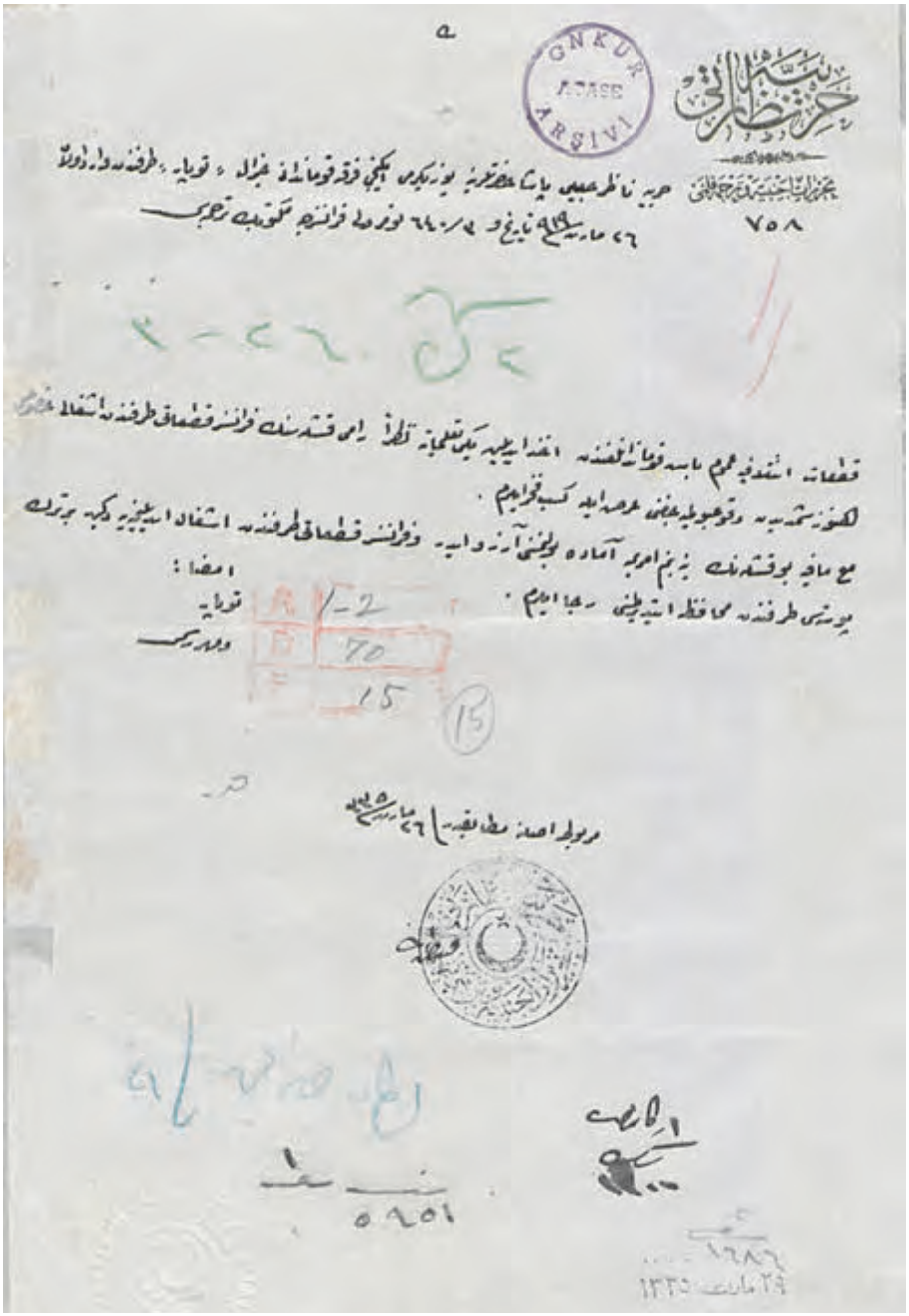

ATATÜRK ARŞİVİ

٧٥٨

٢٦ مارس ٩٢٥ تاریخ و ٦٤٠/٤ نومرولی فرانسه تقویمی ترجمه

قطعات استدفع عموم بابسه قومانلغنه اخذ ایلیه بیلمکلیه تلطف ایدی قسمتنده فرانسه قطعاتی طرفنده اشغال

لکونه تشبث و وقوعبولمیجغنی عرض ایدر کسب قوابیم .

مع مافیه بو قسمتنده یزیم امریه آماده بولنمق آرزوسنده و فرانسه قطعاتی طرفنده اشغال ایدیلیجکه بو تردد

یوزیسی طرفنده محافظه ایتدیرلمنی رجا ایدرم .

امضا :

توفیق

وکیل

مربوطی اصل مطابقدر ٢٦ مارس ٩٢٥

٥٩٥١

١٦٨٦

٢٩ مارس ١٣٢٥

BELGE NO. 84 (1-2)

Emniyyet-i Umûmiyye Müdîriyyeti
3. Şu'be
Numro
10031

25 Mart 335

Polis Müdîriyyet-i Umûmiyyesiyle İ'tilâf Devletleri Mümessilleri Arasında Takarrür Eden Ba'zı Mevâddın Sûretidir.

1- Pây-ı taht-ı Saltanat-ı Seniyye'nin âsâyiş ve inzibât ve intizâmının tamâmen te'mîni için zâbıtamıza kuvvetü'z-zahr olmak ve inde'l-hâce vazâif-i zâbıtayı teshîl etmek maksad-ı yegânesiyle Düvel-i İ'tilâfiyye mümessilleriyle bi'l-müzâkere husûsât-ı âtiye taht-ı karâra alınmışdır.

a- Beyoğlu ciheti iki mıntıkaya taksîm edilmişdir.

b- Birinci Mıntıka: Beyoğlu Taksim, Pangaltı Dolabdere, Kasımpaşa, Hasköy merâkizi hudûdunu ihtivâ' eder. Mıntıka-i mezkûrede İngiliz ve Fransız ve İtalyan polislerinden onar polis ile kezâlik İngiliz, Fransız ve İtalyanlardan birer zâbitden mürekkeb bir hey'et-i zâbıta teşekkül etmişdir. Taksim Merkezi Ser-komiseri Cemâl Efendi bu hey'et refâkatine me'mûr irtibât komiseridir.

c- İkinci Mıntıka: Galata, Deniz, Beşiktaş, Arnavudköyü ve Büyükdere merâkizini muhtevîdir. Kezâlik bu mıntıkada İngiliz, Fransız ve İtalyan polislerinden onar polis ile birer zâbitden ibâret bir hey'et-i zâbıta teşkîl edilmişdir. Ser-komiser Sâlih Efendi hey'etin refâkatine me'mûr irtibât komiseridir.

ç- Birinci ve İkinci Mıntıkanın vazâif-i teftîşiyyesine Polis Müfettişi Refîk Bey ta'yîn edilmişdir.

d- Birinci ve İkinci Mıntıkanın Kumandanı İngiliz Kaim-makamlarından Vilbers Bey'dir.

2- İstanbul ciheti dahi iki mıntıkaya taksîm edilmişdir.

e- Birinci Mıntıka: Eminönü, Ayasofya, Bayezid, Fatih, Aksaray, Kumkapı merâkizinin hudûdunu muhtevîdir. Bu mıntıkada İngiliz, Fransız ve İtalyanlardan onar polis ile birer zâbitden ibâret hey'et ihdâs edilmişdir.

f- Bayezid Ser-komiseri Hakkı Efendi bu mıntıkanın irtibât komiseridir.

g- İkinci Mıntıka: Unkapanı, Fener, Eyüb, Samatya, Karagümrük, Şehremini ve Makriköy merâkizi hudûdunu ihtivâ' eder. Bu mıntıkada İngiliz, Fransız ve İtalyanlardan onar polis, birer zâbitden ibâret bir hey'et teşkîl edilmişdir. Ser-komiser Vehbî Efendi bu hey'etin refâkatine me'mûr irtibât komiseridir.

h- Bu iki mıntıkanın teftîşâtına Hey'et-i Teftîşiyye Reîsi Hasan Hicâbî Bey ta'yîn kılınmışdır.

ı- Bu mıntıkaların kumandanı Fransız Kaim-makamlarından Mösyö (Senkaldi)'dir.

3- Üsküdar ciheti de iki mıntıkaya taksîm edilmişdir.

i- Birinci Mıntıka: Kadıköy, Kızıltoprak ve Haydarpaşa merâkizini muhtevîdir. Bu mıntıkada İngiliz, Fransız ve İtalyanlardan onar polis ile bir zâbitden müteşekkil bir hey'et ihdâs edilmişdir.

j- Kadıköy Ser-komiseri Nâfiz Efendi bu mıntıkanın irtibât komiseridir.

k- İkinci Mıntıka: Üsküdar, İskele, Çinili, Çengelköy ve Beykoz merâkizini ihtivâ' eder.

l- Üsküdar, İskele Merkez Ser-komiseri Necîb Efendi bu mıntıkanın irtibât komiseridir.

m- Bu iki mıntıkanın teftîşâtına Müfettiş Râdî(?) Bey ta'yîn edilmişdir.

n- Bu mıntıkaların Kumandanı İtalya Mîr-alâylarından Mösyö (Kaprini)'dir.

4- Hey'et-i İ'tilâfiyye Kuvve-i İnzibâtiyyesinin Umûm Kumandanı Ceneral (Flori'dir.)

5- Polis Müdîr-i Umûmîsi bütün kuvâ-yi inzibâtiyyenin âmiri ve merci'-i resmîsidir.

6- Merâkiz, muâmelât-ı resmiyye-i rûz-merresini kemâ-kân îfâ ve şu kadar ki vazâif-i mevdûalarını bütün kudret ve mevcûdiyyetleriyle tedvîr edecek ve kat'iyyen vazâif nazar-ı müsâmaha ile ihmâl edilmeyecekdir.

7- Mücâzât-ı terhîbiyyeyi müstelzim katl, sirkat, sâir ahvâl-i mühimme-i cinâiyye ve siyâsiyye hâdis olduğu takdîrde der-hâl ve bilâ-ifâte-i vakt Müdîr-i Umûmîye, Nöbetçi Müdîrine ve mensûb olduğu irtibât komiserine, polis müfettişine telefonla ma'lûmat verilecek ve bâ-rapor mufassalan mâhiyyet-i cürm ile eşhâs-ı vak'a sarîh olarak zikr edilecekdir.

8- İrtibât komiserleri, merkezlerinden muttali' oldukları vakayi'-i mühimmeyi mensûb olduğu polis müfettişi ile hey'et-i İ'tilâfiyye zâbitânına telefonla ihbâr edecek ve her gün sabâhleyin nihâyet sâat sekizde merkezlerde tahaddüs eden vakayii bâ-rapor müfettişe bildirecekler. İrtibât komiserleri hey'et-i İ'tilâfiyye zâbitânıyla temâs edecek istişârî bir vazîfe etmekle berâber merkezlerle hey'et-i İ'tilâfiyye arasında teblîğ ve tebellüğe vesâtet ederler.

9- İrtibât komiserlerinin birer muâvini bulunacak ve bu muâvinler muâmelâtı öğrenmek için haftada lâ-akall iki gün komiserle temâs edeceklerdir.

10- Müfettişler me'mûr oldukları Mıntıka Kumandanlığına vukuât-ı mühimmeyi bâ-rapor bildirecekleri gibi mufassalan da Müdîriyyet-i Umûmiyyeye arz-ı ma'lûmât edeceklerdir.

11- Hey'et-i İ'tilâfiyye zâbıtası Osmânlı zâbıtasının zahîridir. Muâmelât, ahkâm-ı mevzûa dâiresinde îfâ edilecek ve hâl-i hâzırın husûle getireceği müşkilâtı iktihâm için îcâbında muâvenetleri taleb edilecekdir.

12- İrtibât komiserlerinin vazâifi ber-vech-i bâlâ tahdîd edilmiş olduğundan merkezlerin muâmelât-ı umûmiyyesine müdâhaleye hakları olamadığı gibi polislerin mevkilerinin tebdîlini dahi taleb edemezler. Muâmelâtdan mes'ûl olan merkez me'mûrlarının icrââtına dahi asla karışamazlar. Tahdîd edilen vazâifden hâric merâkiz hiçbir teblîgatda bulunamazlar.

13- Adalar kemâ-kân Müdîriyyet-i Umûmiyyeye merbût olub bu teşkîlâta dâhil değildir.

14- Pây-ı taht'ın şu sıralarda ...(?) tezkâr bulunan ehemmiyyeti hasebiyle bütün me'mûrların vazîfelerine vakf-ı nefs ederek cân-sipârâne sa'y ü gayretleri şiddetle matlûbdur.

Polis Müdîr-i Umûmîsi
Halîl

BELGE NO. 84

BELGE NO. 84-1

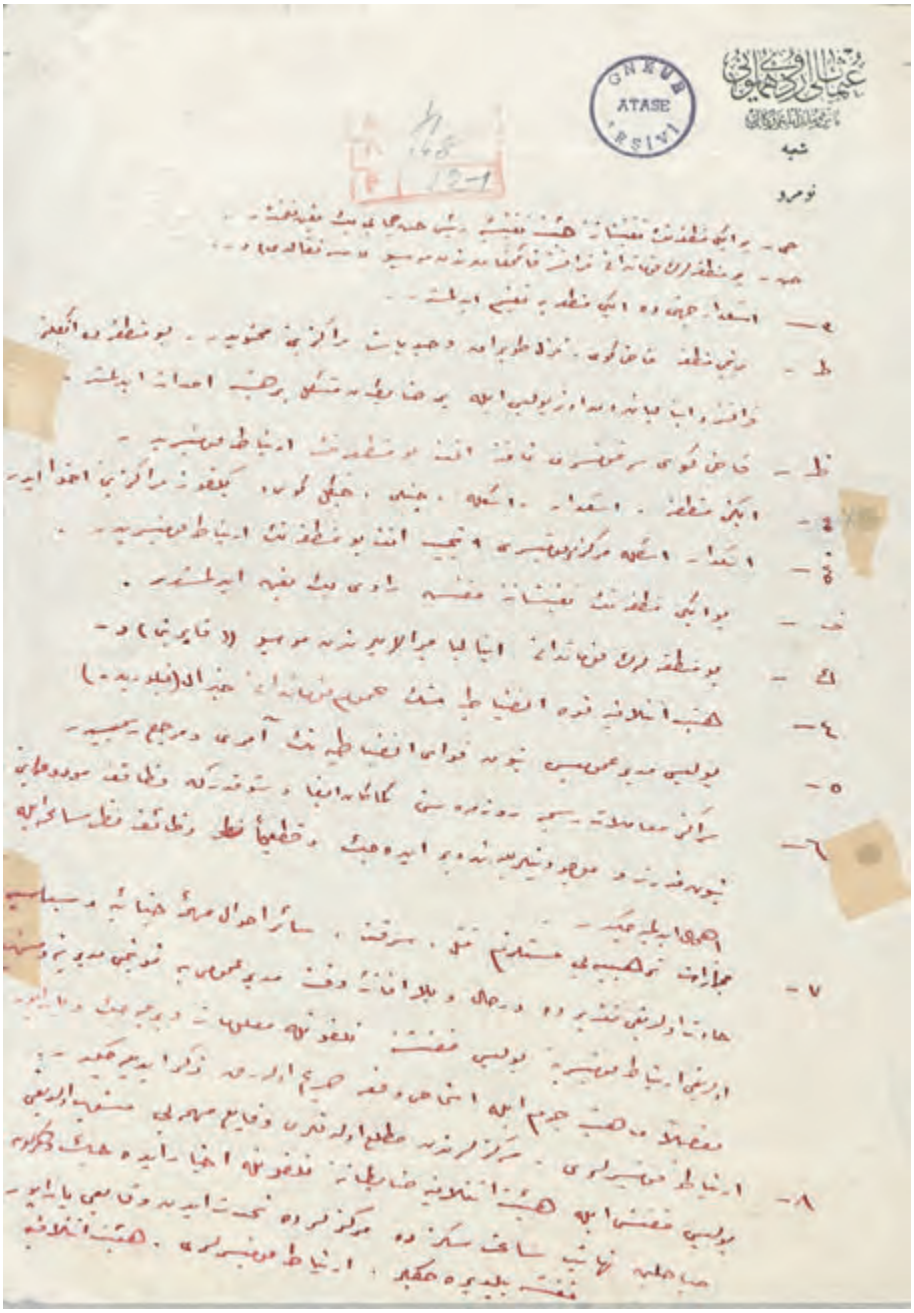

BELGE NO. 84-2

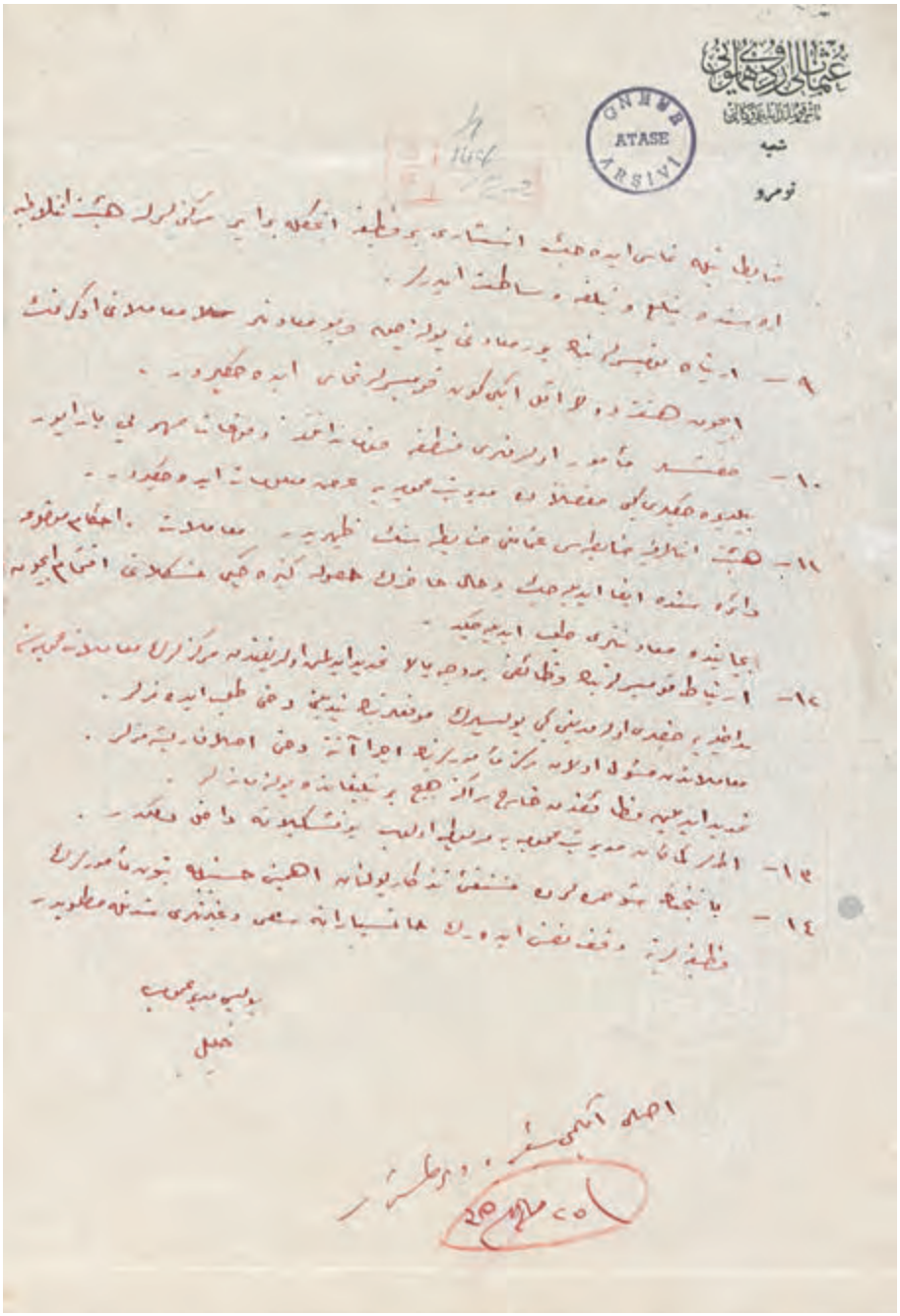

BELGE NO. 85, 85-1

30/3/35

Makam-ı Sadâret-i Uzmâya

Selânik İngiliz Kuvâsı Başkumandanı Ceneral Miln'den vârid olan 22/3/919 târih ve 2/2158 numrolu tahrîrât ile mezkûr tahrîrâtın başka başka iki def'ada yapdırılan tercümeleri sûretleri leffen arz ve takdîm kılınmışdır.

Tercümeler müeddâsına nazaran Ceneral'in iş'ârından da bir vuzûh-ı tâm görülememekle berâber tarz-ı iş'âr Arab efrâdından taht-ı silâhda tutulanlar ile memâlik-i meşgule mütevellidlilerinden ve fakat anâsır-ı sâireye mensûb efrâdın da terhîslerinin İngilizlerce matlûb ve mültezem olduğunu göstermekdedir.

Düvel-i İ'tilâfiyye ile mün'akid Mütâreke'de bu talebin icrâsı cihetine gidilmesini iktizâ' etdirecek bir mâdde bulunmadığı gibi esâsen mukadderât-ı memleket taayyün etmeden Arab efrâdından emsâli silâh altında bulunan tevellüdlülerin emr ü terhîsleri Harbiyye Nezâretinin salâhiyyeti hâricinde kalacağı ve meşgul olmayan arâzîde sâkin memâlik-i meşgule tevellüdlülerinin ise mahall-i velâdeti memâlik-i meşgulede bulunanların kâffesinin an-asl ora halkından olmaları lâzım gelmeyeceği dolayısıyla terhîsleri kat'iyyetle câiz olamayacağı mütâlaa olunmakdadır.

Ma'rûzât-ı sâlifeye ve ordulara efrâdın kâmilen ve kısmen terhîsleri ittihâz olunacak mukarrerât üzerine şeref-sudûr buyurulacak İrâde-i Seniyyeye istinâden vuku' bulması lâzım geleceğine göre Nezâret-i Âcizî, Ceneral'in bu bâbdaki ârzûsunu is'âf edebilecek vaz'iyyetde bulunmadığından ve taleb-i vâkiin şekl ve tarz-ı teblîgine nazaran mes'ele gayet mühim görüldüğünden iktizâsının bi't-tedkik Nezâret-i Âcizîce yapılması îcâb edecek muâmelenin takarrür etdirilerek emr ve inbâsı müsterham ve müşârün-ileyh Ceneral'e de sûreti merbût tezkire ile cevâb verilmiş olduğu ma'rûzdur. Ol bâbda.

BELGE NO. 85

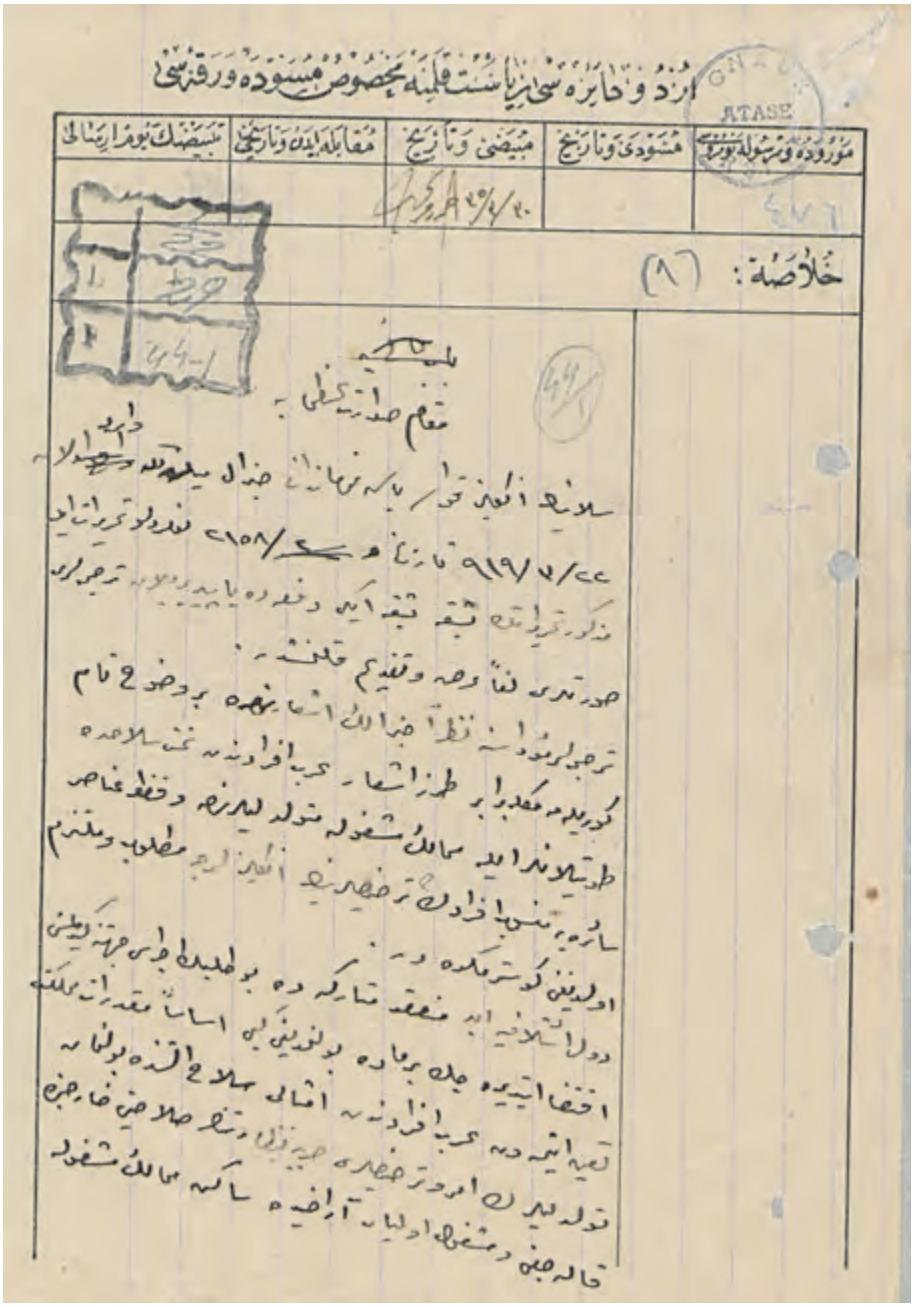

مورودة ورقه نمره سی	مسودی وتاریخ	مبیضی وتاریخ	مقابله ایدن وتاریخی	تبییضك بودرمالی

خلاصة: (٨)

BELGE NO. 85-1

ارز و ذخایره سی نیاست قلمیه مخصوص مسوده ورقه سی

مورده و مرسوله نومره سی	مسودی و تاریخ	مبیضی و تاریخ	مقابله ایدن و تاریخی	تبییضک یوم ارسالی

خلاصه:

29
44-2

(٢

تولد ایدیلان اولاد و ولادت بمالان مشغوله ده بولنانلرك
کافه نفوسی اور افقنه اولمالری لازم کلمکه حالی
طولایسیله رخصه قطعیه جائز اولمیه جغندن مقاطعه
اولنقده در .
معروضات سالفه و اردوده افراد کاملا و قسماً رخصه
اتخاذ اولنجه مقدرات اوزره شرخصه ور بیورلدیغی حالده اردو
نك استاد و توپچیلری لازم مکلفیتلری کوره نظارت عاجزه
جغدالان بوبابده ارزوسنه اعطاف ایده جك وخفیه
بولغه یتنه و طلب و اقتضا شکل و طرز تبلیغ کوره مسد
غایت لهم کوره لدیکنه اقتضا بالتحیه نظارت عاجزه
بالیسه ایجاب ایده جك معامله نك تقرراتیه بلدیرلمی امر و انبا
مترجم و شالیه جغدالله ده صورت مربوطه تذکره ایده
جواب ویریلمسه اولدیغی معروضدر اولباب

BELGE NO. 85-2

Mevrûde ve Mürsele Numrosu: 476

Mübeyyîzi ve Târihi: Ahmed Remzî-30/3/35

Ceneral Miln Cenâblarına

22/3/919 târih ve 2/2158 numrolu tezkire-i asîl-âneleri cevâbıdır:

Şimdiye kadar terhîsleri icrâ' olunan memâlik-i meşgule ve gayr-i meşgule ahâlîsinin Düvel-i İ'tilâfiyye ile mün'akid Mütâreke-nâme mevâddı îcâbâtından olarak ve terhîsleri hakkında ol bâbdaki teâmül-i câriyye ve kavânîn-i hâzıraya tevfîkan İrâde-i Pâd-şâhî istihsâl olunarak icrâ' olunmuşdur. Târih ve numrosu bâlâda ma'rûz tezkireniz ile terhîsleri teklîf buyurulan efrâdın icrâ'-yi terhîslerine dâir doğrudan doğruya karâr ve emir vermek Harbiyye Nezâretinin salâhiyyeti hâricinde bulunduğundan Taleb-i Âlîlerini maa'l-esef der-hâl mevki'-i tatbîke koyamadığımı ve keyfiyyeti hemen Bâb-ı Âlîye iş'âr ederek bu bâbdaki iktizânın îfâsıyla emr ve inbâsı ricâ olunduğunu arz ve bi'l-vesîle te'yîd-i ihtirâmât eylerim.

BELGE NO. 85-2

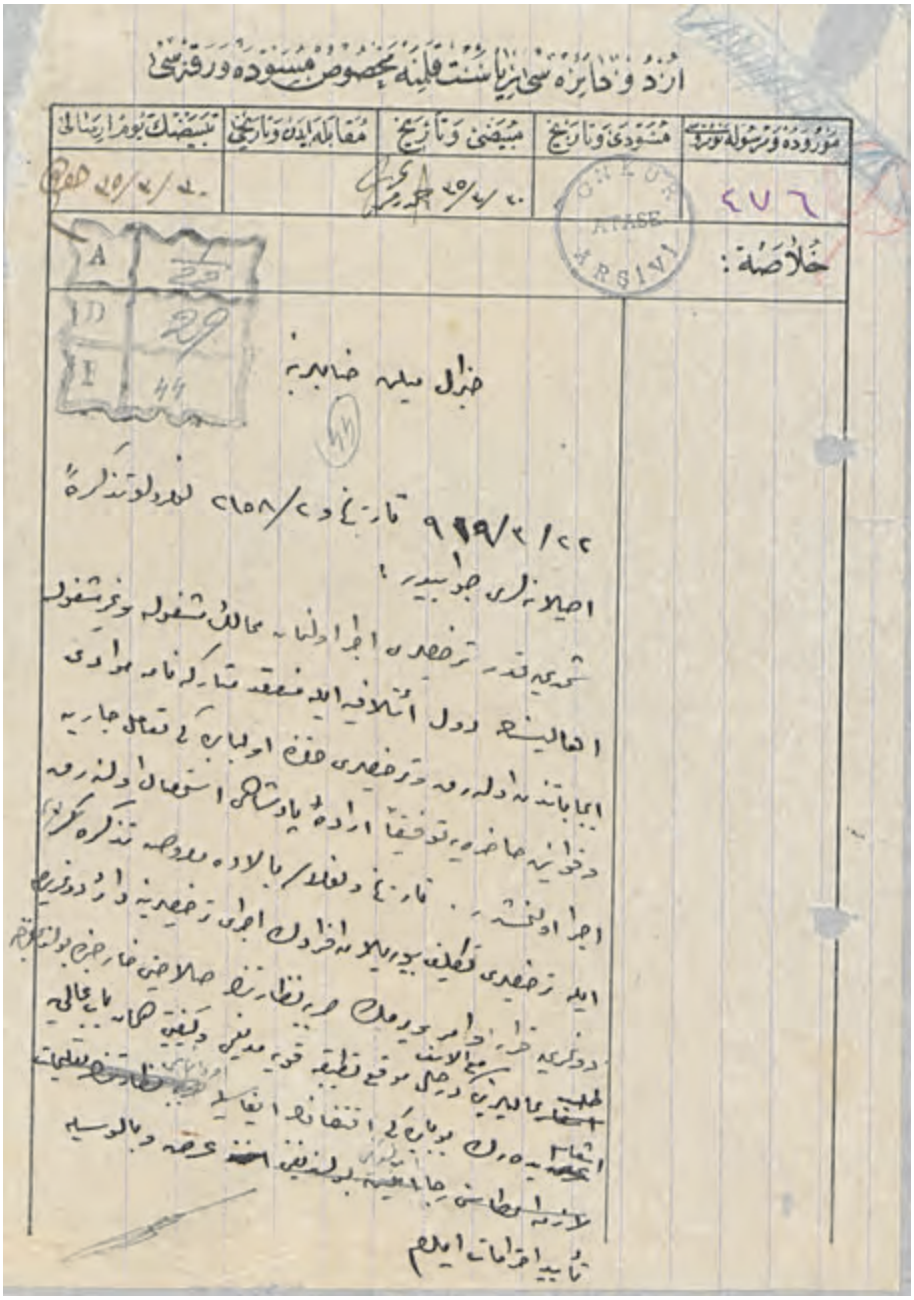

ارز و دائره سی ریاستنه قلینه مخصوص مسوده ورقه سی

مورده ورسوله نومره سی	مسوده سی و تاریخ	مبیضه سی و تاریخ	مقابله ایدن و تاریخی	تبییضک یومیه ریاستی
٢٧٦				

خلاصه:

ATASE ARSIVI

A 20 D 29 E 44

جزائر میله خابره

٢٢/٢/٩٩٩ تاریخ و ١٥٨/٢ نومرولو تذکره

اصلاندن جواب بیدر:

شرعیه قدر ترخیص اجرا اولنان ممالک مشغوله و غیر مشغوله

اهالیسنه دول ائتلافیه ایله منعقد متارکه نامه موادی

ایجابانندن اولمق اوزره و ترخیص فک اولنان اسیرلرک تعداد جاریه

و حوالیه حاضره، توفیقاً اراده پادشاهی استصحاب اولنمق

اجرا اولنمشدر. تاریخ و نمره سی بالاده مندرجه تذکره کرده

ایله ترخیص تکلیف بیورلان اخراج اجرای ترخیصه دائر دوزیلن

دوکیه حرب اسیرلری نظارتنه صلاحیتدار خارجیه بولنان

طلب ایدیلدیکی وقت تطبیق قوه مدنیه و تنفیذ حکام عالیه

اتخاذ اولنان بوبابک اتفاقات ایفا

تابع اقدامات ایلم